principum hec ſolicitudo non clericis ſed laycis committatur. Nullus quoque clericus ruptarijs et baliſtarijs aut huiuſmodi viris ſanguinum preponatur nec illam cirurgie artem ſubdiaconus diaconus aut ſacerdos exerceat que ad vſtionem vel inciſionem inducat. Nec quiſquam purgationi aque feruentis vel frigide ſeu ferri candentis ritum cuiuſlibet benedictionis aut conſecrationis impendat ſaluis nihilominus prohibitionibus de monachis ſiue duellis antea promulgatis. Honor.

Super ſpecula et iij infra Contra religioſas perſonas exeuntes ad audiendum leges et phiſicam. a. p. n. olim ſtatuit in concilio turon. vt niſi infra duorum menſium ſpacium ad clauſtrum redierint ſint excommunicati ab omnibus euitentur et in nulla cauſa ſi patrocinium preſtare voluerint audiantur. Reuerſi vero in choro menſa capitulo et ceteris vltimi fratrum exiſtant et niſi forte ex miſericordia ſe. ap. totius ſpem promotionis amittant. Verum quia nonnulli de talibus propter quorundam opiniones diuerſas excuſationis aliquid aſſumebant. Nos volentes vt de cetero ipſo facto excōis ſententiam incurrant diſtricte p. ex. M. q. tam a dioceſanis et capitulis ipſorum quam a ceteris epiſcopis in quorum dioc. tales ſtuderent huiuſmodi excommunicati predictis penis obnoxij publice nuncientur. Quia vero theologie ſtudium cupimus ampliari vt dilatato ſui tentorij loco funiculos ſuos faciat longiores vt ſit fides catholica circumdata muro inexpugnabili bellatorum quibus reſiſtere valeant aſcendentibus ex aduerſo ad hec dicta decanos plebanos prepoſitos cantores et alios clericos perſonatus habentes necnon preſbiteros niſi ab hijs infra ſpacium preſcriptum deſtiterint hoc extendi volumus et ap. poſt. firmiter obſeruari. Greg. ix. au- rel. epo

Nobis tua f. requiſiuit ut cum prohibitio ſit ne leges legantur pariſius et in alijs vicinis ciuitatibus et in aurelianā ciuitate plures legant doctores et ſcolares commorantur verum id tolerare valeas ut te docere benigne dignaremur. Nos ergo in hoc tuam diligentiam commendantes. f. tue per ap. ſcripta. M. q. prefatos ſcolares archidiaconis decanis archipreſbiteris et alijs perſonis curam animarum habentibus duntaxat exceptis leges audire et docere permittas.

Explicit liber tercius. Incipit liber quartus De ſponſalibus et matrimonio. Ex concilio triburien.

Super phiſicam ut. C. de epi. et cle. in l. repetita et l. parabolanos. jo. Durum a tempore ſententie ſiue ſcientie iſtius conſtitutionis ſiue publicationis enumerandos et niſi deſtiterint tunc ipſo facto ſententiam excommunicationis incurrunt ut. j. ſequitur verba iſta que hic ponuntur uſque ibi verum quia ſunt contij tur. ut. s. e. non magno. Audiant tanquam ipſo iure excommunicati al' etiam tam monachi quam can. regul. ab aduocatione repellunt ut. s. de poſtul. c. ij. et. xvi. q. j. in c. alia eſt et in c. placuit et c. de monach. et c. de preſentium et. xv q. ij. c. ij. non tantum pro vtilitate ſue ec. abbate nihilominus imperante ut in c. preal. monachi. Admittat. in dic ut s. e. non magno. Ipſo facto ſic enim ipſo facto negamus deum ut. xxij. q. v. in c. cauete et etiam ipſo facto quis amittit ſuum priuilegium ut. s. de vi. et ho. cle. in c. vlt. ubi cum ſint plures concordantie de hoc. Predictis videlicet quod non poſſunt promoueri ſine diſpenſatione ſe. ap. et alijs etiam ſuperius poſitis. j. Bellatorum i. auct. predicatorum qui uiſi ſunt reſiſtere hereticis auct. diuine ſcripture qui contra nos ſurgunt ex aduerſo et impugnant nos quos preal. ec. de ſua dioc. expellere tenentur in tantum quod ſi in hoc negligentes extiterint ab adminiſtratione remouentur ut. j. de heret. excommunicamus in ſi. Preſbiteros ad omnes perſonas predictas pena iſta extendit etiam ſi perſonatus huiuſmodi curam non habeat animarum quod idem iudicium eſt de perſonatibus curam animarum non habentibus ſicut de beneficijs habentibus curam animarum arg. ut. s. de elec. dudum. ij. et quod curam animarum habentes tenent parem quod qui ad curam animarum eliguntur debent promoueri ad ordines ſacerdotij ut. s. de preb. c. extirpande in g. quod vero et in perſona propria deſeruire non in duobus caſibus ut ibidem dicit et idem iudicium de perſonatibus et de habentibus curam animarum eſt etiam habendum ut in dec. premiſſa dudum et. s. de preb. in c. de multis nam maior ratio eſt de habentibus curam animarum quam de perſonatibus nullam curam animarum habentibus. Item credo quod nullus archidiaconus decanus plebanus prepoſitus cantor et nulli qui habent perſonatus et curam animarum habent poſſunt audire. l. vel phiſicam poſt penam iſtius conſtitutionis nulla diſtinctione facta ex quo tales ſunt in aliam interpretationem ſuper hoc videretur quod papa nullam adhibuit interpretationem ergo nec nos adhibere debemus ut ij. q. v. conſuluiſti et. s. de tranſac. inter. j. et ſufficit quod ita ſcriptum eſt in l. i. ut. ff. qui et a quibus manu. l. non ſatis in l. i. p. ſpect. Ab hijs videlicet legibus ut phiſica de quibus premiſſum eſt. s. Spacium preſcriptum videlicet duorum menſium cōmunicandorum a tempore publicationis iſtius conſtitutionis quia ante publicationem nemo tenetur ut ar. s. de conſti. in c. ij. ex quo enim conſtitutio eſt publice promulgata et etiam publicata tunc quilibet tenetur ad eius obſeruantiam poſt duos menſes ut in auth. ut facte noue conſtitutiones circa prin. coll. v. et. xvi. di. quod dictis et. s. de poſtul. c. i. ſed ante non ar. xxxij. q. iiij. i. c. dixit ſara et. xxxij. di. in c. propoſuiſti ſed cum iſta conſtitutio iam cum ſit publicata nullus habet excuſationem. Sed nunquid epiſcopi tales poſſunt abſoluere credo quod ſic quod conditor iſtius canonis non retinuit ſibi abſolutionem ut. j. de ſen. ex. nuper ar. j. de falſ. dura et. s. de preb. in c. de multa in ſi. Nec extendi videtur premiſſas penas de quibus ſuperius mentio facta eſt videlicet ut ſint excommunicati et quod in nulla cauſa patrocinantes patrocinium audiantur et ita videtur ut iſti ſpem promotionis amittant niſi cum eis per ſe. ap. fuerit diſpenſatum ſicut dicitur. s. de monach. quod hoc pronomen hoc demonſtrat omnes penas ſuperdictas ſed tamen id non credo quod iſti propter hoc ſine diſpenſatione domini pape non poſſint promoueri et quod auctoritas dicit hoc extendi etc. reſpicit tamen quod dixit s. excommunicati et in nulla cauſa eorum patrocinium admittatur quod ſi hoc voluiſſet hoc dixiſſet de iſtis quod dixit de illis ar. s. de tranſl. inter cor. et pene non ſunt ampliande ſiue odia ſed tamen reſtringenda ut de pe. di. i. pene et. ff. de lib. et poſthu. in l. poſthumus cum quidam et. ff. de his qui ſunt ſui in l. i. in g. vlt. et illa clauſula niſi forte ex miſericordia etc. tamen reſpicit precedentia et non ſequentia ut ar. s. de ap. ſignificauerunt tamen tutius eſt dicere ut incurrat omnes penas predictas cum ſit id expreſſe dicit dum dicit id extendi etc. et. s. ubi dicit predictis penis obnoxij jo.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

De francia lege .i. cōſuetudine ¶ Legibus .i. cōſuetudi-nibus non lege francoꝝ quā putab̄ eſſe de ſb̄a mat-monij ar. xxx. q. v. aliter ubi enim videt̄ ꝙ etiam omiſ-ſis ſolemnitatibus matrimonium non valeat ſ non ē verū nā illa potius ad ſolemnitatē ꝙ̄ ecīā ad veritatem referū-tur que tñ ſeruande ſunt. Sed ſi nō ſuā tur tenet matrimo-niū ꝙ ſolus cōſenſ⁹ matrimoniū facit ut xxvij. q. ij. i. c. ſuffi-ciat ¶ Dimiſſa. c. ꝙ ñ debuit facere ſua au-ctoritate ſed tñ au-ctoritate ec. ut xxxiij. q. ij. in c. ſeculares et xxxv. q. vi. in ſtoꝝ et ſi impedimētū ma-nifeſtū ſubeſſet ut .j. de diuor. porro ¶ Euangelice .i. in q̄ dicitur. null⁹ dimit-tat ſuam vxorem ex-cepta cauſa fornica-cionis ut xxxij. q. i. dix-it dñs et .j. e. ex pte ¶ Pnīe pro eo ꝙ primam dimiſit et ſe-cundā duxit ¶ Cōiu-ge videlicet nomine et non re io.

De franca quā nobilis nobi-lem mlierem de ſaxonia le-ge ſaxonica duxit in uxo-rem. verꝫ qꝛ nō hyſdē v-tunt̄ legibus ſaxones et franci. cauſatus ē ꝙ eā nō ſua l. i. ñ francoꝝ lege de-ſponſauerat dimiſſaq; il-la aliā ſibi duxit. diffiniuit ſup h̄ ſancta ſynod⁹ ut il-le trāſgreſſor euāgelice le-gis pnīe ſubiciatur. et a ſcḋa coniuge ſeperetur et ad p̄-orem redire cogat̄ ¶ In-noc. iij. exonien. epo.

Preterea hij qui de matrimonio cōtrahen-do pure et ſine omni cōdi-cōne fidem dederūt cōmonē-di ſunt et modis oībus in-ducendi ut fidem obſuēt preſtitam. Si aūt ſe ad-inuicem admittere nolue-rint ne forte deterius michi

Preterea ſine omni cōdicōe pet hec em̄ videt̄ ꝙ nō poſſint ſolui ꝙ que ſine cōdicōne p-mittuntur ecīā ſine cōdicōne ſoluun-tur ut xxxij. q. vlt. c. ult. xxx. q. iiij. ni et-tera ¶ Inducēdi et etiā compellendi ſi iu-raſſent ut .j. e. ex litt. pter iuramentū pi-culum ar. ō .j. e. req-ſiuit. ſed tamē illud ſoluit ibi ſed ō vide-tur .j. e. c. primo vbi dicit̄ ꝙ eciā de pa-ciencia poſſūt tole-rari ¶ Noluerint .i. abſolute reſtiterint ¶ Deterius inde .i. adulterium cū ſecun-da vel eciā ꝙ eam ſ interficeret ¶ Quam odio habuit ꝙ qō quem diligit hal. contēpnit ut xx. q. iij. c. pſens et ler⁹ et xxxi q. ij. frat ¶ Interpo-ſicōne fidei ſiue p iu-ramentū ꝙ eciam e-quipollent ut .ō. de fideiuſſ. in c. pūenit Societatem ut. ff. p ſoci. l. vlt. in ſ. vltimo et .l. actione ſ. diximus eciam ꝙ equipollent ¶ In paciencia tolerari h̄ ideo dicit ꝙ ex quo nō eſt pceſſū ad ma-trimoniū voluntate cōtra poſtea accedente poſſunt ſe inuicem tūc abſoluere ut videt̄ ꝙ oīs res p quaſcūq; cauſas naſcitur ꝛc. ut .ſ. de regul' iur. oīa res ff. de regul' iur. l. nichil tam naturale quia in tali caſu fide preſtita ſine iuramēto intelligenda ē condicō vi-delicet ſi in eadem voluntate pmanſerint ar. .ō. de uſur' queād-hic fuit epi. t. dicentis ꝙ h̄ dec. tenebat ius cōmune h. dicebat et h. ꝙ loquitur de comparatiua permiſſione quod et michi videt̄ et loquit̄ de diſpenſacōne et h̄ apte iudicant v̄ba iſta ut illud poſ-ſit in paciēcia tolerari ne deterius inde cōtingat nam multa p pa-

ciencia tolerant̄ ꝛc. ut .ō. de preben. cū iam dudum al' de iure mero debe-rent compelli ut fidem ſiue iuramentū ſeruarent de h̄ dicit̄ .j. e. ex litt. ij. jo

Iuuenis duxit in domū et ſic ceſſat illud cōtrarium de teſti. ſpo. in c. ex parte ¶ Dubia ſic ergo patet ꝙ in dubijs tenendū eſt id quod eſt certius ut de pe. di. vij. c. ij. vbi dī tene certū et dimitte incertū ut .j. de hoi. ad audienciā et xiiij. di. in c. ſicut et in re dubia certa non pt ferri ſnīa ut xi. q. iij. in c. graue et xxx. q. ult. i ſ. ult. et inſtit. de re. diui. in ſ. illud q̄ſitū et inſti. de acci. in ſ. cura te q̄q; tamen cum obſcura ſunt iura parcum bene ferri ē-ta ſentencia ut .ō. de fide inſtrum. in c. diſ. in fi. ſ ibi non dicit̄ res dubia ꝙ actor non pbauit rem plane ſiue cla-re et ita tūc eciā pro poſſeſſore oportet iudicari. Sꝫ quare dicit in hijs que dubia ſūt ꝙ ſi ex toto an vij an. ducta ſu-it et poſt vij. an. non cōſenſit vel receſſit ante tunc em̄ res non eſt dubia ſ certa ꝙ nō impeditur tunc matrimoniū cum cōſanguinea et cum ma-tre ut .j. ti. primo c. litteras et ē acceſſit Si vero poſt vij. an cōſenſerit tūc ei ſponſalia de-ducuntur et ita nō eſt res du-bia ut .j. e. in c. ſponſam et .j. in ti. primo cōtinebatur in ſ. ſi vero. So. ſic intellige pu-ella cum iſta poſt ſeptē an. nō conſenſit l' eciā nō cōſtabat de cōſenſu ut quia ſtatim re-ceſſit ab eodē vel eciā mortu-a eſt impeſtiri quia temptauit forte ꝙ non potuit adimple-re preſumitur ꝙ erat doli ca-pax vel eciā ꝙ p maliciā ſup-pleuit etatem quo ad ſpon-ſalia ſicut malicia ſupplz quo ad matrimoniū ut .j. e. pe. d. ill' i c. p. unde pte h̄ dubiū ꝙ non cōſtabat h̄ plene tñ eciam pter honeſtatē ec. nō poterit cōſobrinā habere iſti-us ut .j. e. c. primo ar. al' nō videtur ꝙ litera iſta poſſit ſtare et ſi diceremus ꝙ pt tūc in vij. an. conſenſit ut dicit̄ t. ꝙ tunc non eſſet res dubia ¶ Coniunx .i. ſponſa ¶ Di-uidas ar. cōtra xxv. q. iij. in c. extraordinaria. So. ibi etem̄ extra naturā' eam polluit et non maritali affectu et hic tantum temptauit et in natu-rali et eciam in maritali af-fectu io.

contingat ut talem ſcꝫ du-cat quā odio habeat vide-tur ad inſtar eoꝝ qui ſoci-etatem interpoſicōne fidei cōtrahūt et poſtea eadē ſi-bi remittūt. hoc poſſit in paciēcia tolerari ¶ Euge-nius papa

Iuuenis qui puellā nōdū ſeptēnem dux-erit cōuis etas rēpugnauit ex humana tamē fragili-tate forſan tēptauit ꝙ cō-plere nō potuit quia igit̄ in hijs que dubia ſūt qd ē-cius eſtima⁹ tenere debe-tū pter honeſtatē eccl'ie que ipa coniunx ipius fuiſſe dicit̄ tū pte p̄dictā dubita-cōem mādā⁹ ut cōſobrinā ipſi⁹ puelle quā poſtmod̄ duxit diuidas ab eodē. ¶ Alexander iij. papien. ele-cto.

Ad audi. n. apl'at̄ puenit ꝙ cū h. pa-pien. ciuis filiā ſuam cui-dam filio laton. dare vel-let in uxorem iurauit ꝙ ſi eā ille habere caſu aliquo interueniente nō poſſet al-teri filio quē ō alia vxore genuerat eandē matrimo-nio copularet Contractis aūt a filio priore ſpōſalib⁹ quidā cōſanguinitatē eſſe inter eos firmauerūt p̄ſtitē

Ad audienciam. ꝙ ſi ille. iſta adicō nl'la ſuit nā ex quo deſponſatur vni fratꝝ tūc alī⁹ eam ñ pt habē ut xxvij. q. ij. i. c. ſi quis vxorem niſi forte ante vij. an. contracta eſſent ſponſalia ut .j. in ti. primo litteras et in c. acceſſit. et c. duo pueri ceſſante eo ꝙ dicitur .ō. e. in c. primo et xxvij. q. ij. in. c. ſi quis deſponſauerit ¶ Sponſam fratris ut xxvi. di. in ſ. io. et xxvij. q. ij. c. ſi quis deſpon. ar. ō viij. q. i. in c. olim So. illō miſtici ſunt et obtinuit i fratre ſine ſobole defuncto ſ hodie ſec ¶ Habere non poteſt ſ videtur ꝙ racō nulla fuerit ꝙ inter eos nullū ob-ligatoriū vinculum de iure fuit cōtractum cōſanguinitate impediente ꝙ im-poſſibiliū nulla eſt obligacio ut inſt. de inut. ſtipulat. in ſ. impoſſibil. et. ff. que ſen. ſine ap. reſ. in .l. paulus tamen impoſſibile eſt id quod cōtra bonos mores fit ut. ff. de condi. inſti. in .l. filius ſa. et xxij. q. ij. faciat homo et eius quod non poteſt eſſe nulla eſt promiſſio ut inſti. de inutil. ſtipul.

in §.i.et op.ar.in dec.greg.ſ.de pac.in.c.ult.ergo h nulla fuerūt ſpōſalia que ſūt pmiſſio futurax nuptiax ut xxx.q.v.c.noſtrates.ff.d ſpon.l.i.ergo nulla fuerunt predicta ſponſalia ḡ nō preſtant impedimentū quo minus illa ɔ̄here poſſit cum alio fratre ut.j.in ti.pximo in c. literas et.c.acceſſit ſed q̄ matrimoniū plurimū attenditur ɔſiderato facto nō uſ-
te ut.ſ.de big.nup.et C.de
adult.c.cum qui.plus eñ in
talibus ɔſideratur opinio q̄
veritas ut.j.qui filij ſint le-
gittimi cum inf.jo.qd ergo
reſpōdebis ṗt dici q̄ pub.
honeſtatſ iuſticia impedit ma
trimoniū inter eos ut.ſ.e.ti.
proximo et xxvij.q.ij.ſi quis
deſponſauit ¶ Propoſitum.
qd tamen illicitū fuit et ideo
non ſeruand ut xxij.q.iiij.
in.c.malis ¶ Compellas ar
q̄ quis poteſt compelli ad ſa
tiſfaciendum de quolibz cri-
mine ut xxiij.q.ij.i c.itaq̄
et vi.q.i.in c.illi qui et xxij.
q.i.in.c.predicandum et ad
eccl'am ptinet decernere de
peccato et corripere quelibz
xpianū ut.ſ.d iud.nouit jo
De illis transferentes
vnde non tenetur ſeq̄
ſp onſum vagabundum ut
ff.de operi.lib.quod niſi fiat
in §.et ꝓuīcia.et ſic aūt de
ſponſa intelligunt quidā il-
lud capitulum xxxiij.q.ij.in
c.ſi quis ſed tamen nō eſt ve
rum ỹmo de vxore iam cog
nita ſ.liber erit.pº tres an
nos ſecūdū.l.ut.C de repud.
in l.ij.vnde iſtud intellige i
ſponſa de futuro de qua eciā
loquitur hic ſe cus in ſpon
ſa de preſenti ut.j.e.in pñcia
et j.de ſecund.nup.i.c.domi
nus noſter Si p eas ſtete
rit.vnde in culpa fuerunt q̄
r imponit eis pñia Sz quo
ſi p eas ſtetit quare dat ec-
cīa ɔ̄hendi licenciā ỹſe.ne de
terius aūt inde ɔtingat vide
licet periculū fornicacōis ſed ſi
non ſteterit per eas quomi
nus cōpleuiſſent matrimo-
niū tūc nō imputaretſ eis p
iuriū ut.j.e.ſicut dū tñ id ē
cū eſſ ſi vero dubiū eſſ tūc
ꝓpter tale dubiū eis impone
retur penitencia ſaltē ad cau-
telam tu hēs ḡ vnū caſū in q̄
ſpōnſalia de futuro ſoluunt
et aliū caſū tu hēs.ſ.d iurīur
quēad modū jtē ſi ɔ̄hat cū a
lia p v ba de pñti ut.j.e.ſi in
ter virum et.j.de ſpon.duo
rum.c.i.jo.

Dé muliere cū aūt int vim et vim ſit dr̄a h āt ideo dicit qm̄ duplex eſt vis.ſ.que cadit i ɔſtantē virū et talis metus excuſat ñ poſtea cō ſenſiſſet ut.j.de ill'.ij.eſt etiā aliº met⁹ vanus ſiue vis et ille etiā nō excu ſat ut.j.e.veniēs et.c.ɔſultacōni ¶ Certū ut q̄ neſciūt que violencia fuit illata vñ certū nō potuit donare reſponſū ut xi.q.iij.in.c.graue et xxx.q vlt.et.ſ.c.iuuenis unde lex dicit ut congruū reſpōſum accipere poſſis inſe re pactis exemplū ut.C.de tranſac.ut reſpōſum tñ poterat hñ ſi voluiſſ reſpondiſſe diſtinguēdo inter vim et vim ut.j.e.veniēs et.c.ɔſultacōni ſic ſ.de eo qui te.ſpa.in.c.i.jo

Ex literis pone.C.p ē.pº jo ¶ Diſcrecōe.i.diſcrecōnē nā furioſus ñ pt ɔ̄here q̄ ñ habz ɔſenſū ut xxxij.q.v.et j.i.c.nā furioſ⁹ et j.e.dile ctus nīſi āt et ipſe p interualla dilucida laboraret ut vij.q.i.in.c.quāuis tri

iuramentis ideoq̄ prefatꝰ
h. eādem dare alteri filio
nitī ut iurauit. Sed qm̄
ſcriptum eſt q̄ ſponſam
fratris frater habere non
poteſt Mandamus qua-
tenus eum ſuum imple-
re ꝓpoſitum non permit-
tas ſed ut penitenciā agat
de illicito iuramento mo.
ṗ.ce.ec.ɔpellas Lr̄e pa-
normita.archiepō

De illis aūt qui pre-
ſtito iuramento ꝓ-
mittunt ſe aliquas muli-
eres ducturos et poſtea e
is incognitis dimittunt
terram ſe ad partes alias
transferentes h tibi volu
mus innoteſcere q̄ muli
eribus ipſis liberū erit ſi
non eſt amplius in facto
ꝓceſſum ad alia vota ſe
transferre recepta tamen
de periurio penitencia ſi p
eas ſteterit quominꝰ ma-
trimonium fuerit conſū-
matum Lr̄e paduen.epo

De muliere que eſt i
uita tradita viro et
detenta cū int vim et vim
ſit dr̄a et ut dicit poſtea ɔ
ſenſus intercesſerit certū
nob poſtea nichil expreſ-
ſiſti nichil certe tibi poſſu
mus inde reſpondere Lr̄e
cant.archiepiſcopo

Ex literis et infra de
hoc aūt q̄ conſuluiſ-
ſti quid debeat obſeruari
quando inter aliquos ſpō
ſalia contrahuntur nec i
telligit alt qd alter ꝓpo-
nit Reſpon. q̄ inſpiciēn-
dū eſt iudicio ſi matrimo-
nium ɔ̄hentes ad id facien-
dum ſint ydonei ſciencia ⁊
etate quo cognito ſi alter
non itelligit qd alter ꝓpo
nit ad cōmunem verbi in
telligentiā recurratꝰ et co
gatur utꝫ in eo ſenſu uba
prolata retinere quē ſolēt
recte intelligentibꝰ gene-
rare Lr̄e vigl'an.epo.

Sponſam alteriꝰ ma
xime ſi eſt nubili e-
tati proxima nullus con
ſanguineox aliquando ſi
bi poteſt matrimonio co
pulare ¶ Item abbatibꝰ
ſancti eadmundi et de ra-
meſ.

Ex parte eiuſdē mu-
lieris intimatuꝫ eſt
q̄ andreas iuramentū pre
ſtitit q̄ eam ab eo tempo-
re pro ɔiuge teneret et ei
ſicut vxori fidem ſeruaret
papa quoq̄ eidem andree
iurauit ſe illum pro mari
to habituram et fidem ei
tamquā viro ꝓprio ſua-
turā Quo facto meōratꝰ

ſte et ij.q.ij.indicas ¶ Ex etate videlicꝫ xij.annox in muliere xiiij in viro ut.j.i ti.px.atteſtacōes et.c.ɔtinebatſ uſ cū malicia ſuppleret etatē ut.j.in ti px.de ill'.ij.⁊ i.c.ult. ¶ Nō intellexit.i.nō dicat ſe intellexiſſe ſiue etiā p ſe ſiue p interpꝛtem ut.ff.de v.ob.l.i.in ſi.dū tñ ɔ̄nū intelligat ſiue pſumatſ ſi ſint euſdē vulgaris ¶ Propoſu
it nota q̄ ſm can. ſi
actor tm̄ dolū adhi-
bz tūc intelligida ſt
verba ut reꝰ intelligit
qui dolū ñ adhibet
ut xxij.q.v.in §.item
obiciſ ⁊ i c.quamq̄
Si vo reꝰ tātū tūc
aūt ſm q̄ actor itel
ligit ut xxij.q.i.§.et
his ⁊ c.quamq̄ et
q.ij.ne qs.ſi ḡ vterq̄
dolū adhibz tūc eni
locū hꝫ qd h dr ut v
ba i ſuo ſenſu plata
retineantſ ꝓptē ⁊ ſic
eſt ar.q̄ ñ eſt recedē
dū a ſig.vbox ñ cū
ceſtat teſtatorē aliđ
voluiſſe ut.ff.de l'.
in l.nō aliť ⁊.j.de v
box ſig.intelligēcia
ar.d.ɔ.di.iij.de tūc
tūc ff.qui et a quibꝰ
pſex.legiſlator q̄
nō ex opinionibꝰ ſin
glox ſꝫ ex ɔmuni ſen
ſu vba ſūt itelligen-
da ſiue nōia ut.ff.de
ſuppl'.lega.l.i.labeo
et.ſ.de dec.ad audi
enciā ar.ḡ C.de v.
ſig.in l.cū quidā et
de ɔ.di.ij.c.in calice
¶ Intelligencia hu
iuſmōi āt ambigui
tas vbox qnq̄ inci
dit i iudicijs ⁊ qnq̄
in ɔ̄ctibꝰ jn iudicijs
aūt ēci litis ɔteſtđ
plus credit actori q̄
reo ut.ff.d vbox ob
.l.int ſtipulantem §.
i poſtea i ɔfeſſionibꝰ
urgeri dꝫ ɔfitens ut
certū ɔfiteatſ alioqñ
id accipiet qd magiſ
expedit aduerſario
ut.ff.de confeſ.in.l.
certum ⁊ ff.de inter
rog.acti.in l.d etate
§.nichil jtē in ɔ̄cti-
bus ⁊ i pactis diſti
guit aut certū ē q̄ ɔ
ſenſēt ⁊ tūc vꝫ qd
agit aut certū ē q̄ ñ
cenſenſerūt ⁊ tūc ñ
valet qd agit ut ff.
de ɔ̄hen.emp.l.i vendicōibꝰ ⁊ xxx.q.ij.ubi aut dubitatſ q̄ ɔſen ſerūt ⁊ tūc ſbdiſtigue q̄ aut valet itelleccꝰ ſm vnā ptem aut ſm vtramq̄ ſi vero ſm vnā ptem tūc ɔmodiꝰ ē id accipi ut res de q̄ agit magis valeat q̄ pereat ut.ff.de regul' iur.l.quoc.⁊ ff.de v.ob.in l.qūcs ⁊.ſ.de fide inſtru.c.int dil'.⁊ j.de v.ſig.c.abbate. Si vo ſm vtrāq̄ tūc ei id qd veriſimiliꝰ ē accipiendū ē ut.ff.d v ob.in.l.cū q̄ kl'.⁊ qd qnq̄ ɔſueuit accidere ē accipiendū ve xxxiij di.in.c.de ſyracuſane ul' ḡ cū ſit interpretacō q̄ pactū appoſuit ul' q̄ debuit legē apcius declarare ut.ff.d pac.i.l.veteribus ⁊ ſm certa pmiſſerē ſit interptacō cū liber ſuit ſtipulatori vba late ɔcipe ut.ff. de verborum obli.in l.quicquid.
Sponſam maxime
iſtud maxime comparatiue ꝓponit nā ex que hꝫ ānos vij

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

A. reliquit eandē et aliā adduxit. Quia igit̄ nemini licʒ vxorē suā sine manifesta fornicacōis causa dimittere et tūc ipam recōaliare sibi debet aut ipa viuēte continere Mandamus quatenus eū vt sup inducta dimissa ad vxorem suā redeat et eā maritali affectione ptractet. mo. p. ec. cē. cogatis. Itē pictauien. epo.

Ex lrīs siluañ. epī accepimus q cū ij nobiles viri sui epat9 S. f. de monsē. et B. filios et filias impubescētes haberent inter se conuenerūt q eos adinucē matrimonialr copularent et h̄ tā patres q̄ filij sub iuramēto se pmisere facturos inter quos siquidē G. in filiam alterius consenciente patre se iurauit ducere in vxorem quo volente ad alia vota migrare eū eps compellere voluit vt qd promiserat adimpleret.

Quia igitur periculosum est dicto. G. contra iuramentum suū venire fi. t. mandamus quaten9 si h̄ tibi constiterit eū moneas et si nō acquieuerit monitis ec. cen. compellas ut ipsam nisi racionabil' causa obstiterit in vxorem r̄cipiat et maritali affectione pertractet Item archiepiscopis et epis p angliam constē.

Non est uobis siaut arbitramur incognitū qualiter rex anglie pro discordia que int̄ ipsum et filios suos est suborta vxores eoꝝ detineāt et infra nos itaq attendētes iustum et honestum esse ut viri petant vxores suas Mandamus quatenus eundē regem ad eas restituendas solliate moneatis et si iuxta cōmonicionem vestraꝫ filijs suis vxores suas infra terminum nō restituerit et tunc in quacūq uestraꝝ

senit sponsalia et ita nullus consanguineoꝝ eā pt habere ut. s. in c. primo sinerat et c. accessit. ergo multofori9 impedit cū ē ꝓxima nubili etati quod videtur si esꝫ ꝓxima septennio et dolicapax

Et pt̄ p coniuge tenēt et sic em ut s. e. iuuenis jo. Redditū fuit matrimoniū inter eos Sed nūquid p ista verba tantū ꝯbit matrimoniū. juro ego q de cetero te habebo p vxore mea legitima et conuerso nō viset q verba ista tm̄ spus futuꝝ videntur respicere. ista q̄sto ponit. xxx. q. v. i c. si quis dimiss et dicit jo. q est matrimoniū sm. l. quod ex nouella illa parte tamē h. videt verba illa intelligere aliter sm q post matrimoniū ꝯdū p verba de presenti accedūt ista verba et notauit ibidē ar. s. e. de illis et sic ꝯdum fuit matrimoniū inter illos

Eadē supple et cū alia edā contraxit. Sine manifesta pba ta vixerit ac etiam istia fornicata q nō si liani aliter dimittere vxore ut xxxij q. ij. c. seclares et xxxij q. vi. s. e. mitoꝝ et j. ō diuo. in c. porro

Continere qm̄ nisi cū alia ꝯbē ut xxxij q. i. dñe dñis et si aū alia fornicaret p9ea tūc ꝯpelleret ad ipsam redire p9ea sententia nō obstāte ut j. de diuor. c. ex lrīs

Cogatis et sup j dudū si nollet ad eādē redere ul' etiā si impedimū pstaret pnt excomunicari ut j. e. veniens. i. in fi. jo.

Ex litteris tan patres simil xxxi. q. ij. in c. si qui parentes s̄ videt q istud nō valeat et sic cūi videt ut sit anceps pueri cū sit de facto alteri9 ut. ff. rem amora in l. marcellus in q. i. et ff. de in litē iurand. l. videam9 et ar. ad h. ff de v. ob. in l. stipulo ista q ut ibidē dicit qui alienū factū pmittit nō obligat tn̄ suū factū poci9 hic pmiserūt vicꝫ ut pcurarēt bona fide q filij ꝯtrerēt ut in eadē l. et i l. illa stipulacone Quaꝫ filij sub iuramēto isti & filij erāt impuberes vn̄ n̄ tenuit eoꝝ iuramentū ut xxij. q. v. in c. pueri et i. c. pueri et iij. q. ij. c. i. Sꝫ tn̄ illa intelligunt cū ad testimoniū phibendū moueant Sꝫ al's si sūt doli capaces bñ tenet iuramentū ut. j. de delic. pueo pueris. Itē pposita fuit istē q̄stionē aliquis iurauit in uxorē accipe vnā de filiabꝫ ticij et postmodū contraxit cū vna illaꝝ. querit an possit ꝯpelli debeat accipere illam cū aliā ducere nō possit ar. q sic ff. de contrahen. empt. in l. siue i emptōe in q. si emptor et ff. de sol. in l. stichū ā panphiliū et ipse etiā se ad istā artauit ut. ff. si qs cauci. l. ij. q. vlt. et xv. q. i. in c. si qs famosus et in c. isaniēs pmo etiā videt q stantum sit matrimoniū ut. j. de adi. appo. j. c. de illis et. j. c. is q ar. ō. ff. de ritu nup. l. generali et. ff. si qs cauci. in l. h et si in q. quesitū et ff. ō vsufr. in l. quocies. So. quid ā dicit eū nō ꝯpellendū q iurate nup. cō ut xxxi. q. ij. in q. i. et c. i. s. e. preterea Sꝫ tn̄ ꝯtrū ē vm̄ q cōpelli debꝫ licꝫ illō matrimoniū p̄sumptū solū viro videat ꝯ quā p̄sumpcōē nō admittit pbacō ut. j. e. in c. is q̄ s tn̄ videt ut n̄ sit

compellend9 recipere eā q in veritate nec sponsalia pcesserūt nec matrimoniū q dūtaxat dixit juro vnā accipere de duabꝫ fil. ticij nl'la sūt sponsalia cū aliqua illaꝝ q i psonā certā ꝯsentire debꝫ et incerta sponsalia n̄ sūt sponsalia ut ar. xxxi. q. v. in c. nr̄ates ar ff de testa. tu. i. l. duo sūt ticij et si dico exhēdo vnū de filijs meis cū plures hēam tūc nllus ē exhēdatus ut. ff. de libe. et postu. l. nominatim jtē ētus dꝫ eē heres al' nō valeret testamē. ut. ff. de hered. insti. l. i temp9 et ar. ff. de manu. test. l. cū ex pluribus dic q q n̄ ꝯpellit ex vi sponsalioꝝ s ꝓpt iuramentū fortē deberet ꝯpelli lꝫ em̄ ad recipiendū illā nō se obligauerit directe ne deterius inde ꝯtingeret ut no. s. e. i c. preterea et. j. in glo. q̄ incipit ar. ō

Si monitis ar. q monico sēper dꝫ pcedere vidicā ut xij. q. ij. indigne et. j. de sen. ex. sacro

Compellas. ar. ō. j. e. req sint istud tn̄ ꝯsueuit intelligi pluribꝫ modis qd āt h dicit de rigore intelligit ibi vo de miā ne deteri9 inde ꝯtingat ut ar. s. e. c. preterea ul' etiā ꝯdicōnalit' sūt cogendi ut de nolentibꝫ volentes fiāt s tn̄ nō finaliter ut xxij. q. vi. in c. vides s tn̄ neutra solucō videt sufficere q ipe mortalit' peccat veiendo ꝯ iuramētū suum q pt ꝯpelli finalit' ut xxiij. q. iij. cū sacdotes et c. eccēcrimina Sed quō pt iste excōmunicari q̄ nōdū ꝯ iuramentū veit pt dici q iste q̄ iurauit de iure ꝯmuni dꝫ ꝯpelli ut iuramentū suet lꝫ nōdū tnsgressus sit q et p9transgressionē ꝯtendo cū al's p vba de pnti n̄ poss vlteri9 ꝯpelli cū forci9 vinculū iā supuenit et eccl'a n̄ solū peccata ꝯmissa punire dꝫ ut dicit iura pdicta s ē ꝯmittēda phibere ut si videat aliquē in ciꝫ peccātem ul' etiā paratū ad peccandū ut xxiij. di. dpacom xxiij q. iij. ipa pietas et xxij. q. v in c. h videt alioqn̄ ꝯsentire videt lxxxiij. di. quasi p totū sic etiā debꝫ eccl'a excōmunicare et facere qd pt q excōicacio medicinal' est ut ij. q. i. mlti et xxiij. q. iij. corripiant et h solū bñ agit ut vita boim corrigat ut xxiij. q. v. pdeit hic q̄dem ius ꝯmune ē tn̄ bñ pt eē cas9 ubi n̄ ꝯpellit finalit' ex cā ut i c. requisiuit et. j. e. c. et cū reddit in litera illi9 c. requisiuit et. s. e. c. preterea tn̄ q̄nqꝫ ex cā dectabit se veritati ut. l. di. ut ꝯstituent ul' etiā pt expom litera illius. c. requisiuit poci9 monenda ē q cogenda nisi acquiescat et sic n̄ ꝯdicat pmo ꝯcordat cū ista tn̄ si cū alia ꝯbat tenet ꝯctus et absoluetur nec finaliter ꝯpellit Nisi racionabilis causa ut puta ꝯsanguinitas vel affinitas vel aliquod aliud perpetuum impedimentum jo.

Non est vobis possunt enī filij regis vxores suas petere per interdicū de lib. exhñd. pmo de vxore exhñ ut. ff. de lib. exhñ. l. pmo et. C. e. ti. si ad instar et. C. de nupci. l. si inuita istud tn̄ locū habet cū inuita detinetur vxor sicut hic si autem volens detinetur tūc p officiū iudicis ageret vel causam p cōmodo peti potest cū em̄ volens detineret aliquis tūc nō daret aliquod interdictū de liberis exhi. nisi inter duos qui dicūt se eē patres vel domini. et controuersia esꝫ inter eos ut. ff. de lib. exhñ. in l. vlt. Prouinciaꝝ vraꝝ sic ergo p delicto vni9 tota prouincia interdicitur ut. s. de off. del. in c. sane Donec ibi fuerint ergo videtur q postq̄ inde recesserit possint ibi celebrare ut ar. ff. de postul. l. impatores C. ex quibus cau. in fa mi. irro. in l. et si seruior ar. ō C. e. ti. ad temp9 hic dicit suspensio iuris et cū temporis diffinicōne et ideo tempore elapso nō indiget absolucione et ita recedentibus illis celebrabunt sic lxxxi. di. i. c. si qui sūt presbiteri vin-

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Nō⁊ nunquid tūc ibidē poſſūt celebrare ſubmiſſa voce et ianuis claū-
ſis nō niſi eſſent priuilegiati ut. j. de priuil. c. ꝙ nō nullis eſt et ſinguli i
conuentual. ec. bini et bini poſſūt dicere horas ſuas ut legerē pocius vide-
antur ꝙ cantare ut. j. de pe. ⁊ remiſ. quod in te. Baptiſma puulo⁊ iſta
duo ſacramenta ſemp excipiunt de quolibet interdicto ꝙ ſūt ſacramenta
neceſſitat. ut. i. q. i. in. §. ꝫ no
tandū eſt et in. §. ecce ſi ele-
ricis eſt vnde cuiā in neceſſi
tate poſſūt ab inicio recipi ar
xxiij. q. i. c. ſi q̄m forte ſecus
ēt de alijs ut xxiij. q. i. c. ex-
pit Morienciū. et preter
comunionē que viaticū appel
latur ut. j. de pen. et remiſ.
c quod in te ⁊ cuiā ſuſcipien
tibus ſignū crucis et peregri
nis penitencia conceditur ut
in. c. q in te. jo
Preterea. publice confi
teri recuſat Sed quid
ſi publice confitentur tunc di
co ꝙ racione duplici non de
bet eidem credi. primo quia
vnius confeſſio in alieno fa
cto nulla eſt ut iiij. q. iij. item
in criminali in v. item vnius
teſtim̄ et. ē. de teſti. veniens.
Secundo quia ſuā turpitu-
dinem confitetur ut. ē. de do
naci. c. inter dilectos xiij. q
v. in. c. nō ſane ⁊. j. de eo qui
duxit in matrimoniū q̄m pol
luit per adulte. c. i. Sed
tamen conſanguineo reuela
re tenetur ut xxxv. q. iij. in. c.
ſi aūt homo Vbi iuramē
tum et ita ſi iuramentū ſuper
uenit nō debet matrimoniu⁊
prohibere ꝓpter confeſſionē
ſecretam illius niſi aliter p
baretur na⁊ et ſi legitime p
baretur affinitas tunc impe
diretur matrimoniū nō ob
ſtante iuramento illo quod
habuit condicionem annex
am. ſ. niſi iuſta cauſa prohi
beret ut. ē. de iuriur. in. c. quē
admodū pmo iā contractum
ſepararetur ut. j. de eo q cog.
conſā. uxo. ſue de illo et ſi iio
iuramēti non interueniſſ ad
teſtamentū vni⁹ ſiue ad famā
impeditur matrimoniū cōtra
hendum ut. ē. de teſti. c. ſuper
eo. ⁊. j. in. §. i. ⁊. j. de oſang.
et affi. in. c. ſuper eo. ⁊ ꝫ jo.
Veniens. inuitam. atq̄
reclamantē ergo non
fuit matrimoniū ſm ve xxxi.
q. ij. c. i. ⁊. ij. et. j. c. c. primo
Cognoſci permiſit quod
tamen ſi feciſſet tunc ampli⁹
non poſſet reclamare ut. j.
de eo qui dux. in matrimoni
um quam pol. per adulte. c.
ij. et. j. qui matrimoniū accuſ.
poſ. c. inſup Inter eos vi
delicet inter ipſam mulierē et
primū viꝝ Separauit ut
xxxv. q. iij. in. c. nullum ⁊ c.
progenie ⁊ c. interdicim⁹
Cauſa ipſa cum ſecundo
Tractaretur. videlicet cum ſe
cundo vel pocius cum primo
Nupſit. quod non debuit

detineātur vel transferen-
tur donec ibi fuerint nc la
diuina officia pręt baptiſ
ma puulo⁊ et penitenciaſ
morienciū celebretis vel p
mittatis aliquatenus cele
brari Itē epo ſancte a
gathe

Preterea de muliere
que a viro impetit
cuius conſanguineus cū
ea ſe deliquiſſe ꝓponit ꝫ
hic publice confiteri recu
ſat ꝓpter metum et poten
ciam mlieris f. t. Reſpon
ut matrimoniū ipſum fie
ri niſi iuramentum inter
ueniſſet diſtricte prohibe
as ne deterius inde contin
gat Itē pccatori et caſ
ſoronen.

Veniens ad ap. ſedē
mariota ſimplici iſi
nuacione mōſtrauit ꝙ q̄
dam adoleſcentē adama-
uit intantū ꝙ vterq̄ de
matrimonio contrahendo
ſub trium perſona⁊ teſti-
monio preſtitit iuramen-
tum ꝙ parentes ipſi⁹ ig
norantes eam inuitam et
reclamantem in uxorem a
lij tradiderunt q̄m ita ex
horruit ꝙ nunq̄ ab eo ſe
ullo modo cognoſci pmi
ſit Cumq̄ publice fateret
ꝙ a priore viro cognita
eſſ atq̄ iurata eps ſoron̄
cognito ꝙ proxima eſſet
linea inter eos conſangui
nitatis ipſos ab inuicē ſe
parauit Ceterum cum
cauſa ipſa tractaret et vi
ro cui tradita fuerat a pa
rentib⁹ oſentire nollet ipe
aliā i uxore⁊ duxit et illa
cuidā t. noīe publice in o
ſpectu eccleſie nupſit
Dane cū de illo filiū genu
iſſet pater ipſius t. ei oppo
ſuit ꝙ filiū ſuū n̄ potuit in
vir⁊ habere eo ꝙ ab alio q̄
defunct⁹ ē pus deſponſata
fuiſſ& et infra mandam⁹ q̄
ten⁹ ſi inueneris ꝙ pdicta
mulier a priore viro iudi
cio eccleſie fuerit ſepata et
ab eode t. ſine odicōne ec
cleſie i vxore traducta et
ille cū a pētib⁹ copulata
fuit de preſenti vita deceſ
ſit pdictum t. p̄ mo. opel
latis ut pfatam mulierem
recipiat et ſtudeat marita
li affectu tractare alioq̄n
eum et ſupinductā et pa
trem ipſius ſi huic rei re
ſtiterit excomunicacōi ſub
datis Itē papien. epo

Cum nō habeat locū
conſenſus ubi met⁹
vel coactō intercedit neceſ
ſe eſt vt vbi aſſenſus ci
uſq̄ requiritur coactōis
materia repellat matrimo
niū aut ſolo oſenſu ōbit
et vbi de ipo querit plena
deb⁊ de ſecuritate ille gau
dē cu⁹ aim⁹ ē indagand⁹
ne per timorem dicat ſibi
placere quā odit et aſſeq̄
tur exitus qui de iuitis ſo
let puenire
Quocirca mandam⁹ qua-
tenus puellā de cuius ma
trimonio queſtio ventilat
in domo in qua nichil ea⁊
timere oporteat facias ho
neſte tenere donec predi
cta cauſa terminata ſentē
cia ſine contradictione ci
uſq̄ valeat execucōi mā
dari Itē.

Veniens ad nos ꝟ.
ſua nobis relacione
mōſtrauit ꝙ in domo ſu
a mlierem quādā recepit
de qua prolem habuit et

ſicut lite penden. ut. j. de ſpon. duorū c. tua fraternitas tu tamen
de ꝫ habebis ſ. e. cū i apl'ica Vita deceſſit maxime ꝙ idē eſſ ced
a⁊ ſi viueret ꝙ ſi inuita ei fuit tradita tūc nīſū fuit matrimoniū
ut. j. e. c. preterea Recipiat. ꝫ ꝓpt hoc ſolū n̄ ſepararetur matrimo
niū ꝙ iudiciū ec. nō expectauit ut. ſe. cū i apl'ica et. j. de matrimo
nio ōdo contra int
dict. ec. c. i. ⁊. ij. ⁊ ē
hic ar. ꝙ nō preſtat
ipedimtū qd ac. ē. de
iure pa. i. c. illud cū
ſuis concor. Deſtite
rit. omnes impedien
tes iuriſdictō⁊ iudi
cis excomunicari poſ
ſunt ut ē. de offi. del
c. i. et. ē. de teſti. in. c.
tam literis jo.
Cum locū me
tus videlicet q̄
poſſit cadere in con
ſtantē viꝝ ut. j. c. p.
ximo ⁊ in. c. oſulta
cōi i fine et ff. ꝙ me
tus cau. l. metū maiori
tū metus excuſat tā
feia⁊ ꝙ vir⁊ ar. xxxij
q. vi. in. c. indignant
et ar. j. de homicidi.
ſicut dignum i. ꝓ.
Solo oſenſu vt
xxvij. q. ij. in. c. ſuffi
ciat ⁊ ita omnia q̄
dicunt xxx. q. v. alit
et in. c. noſtrates re
ferunt tm̄ ad ſolem
nit. Plena de⁊ illa
vel ille qui in aliā o
ſentire debet In
dagand. i. inquirend
dus ad oſenciendū
Prouenire c ut q
qd quis n̄ d iligit ſa
aliter orripuit ut xx.
q. iij. in c. plena ⁊. ē.
c. preterea. i. ⁊. j. e. re
quiſiuit ⁊ xxi. q. ij.
in. §. i. xx. q. v. cū vir
ho. Nichil timere
eſt ꝫ hic ar. ꝙ ad
iud. officiū ptinet lo
cū tutū ⁊ ſecuꝝ pti-
bus aſſignare ⁊ hone
ſtū ut ij. q. i. j. i. c. hor
tamur ⁊ xxiij. q. ij.
c. ſiue. ff. de arbi. ſi
cū dies in. §. ꝫ ſi i ali
quē locū alioq̄n pt
appellari ſi requiſit⁹
io nō fecerit. ē. ut li
te n̄ ocſ. accedēs ij.
et. ē. de ap. c. ex pte
Donec quouſq̄
oſtet de matrimonio
illi⁹ puelle int eos
qui petit illā ⁊ cui i
ipa oſenſerit ſic ſta
bit q̄i in ſequeſtro i
loco tm̄ tuto iſta pu
ella timebat ſibi iſer
ri violēciā a quibuſdā
nobilib⁹ ciuib⁹ pa-
pien. ⁊ ido ne rapet
ab ill' ponit i loco ſe
curo et p⁹ ꝙ oſtitit
cui oſenſit ſic tradet ei
ut dicit ꝫ i ſi. jo

Ueniens recepit vt coſāguineā ꝛc. ¶ Preſtitit. poſt ſuſceptā ꝑ ſionē et ſic ſponſalia de futuro ꝯtracta fuerant vnde ſi poſtea antequã cum alia contraheret eã cognouit inductũ fuit matrimoni um preſūptũ ꝗ quã preſūpcōem in ꝯtrariũ ꝓbacio nõ admittit ut. j. e. ix. qui ꝛ. j. de condi. appo. in. c. de illis ¶ Pernoctauerit. per. c. ix qui ꝛ. j. de condi. appo. nocta re aũt totam noctem ſignificat ut ff. de v. ſig. in l. ſi vr bana in ꝯ. pernocta re ſic. j. de accuſ. c. ſi oſtiarius ¶ Poſt fidē cognouerit ꝙ ſi eſt ita matrimo nũ eſt inter eos ut dixi q̃uis enim nõ credat tali ꝯſenſu ta cito contrahere volu it ſi quis ſe eſſe filiũ fam. exiſtimat cũ ſit pater fam. poteſt ac quirere heredit. ut ff. de cond. et demõ. c. multum intereſt. ¶ In vix conſtan tem quia tunc nul lum fuit matrimoni um ut. j. e. conſulta cioni quia debet hõ tantum habere quia ꝯ ſenſit ut. ſ. e. c. ꝓxi mo quis metus ex cuſet ꝛ quis non di ctum eſt. ſ. de his q̃ metus ut cauſa ſi unt cum dilectus et in c. abbas ¶ Ut vxori nam ſorcius viciũ viciũ ſuper ueniens preiudicet ut. j. de ſpon. duo am c. j. ſiue matrimoniũ acceptanti ut. ff. de ritu nupc. l. nõ ſo lum in ꝯ. ij. et eſt hõ ar. ꝙ licet ob meam culpam in metũ in cidam michi ſolummodo excuſet ꝓpter metũ. ut ar. ff. q. me. cau. in. l. nec timorem cũ l. ſe. ar. ꝯ. ff. e. in. l. ſi mulier ꝛc.

¶ Ommiſſum. i. priuata. l. vt xx. q. ij. in. c. duc ſūt et. ſ. de regul. licz et ſ. de renunc. niſi cũ pridem ꝯ. ſed dices ¶ Tuacius. ſi contra videt quia dicitur q̃ dat nupcias hic fa cit et qui ñ dat me lius facit ut xxxij. q. i. in. c. nupcias et vtrũque expedit ſ. vnũ minꝰ et alterũ magis ut xxxij. q. i. ſic enĩ et ſic aũt tucius eſſet non ꝯtrahere ſaltē ꝓpter ꝑnis tatem exigendi debitum nõ ꝯdicit ꝙ iſtud faciendo poteſt vtrũque ſeruare tã iuramentũ ꝙ eciã ꝓpoſitũ ſuũ q̃ illud in meliꝰ cõmutat ut ſ. de iureiur. c. peruenit ij. et ſ. de voto et voti redēp. ſcripture et ſic iſte intrãdo religioēm ſeruat iuramentũ et ita tuciꝰ ē ñ ꝯtrahere et qui bona agũt ſi meliora deliberēt ꝛ nõ agũt ſiue faciant tunc di co ꝙ tales credenit i ꝯſpectu dei ut xxxij. q. i. in. c. q̃ bona vnde ſi ꝯ trahat nũc videt facere ꝯ ꝯſcienciã et ſic peccat ꝯ ñ eſt tucius xxxiij. q. i. in ꝯ. et his Sed tamen tu dicis ꝙ iſte nullũ votum emiſit ſ ad votum tantũ ſuſpirauit vnde nõ debet dici tranſgreſſor et ſi nõ intrauerit dum tamen nõ proceſſerit ampliꝰ ut. ſ. de voto et voti re

cum fidem corã pluribꝰ pre ſtitit ꝙ eam duceret i vx orem Interim autem cũ a pud domum viam ſui per noctauerit eius filia no cte illa ſecum concubuit quos pater puelle ſimul in lecto vno inueniēs ip ſum eam per verba de pre ſenti deſpõſare coegit Ideo ꝙ mandamus quatenus ſi inueneris ꝙ primã poſt fidem preſtitam cognoue rit ipſum cum ea facias re manere. Alioquin ſecum de niſi metu coactus qui poſſet in virum conſtan tem cadere eam deſponſa uerit adherere facias ut ux ori ¶ Idem exonien. epo

Ommiſſum et infra ſignificauit nobis F. t. ꝙ quidam cũ da; mu lieri de contrahendo matri monio fidem dedit et ſe cũ ea infra biennium per ver ba de preſenti contractu rum ꝓſtito iuramento fir mauit Nunc autem ꝓui ta lege ductus ad frugem melioris vite ſuſpirat et infra F. t. Reſpon. ꝙ tuci us eſt ei religione iuramē ti ſeruatã prius contrahe re et poſtea ſi elegerit ad religionem migrare. Si tamen poſt deſponſacio

nem copula non dinoſci tur carnalis interueniſſe ¶ Idem rapulen. epo

Requiſiuit a nobis F. t. q̃ cenſura mu lier compelli debeat que iu reiurãdo religione negle cta nubere renuit. Cui ſe nuptam interpoſito iura mento firmauit et infra ad qð bz. Reſpon. ꝙ cum libera debent eſſe matrimo nia monenda eſt poꝰ q̃ cogenda cum coactiones difficiles exitus frequēter habere ſolent ¶ Urbanus iij.

Um i apoſtolica et infra intelleximus ꝙ cum inter villicũ de P. et vxorem eius matrimo nij queſtio verteretur an te publicacionem teſtium villicus reuerſus ad ꝓpri a publice inter ſe et vxo rem ſuam ꝓpoſuit ſenten ciam diuorcij iudicio eccle ſie promulgatã et ſic fal ſitate ſuggeſta q̃dam ali am facti neſciam ſibi co pulare preſumpſerit. poꝰ modum vero ſuper prio ris matrimonij queſtione literis impetratis delega ti iudices ſentenciam diuo cij protulerunt verum ꝙ villicum et mulierem quã

tempꝰ c. licitũ et nõ facit contra ſuũ ꝓpoſitum ꝙ licet gerat in corde vir ginitatem tamen conſentire poteſt in matrimonio ut xxvij. q. ij. beata ma ria poteſt ergo vtrumque ſeruare ut dixi ſi velit tamen ſine peccato poſſet intrare religionem et nõ ꝯtrahe.

Requiſiuit cũ libera. ut. ſ. e. cũ locum et ar. ſ. de peni. c. accedens ꝛ. ſ. e. preterea. i. ꝛ xxxi. q ij. in ꝯ. i. et. c. i. ꝛ iij. ꝛ xxi. q. iij. in. c. preſens ¶ Sed nun quid erit minus libera ſi con pellatur ex poſt facto ad qð iuriur. ſe aſtrinxit et videt ꝙ ñ ꝙ iuitus creſcere ad ordines dicit q̃ ꝓpt iã ſuſceptũ habi tũ ſiue bñficiũ ad ordines vr get lx. di. innouamꝰ ꝛ. ſ. de e tate ꝛ ꝗli. c. i. et. c. quciis cũ ſponte ſuſceperit bñficiũ et nõ dicit inuitus q̃ ꝓpter volũ tariã ꝓmiſſionē vrget ad ꝑ miſſi ſolucōem ut xij. q. ij. q̃ cumque ij. ſtē ꝓpter delictũ pre cedēs qñque quis ꝯpellit ad matrimoniũ ut. j. de eo qui duxit in matrimoniũ quã poll. c. i. et ita videt ꝙ iſta ꝯpellē da ſit ſic. ſ. e. in. c. ex litis ar. xxij. q. iiij. c. int cetera. ſ iſta litera ꝯdicit nã poꝰ monen da ē q̃ cogēda ſ expone po cꝰ monenda. i. pꝰs monēda et ꝓpt iuramentũ ſuũ ſi quidē ſine cã ſe velit excuſare ſimilē expoſicionē tu lẽs xxij. q. iiij nõ inueniē i ſine l' eciã tu dic ſup hõ ut dixi. ſ. e. in. c. ex lite ris ꝛc.

Um i apl'ica falſitate ſuggeſta nũquid cidē credi debuit abſque litteris iu dicũ nõ. ut viij. q. iiij. c. vnico C. de mand. pri. l. vna ꝗre ꝯ excuſat mulier cũ lite pē. ni chil debeat inouari ut. ſ. ut lite pendē. c. j ideo excuſat ꝙ oēs ita credebãt et verꝰ ꝙ nl'lũ erat matrimoniũ cũ ꝓma iſte ſciam et ita videt ꝙ marito priuari nõ debuit prima mõ tua eciam ſi fuiſſet matrimo niũ cum prima ut. j. de eo q̃ duxit in vxo. ſiue i matrimoni um c. i. ꝛ xxxij. q. ij. nos noui mus i ſine ¶ Impoſita viro pñia Sed quare imponitur viro pñia cũ nullum fuerit primũ matrimoniũ ideo quia lite pendente ꝯtxit cũ ſecunda et in contemp. ec. ſic. j. de ma trimo. ꝯc. ꝯ inīdic. ec. c. i. ij. et iij. ¶ Interdicto cima ſi ꝯmiao. ſ quare punit iſta mulier in debito ſuo. ꝓpt dicã ꝙ ipa ex poſt facto conſenſit ut preſumit ꝙ poſtea cauſa ꝯcta fuit vel eciã puitur vir hic in exigendo nõ tñ in reddendo ſi exigit debitũ ab vxore ſic. j. de ſen. ex. inquiſicōi ꝛ. j. de ſecund. nupc. dñs Si võ iſta ſciuiſſet puiretur ut dixi ut. j. de matrimo. ꝯc. ꝯ int. ec. c. i. ij. ꝛ iij. Sic manere ſic enĩ patet ꝙ ſi quis vxorē hñs licz eadē viuente ꝛ lite pendē te ꝯhat cũ alia ſoluto pmo matrimoio tenet ſecundũ ſ iſtud locũ habet cũ primũ matrimoniũ nl'lũ fuit ut hic ꝛ. ſ. e. in. c. veniens eciam ſciente ſecunda vxore ꝛ ꝙ dicit. ſ. facti neſciam tu dicis maxime ꝙ ñ preſtat im pedimentum quod de iure nõ ſortitur effectum ut hic ꝛ. ſ. de iur. patro. in c. iſtud ꝛ. c. cum laica cum ſuis concord. ꝛ. j. de ſpon. c. litteras ꝛ in. c. acceſſit ꝛ tunc primo apparet per ſentenciã ꝙ nullũ fuit primũ matrimo niũ ſic. j. de frigid. ꝛ malef. in c. fraternitat. in fine ar. ꝯ ſ. e. ad audien ciam ꝛ. ſ. de bigam. nuper Si vero ꝯtrahat cũ ſecũda ignorante de ꝓma

uxore cum qua de iure tenuit primū matrimoniū tunc nullū est matri
moniū cū secunda sed mortua prima potest remanere cū secūda si ipsa ro
fuerit et iure eam recipere cōpellitur ppt dolum suū ut .j. de eo qui dux. in
matrimoniū quā pollu. per adult. c. i. et si post mortem prioris ōsendat in
illū sciencer nūc primo induatur matrimoniū ut .j. de eo qui dux. in mat
moniū quā pollu. per adult.
c. significauit et .j. de ōugi. s
uo. c. pposuit Si vero scien
ter cū illo contrahat tūc nul
lum est matrimoniū nec esse
potest eciam post mortē pri
oris ut .j. de eo qui dux. i ma
trimoniū quā pol. p adult. i
c. ex tuarum et c. cum hēret io.

In presencia quantocū
que ar. q. ff. de diuor. ux
ores ubi dicitur q per .v. an
nos debet expectari so. illa lex
et consimil. nō tenent p aut.
C. de repu. hodie ¶ Viuenti
bus ubi tamen verisimilit p
sumitur de morte si mulier
nubat excusatur et viro redeū
do nisi sponte redeant tūc sta
tim sunt cogende merito et
ad virum suum reuocande .i.
excommunicande ut xxxiiij. q.
ij. cū per bellicam ¶ Si vero
matrimonio iam contracto de
morte dubitent nō exigant
tunc debitū sed reddant et si
postea fuerint certificate de
vita tunc statim recedant ut
j. de secund. nupd. dominus
¶ Donec certū nūcium sic j.
de secund. nupd. veteribus ad
dūs et. C. de repud. in aut.
hodie et i aut. ut liceat mri.
et auie. in q. quod aūt i coll.
viij. ¶ Sed pone q aliquis i
exercitu sarracenorum fuit vel
ecīā in aliis nec est reuersus
nec potest mulier certificari
de morte p magistrum militū
vel per aliū tūc mittat ad lo
cum ubi est si potest vel ad
vicina loca et inquirat si po
test alias expectet q. diu certa
fuerit de morte ut h patet et
per iura predicta io.

Inter opera. reuocare
h enim .i. ē vnū genus e
lemosinarum ut xv. di. i. c. tria
sūt genera et h qntū in se ē ut
xliij. di. c. ep̄ alius. et primo
a se al. cū inordinata eēt ta
lis elemosina vn dicit aug.
qui vult elemosinā dare tūc
a se ipo incipere dz vn scrip
tū ē miserere aie tue placens
deo ut de pe. di. iij. in q. h v
bā et. c. q vult sine ista ele-
mosina nl'la valz ad vitam
ad h eīn papue tenent prel.
vt xxiij. q. iiij. in. c. ita plane
tū in h crimīe meretricū sub q
dā dissimulacōe pertransit ec.
¶ Publicas nulla ei necessi
tās eas excusat ut. ff. de ri. nu.
nup. l. palam in q. non ē et
xxxij. q. v. in c. ita ne. ar. j. de
pe. et remis. cū infirmitas i si
quas eciā utilitas iure indig
nas fecit legū obseruacōe ut
C. de adult. q adulteriū in si.

superinduxit penitente li-
te superioris uxoris adin
uicem asseris consensisse
Questioni. t. t. Respon.
q imposita viro peniten-
cia opetenti et infra penitē
cie tempus carnali cōmer
cio interdicto postmoduz i
maritali copula potuerūt
remanere ¶ Clemens iij.
aug. epo.

In presencia .N. q
siuisti quid agēdū
sit de mulieribus que viros
suos causa captiuitatis l
peregrinacionis absentes
ultra septennū pstolate
fuerunt nec certificari pos
sunt de vita vel morte ip
sorum licet sup hoc sollicitu
dinem adhibuerūt dilige
tē et p iuuenili etate seu
fragilitate carnis neque-
unt ōtinere petentes aliis
matrimonio copulari Que-
stioni. t. t. Respon. q q
tamdiu armorum numero
ita remaneant viuentibus
viris suis nō possunt ad
aliorum consorcium canoni
ce conuolare nec auctori
tate ecclesie pmittas eas
ōtrahere donec certū nūciū reci
piāt de morte virorum Itē

Inter opera caritatis
nō minimū est erran-
tem ab errore sui semita
reuocare et infra statui-
mus ut oibus q publicas
mulieres de lupanari ex-
traxerunt et duxerit in ux
ores q agunt pficiat i re
missione peccatorum Idem

Ad id qd p tuas li-
teras intimasti de q
dam procbiana tua q su
us victricius cuidā teutui
co matrimonialit copula
uit. t. Respon. q quis xi
annos habēs ab inicio in
uita fuisset ei tradita et īni
tens tñ qz postmodū per
annū et dimidiū sibi cohā
bitans ōsensisse videt ad
ipm ē cogenda redire nec
de cetero sūt recipiendi te
stes si quos inceorata mu
lier ad pbandū q nō ōsē
sit in euntē nominauerit
pducentos cū mora tanti
temporis huiusmōi pbacō
em excludat Mandam.
igit ut pter hoc nō obmit
tas quominus vtrūqz opel
las ad alterum maritali affe
ctōne tractandū nisi forte
vellēt ad religionē pariter
ōuolare penitencia eis in
iuncta p eo q ad alienos
et illicitos concubitus ut
uterqz transiuit ¶ Innoc
iij. ferarien. epo

Ciuit ex literis tue f
accepimus cū l. pro
chianus tuus p. mulierē
se in ōiugem ducturū in
manu patris eiusdem p.
urantis q eam sibi trade
ret in vxorem pprio iura
mento firmauit nec p vi
rū steterit sed per mulie
rem potius quominus i
ter eos matrimonialis so
lemnitas sit secuta iiij.
postmodū vel v. annis e
lapsis Idē l. c. mulierez
per verba de presenti vt e
ius consanguinei asserūt
desponsauit et infra. Po
stu. t. t. Respon. q si tibi
ōstiterit q idem l. p. per v
ba de futuro. e. p verba de
presenti desponsauerit im
posita ei penitencia opeten
ti quia primam fidem irri
tam fecit nisi forsan in iu
ramento suo certum ter
minum infra quē dictam

et dicit meretrix que multorum libidini pz ut xxxiij. di. c. vidua vel
quarum publice venalis ē pulchritudo ut xxxij. q. iiij. c. meretrices ¶
In uxores ut xxxij. q. i. nō ē culpandus ar. q. e. c. et c. q. c. i. so. ōtri
um loquit de illa que meretricari nō desinit et illa n ē retinenda
ne patronus turpitudis videat et h loquit de illa q libent ōtinē vellz
si inueniret q eā du
ceret i uxorē io

Ad id pi. an. et
sic. j. xij. pt eē
uxor et h āt cū mali
cia supplet etatem ut
j. in ti. pf. de ill. et i
capitulo vlt. ¶ Per
annū et dīe et ita p
paciencia sequentis
temporis prima cū ē
sublata p ōsensū se
quentē sic .j. in. ti. p
ximo de ill. et .j. de
eo q dux. in matri
moniū in. c. significa
uit et .j. qui matrimo
niū acal. pos. c. insu
per et eo ipo q i do
mū viri traducta pa
cient pscat etatē et
amplius psumit ōsen
sisse ut ff. de ritu nu
p. l. minorem q quā p
sumpcōem pbacō in
ōriū n admittit ut
j. e. is qui et .j. de cō
di. appo. i. c. de ill. et
papue q eciā h nō
posset pbare se virgi
nē si vir dicit q eā
cognouit p aspectū
corporis cū iā sit co
rupta ut dicit i fine
Itē ē ciā hic ar. ad
multa de tacito ōsē
su ut .i. q. i. ōstat et .l
di. i. c. pbdos et. ff. d
pb. exhn. in l. vl t. v.
ar. fuge cū potens
ne ōsensisse pueria
Quod si psliteris
tūc sua semp erit
Vterqz transiuit vn
neuter pt alteri obi
cere adulteriū q pa
ria delicta mutua ō
pensacione tollunt
ut .j. de adult. in. c. pe
et vl. et ff. soluto ma
trimonio viro atq
uxore et xxxij. q. ij.
in. c. nichil. io.

Ciuit urantis
hic enī videt
pmitti factū alterius
et q eciā alteri p al
terum possit stipulacō
fieri si q inst. de inu
til stipul. in q. alte
ri et si puella nollet
nubere illi nō tñ di
ceret pater eē piur9
dūmō n stet p pūer
nā istud solū intelli
git iurare se facturū
et curaturum ut eciam
illa ōhat cū ipso si
poterit al. enī ipse p
iurus esset de h dicit
q. e. in. c. ex literis. ij

p. ducerer ī vxorē prefixit
nec p eū ſtetit quin ad ſta
tuti terminū matrimoni
um ɔſūmauerit matrimo
niū ho loco ɔ̄ctū legitti-
mū iudices et ad illud ſer
uandū ɔpellas eundē ꝙ ſi
forte per verba de futuro
ſponſalia cum vtraqꝫ cō-
traxit iuramentū primū
ſicut liẗe factū eſt ipſum
ſeruare compellas de ſecū
do ei penitenciam iniun-
cturus ꝙ ſi de hijs nō con
ſtat ad plenum tā diu ad
huc ɔgnoſcas de cauſa do
nec ſuper hijs ſufficienꝰ
inſtruaris Item arelat.
archiepo

Cum apud ſedem et
infra Sane ɔſului
ſti nos vtrum mutus et
ſurdus alicui poſſint ma
trimonialiter copulari ad
quod tibi reſpondemꝰ ꝙ
cum prohibitoriū ſit edi-
ctum de matrimonio con
trahendo ut quicūqꝫ non
prohibetur per conſequē
ciam admittatur et ſuffi
ciat ad matrimoniū ſolus
conſenſus illoꝝ de quoꝝ
quarumqꝫ coniūctionibꝫ
agitur videtur autem ꝙ
ſi talis velit contrahere ſi
bi nō debeat denegari cū
quod verbis non poteſt ſi
gnis valeat declarare Idē
vercellē epo

Dilectus filius. R.
apposuit ꝙ filiam ſu
am cuidam matrimonia-
liter copulauit et infra cū
autem eadem mulier cum
ipſo viro qui cōtinuo fu
rore laborabat morari nō
poſſit et ꝓpter alienacio
nem furoris legittimꝰ nō
potuerit interuenire con
ſenſus Mandamus qua
tenus ſi rem ita noueris eſ
ſe prefatas perſonas cureſ
ab inuicem ſeperare Idē
brixieñ. epiſcopo

Tue fraternitatis et
infra poſtulaſti utrū
ex ſolis verbis et ex qui-
bus matrimoniū contra
hitur Nos igitur inq̄ .t.
.t. reſpondemus ꝙ matri
moniū in veritate contra
hitur per legittimū viri ꝛ

Sed p mulierē vñ iſtud ñ fuit eidē imputandū ſi id verū fuit ut
ſ. de off. or. in c. paſtoral. et xxvij. di. i. c. qō ad nos et. ſ. e. c. de il
lis primo et ɔpleta hōdie ē ɔdicō ut. ff. de ɔdi. ꝛ demon. in. l. uxo
cum Quinqꝫ ānis ñ em̄ tenebat ſponſus tā diu expectare niſi
vellet ut. C. de ſpon. l. ij. niſi ci ſbeſſet ut. ff. e. i. l. pl. et h verū ē ſi ē
mmꝰ eſſz ꝓpheſitus
ut. j. ſequit in v. niſi
iuramentū interue-
nerit Ad ſtatuti
terminū ſ videt ꝙ in
ebiloni īmꝰ eciā poſt
terminū tenentur ut
ar. ſ. de deſ. et dui.
in c. cū dilecti. ff. de
arbi. l. celſus Sꝫ eū
aliud ē in matrīoio
ꝙ res ipſa nō capit
tātam dilacōem ꝓp
ter fornicacōis peri
cu. ſ. ut liſ. nō ɔteſ.
ꝗm in ſ. 1. cū vbi ter
minus appōit ut
terminū tūc nō tene
tur ad ɔtrahendū quia
expectare aliter ni-
chil operaret̄ termini
appōſicio ſi aūt ter
minus non appōit
tunc ei nocet qui vl
timo eſt in mora ut
ff. de peric. et ɔmo
do. rei. vendi. in. l.
illud ſciendū et ꝙ
eciā h nulla ē ɔdicō
obligacō de p̄nti ſed
in ɔmjs obligacō ē
pura ꝛ de p̄nti qua
re obligacō nō tol
litur ꝑ tē lapſū temi
nū ſ em̄ ſolucōne e
ius quod debetur ut
ar. ff. de acti. et. ob.
in l. obligacōnū i ſ.
placet et ita fuit iſta
diſſimilia Seruare
re ɔpellas ut. ſ. e. in
c. ex litteris et. ſ. ſ. e
in c. requiſiuit ut dic
ut dixi. ſ. e. in. c. ex
litteris Tādiu ſic
ſ. de pbaā. in c. cū
matrimonij et. j. de
coſang. et affi. i. c. ex
litteris et xv. q. v. ut
dicantē et ita no. h
ar. ꝙ in cā matrimonij ho inducant teſtes ſup eodē articulo eciā i
ꝓhibitis. c. io.
Cum apud ꝛ ſurdꝰ videlicet qui
ꝓpriꝰ nō audit ꝙ de alio nō eſt dubiū quin poſtulet ut
ff. de poſtul. l. i. in ſ. ꝓpter caſū ſic ꝗ mutus ꝛ ſurdꝰ ɔtrahere p̄nt ut
ff. d. uxe. do. i. l. mutꝰ et. j. e. tue que fuit ꝗ dubitacō iſtius ꝗſtio
nis dico ꝙ illa ꝑt eſſe dubitacio quia forma certa eſt expreſſa ad
contrahendum ut. j. e queſiuit virū et. j. de ſpon. duorū in. c. licet ꝛ
iſti non poſſunt illam ſeruare et ideo dubitabatur quid iur. ꝛ ꝗ
tum ad eccleſiam verba ſunt neceſſaria ut. j. e. tue vnde altero ſō
tacito non videbatur matrimoniū ar. i. q. i. c. detrahe. Sed tamē
non eſt ita quia tunc ſolus conſenſus ſufficiat ut hic dicit et xxvij.
q. ij. ſufficiant vnde ſi non poteſt exprimi per verba exprimatur
ſaltem per nutum vel per ſignum ut h patet in fine et. j. e. tue
Prohibitoriū. ut quia certe perſone prohibentur ut patet hic et
xxx. q. iiij. qui ſpiritualem. vnde omnes admittitur qui expreſſe
non prohibent ſimil. ff. de procura. mutus et ff. de teſti. in. l. i. ꝛ
licet enim accipitur ꝓhibitoriū ut ff. de no. ope. nuncia. in ſ. quia
hoc interdictū Non ꝓhibetur ar. id quod non ꝓhibetur con
ceſſum videri ar. contra. ff. de coll. illicit. l. iij. et ij. q. v. in c. conſu
luiſti ꝛ de hoc eciam traditur ſ. de tranſl. inter cor. io

Dilectus copulauit. ignorans ꝙ ille furioſus eſſet Continuo. fu
rore ſi enim tempore contracti matrimonij taliter laborabat non fu
it matrimoniū ut xxxij. q. vij. neqꝫ furioſus ſic. ſ. de regul. in. c. ſicut. Si
tamen tempore ſane mentis contraxit tenet et durat ut in capitulo neqꝫ.
vt quia eciam retinet dignitatem ut ff. de ſtatu homi. qui furore et filios
eciam retinet in poteſtate ut
ff de hijs qui ſunt ſui vel ali
eni patre furioſo. Sed
quomō poterit iſtud eſſe ꝙ ſi
quando mulier iſta contrax
it laborabat furore ſtulta fu
it tamen iſtud nō eſt veriſi-
mile ꝙ aliqua mulier cum ta
li contraheret ſi tunc nō la
borabat furore tenuit matri
moniū unde adueniente furo
re nō diſſoluitur ergo iſti ñ
debent ſeperari quia inicium
eſt conſiderandū ut xxxij. q.
vij. hij qui et in. c. neqꝫ. ta-
men poteſt dici ꝙ ille tempo
re contractus erat furioſus
et pater iſte ꝛ filia ignora
bant eum eſſe furioſū ſepe e
nim furioſi ſunt conſtituti
in conſpectu vmbrate quie
tis nec tamen ſunt ſane mē
tis licet videantur et ſi tunc
mulier iſta cum eodem con-
traxit non tamen tenuit ma
trimoniū et ſi iſtud ꝓbaue
rit ſeperabunt et qui tali fu
rioſo tradit poſſeſſionē non
transfert eam in ipſum nec
tunc adipiſcitur poſſeſſionē
īmo eciam tradens eam per
dit ſufficit etenim ſi exiſtiat
ſe transferre ut. ff. de acquꝛ
ren. poſ. quod modo in ſ. ſi
furioſo quandoqꝫ tamen fu
rioſus per dilucida interual
la redit ad ſanam mentē ꝛ
tūc ſi contrahat tenet ut ar.
vij. q. i. ꝗuis et iij. q. ix. iudi
ces ꝛ ff. de offi. preſi. l. diuꝰ
et. C. de cura. furi. i. l. pe. Sꝫ
pone ꝙ mulier contrahat cū
furioſo ſi conſenciat in eam
poſtꝗ peruenerit ad ſanam
mentem nunquid eſt matri
moniū inter eos ꝛ videtur ꝙ
ſic. j. de eo qui dux. in matri
moniū c. i. ꝛ c. veniens ꝛ. j.
de coniug. ſeruo. in. c. ꝓpoſu
it Jo. dixit ꝙ non eſt ma
trimoniū ꝙ nō fuit ibidē ɔſenſus ut xxxij. q. ij. vbi nō eſt ꝛ. ff. d vbo. ob.
l. i Sed vere ē qō dixit jo. ſi referas te ad p̄mū ɔſenſum .t. dixit ꝙ eſt
matrimoniū qō tamē tu intellige ſi nō referas te ad p̄mū h ut diximꝰ ex
Tue fraternitat. ɔſenſu ut xxvj. q. ij. in
nūc ex nouo ɔſenſu jo.
c. ſufficiat ꝛ. ſ. e. c. cū locū Verba licet em̄ ſolo ɔſenſu matrimoni
um ɔbat ſine verbis ut in mutis ut. ſ. e. cū apud tn̄ i hijs qui poſſūt lo
qui nō ɔhitur ſine verbis p que exprimat ɔſenſus que ad h ſūt inuenta
xxij. q. i. ſ. qui nec eciā i. eo caſu nutu vel p aliqō ſignū aliud ut puta ipo
facto p qō intelligunt ɔſentire ɔhetur matrimonium ſicut dicit. l. ff. de fide
iuſ. qui nutu rē quis poſſit dū tn̄ poſſit loqui ut. C. de fideiuſ. ꝛ in ep̄la
de fidei cō. hs .ff. de l. ij. nutu ſi tn̄ parentes ɔbāt ꝓ fil. preſentibꝫ ꝛ eciā
ſcientibus tūc em̄ ſufficiat nutu eoꝝ taciturnitas ut xxxij. q. ij. in. c. hono
rantur ff. de ſpon. ſed ea que patris ꝛ idem credo ſi per alios contrahat
ſubſequente ſbarracōne ut notatur j. in. c. pl. in prima notula Item in
mutis nō ſufficit ſolus ɔſenſus īmo ſigna ſūt neceſſaria exprimencia con
ſenſū ꝛ ita idem faciunt ſigna in mutis ꝙ faciunt verba in loquentibꝫ ut
ſ. e. cū apud tu tamen iſtud intellige cum matrimoniū ɔhitur ſolis ver
bis exprimentibus ɔſenſū mutuū de preſenti ꝛ hoc em̄ expreſſe apparet
ex forma conſultacōis dum dicit utrū ex ſolis verbis ꝛ ad hoc reſpondet
ſecus in matrimonio preſumpto ubi enim ipſo facto preſumpte contrahitur

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

matrimoniū ut. j. e. ti. qui ſm̄ q̄ notat. j. in. ti. p̄ximo in. c. vltimo ⁊. ſ. de fe. iudi. tenoꝛ. ¶ Nam iſtud nã reſpicit qđ dixit ſ. p legitimũ viri vel mulieris ↄſenſū q̄ mutus ↄ̄hit p ↄſenſū ſine verbis ſ̄ n̄ ſine ſignis vl̄ nutibꝫ ut. ſ. e. ti. apud ¶ Per ſola verba ꝫ patet q̄ duo ſūt neceſſaria ad iſtud ſacramentū videlicet verba vel ſigna ſeu ↄſenſ⁹ vn̄ altero iſtoꝝ ſubtracto non eſt matrimoniū ſicut enim dicitur de baptiſmo ut. i. q. i. detrahe. ¶ Non contrahunt ut quia nõ poſſunt reddere debitum ut. j. de frigid. quod ad ſedem et quia etiam conſenſum nõ habent ut ibidem dicit quia etas illa ignorat quid videat C. de fal. mo. l. i.

Tua nos. deſponſauit mulierem ſi enim iſte deſponſauit iſtam quibuſcumq̄ verbis vſus fuerit tūc potius erit ↄſiderandū qđ fuerit factum q̄ quid fuerit dictum ut ar. ſ. de ap. ad audientiam et. j. de verbo. ſig. in his et. C. plus valere quod agitur in. l. ſi quis ¶ Item ſi mulier ſiue dolus nõ impedit matrimoniū ſpirituale ut xxvij. di. in c. quod interrogaſti ergo nec carnale Sol. iſta nõ procedunt ut quia nupcie ſimulate nõ ſūt nupcie ut. ff. de ritu nup. ſimulate et etiam ꝑpter rationem que inferius redditur ¶ Sed pone q̄ aliquis proteſtetur coram pluribus et dicat q̄ omnia que facit et ſiue dicit nõ facit animo contrahendi matrimoniū et poſtea dicat publice conſentio in te nunquid e it matrimoniū hic ul̄ nõ dico in caſu iſto q̄ eccleſia debet iudicare p matrimonio ut quia recurrendū ē ad communem intelligenciã verboꝝ ut. ſ. e. ex litteris ij. talia enim verba nõ poſſunt deſeruire ſue intencioni. preterea et ſi probet q̄ illa verba fuit primo proteſtatus tamen bene potuit poſtea recedere ab illa voluntate et etiam conſentire in illam et id videtur per illud quod poſtea publice facit et ſi dicat etiam q̄ adhuc tempore contractus erat in eadem voluntate nõ tamẽ creditur ei quia contra eum fieri debet interpretacio q̄ dolũ adhibet ut dictum eſt. ſ. e. in. c. ex litteris ¶ Copula ſubſecuta per hoc enim videbatur conſenſiſſe eum ut. j. e. is qui et. j. de cõdic. appo. in c. de illis et in c. p tuas ¶ Videtur forte quibuſdã n̄ tam recte vel etiam iniuſte intelligẽtibus Sed recte intelligentibus nõ eſt dubium ¶ Qualiter cõſtitit primo bn̄ potuit ↄſtare ſibi q̄ vir ille iſtud eſſe cõfitebatur q̄ hoc dicimus ſcire quod ab alijs audimus ut xxij. q. v. hoc videtur vel etiam quia ille iſtud ſit

mulieris conſenſū ſed neceſſaria ſunt quantum ad eccleſiam verba conſenſū exprimencia de p̄ſenti nã et muti poſſunt contrahere matrimoniū per conſenſum mutuum ſine verbis et pueri ante annos legitimos per verba ſola nõ contrahunt cũ itelligant minime ↄſentire ¶ Item

Tua nos duxit. fr. ↄſulendos et infra Conſequenter requiſiſti cũ quandam mulierem q̄dam aliter inducere nequiſſet ut ſibi ↄmiſceretur carnaliter niſi deſpõſaret eandem nulla ſolemnitate adhibita vel alicuius p̄ſencia dixit illi te iohannes deſponſat cum ipſe iohannes nõ vocaretur ſed finxit ſe vocari iohannem nõ credens eſſe contugiũ pro eo q̄ ipſe non vocaretur hoc nomine nec haberet ꝓpoſitum contrahendi ſed copulam tantũmodo extorquendi carnalem vtꝝ inter eos ſit matrimoniū celebratum cum mulier conſenſerit in eundem et idem diſſenſerit et diſſenciat nec aliud quicq̄ eſt geſtum q̄ ſuperius ē expreſſum n̄ q̄ cognouit eandẽ ſuper quo. r. reſpõdem⁹ q̄ cũ prefat⁹ vir mulierẽ p̄dictam deſponſauerit in ꝓpria perſona et ſb̄ nomine alieno quo tūc vocari ſe finxit et inter eos carnalis ſit copula ſbſecuta videt̄ forte ꝓ ↄiugio p̄ſumendũ niſi tu nobis exp̄ſſe ſcripſeris q̄ iſte nec ꝓpoſuit nec cõſenſerit illã ducere in vxorem q̄ qualiter tibi ↄſtiterit nõ videmus Nos aũt quid iuris ſit r̄ſcribẽtes dicim⁹ q̄ ſi res ita ſe habet videlicet q̄ ille eã nõ ꝓpoſuit i vxorem ducere nec vnq̄ cõſenſerit in p̄dictã perſonã nõ deb; ex illo facto ↄiugium iudicari cum ex illo facto nec ſb̄a ↄiugalis ↄtractus nec forma ↄ̄hendi cõiugiũ valeat inueniri qm̄ ex altera pte dolus ſolummodo affuit et defuit oĩno ↄſenſ⁹ ſine quo nequeũt cetera fed⁹ ꝑficere ↄiugale ¶ Ide bell. epo

Cum in tua dioc. et infra Sane q̄ ↄtingit interdũ q̄ aliquibus volentibus matrimoniũ ↄ̄here bannis ut tuis verbis vtamur in eccleſijs editis ac nullo ↄtradictore publice competẽte licet fama p̄uatũ impedimentũ deferat pentele cũ ex pte ↄ̄hencium iuramenta maioꝝ de ſua ꝓpinquitate ut ſuſpicionis offerant materia tollatur Quid ſit faciẽdũ in caſibꝫ hmõi q̄ſiui ſti Ad qđ. r. reſpondem⁹ q̄ ſi pſona grauis cui fides ſit adhibenda tibi denunciet q̄ hij q̄ ſūt matrimonio copulandi ſe ꝓpinquitate ↄtingant et de fama vel ſcandalo doceat aut etiam p te ip̄m poſſis certificari de plano nõ ſol̄ debes iuramẽta pentũ ſpõte oblata n̄ recipere veꝝ ē eos omnes q̄ ſic ↄ̄here nitunt̄ ſi moniti inducı nequiuerint ↄpellere debes ut a tali ↄtractu deſiſtãt vel ↄtra famã huiſmodi ſm̄ tue diſcrecõis arbitriũ iuramẽta

ſit confeſſus eidem in iudicio penitenciali in quo creditur ē credendum ut. j. de homicid. ſignificaſti qm̄ ſibi ſoli preiudiciũ fit vn̄ nõ eſt veriſimile ut ſit immemoꝛ ſue ſalutis ut. i. q. vij. ſanccimus Sꝫ in iudicio pro tribunali nõ crederet eidem in preiudiciũ alterius ¶ Nec forma nota q̄ ad eſſe matrimonij duo ſūt neceſſaria videlicet ſubſtãcia et forma ſicut ad eſſe hominis corpus ⁊ anima p ſubſtancia eſt ibi ↄſenſus ⁊ p forma verba ad exprimendũ ↄſenſũ deputata quã formã tu habes. j. e. ſi inter et. j. de ſpon. ducꝫ ſi ꝑ et q̄ etiã h̄ deſũt ſb̄a et forma nullũ fuit matrimoniũ. idẽ etiã ſi alteꝝ iſtoꝝ deeſſet ut. ſ. e. cũ apud ⁊ in c. tue ⁊ j. de frigid. quod ſedem et cum matrimoniũ quod duo exigentes ſimplex eſt ⁊ etiã indiuidua ut xxvij. q. ij. in ↄ̄i i matrimonio ãt preſũpto ip̄m factũ pro ſb̄ſtancia habetur per quod enĩ preſumit̄ q̄ ↄſenſus p̄cedens a v̄ba p forma ſufficiat ¶ Sꝫ nõ quo ut. ſ. e. cũ locum ⁊ xxvij. q. ij. in c. ſuffic. cit io.

Cum in tua hñs. i. denũciaconibꝫ ⁊ etiã hodie iſta ↄſuetudo eſt redacta ad ius ↄmũe vt. j. de clandeſ. deſpõ. cũ inhibicõ. ¶ Licet fama. vt. ſ. de cohabi. cle. et muli. in c. tua ⁊ ideo fama dicitur priuatũ impedimentũ qm̄ p famã ſolã nõ cõſtat de impedimẽto niſi alia ꝓbacio aſſit ut j. in. c. tua Sꝫ ſi fama erat hic de ↄſanguinitate quare nõ interdiciat matrimonium ut. j. de ↄſang. et affi. in c. ſuper eo quod ſignatur pro ↄ̄rio ſed nõ eſt ↄtra q̄ n̄ ↄſtabat h̄ de fama vt. j. ſequitur ſed p̄uatũ impedimẽtũ deferebat ſ̄ denũciabat fama vn̄ p̄mo debet inquiri de fama ↄ̄rũ intelligit̄ qñ cõſtat de fama ¶ Perſona grauis p̄mo etiã turpis perſona videtur admittĩ ad impediendum vt. ſ. e. p̄terea ſ̄ illõ obtinet cũ īpedimẽtũ oritur ex perſona

exhibeāt ꝓpinquorū alio-
quin ſi pſona denūciantis
nō extiterit talis ut dixi-
mus vel de fama vel de ſcā
dalo non poterit ereccre
ad deſiſtendū poteris mo-
nere nō compellere contra
hentes ¶ Honor. iij. epi
ſcopo leguni.

C Onſul. t. t. Reſpon
demus ꝙ cum mulie
res que veniunt ad val-
uas eccleſie benedicende
cum ſponſis et ibi recla-
mantes affirmant ſe nun
ꝗ in eorum matrimoniū cō
ſenſiſſe non debent audiri
ſponſis legittime ꝓbāti-
bus contrariū nō opor-
tet cum legitimis et ydo
neis teſtibus nō debeat il
larum aſſercio ſimplex pre
ualere. ¶ Sane ille q̄ be
nedictione recepta mox a
ſponſis affugiunt āte co
pulam carnalem ſubſecu
tam aſſerentes ſe nunꝗ i
illos veraciter cōſenſiſſe ſꝫ
metu illato cōpulſas ver
ba ꝓtuliſſe conſenſus li
cet animo diſſentirent nō
ſtatim audiencia eſt dene
ganda ſed de illato metu
eſt cum diligencia inqui
rendum et ſi talis metus
inueniatur illatus qui ca
dere poterit in conſtantem

virum nō merito audientur
¶ Gregorius ix.

G Emma mulier nobis
exposuit ꝙ cū filia
eius. t. cum. C. contraxit
matrimoniū. B. de alfario
ea occaſione ꝙ inter. P.
filium ſuum et predictā
puellam infra ſeptenniū
conſtitutos ſponſalia cō
tracta fuerint penam ſol
uendam aperte qui cōueni
ent in ſtipulacione appoſi
tā ab ipſa nitit extorque
re. ¶ Cū itaqꝫ libera ma
trimonia eſſe debeant et
ideo talis ſtipulacio ꝓpter
pene impoſicionē ſit meri
to imꝓbanda. Mādamꝰ
quatenꝰ ſi res eſt ita eun
dē. b. ut ab extorſione pre
dicte pene deſiſtat ec. cē. cō
pellas. Idē cenomañ. epo

I S qui fidem dedit
mulieri . M. ſuper
matrimonio contrahendo
inſuper carnali copula ſꝫ
ſecuta et ſi in facie eccleſie
ducat aliam et cognoſcat
ad primam redire tenetur
quia licet preſumptū pri
mū matrimoniū videretur
contra preſumpcōem hu
iuſmodi tamen n̄ eſt pro
bacio admittenda ex quo
ſequitur ꝙ nec verū nec
aliqꝫ cenſetur matrimoniū

consanguinitatē denunciaūit vel eciā affinitatē ꝙ tenet reuelare im
pedimentū cōſanguineo ut xxxv. q. iij. in. c. ſi autē hoc eſt ergo ſꝫ ar.
ꝙ criminoſi nō admittunt ad denūciacionē criminū ar. xxxv. q. v.
cps. in ſinodo et. ſ. de teſti. cogen. preterea in ꝙ. i. de hoc nota. ij. q.
j. in. c. ſi peccauerit. ¶ De fama ergo fama hic poteſt probari ut
ſ. de teſti. cum ſicut
et. c. cauſam ac. ꝙ. j.
de accuſ. inquiſicōis
in ſi. pꝫ ſola denūci
acio nō impedit ma
trimoniū ſi eciā cir-
ca hoc adſit fama et ſi-
ta fama ſola impe-
dit matrimoniū ſi.
j. de cōſang. i. c. ſuper
eo et vnus teſtis ut
ſ. de teſti. in. c. ſuper
eo et iſte teſtis dnū
cians ñ teſtificabat
¶ De ſcādalo. no. ꝙ
ꝓpter ſcandalū ipe-
ditur matrimoniū
ut patet ſꝫ ſic. j. de
cogn. ſpū. in ſi. c. ſu
per eo et ita ſi hēs
ꝙ ſcandalū ſiue con
ſuetudo reddit ali-
quos inabiles ad ꝯ
ſendum ut. ſ. de cle
ri. coniuga. in. c. cum
olim ¶ De plano.
nā ſūmaria cognicio
ſufficit ſꝫ ſic. j. de ac
cuſ. ſicut olim et. c.
olim. ſic eodem mo
do videt ꝙ iudex de
plano inquirere poſ
ſit de fama alicuiꝰ ſi
ne iudiciorū ſtrepitu
multiplex eīn cla-
mor famā inducit i
ta ut ꝑlat. moneat
ad inquirendū ut. j
de accuſ. qualiter et
qñ ¶ Contra famā
nota ſꝫ ꝙ ſi ſit ꝓbaſ
fama ꝯ aliquē ꝙ ip-
ſe poteſt contrariū pro
bare ad tollendum
famam et ita ſi ꝓ
baſti aliquem eē ma
le fame ipſe poteſt ſe
probare eſſe bone fa
me jo.

C Onſul. ſim
plex aſſercio
nam aſſercōm illa
rū nō eſt credendū
ſed pocius teſtibus
qui ueracius ſunt et con
trarium probauerit
ergo ſi vellent con
trarium probare vi
detur ut ſint audiēde ſed tamen nō videtur ꝙ iſtud ꝓbare poſ
ſent cum ſit negatiuū .ſ. ꝙ nunꝗ cōſenſerūt ut. ſ. de elec. in. c. bo-
ne memorie. j. primo poſſet probando eciā metum ut in fine dicit ¶
Carnalem copulam. ſecuta enim ſi poſt ita quia tunc videtur con
ſenſiſſe ita ꝙ poſtea in contrariū reclamantes non audiuntur ut
ſ. e. ad id et. j. qui matrimoniū accuſ. poſ. in capitulo inſuper ¶
Cum diligencia. nota ꝙ dicit cum diligencia quia ubi maius pe
riculum vertitur caucius et eciam diligencius eſt agendū ut vij.
q. ij. in. c. vltimo et circa maiora maius periculū vertitur ut xiij. di
c. quieſcamus et. ff. ad carbo. l. i. ꝙ. iij. et ar. ꝗ. xi. di. in. c. miramur vn
de cauſe matrimoniales ñ ſunt cōmittende niſi iuris peritis et qui po
teſtatem habeant iudicandi ut. j. de conſang. et affi. ex litteris in ſi.

nec eciam poteſt compromitti in matrimonio ut ſ. de tranſac. in. c. vltimo
et. ſ. de i integrū reſti. in. c. penul. ¶ In conſtantē ſic. ſ. e. in. c. veniens ij.
et metus talis qui continet mortis periculū vel eciam corporis cruciatū ut
C. de tranſ ac. l. interpoſitas et. ſ. de hiis que vi. me. ue cau. ſi. cum dilecti et
c. ꝑlacuit et. xxxi. q. ij. in. c. lotarius et. q. ij. in c. ſi vero ał autē vanus me-
tus nullo mō excuſat ut. ff.
ꝙ me. cau. l. metum autem et
ff. de re iudi. in l. ſi quis ab il
lo iſtud tamen diſcutitur iu-
dicantis arbitrio ut. ff. ex q̄
bus cau. ma. in. l. metus jo
G Emma mulier infra vij.
annes ea ñ tenuerūt
ſponſalia ut. j. in ti. ꝓprimo in
c. litteras et in c. acceſſit et. ſ.
de reſti. ſpo. ex parte ergo pe
na eciā ñ tenet alias ſꝫ nō te
net quoniā ſi principalis ñ
tenuit nec acceſſoriū ut. ſ.
de fide inſtru. inter dil. et. C.
de legi. nō eſt dubiū cū ſuis
concord. Sed ſi poſt ſeptēn
niū forte conſenſerunt tunc
tenuerunt ſponſalia pena ta
men nō tenuit ¶ Libera eſ
ſe debeant videlicet ab omni
coactione ut. ſ. e. cum locum
et in c. requiſiuit et eciam pe
cuniaria pena ut ſꝫ patet ¶
Talis ſtipulacio. ſtipulacio
enim pene in ſponſalibus ñ
tenet ꝓpter racionem que in
littera redditur Sed tamen
arras donatas pro ſponſa
libus perficiendis amittit q̄
reſilit ſine iuſta cauſa ut. C.
de ſpon. in. l. vltima et. ff. de
verbo. ob. titia vnde iſta dicē
ſumpta ſunt. C. de inutil. ſti
pul. in l. ij. et ſꝫ. Sed tamen
videtur ꝙ idem ſit in arra qꝺ
dicitur de pena quia eadem
eſt racio vtrobiqꝫ ergo ea
dem debet eſſe prohibicio et
eciam idem ius ut ſ. de ꝯſti.
cum dilecta cum aliis cōcor.
ibidem poſitis et de tranſla.
inter cor. Sed tamen ſecus
eſt ſecundū legem ut dicit. l.
predicta C. de ſpon.

I S qui redire tenetur
ſic. ſ. e. in. c. veniēs et. j
de adi. appo. in. c. de illi et in. c
pluries ¶ Contra preſūpcio
nē no. circa preſumpcōnes nā
preſūpcōnū alia eſt iuris et
alia canonis ſiue legis alia
hominis alia facti et alia na
ture. preſūpcio iuris et cau
ſe ſiue legis ſiue iuris et de iu
re quod ideo eſt nō recipit ꝓ
bacōem in contrariū ut lex p̄
ſumit mulierem ſtipulatā in
fuiſſe dotem ſibi reddi que tamen nō eſt ſtipulata vnde ſi quis vellet
cōtrarium probare nō audiretur Idē ē in arrogato qui ſemꝑ itelligit ſtipu
latus quartā partem de bonis arrogatoris ſi emancipet ut. ff. de adop. ſi ar
rogator et de tali eciā loquit ſꝫ et ita preſūpcō dicit illō matrimoniū ſimil̄
eſt preſūpcō xi. q. i. in. c. ſi quis clericorū et. j. qui matrimoniū accuſ. poſ. inſu
per et. ſ. e. ad id qꝺ et. liiij. di. c. fraternitatem et. j. de iudi. c. vlt. qꝺ loquit
in codē caſu cū. c. ſ. e. fraternitat. ¶ Item preſumpcō hominis eſt cū pre
ſumit ꝯ aliquē hominem ꝓpter malā famā vñ ꝯ iſtam preſūpcōem bñ admit
tit in cōtrariū ꝓbacō ut. ſ. e. cū in tua et ij. q. v. in c. preſbiter et in. c. ſi mala fa
ma et. j. de purg. ca. cū. p. man co. et. ff. qꝺ me. cau. l. non eſt veriſimil ¶
Item preſūpcō nature eſt ut cū filiū meū exhēdo ꝯ me preſumitur ꝙ iniu
ſte eū exhēdaueri et ſꝫ ꝓpter naturā et ideo mei heredes tenentur probare

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

quod de facto eſt poſtmo
dum ſubſecutum ¶ Itē
Si inter virū et mu
lierē legittim⁹ ɔſen
ſus interuenerit de preſen
ti ita ꝙ vnus alterū mu
tuo conſenſu verbis con-
ſuetis expreſſe recipiat v
troq₃ dicente ego accipio
te in meam et ego te i me
um vel alia verba conſen
ſum exprimencia de p̄ſenti
ſiue ſit iuramentū inter-
poſitū ſiue nō nō licet al-
teri ad alia vota tranſire
ꝙ ſi h̄ fecerit ſecundū ma
trimoniū de facto ɔ̄trctum
etiā ſi carnalis copula ſub
ſecuta ſit ſeperari debet et
primum in ſua firmitate
manere ¶ Sed ſi inter ip
ſos acceſſerit tantū pro-
miſſio de futuro vtroq₃
dicēte alteri ego te recipi
am in meam et ego te in
meū ſeu verba ſimilia Si
alius illam mulierem p
verba de preſenti deſpon-
ſauerit et ſi inter ipſam et
primū iuramētum inter
uenerit ſicut diximus de
futuro huiuſmodi deſpō
ſacionis intuitu ſecundū
matrimoniū non poterit
ſeperari ſed eis eſt de vio-
lacione fidei penitencia in
iungenda. ¶ Idem
Adoleſcens qui de
ſponſatam ſibi per
verba de futuro licet ſepe
miſus fuerit carnaliter nō
cognoſcētes cū alia poſt
modū p verba de p̄nti cō

traxit n̄ primā cū q̄ua nō
fuit ver₃ matrimoniū ex
forma cōtractus nec pre-
ſumi poteſt cū conatus n̄
habuiſſet effectū h̄ ſecun
dam debet habere vxorē₃
¶ Bono. euſebio epo

De deſponſacion̄ impuberū

Ta. f. requiſiuit
de filio adulto q₃
pater vult mat
moniū ɔtrahere ſi ſine vo
luntate adulti filij facere
poteſt ad q̄d dicim⁹ ſi ali
quo modo nō ɔſentit fili
us nō fieri poſſe poteſt āt
filiū nōdū adultum volū
tas cuius diſcerni n̄ poteſt
pater cui vult in matmo
nio tradere et poſtq̄ filiuſ
peruenerit ad perfectam
etatem omnino debet hic
adimplere ¶ Nichol. pp̄
Ubi nō eſt cōſens⁹ et
infra Diſtrictius in
hibemus ne aliqui quoꝝ
vterq₃ vel alter ad etatē₃
legibus vel canonibus de
terminata nō peruenit cō
iungat̄ n̄ forte aliqua vr
genſſima neceſſitate inter
ueniente ut p̄te p bono
pacis talis coniunctio to-
leratur ¶ Iſidorus
Puberes a pube ſūt
vocati .i.a pubeſcē
cia corporis nuncupati q̄a
h̄ loca primo lanuginem
ducunt quidam tamen ex
annis pubertatem exiſti
mant .i. eum eſſe puberē
qui xiiij. annos impleuit
q̄uis tardiſſie pubeſcat

ꝙ cum iuſte exheredauerit ut. C. de inoffi. teſ. in auk nō ſicut parentib̄. ¶ Itē
preſūpcio facti alia eſt precedēs alia futura ut ſi ſemel ſis ꝓ me calump
niatus et me velis iterū accuſare p̄ſumitur te modo velle calumpniari ut
ff. de accuſ. in .l. ſi cui in ꝟ. hyſdem et iij. q. x. in c. placuit et c. ſi accuſator
et . ſ. de calump. mandata ⁊ c. ſcribam eis ¶ Item preſūpcio facti ſubſequē
tis circa preterita ut ſi aliqui
fuerint accuſati de adulterio
qui ſuos accuſatores depel-
lebant pretextu prinitatis
ſi poſtea in matrimoniū₃ ſe
iunxerint tūc maifeſte preſu
mitur facinus in quo fuerāt
accuſati ut. C. de adult. in .l. ſi
qui accuſati adulterij et. ff.
ad macedo. ſi filius aſ́ iapie
ꝟ ult. i ꝟ. interdū circa fi. ⁊ i
auk. ut nulli iud. in ꝟ. ſi q̄s
vero in coll. ix. ¶ Itē ē et a
lia p̄ſumpcio iuris tm̄ ut ſi
vir diu cohabitauit vxori p̄
ſumet ab eo cognita ut xxxij
q. i. in c. dixit dn̄s et xxvi. q. i
in c. nec aliqua ⁊ ꝓ iſtam p̄
ſūpcōem bene admittit pro-
bacō in ɔ̄triū. ſ. de pba. in c.
ɔpoſuiſti. ff. de pba. in .l. ſi ci
rografum ſed h̄ aūt nō ſunt
ſba et forma ɔ̄ctus matrimo
nij de qua dicitur . ſ. e. c. tua
vnde nō eſt matmoniū ſatis
dicitur iſtud fuiſſe de ſubſtā
cia et forma quod tamē con
ſenſus et v̄ba ſiue forma ſue
rit h̄. licet eīn p verba de futu
ro que p carnalē copulam ſb
ſequente₃ fuerunt de p̄nti p̄
ſumptiue p carnalē copulam
ſbſecutā nā preſumit cōſen
ſus p verba precedenda de ſi
natur formā ſiue₃ illa aſſer cō
fuerit de futuro.
Si inter vtroq₃ dicens
te ergo altero tantū lo
quēte nō eſt matrimoniū₃
quia n̄ loquēs etiam conſen-
ſum ſuū exprimit ar. xxxij. q.
i. c. i. Itē nota ar. ꝙ qui ta
cet nō conſentit quia verba
ſūt neceſſaria cōſenſum exp̄
menda ut. ſ. e. c. tue ſic ff. de
procur. in .l. ſi filius famil ꝟ.
mutū et ſi conſenſū exprimat
alter aliquo ſigno vel nutu
licet nichil exprimat ore ta
men ſatis videtur idem ar.
contra ꝙ non ſit matrimo
niū quia ſtipulacō nō cōtra
hitur niſi vtroq₃ loquēte eci
am ſi annuat ſine verbis ut
ff. de verbo. ob. l. i. in prin. ⁊
in ꝟ. ſequenti ſi quis ita ac-
qui preſens ergo idem in ma
trimonio ar. iſtius litere v-
troq₃ dicente nutu. tamen ſi
ne iſta forma cōtrahere poſ-
ſūt dū tn̄ cōſenſū ſuū expri
māt ſignis ut. ſ. e. cū apud
et. ff. de ut. dod. in .l. mutus
ar. ff. de tutel. in .l. muto. et il
la etiā ſigna equipollēt huic
forme et ita nō refert dū tn̄
exp̄mat ɔſenſus etiā i loquēte ſbſecuta narracōe et etiam ſbarōne p̄miſ
ſionē annuit nā ⁊ mr̄e p verecūdiā annuunt poci⁹ ꝙ loquātur maxie
parentib̄ p̄ntib̄ ut xxx. q. ij. in c. honorantur ¶ Alia verba ut. ſ. e. ex
p̄te et xxx. q. v. ꝟ. ſi quis de diuinis ¶ Siue ſit iuramentū ⁊ ita iuramentū

nō eſt de ſubſtancia matmonij ¶ Ad vota alia ad religionē tam
hn̄ poſſ an carnalem copulā vt. ſ. de conuer. coniuga. in c. ex pub
lico ¶ Nō poterit ſeperari ꝙ fortius vinculū ſupueniens ⁊ ſic ſol
uitur ſpōſalia nō obſtante etiā iuramēto ſic et votum ſimplex ſol
uit ſupueniente matmonio ut xxvij. di. in c. ſi vir. et xxvij. q. i. i. c.
nupciarū₃ ⁊ min⁹ eni
a₃ punit ꝓpt̄ bonū
matmonij ſbſequen
tis ut. c. ſi vir.
Adoleſcens. cō
trx. et ſic aūt
ſoluta fuerunt pri-
ora ſponſalia vt. ſ.
e. c. ex. ⁊ ſ. de ſpon.
duoꝝ i. c. duob̄ ⁊
ſic remanebit cū pa
et aget p̄niā₃ de fide
menti ut di. c. duo
b̄ ¶ Itē preſūpcio
rū n̄ fuit ꝙ ibi nō fu
it ɔſens⁹ tm̄⁹ de p̄
ſenti p̄e preſūpcio n̄
ſuit ꝙ nō ſuit carna
lis copula ſbſecuta
de preſūpto in habeſ
ſ. e. in. c. is qui ⁊ ſ
de re iud. teneo ubi
de h̄ ⁊ xxxij. q. ij. in
c. ſi quis vxorē. ¶
Cū conatus no. ꝙ
conatus ſiue volun
tas ſine effectu n̄ no
cet ut h̄ patet ⁊ de
pe. di. i. ꝟ. h̄ āt ver
ba ⁊ in. c. cogitacōe
et. ff. quibus modis
pign⁹ vel hyp. ſol. c.
ſicut in ꝟ. ſi volūta
te ⁊ xxij. q. iiij. ſi q̄s
ſuadente ⁊ ff. ꝙ q̄
ꝙ iuriſ. l. i. i ſi. ⁊ eū
cōdempnatū tn̄ ac
cipere debem⁹ qui de
ut. adēpnatus ē nā
ſi nō teneat ſentēcia
nō dicit adēpnatus
vt ff. de re iud. ſi ſe
in ꝟ. adēpnatus ¶
Itē no. ar. ꝙ verba
cū effectu ſūt accipiē
da vt. ſ. de cle. non
reſi. in c. relatū ⁊ ff.
ne quis eū q̄ in ius
uo. ē i ex. l. penl. i
ꝟ. docere ar. ꝓ vide
licet ꝙ volūtas ſiue
conatus delinquēs
puniri de₃ ſine effec
tu vt. ſ. de big. nu
per ⁊ i c. vlt. di. i
c. ſi quis p⁹ accepti
⁊ de pe. di. i. ſi q̄s n̄
dici ⁊ c. ſi q̄s cū te
lo ⁊ in iiij ꝟ. ſequēti
b̄ ⁊ ff. de exca. cri
mini. l. i. ⁊ C. ſi qua
cumq₃ predi. po. l. i.
in prin. ⁊ ſ. e. in. c.
Tuuenis io
va nō cō
ſentit ſi āt
coactōe p aterna ductus in aliquā ɔſentiret quam aſ nō eſſ du
cturus eam noluiſſe videt ⁊ ē matrimoniū ut. ff. de ritu nupci. l. ſi
p̄re cogi tamen non debet ut. ff. e. n̄ cogatur ⁊. C. de nupc. nec fili
u₃ nec eū poteſt etiam inuitū ɔpellere vt ff. de ſpon. filio fam. q.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Certum eſt autem eũ pu berem eſſe qui ex habitu corporis pubertatem oſtẽ dit et generare iam poteſt et puerpere ſũt que ĩ ãnis puerilibus pariũt. Alex iij hẽforð. epo

Literas tue. f. acce pimus ex quarum te nore pendim⁹ q̃ quidã cum eſſ pfecte etatis quã dam puellã in cunabil' de ſponſauit precedẽte vero tpe matrem puelle cog noiut et eam in vxorẽ ac cepit et infra Con. t. t. re ſpondemus q̃ ſi prefatus vir matrem puelle anteq̃ ſeptẽniũ annũ compleuiſ ſet in vxorem accepit ma trimonium nõ diſſoluas cum deſponſaciones huiſ modi nulle ſint qui in cu nabul' fiunt verũ ſi poſt q̃ puella vij. annos com pleuit predictus vir ma trem ipſius accepit in vx orem cum ſpõſalia ex tũc placere conſueuerũt inter eos ſentenciam diuorcij ñ differas promulgare nec ipſum filiam ſeu mat rem habere permittas. Itẽ Ebor archiepo.

Acceſſit ad. p. n. et infra. ff. t. manda⁹ quatenus ſi tibi conſtite rit q̃ puella nõ eſſet ſep tennis quando. w. deſpon ſata fuit et poſtea in eum nõ cõſenſerit et q̃ itẽ. w. ab huiuſmodi deſponſaci one per te fuerit abſolut⁹ matrimoniũ inter eundẽ w. et matrem puelle cele bratum precipias inuio labiliter obſeruari et eo rũ prolem denuncies eſſe legittimam quia deſpon ſaciones et matrimoĩa anñ vij. annos fieri nõ poſſũt ſi conſenſus poſtea nõ ac cedit. Sane ſi prefata puella ante deſponſacio nem vij. anñ cõpleuerat li cet predictus vir a deſpõ ſacione ipſius puelle ipſo iure fuerit abſolutus cum ea in eum conſentire nolu erit inhoneſtum tamẽ vi detur ut matrem eius ha beat cuius filia ſibi fuerit deſponſata. Item nor wic. epiſcopo

Continebatur in lite ris tuis q̃ cum qui dam puella infra nubiles annos cuidam in vxorem tradita fuerit et ab ipſo ĩ ducta ꝟ poſtea ad nubiles annos perueniens alij licẽ ciam nubendi poſtulauit aſſerens ſe in eundẽ nulla tenus conſenſiſſe et infra

huiũ nupcie etiã̃s diſſiciles cõſueuerunt habere ut. ĩ. in. c. i. re quiſiuit xxx. q. ij. ſi ſecus videtur de filia ſm legem q̃ illa nõ po teſt cõſentire ſiue cõdicere niſi pater eidem filie deſponſauerit turpẽ vel moribus ſuis indignũ ut. ff. de ſpon. l. que patris ſecus ẽ ſm cano nes ut. ĩ. c. cũ locum et xxvij. q. ij. in. c. ſufficiat. Debet videlicet de bito honeſtatis nõ tamẽ neceſſitatis. jo.

Ubi cõſenſ⁹ de rus vel eaz p ſeptẽs ut. ĩ. c. c. di ſcedus. Vel cõn etas ad matrimoni um cõtrahendũ cã ſm. l. q̃ ſm cã. eſt xij. an. in femina ut. ff. de ri tu nupci. mio rem et ĩ. e. cõtinebatur. in vi ro xiiij. ut. ĩ. e. atte ſtaciones qui aũt ad ſponſalia etas vij. an. ſufficit ut. ff. de ſponſal. l. in ſpon ſalibus et ĩ. e. in. c. li teris et in. c. acceſ ſit et. c. duo. Cõ ſummatam. l. ad mat rimoniũ xiiij. in viro et xij. in muliere ad ſponſal. vij. Con iungantur matrimo nialiter q̃ cõſentire nõ põt ut. ĩ. de fri. et maleſi. q̃ ſedẽ vel in telliger quantum ad ſponſal' et ideo pbĩ tur q̃ cũ ſepe mutãt poſtea voluntatem vñ poſtea oritur di ſcordia inter eos et diuertentes p⁹ca cõ ſanguineos copulan tur ut. ĩ. i. ti. primo uiuens qd tũ nõ pe eſſe ut. ĩ. i. ti. primo ſponſaz. Pacis no ta q̃ p bono pacis admittit qd tñ al' phibet ut iij. q. vij. in. c. ꝟ quippe unde verſus. Pax ut ſer uetur moderamẽ ua ne habetur. jo.

Puberes xiiij. an. ut xx. q. ii. illud et. ĩ. de regul' ad noſtri b. Car diſſime quod ſi iſte qui iã cõpleuit xiiij. an. appareat tal' q̃ nullomõ poſſit ge nerare ſi cõtrahat nun quid eſt matrimoni um dicit quidã q̃ te net matrimoniũ tñ ego cõ credo q̃ nõ ẽ pubes ut. ĩ. didẽ nec ĩ cõ ueniunt tria bona matrimonij q̃ ſũt fides ples et ſacramentũ ut xxvij. q. ij. i. c. omne itaq iſte vero nõ ẽ talis q̃ poſſit plem habere ut ſatis p iſtã literã patz et ſequẽter ar. cõ ĩ. e. m. c. de illis. Et ge nerare cõ pubetas ex vigore naturali ñ ex annorum numero cõpro bat qd tñ eſt verum quo ad matrimoniũ cõtrahendũ ut dicit. ĩ. de illis et in. c. vltimo niſi malicia ſuppleat etatẽ ex quibus pbat q̃ ed. ĩ matri moniũ cõſiderat ex pubetate tñ et nõ ex annorum numero quo ad tu telã vel curã etas annorum tñ cõſiderat ut. C. qñ tutor vel cura. inde cap. et inſt. q̃bus modis finit tutel'. in pri. l. quo ad matrimoniũ bñ ĩ ſpicit mulier et vir an ſint apti ad matrimoniũ ut xxvij. q. i. nec a liqua et. ĩ. de pbac. ꝓpoſuiſti et in. c. cauſa matrimonij. jo.

Literas nõ diſſoluas ar. q̃ ſponſal' de facto cõtra ñ inducũt publice honeſtatis iuſticiã ar. cõ. ĩ. ti. pr. ad audiẽciam ubi de ꝟ et in. c. iuue nis. Nõ tũc videlicet p⁹ vij. annos ut xxx. q. vij. i. c. vlt. Placere cõſue uerũt et ſiquidẽ placuerũt ſola ratihiciõne cõfirmant licet enĩ ab inicio nul la fuerit et intelligun' ratũ habere ñ ex pſſe cõdicerẽt etate ſima aduenie te ut ꝟ collig. et intelligo q̃ ſpõſalia tũc debẽt placere cũ ſimul cohabitãt nã tũc cõſen tire intelligunt ex quo ñ cõdi cũt ut. ff. de ritu nupci. ſecus ẽ credo cũ ſeorſũ hitant nã ibi nõ intelligunt cõſentire ñ ver bo ul' ſaltẽ facto ut puta q̃ uadit ad e⁹ domũ vl' dat ei munuſcul'. aliq ul' ſaltẽ cõſimil' que ſpõſi cõſueuerũt facere ar. ad ꝟ ĩ. e. i. c. pr. in pri. ubi di cit et p⁹ea ĩ eũ ñ cõſenſerit. Itẽ no. ar. q̃ ad ea que fre quẽter accidũt iura dñt ad aptari ut xviij. di. i. c. de fira cuſane et. ĩ. de cl'i. cõiuga. i. c diuerſis. C. de ſacro. ſc. eccl'. l. i. in. l. ꝟ et ſi qs et xxiiij. q. v in. c. denique inſt. de re. diui. in. l. illõ xix. q. ij. i. c. due ſũt et ff. de ſuitu. ruſti. pdi. l. i. cũ eſ ſent in. l. p plurimi et. ff. de v ſuca. in. l. iuſto in pma ſ. in fi. et. ff. de. l. nã ad ea et iij. q v. accuſatores pmo ẽ qñq ad ea q̃ raro ul' nunq̃ accidũt ad aptant ut. ff ſi ꝑs hẽdi. peta ĩ l. ãtiq et xix. di. ĩ canõicas ĩ fi. et ff. de regul'. iur. ea q̃ ra ro. de cõ. di. iiij. ſanctũ eſt bap tiſma in fi. C. de liñis hẽdi. ſi maior et li di. qui ĩ aliquo ff. de ſtatu hoim in. l. ñ ſũt et in. l. vlt. Do. regul' r. dt ob tinet pma ſ. ꝟ omia cõtra ſũt cauſalia que ĩ negocijs ñ coherẽt ut. ff. de regul' iur. e a que raro. Filiã quã filiã ñ põt habere ꝓpter affinitatem ſuperueniẽtẽ ut xxxv. q. iij. in c. nec eã nec matrem ꝓpt ho neſtat' publice iuſticiã ut. ĩ. e c. primo. et ĩ. i ti. pr. ad audi ẽciã et. ĩ. e. cõtinebat' ĩ. l. vlt. jo.

Acceſſit cõſenſit dic ſup ꝟ ut. ĩ. e. in. c. pr. Ab ſolutus maxime nã iſta abſo lucio tñ factũ reſpicit cũ nl' la fuiſſ ut. ĩ. e. c. primo. Et eorum plem q̃ ubi matrimoni um legittimũ eſt et filij erũt legittimi ut xxxiiij. di. ſi quis viduã xxxij. q. iiij. dicit aliqs et ſic ubi matrimoniũ repu tatur legittimũ licet nõ ſit tñ filij erunt legittimi ut. ĩ. qui fil'. ſũt legittimi cũ inter et ho di: obtinet jdẽ denũciacõe pmiſſa ut. ĩ. de clam deſ. deſpon. cũ inhibicio. Non accedit tacite vel ſaltẽ expreſſe ut dictũ ẽ. ĩ. e. in. c. pr. Ante deſpon ſacõem videlicet ipſius. Ipſo iure ꝟ enĩ ideo dicit q̃ cũ maior cõbit ſpõ ſalia cũ minori adueniente etate ſi minor cõſentire noluerit ĩ matrimoniũ tũc ab eccl. dñt abſolui et q̃ illa noluit cõſentire ideo fuit abſolut⁹ ab epo nec intelligas ipſo iur. i. ſpõſalia nl'la fuerũt ipſo iur. ut dixerit cõdã q̃ ipa ñ cõ ſenſit ĩ ſpõ. l; iſtud ñ poſſit ſtaẽ nã ſi ꝟ fuiſſ ñ ſepararet tñ cõdũ cũ nl'la fuiſſẽt ſpon. ut patz p pñcipiũ c. ubi ñ ſepant. Inhoneſtũ q̃ nl'laz de cõ ſang. ipi⁹ puelle recipe poſſit ĩ vxorẽ cõ niſi tomi⁹ mrez ut. ĩ. i ti. pr. ad au diencã et ĩ. e. ſpõſaz et ĩ. e. iuuenis cũ ipa puella fuit ſpõſa illi⁹ et. ĩ. e. c. pr.

Continebatur in decretis vt xxxij. q. i. ſi quis vxorem in fine acceperit. Stãdũ eſt ar. cõ xxvij. q. ij. quod interogaſti et xxxij. q. i.

Con. t. t. Reſpondemus ꝙ cum in decretis habeat expreſſū ꝙ ſi vir dixerit ꝙ uxorem ſuam cognouerit et mulier negauerit uiri ſtandū eſt veritati prefato viro qui dicit ſe mulierem ipſam cognouiſſe fides ē adhibenda ſi id firmauerit iuramento Si aūt fuerit etati proxima ut i xi vel xij. annum et cum ſuo aſſenſu deſponſata et cognita ab eodem viro ſeperari nō debet preſertim cū parentes eius ipſam fuiſſe legitime etatis faterentur Si vero puella infra nubiles annos alicui deſponſata fuerit nō licet alicui de conſanguinitate illius cui deſponſata fuerit eandem ducere in vxorem nec fas eſt eidem ſponſo de conſanguinitate ſponſe ſibi aliquā copulare ¶ Idē bachonien. epo

De illis qui infra annos aptos matrimonijs contrahendis ſpōſalia contrahunt ſiue vtroꝗ ſiue alter reclamat anteꝗ̄ ad annos matrimonijs aptos peruenerit et poſtulent ſeperari nō ſūt vllatenus audiēdi Si vero alteruter iſtoꝝ ad annos pubertatis peruenerint infra eoſdem annos altero exiſtente cum ſponſalia otrahuntur Si hijs qui minoris etatis eſt cū ad illos annos peruenerit reclamauerit nec in alterum voluerit conſentire iudicio eccleſie poſſunt ab inuicem ſeperari ¶ Mulier autem que poſtꝗ̄ nubiles annos attingit ei q̄ nōdum ad annos aptos matrimonijs venerat nupſit cum in eum ſemel conſenſerit amplius nō poterit diſſentire niſi ipſe cui nupſit poſtꝗ̄ ad legittimam etatem peruenerit in eam ſuum negauerit preſtare conſenſū Idē

Nobis tua diſcretiō requiſiuit vtrum hijs qui infra nubiles annos matrimonium nomine o iuguntur vel eoꝝ alteri anteꝗ̄ ad annos aptos matrimonio perueniāt liceat a matrimonio tali diſcedere Ad quod Reſpondemus ꝙ pro eo ꝙ ante nubiles annos coniugalem conſenſum nō habēt vſꝗ̄ ad legittimam etatē expectare tenentur et tūc aut confirmetur matrimoniū aut ſi ſimul eſſe

requiſiuiſti vbi vir dicit ſe agnouiſſe vxorē ⁊ ipā negat ſtatur verbo uir. vt hic ⁊ xxxiij. q. i. in. c. ſi quis accepit ſi. c. requiſiſti intelligit qn̄ uterꝗ̄ ꝯfitet ꝙ ſe carnaliter ꝓpter frigiditatē coniungere nō pōt ⁊ cā vterꝗ̄ manu ſeptima ꝓpinquoꝝ dꝫ iurare ꝙ nō pōt carnaliter ꝯmiſceri c. qd̄ inter rogaſti intelligit qn̄ maritus nō dicit ꝙ vxorē agnouerit vn̄ audit mulier preterea ꝙ h dicit fides eſt adhibenda viro ſi iurauerit iſtud intelligo qn̄ mulier n̄ ꝓbat ſe virginē p aſpectū corporis ꝙ tūc hn̄ audit vt ſ. de ꝓba. ꝓpoſuiſti ⁊ c. cauſam matrimonij ¶ Firmauerit iuramento ſ quare cōpellitur ille iurare cū ſit reus ut vi. q. vlt. actor ideo ꝯpellitur iurare ne h diceret i fraudem et in ꝑiudiciū mulieris nec tenetur eidē credere mulier ſine iuramento precipue i cauſa matrimonij ꝓpt̄ anime periculū. lau. dixit ꝙ h ideo ꝙ dicit hnt fundata intentionē mulieris ꝙ traducta fuit mulier vn̄ ad tollendam illā ꝓſumpcionē dꝫ iurare ſecus aūt ſi mulier nō ꝓbauiſſ omnino ut. ſ. de iuriuf. in c. ult. vbi de h fit. j. c. atteſtacōes et eſt ar. et verū eſt qꝛ cauſ matrimonialis nō dꝫ omitti iuramentū ne quid in fraudem actempt̄ ut. ſ. de teſti. tūs queſtionibꝰ ¶ Etati px. Sꝫ qn̄ dicitur etati proxima pōt dici ꝙ cū diſtat a pubertate ꝑ vi. menſes vel minus ut. j. c. atteſtacōes et. ff. de accuſ. tu. nō tm̄ ſic et primus pubertati obligat ut inſt. de obli. que ex delic. naſ ꝗ in ſūma et intellige nichilominꝰ ꝙ malicia ſuppleret etatē aliter non eſſ matrimoniū cā pꝰ xij. an ut dixi. ſ. e. in c. puberes. ¶ Preſertim. i. maxime et ꝙ parentes cā ꝯfitebant legitime etatis multū facit iſtud pro viro et ꝯ puellā ¶ Nō ſanguinit. ſic. ſ. e. i. c. acceſſit in fi. et. ſ. in c. proximo ad audiendā ⁊ c. iuuenis ⁊ c. ſpōſam jo.

De illis tres articuli cōtinentur in iſta decē. ꝑmus eſt ibi de illis uſꝗ̄ ſi vero ſecundus eſt ibi ſi vero alteruter iſtoꝝ. Tercius ibi mulier aūt ¶ Audiendi ꝓpter fragilitatē etatis ⁊ ē h ar. ꝙ impubes de eo ꝙ fecit an pubertatem reclamare nō valet ut ar. xxxiij. dꝫ i. c. de hijs et xx. q. i. illud ff. de neg. geſ. pomp. ar. ad h de mino. l. deniꝗ̄ in ꝗ. i. ¶ Sponſalia ꝯhuntur. i. altero iſtoꝝ exiſtente infra pubertatis annos ſicut exiſtebat qn̄ ſpōſalia ꝯhabant vn̄ ſi alter iſtoꝝ pueniat ad etatē nō erit audiendꝰ ſi petat ſeperari ſ eam expectabit quouſꝗ̄ alter ad etatē ſuā pueniat quidā dicebant ꝙ alter erat maior ⁊ alter eoꝝ erat minor qn̄ ſpōſalia ꝯhabant ſ tn̄ ſm h nō differet a verſicul. ſequenti. jo. ¶ Etatis videt ꝙ in oppōne iſtius qui vltimo ad etatē puenerit ſit reclamare ⁊ tu dic ꝙ eciā idē iuris eſt ꝯ alio qd̄ reclamare pōt eciā ſi minor nollet ꝯſentire aliter enī nō differret a ſequenti v. ¶ Iudicio ec. ſic. j. e. in. c. px. ⁊ ita patet ꝙ dn̄t diſſolui ſpōſalia iudō. ec. tn̄ niſi fedus vinculū ſuperueniret ut puta matrimoniū cū alia vel eciam voti ſolemne tūc enī ipo iure ſoluta ſūt ſponſalia ut. ſ. in ti. proximo ſi inter et. j. de ſpō. duo. c. j. ar. ꝯ j. e. c. ex literis ubi ſoluunt ſpōſalia nec detentus inde attingat ⁊ ita ſpōſalia ꝯhentes ſi nolūt. vtꝗ̄ vel alter eoꝝ pficere matrimoniū nō ſūt ꝯpellendi ut colligitur

aliquā alter pueniat ad etatē Sed illud nō eſt ꝯ ꝙ nō tenuerūt ibidē ſponſalia ut patet ex fine. h vero tenuerūt jt̄m ſimil. ſ. in ti. px. in. c. preterea ⁊ c. requiſiuit vbi eciā ſimiliter ſoluūtur ſpō p iſta uiraſ tn̄ ꝯ eſt expreſſū ꝙ ſūt omnino ꝯpellendi p ec. et vt. ſ. ti. primo in. c. ex literis et c. ſicut Quid ꝗ reſpōd. h tu dicis ꝙ illa decē. ex literis et c. ſicut loquūt qn̄ iuramentū interuenit licet illi i pubes eſſent Sꝫ erant doliꝯpaces ita ꝙ tenuit iuramentū vn̄ ꝓpter iuramenti periculū ꝯpelli dn̄t ad ꝯhendū et illa de. c. requiſiuit reducit ad illā ex literis vbi cā plene dictū eſt ⁊ quod dicit illa decē. preterea poꝰ ē diſpenſacio ut ibidē dictum eſt et ꝙ cā vtriꝗ̄ diſſentiebant ideoꝗ̄ facilius tolleratur hic ꝗ loquit de ſpon. minoꝝ ſi ꝗ iuramētum interueniat ꝯpellendi ſunt matrimoniū perficere ſiue ſint maiores aut minores dū tn̄ ſunt doliꝯpaces ꝙ etas illa plena ē periurijs ut. j. de delic. pueroꝝ. in. c. pueꝝ ¶ Si vero iuramentū nō interuenerit in ſponſal. tūc non ſūt inuiti cōpellendi quia inuite nupcie exitus difficiles ꝯſueuerūt habere ⁊ ita planū eſt ꝙ cū tn̄ ꝯpellunt ut dictum eſt ¶ Nupſerit. i. ſponſalia ꝯxerit ꝙ matrimoniū nō poterāt ꝯhere ſic. j. e. in. c. proximo ¶ Semel ꝯſenſerit ar. ꝙ ꝙ ſemel eſt p me approbatum nō poſſum amplius reprobare ut iij. q. iij. offerat viij q. v. i. c. dilectiſſimi xx. q. iij. c. eos qui xxxij. q. v. horrendus et iiij. di. i. iſtis ⁊. ſ. de cō. poſ. cū olim ⁊ ff. de neg. geſ. pomp. et ff. de adult. l. ſi vxor in ſi. ar. ꝯ ff. de mun. et hono. in l. ut gradatim in ꝗ reprobari ¶ Idē ſi. ar. ꝯ ff. de mun. et hono. in l. ut gradatim ¶ Poſſtno. ar. ꝙ ꝯtractus claudicat ar. ſ. de elec. in c. noſti. xxxij. q. v. ꝓpoſito ⁊ q. ij. in. c. aliquando et xxxiij. q. v. maifeſtum xij. q. ij. ſi quando ⁊ de rebus inſt. de auct̄e tutoꝝ ꝗ. i. de procuratoribus non cominus ar. ꝯ ff. de arbi. ſi cum dies in ꝗ. ſ ⁊ ſi et in l. ſi interpellatur in ꝗ ¶ Eo vltimo xxi. q. v. in. c. ſi quis cauſ libet et iij. q. v. quiſquis verū eſt ꝙ multi ꝯtractus claudicant et ex vna parte poſſunt tenere et ex altera non ut ſi pupillus ꝯhit cum maiore ſine tutoris auctoritate. i. ff. de auct̄e tu. ꝗ i ⁊ in. l. predicta non eo ⁊ in. c. ſi qua de rebus ſecus enim in matrimonio quia illud vinculum non poteſt contrahere niſi ex duobus conſenſibus ut. ſ. ti. proximo tua ⁊ qd̄ dicit hic

non obſtat uī quia iſte tenetur expectarē nō racione matrimonij ſed racione ſue conꝑmiſſionis unde ſi contraheret cū alia teneret etiā ſi iuramentum interueniſſ; ut. ſ. ti. proximo ſi inter jo.
Nobis nomine matrimonij videlicet futuri quia loquitur de ſponſa. ſic. ſ. e. in. c. proximo ¶ Non habeāt. quouſq; per ueniant ad etatem legittimam ſic etiā et in voto ut xx. q. i. firma et. j. de frigidꝭ ꝙ ſedem ¶ Sed po ne ꝙ dicant accipio te in meum et ego te in meam intenden tes ꝯtrahere matrimo niū ſꝫ. matrimoni um non ꝯhibent eta te prohibite ſponſali a nō quia noluit ut ff. de ſpon. queſitum ar. ꝯ. ſ. de off. del. cum ſuper et. C. ſi quis alteri vel ſibi multū intereſt tu dic ꝙ ſi i eadem voluntate ꝑ ſiſtant uſq; ad eta tem legittimam ma trimoniū ꝑus mutu e ratihabicione taci ta vel etiam expreſ ſa confirmatur ar. j. eo. c. proximo ⁊ ff. de ſpon. queſitum. ff. de ritu nupc. min orem tamen ſatis ꝓ babiliter poſſet dici ꝙ contrahunt ſpon ſalia unis poteſtate licet ea ꝯtrahere nō in tendant ut. j. e. in. c. atteſtaciones ⁊ ar. j. duo pueri ¶ Te nentur ut. ſ. e. c. ꝓxi mo ⁊ xx. q. i. c. illud et xxvij. diſtinctio ne in cap. de hys. ¶ Anticipare. ut. j. e. c. proximo ⁊ in. c. ultimo ⁊. ſ. e. c. pube res jo
De illis deſpō ſatis ⁊ etiam traducunt in domū et poſtea allegāt mi norem etatē vel vi olenciam ¶ Conuī ꝯ iſtud ſolum con ſideratur ut poſſint ꝯ iugali vinculo ſocia ri et nō numerꝰ ano rū ut. ſ. e. puberes Conſenſiſſe quod tū facere potuerūt licet nōdū ꝑuenerūt ad etatem cū pubertas ꝑ uenit ad etatē. ¶ Malicia cui ſibi cū ap pellat prudencia ut j. e. c. ult. et. C. ſi mi nor ſe ma. dixe. l. ij. ¶ Excuſare ſic. ſ. ti. ꝓx. veniens ⁊ c. cō ſultacōni ¶ Conſenſus expreſſus vel etiam preſumptus ut ſi ſcie ter cohabitauit iſti talis violencia tranſit in conſenſum ut. j. in ti proximo. c. ad id ⁊. j. qui cli. vel uo. inſinuante ⁊. C. ꝙ me. cau. l. ij. vel etiam ſi carnal copula ſubſequatur vt. j. de eo qui dux. i ma

noluerint ſeperentur niſi carnis ꝯmixtio ante inter uenerit cum interdum tē pus illā anticipare ſoleat pubertatis ¶ Idē igninēſi archiepō

De illis qui in mino ri etate deſponſant et infra. Reſpondemus ꝙ ſi ita fuerint etati ꝓximi ꝙ poterunt carnali co pula ꝯiungi minoris eta tis intuitu ſeperari non de bēt ſi vnus in aliū viſus fuerit conſenſiſſe cum in eis etatem ſuppleuiſſe ma liciam videatur Sed cuiꝰ cūq; ſūt etatis ſe poſſunt per illatam violenciā ex cuſare niſi poſt violenciā conſenſus accedat. ¶ Vr banus iij. cenom. epō

Atteſtaciones que ſibi cauſa matrimo nij que inter. b. iuuenem et G. mulierem vertitur accepimus et ipſis inſpe ctis nobis innotuit ꝙ ꝑ dictus iuuenis nōdū xij. anni. attigāt cum prefatā G. acceperit i vxorem et licet niſus fuiſſet ſicut v terq; confeſſus eſt ipſam corrumpere mulier tamen credidit ſe virginem eua ſiſſe verū ipſe anteq̄ ad ā nū xiiij. ꝑueniſſet a memo rata muliere receſſit quā cū xvij. annos habeat ea dem pro vno ſibi vendica re contendit et infra Cō. t. t. reſpondemꝰ ꝙ ſi iuꝰier per idoneos teſtes ꝓbare

nequiuerit ꝙ poſt xiiij. an nos etatis ſue vel circa fi nem xiiij. annorū predictꝰ iuuenis cōſenſiſſet in eā ab ipſo iuramento recep to ꝙ poſtq̄ ad legittimā etatē ꝑuenerit ipſam habe re ꝯtēpſerit i vxorē ab im peticōe mulieris eū potes et debes abſoluere et ad a lia vota utriq; dare licenciā traſeūdi ¶ Idē piſan. epō

Ex literis tue. f. acce pimꝰ ꝙ puella quedā xij. an iurata fuit et deſpō ſata cuidā puero ix. vel. x an. et tpe ꝓcedēte ꝯ volū tate parentū poſtꝰ q; de ſua ſicut aſſerit ad domū pris pueri ducta ubi nolēs et i uita nimis parentū ipulſa moram fecit per annum et ampliꝰ et tandē inde rece dēs ad domū ꝓpriū eſt re greſſa et infra Cū aūt dictꝰ puer nōdū ad xiiij. an. ꝑue nerit nec ad eanō carnalit̄ acceſſum habuit diſ. t. t Reſpondemus ꝙ ſi puella commonita vt donec con pleat idem puer xiiij. ānuꝫ expectet non durerit expe ctandum ei ſecūdū ea que ꝓpoſita ſunt accipiendi a lium virū liberam tribu as facultatē ¶ Clemēs iij

Duo pueri willelmꝰ et willelma matri monialiter ſūt coniuncti puero vi. puella vij. an norū agēte q̄ ſimul ꝑ tres annos manſerunt tūc pa ter puelle ſubtrahens eam

trimoniū in c. ſignificauit et. j. qui matrimoniū accu. poſ. inſuper jo.
Atteſtaciones. niſus fuiſſet ⁊ ita conatus nō preiudicat cū nō ha buerit effectum ut. ſ. in ti. ꝓximo c. vltimo ubi de h ¶ Euaſiſſe. cui creditur etiam de h quia contra ſe confitebatur ut xxiiij. q. ij. in. ſ. i. ⁊ ff. de interro. acti. in l. de etate in ſ. i at ei ſtaret verbo uiri ut. ſ. e. ꝯtinebat ꝓut ibidē dicitur. ¶ Per teſtes quod tū facere potuit nō obſtā te publicacione aliorū teſtiū cum iſte ſit alius articulꝰ ut ſ. de teſti. in. c. fraternitatis et. c. cum et. c. ex tenore ⁊ i. c. ſerico ¶ Circa finem forte per vi. menſes ut. ff. de excuſ tu. nō tū et ff. de mun. et ho no. in l. ad rē publicā et. ſ. e. ꝯtinebat ar. ꝯ. xx. q. i. in c. il lud iſtud tū tu intellige ſi iu uenis iſte tūc impotens eſſ ꝙ malicia preuenit etatē quā q; ut. ſ. e. c. primo aliter nō tenet matrimoniū etiā ſi ꝯple uiſſ xiiij. an. ut. ſ. e. puberes dictum eſt ¶ Iuramento ſ quare exigitur iuramentū cū ipſe ſit reꝰ ut vi. q. vlt. actor ſꝫ. ideo defertur ei iuramen tū quia preſumpcio faciebat pro muliere quia conſtabat ꝙ cum ea contraxit. ⁊ quia ip ſe aſpirauerat ad carnalē co pulam unde ex hoc erat pre ſumpcio ꝯ illum ſic. ſ. e. con tinebatur dic ut ibi quando debeat deferri iuramentū reo vel actori quere iſtud. ſ. de iu rur. c. vltimo ⁊ ideo iurat quia poterat eſſe ꝙ poſt xiiij an. conſenſiſſ in eandē et tū; more iuramenti confitebitur veritatem jo.
Ex literis ⁊ deſponſa ta eadē non conſendē te ¶ Modus electiue nō con patiue ¶ Per ānū ſi h feciſſ ſponte ſic tenuiſſent ſponſa lia ex paciencia ſequentis tē poris ut. ſ. in ti. proximo ad id ⁊ ſic non fuiſſ audita q̄ uſq; alter ꝑueniſſ ad eta tem ut. ſ. e. de illis. i. ¶ Car naliter quod tamen ſi feciſſ ſta tim preſumeretur conſentire ut j. de eo qui dux. in matri moniū in c. ſignificauit Tri buas ar. ꝯ. ſ. de illis. i. et. c. a nob. ſo. illō eſt verū quā cū eſt ꝙ ſponſal. tenuerunt h nō tenuerūt ⁊ ideo abſoluū tur l ideo cuidē datur licencia cum alia ꝯhendi jo
Duo pueri matrimoni aliter. i. ut matrimoni aliter iungerentur etate ad ueniente ſponſalia ꝯtrahen do ¶ Per tres annos ⁊ ſic tenuerunt ſponſalia ratihabici one ſequenti vt. ſ. ex literis et quia in principio ſponſali bus non ꝯdiat tunc conſen tire videtur ¶ Inuī. quam ī potuit habere ut. ſ. in ti. ꝓxi mo ſponſam ¶ Rediret nam rediit iſte pater ad id ꝙ condemnauerat ut xxvij. q. v. in. c. nec mirū ¶ Puerili etate matrimoniū tamen ſponſalia fue runt uī poteſtate quia ſi non valet ut ago valeat tamen ut valere poſ ſit Intendebant enim obligari ad inuicem et ideo interpretacō fieri debꝫ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ut reſpõſũs ualeat ꝗ̄ petat ut.ſ.de fide inſtru.inter dil.ut dictum eſt
ſ.e.a nobis ⁊ iſtud patet etiã ꝑ ſequẽtia ar.ꝯ.ff.de actio.et ob.in l.ob
ligatiõnũ in ꝟ. verboꝝ obli. ¶ Juſticiam que impedit matrimoniũ ꝯtrahẽ
dum ⁊ etiam dirimit iã ꝯtctũ quare iſte guill⁹ nõ pt aliquã de ꝯſangui
nitate habere guillelmiũ ut.ſ.ti.ꝓximo ad audientiã ⁊.c.i.iuuenis et in.c.
ſponſam et.ſ.e.accessit in fi.
et.c.literas in quibus dñ tam
ſublata eſt publice honeſt
tis iuſticia ut in ſobole ſuſce
pta ex ſecũdis nuptijs et in
ſecundo et tercio affinitatis
genere ut.j.de ꝯſan.⁊ affi.
c.ſi debet ¶ Legittime.ꝑ ma
trimoniũ qd tanꝗ̄ fortius vin
culũ ſponſal.ſoluit ut.ſ. in
ti.ꝓx.ſi inter et j.de ſpon.du
orũ c.i. aliť nõ contrax. ¶
Viro legittimo qꝛ nõ deb;
frangere fidem de qua dbʒ
agere pñiaʒ vt in.c.ſi inter.
¶ Caput ſic xxxiij.q.v.cũ
caput vñ potius credit ſibi ꝗ̄
vxori ut.ſ.c.cõtinebat ⁊ xxx
iij.q.i.in.c.ſi quis acceperit
¶ Dicat ſe. ſatis enim fuit
de ſcãli credendum qꝛ nichil
iuris acquirebat alterut qui
ſiue cognouerit ſiue nõ cogno
uerit eam nõ pt habere ut.ſ
patet ſecus eſt ſi cogitur fa
ceret ad ꝓbacõnem obliga
cõnis ut.j.d frigid.c.i. ¶ Si
ue ante.i.poſtꝗ̄ fuit cõpulſus
redire ad guillãm ſiue ante
cõpulſionẽ ſiue pꝰ ¶ Neutri
donabitur ſꝫ quare ſꝫ cum in
ter guill'm et guillãm ñ fue
rit matrimoniũ poteſt dici ꝗ̄
ꝓpter ſcandalũ ut innuit lite
ra precedens vel etiã ꝓpter de
lictũ vtriuſ ꝗ̄ ꝓpter ſponſali
a que proceſſerũt inter eos
et ſic orta erat publice hone
ſtatis iuſticia vñ nõ poterat
guill.cũ ſtephana vlterius
cõiungi carnaliť et ideo ꝓhi
bentur cõiugi qꝛ ex certa ſci
entia ꝯtrxerũt et carnaliť cõiũ
cti fuerunt tñ ſi ꝯtrahant tene
bit matrimoniũ ut.j.de matri
monio ꝯ interdic.ec.ꝯtcto c.
i. ¶ Cum M. niſi voluerit
eã repellere ꝓpter adulteriũ
¶ Nõ requiſito.no. ꝗ̄ ſine
iudicio ec.null⁹ debet dimitte
re vxorẽ ſuã cũ hec ſit pena ꝗ̄
nulli eſt inferenda ñ ꝑ iudi
cem ut xxxiij.q.ij.in.c.ſecula
res ⁊ ꝟ.in ſꝫ quãuiſ ꝗ̄ eti
am ſit impedimentũ manife
ſtum ut.j.de diuor.in.c.por
ro tũc circa coitũ diſtigue ut
j.de ſen.ex.inquiſicõm jo.
Ad diſſoluendũ accuſa
cione ſꝫ tamẽ tu intelli
ge ita ꝗdã nomine jo.cõtraxit
cũ quadam puella infra vij.
an.cõſtituta tandẽ ex pte pu
elle accuſabatur matrimoni
um ꝓpter ꝯſanguinit.⁊ dũ
vellet teſtes ꝓducere ad ꝓ
band.ꝯſanguinitatem ꝯ illos
accuſatores exceptiones ꝓpo
ſite fuerunt ex parte viri ut
ab accuſacione repellerentur

a ſpõſo ipaꝫ alienũ. M. noie
copulauit cũ q̃ m. ꝑ vij.an
ꝗ̄te ꝑmãſit ipe vo tuc ĩ
ſiq̃t cĩtẽ qꝛ credebat eam
alium viꝝ habere illũ.ſ.
cui prius fuerat deſponſa
ta prior autem ſpõſus cũ
ad annos diſcrecionis per
uenit a predeceſſore tuo
ꝯtrahendi licenciam cuꝫ alia
impetrauit qui quandaꝫ
nomine.s. cõſobrinam ꝑ
oris ĩ vxorem accepit et
cum ea per aliquod tem
pus exiſtens eam vt ipſe
fateretur carnaliter nõ cõ
gnouit licet illa ſe ab eo
cognitam aſſeueret Cuꝫ
autem pater memorate
w.eam vidiſſet a ſecũdo
viro relictam prenomina
tum w.cui prius eam de
ſponſauerat compulit ut
s.neptem ſuam omnino
dimitteret et ad w. filiã
ſuam deſponſatam redi
ret qui poſtmodum ꝑ bi
ennium cohabitauit eidẽ
Quia igitur quid tibi fa
ciendum ſit poſtulas edo
ceri hʒ. Reſpon. ꝗ̄ impedi
ente puerili etate matri
monium inter w et w.
nõ fuit et licet idẽ poſtꝗ̄
illa nupſit alij potuerit ali
am ducere in vxorem ta
men quia dictam.s.duxit
conſobrinam eiuſdẽ muli
eris ſiue eam cognouerit
ſiue nõ non debet cum ea
dem.s. ꝓpter publice ho
neſtatis iuſticiam remane
re nec ad primam habere
regreſſum quia alteri fu
it legittime copulata et in
fra Cũ vero vir caput ſit
mulieris et willelmus di
cat ſe nõ cognouiſſe pri⁹
s.ſupradictã aliam ſi vo

fuerit poterit ducere ĩ vx
orem et s.viro legittime
copulari Poſt ſeparacionẽ
vero pro vitando populi
ſcandalo utriꝗ̄ eſt ad tẽ
pus pñia iniungenda.ſi
vero legittime conſtiterit
ipſam.s.ab eo ſiue antea
ſiue poſt cognitã extitiſſe
neutrĩ viuente altero dabi
tur licencia ꝯtrahendi Rema
nebit ergo willelma cuꝫ
M.impoſita ipſi M.ad tẽ
pus pñia cõpetenti qui ꝓ
ſola opinione ſua willel
mã iudicio eccleſie ñ req̃
ſito dimiſit ¶ Innocẽ.iij.
Ad diſſoluendũ qd
factũ fuerat inter J.
et s.et infra Accuſacione
pro puella ſup cõſangui
nitatẽ ꝓpoſita prefat⁹ J.
multas excepciones pro
poſuit per quas nitebat
ab accuſacione uos multi
pliciter remouere et infra
Interloquendo ꝓnuncia
uimus inter iuuenẽ et pu
ellam nec matrimonium
nec ſponſalia fuiſſe con
tracta cum conſtat puellã
nõdum ad ſeptenniũ per
ueniſſe Quocirca nec accu
ſacio locum habeat cũ nõ
eſſet ꝗ̄ poſſꝫ legittime ac
cuſari ſed denunciari tñ po
terat conſanguinitas ut
interdiceretur matrimo
nium contrahendum Ad
denũciacionem ergo legit
time probandã terminuꝫ
aſſignam⁹ ſaluis excepci
onibus nõ ſolum ꝓpoſi
tis ſed eciam ꝓponendis.
Ne vero quicꝗ̄ in puellã
interim attemptetur au
ctoritate ap.inhibi⁹ ne in
negocio de nouo procedat
vlteri⁹ donec a denũciacõe

ſup ſꝫ ꝓnũciat dñs papa ſcdm ꝗ̄ in litera ſequitur ¶ Nec matrimo
niũ ſic.ſ.de reſti.ſpol.in.c.ex parte nec etiã cõſenſit pꝰ vij.annos
nã ſi poſt cõſenſiſſꝫ tenuiſſent ſponſalia ñ ꝯſanguinitas impediretꝫ
ut.ſ.e.literas ⁊ in.c.acceſſit ſic.ſ.de mõ.in.c.examinata ſic illi in
ceptam ꝓpoſuerunt accuſacõeꝫ maniſeſte ⁊ ideo debent ſtatim repel
li ut ibidem dicit vñ
adhuc poſſũt ꝓpone
re aptam videlicet
denunciare ¶ Legit
time accuſari bene
dicit nã ꝑmũ debet ſ
rex natura exiſtere
id de quo agit nec
etiã ante uniſ racio
ꝗ̄ perſona queren
da eſt ut ff. de iure
codicil.in.l.quidaꝫ
referũt in ꝟ.i.ſic eſt
et colleg.qd nõdũ ē
nõ dat puilegiũ ut
ſ.de ce.edifi.i.c.ad
audiẽciã ij. ubi de ſꝫ
nec etiã reſcriptum
datad futuras lites
ut.ſ.de reſcp.in c.
uli.⁊ in.c.qꝛ nõnul
li nec etiã pẽ dicidere
rũ quod nũꝗ̄ fuit
ut de pe.di.ij.in ſi.c.
nec dicimus mortu
um quod nũꝗ̄ fuit
vel etiã uiſta ut xxx
ij.q.ij.ꝗ̄ vero ⁊.j.
de hom iud.ſicut et
mor ¶ Jdẽ eciam
tũ qd ñdũ eſt rum
pi nõ poteſt ut.ff.ſ
iniuſto rup.i.nã ⁊
ſi ſub cõdicõe ar.ff.
de edil.edic.l.bouẽ
ſic aque que nõduꝫ
apparet nõ põt cõſti
tui aqueductus ut
ff.ſi ſeruitus vend.in
l.vlt.et ei qui nõdum
natus eſt ñ preſcri
bitur ut.C.de anna
li excep.l.i.in ꝟ.ne
mo et ff.quẽad.ſeui
amit.ſi quis alia v
bi dicitur ꝗ̄dcu enim
paries nõ eſt ſeruit⁹
nõ acquiritur ¶ Sz
ar.ꝯ.ꝗ̄ edificio qd
nõdum eſt bene pre
ſcribitur ut.ff.de ſ
ui vrba.pdi.in l.ſi ſ
uitus in ꝟ.futuro et
ff.de ſeruitu ruſti.p
di.in l.labeo.et etiã
vſuris futuris pre
ſcribe.ut.C.de vſu
ris l.cos et ar.ſ.de
cõſue.cũ olim ¶ Solu
tio.eſt ꝗ̄ rei que ñ
dum eſt nõ poteſt cõ
ſtitui ſeruitus ut di
cit prime decidam
dicitamen bñ poteſt
fieri obligacõ de ip
ſa cõſtituenda cũ res
fuerit in reꝝ natu
ra et ſic intelligũt
ꝯria ¶ Denũciari
et ita denũciari põt

ceſſetur vel ea ꝓbata or-
dine iudiciario procedat
ꝙ ſi ꝯ dictum interdictū
noſtꝝ in preiudicium ipſi
us aliquid fuerit attemp-
tatum illud irritum eſſe
decreuimus et iuribꝫ om
nino carere. Item epõ
albanẽ.

Ue nobis exhibite
litere continebãt ꝙ
quidam filiam ſuã circiter
xij. an. habentem cuidam
nobili viro deſponſauit
qui ſubarrauit eandẽ cõſẽ
ſu mutuo accedente et infra
Quia vero nobꝭ cõſtare ñ
potuit cui9 eſſet etatis pu
ella cum eidem viro eſſꝫ de
ſponſata cum dicatur ꝙ
circiter xij. an. habebat v
trꝫ ne prudencia tunc in il
la ſuppleret etatẽ reſpon
ꝙ ſi puella nubilꝭ nõ erat
etatis cum ſepefatus vir
deſponſauit eãdem et eta-
tem in ea prudencia ñ ſup
plebat procuIdubio inter

eos non coniugium ſed
ſponſalia cõtracta fuerũt
quius ab ipſo viro eadem
fuerat ſubarrata Ex cõ
al. arelat. De clandeſti-
na deſponſatione. Rubrica

Si quis clam de
ſponſauerit aliq̃
et mulier vel vir
negat huiuſmoi deſponſacõẽ
viro incũbit ꝓbacõ
Alex. iij. belluac. epo

Quod nobis et in
fra Si matrimonia
occulte contrahuntur ita
ꝙ exinde legitima ꝓba
cio nõ appareat hij qui ea
contrahũt ab eccleſia nõ
aliquatenus conpellendi
verꝫ ſi perſone contrahen
cium hic uoluerint publi
cari niſi racionabilis cau
ſa ꝓpediat ab eccleſia reci
pienda ſũt et cõ ꝓbãda tanq̃
ab inicio i eccl̃a cõſpectu
cõtracta Inno. iij. io. ge.

Cum inhibicio copu
le coniugalis ſit in

cumẽ nõdũ amiſſum xxiij. di. c. ꝺ pacti et ff. de damp. infec. l. ij.
Inno vn9 ſolus pt impedire matrimoniũ ut. s. in ti. ꝓ primo in c.
preterea et valet eciã denũciacõ i prĩn. nã et dicunt male fidei ſta
tim poſſores ar. ꝯ. C. de rei vendi. in. l. ſi fundũ et in matrimonio ꝯ
ſuendo id qd̃ certus ẽ tenendũ eſt ut. ff. de ritu nupc. in. l. adopti
uus ꝯ. i. in fi. et s. in
ti. ꝓ primo iuuenis ãt
ad iſtam denũciacõ
em nõ admitat niſi
grauis et honeſta
perſona ut. s. ti. pf.
ci in tua et qui ñ de
nebit ad iſtã denũci
accem ut. j. de cogn.
ſpũ. tua nos et eciã
admittunt q̃ denũci
ant famã ut. s. in ti.
pf. ci in tua et teſtes
eciã de auditu ut xx
ij. q. v. ſi vi defecãs
ne aliqua admoni
cõe premiſſa qd̃
tamẽ nõ fit in aliis
denunciacõibꝫ ut ij.
q. i. ſi peccauerit et
s. de iudi. nouit et ẽ
ius cõmune ꝙ qui li
bet poſſit et teneatur
denũciare ut. j. d. eiũ
dem. deſ. cũ inhibicõ
Salus. ſic eciã
patet ꝙ cũ varietur
modus agendi pñs
oppon exceptõ o
miſſe in pmo iudicõ
ſic. s. de teſti. veniẽs
vñ nõ cõſtar. s. de
iud. paſtoralis Si
que fuerũt exceptõ
nes huiuſmõi põt eẽ qd̃
vir cõſpiciebat ꝙ ac
cuſatores erant cri
minoſi illis male fa
me ut eciã forſitan
dicebat ꝙ admoicõ
nõ preceſſeratꝫ i cau
ſa nõ ẽ neceſſe ad
monicõeꝫ ꝓcedere ut
ſupra dicebat ꝙ nõ
ſũt admittendi ad ac
cuſãdũ tanq̃ ſuſpe
cti ꝙ tpe ꝯd9 inhibiti dixerũt et erãt pñtes qñ matrimoniũ fuit denũ
ciatũ ꝯtrahendũ vt. j. qui matrimoniũ accuſ. poſ. cũ i tua Interdi
c9 ita ꝙ ſi per extorſionẽ uel ꝑ violẽciaꝫ quecũq̃ fieret in ꝑiudiciũ
puelle ſiue i iudicio ñ ꝑiudicaret ei Irriti quo ad iudiciũ qd̃ in
ueret in ꝑiudiciũ cu9 vicꝫ ip̃i9 puelle ſic. s. de ꝓben. inter cetera ſed q̃
rõ ſi cl̃a illa nõ apponat licꝫ ꝑ mãdet aliq̃d fieri ut. s. de preben
dis. et. c. dilcõ Sꝫ quid ſi ꝯhent matrimoniũ ꝯ i terdictũ pape nũ
quid irritabit matrimoniũ dico ꝙ nõ ſꝫ ſepabunt ad tp9 quouſq̃
ꝯgnoſcat de impedimẽto ut. j. de matrimonio ꝯ cotra interdic. ec
in c. cũ ſicreti et c. de inferiore nã ſcẽtius ẽ matrimoniũ q̃ interdictũ
Ue ſbarrauit ſic xxvij. q. ij. i c. ſi quis vxorẽ pape io.
et c. ſequẽti et iſta ſbarracio q̃nq̃ fit ꝑ immiſſionẽ annuli
vnde illud anulo ſuo ſbarrauit me. q̃nq̃ ꝑ donacõem aliarꝫ rerꝫ
ut aliorꝫ inſigniũ et q̃nq̃ fit talis ſbarracõ interueniẽte cõſenſu ut
h q̃nq̃ eciã nõ interueniente cõſenſu expreſſo ſꝫ ſiue interueniat ſiue ñ
dũ tñ cõſtet de ſbarracõe ꝓſumit tñ niſi conſtet ꝯriũ ar. xxx. q. v.
nõſtra et. c. ne ſcie xxvij. ꝙ itrogaſti et s. de ſpõ. c. is q̃ qm̃ inhibil
licẽt an fco an i vbo q̃s volũtatẽ ſuã declaret ut xliij. di. c. i. ubi
dicit paſtorẽ reꝫ recta timuiſſe quid aliud eſt q̃ tꝫa tacendo pre
buiſſe vel ii veſtimenta ſacerdotis quid aliud q̃ recta opera ꝫc ubi
de h et ff. de l. de quibꝫ et. s. de regul. c. pf. Item nota op. ar.
ꝙ ſi fiat a patre preſumũtur ſponſalia ut in c. ne ſtrãcs Si in
ter ſponſos preſumitur matrimoniũ ut h in fine niſi conſuetudo eſſꝫ
in contrarium ar. s. de preſump. c. illud Circa ſic. s. c. ꝯtinebat

et in. c. attẽſtaciones et ad modicam quantitatem refertur hec dictio et cõ
ſimilis ut. ff. de verbo. ſigni. hec adiectio Nubilis nota nubilis etas i
viro eſt xiiij. annorꝫ in femina xij. ut dixi. s. c. ubi et ita ſi nõ fuit talis ñ
fuit matrimoniũ inter eos pmo ſponſalia tantũ ñ malicia ſuppleret etatꝫ
ut j. ſequitur Prudencia. i. carnalis cõcupiſcencia ar. xxxij. q. i. in c. nõ
eſt alibi eñ appellatur malici
a ut. s. c. de illis ſic eciam et
in delictis puerorꝫ doli capa
etas ſupplet etatem ut. j. de
delic. puero. in c. pueris iſt.
de ob. que ex delic. naſ. in ꝯ.
in ſũma et. ff. ad legem ac-
quil. ſꝫ et ſi queſtiõne in ꝯ. i et
C. ſi minor. ſe maio. dixe. l. ij.
ſic xxvij. di. monachus no
uicius et. C. de hijs qui ue. e
ta. impetra. l. ij. Subarra
ta et ideo collige qd̃ eciã per
ſbarracõem ꝯbit matrimoni
um verꝫ tñ eciã preſũpciue
dixi in prin. niſi etas repug
net ut patet h. c. et eſt eciam
hic ar. manifeſtũ ꝙ ſi minor
in contrahendo utatur verb
ptinentibus ad matrimo
niũ cõtrahendum contrahit
ſponſalia io.

Si quis incũbꝫ ꝓ
bacio quia caput ẽ
mulieris ut xxxij. q
vij. in. c. ſi mechabaris et xxx
iij. q. v. cum caput et. q. i. ſi
quis vxorem iſtud dixit. F.
et iſta litera innuitur ꝙ ſiue
vir neget deſponſacionem ſi
ue mulier ſemper viro incũ
bit probacio Sed tamẽ id
nõ videtur quia factum ne
gantis nulla eſt probacio ut
vi. q. vlt. quod autem in ꝯ. a
dorꝫ et ꝯ. vlt. et s. de elec. bo
ne et ei qui dicit nõ ei qui ne
gat incumbit probacio ut ff
de ꝓba. ei qui dicit. Ala.
dixit ꝙ viro incũbit probã
vbi ipſe negat clandeſtine
ductam eſſe vxorem quia po
cius negat ius q̃ factum et
q̃ in ius negat ꝓbare debꝫ ut
ff. de ꝓba. in. l. ab ea parte
Sed iſte intellectus nõ pla
cet nam ex quo publice confitetur factum eciam ex. approbatur matrimo
nium vt. j. e. in. c. proximo Z. dixit ꝙ legitur ſecundum ꝙ dixit gracian9
vt xxxij. q. vij. in ꝯ. Sed illud ambi. ut vir dicatur a virtute hic vel a vi
rilitate qui ſtat pro matrimonio et nõ a ſexu et mulier a molicie mẽtis
et dic. viro. i. ei qui ſtat pro matrimonio vel eciam tu dicas ꝙ. c. legit cũ
reduplicacõne litere iſto modo ſi quis clam deſponſauerit aliquã et mu
lier negat deſponſacionem viro incumbit probacio et ſi vir negat tunc
mulieri incũbꝫ probacio et ideo non reſumpſit expreſſe quia idem iudi
cium de viro et de muliere ſic xxxij. q. vij. in. c. apoſtolus vnde ſic ſentenci
atur ſi vir negat matrimoniũ tunc mulieri incũbit probacio et econuerſo h
Quod nobis cõpellendum ſi alter vel eciã vterq̃ ſe negauerit cõtrax
iſſe ñ dũt cõpelli ut ſimul maneãt ex quo ñ ꝓbatur qr eccleſia nõ iu
dicat de occultis ut xxxij. di. in. c. erubeſcant et xxxij. q. v. in. c. xpiana et h
primo eciam ſũt pocius admonendi ſeperãdi quia contubernia vel eciã ſtu
pra preſumũtur ut xxx. q. v. in. c. i. Racionabilis. ut puta cõſanguinitas
ut xxxv. q. iij. ꝯdiamus vel affinitas ſeu aliud impedimentum A pri
cipio ar. qd̃ a principio ñ valet tractu temporis ñ conualeſcit s. de elec. qd̃
ſicut ar. ꝯ c. ti. dudum. j. ubi de h. et. s. de cenſi. c. ſicut et. c. ſciẽtes Sed
hic ãr a princip. ualebat quo ad deum licet ñ quo ad eccleſiam Sed
nũc primo declaratur ſic. j. de frigid. in. c. fraternitatis in fi. ſic. ff. ſi ſeruꝯ
ſuis vend. ſiant aũt in ꝯ. ſꝫ ſi queritur et ff. de acquiren. re. domi adeo l. ꝯ.
Cum inhibicio reuocata per illam cõſtitu cum quis in fine io
cõcilij. j. de conſang. ñ debet Pred. ut. s. e. c. pf. et xxx. q. v. c. i.
Clandeſtini clandeſtinũ matrimoniũ dicitur tribus modis vno modo

cū nō habent testes ut. s. e. in c. p̄mo secundo mō cū nō fit cū solemnitate ut xxx. q. v. in c. aliter tercio modo dicit̄ clandestinū qđ contra tenorē istiꝰ ꝯstitucōis videlicet nō p̄missa denūciacione tenet tn̄ quo ad ec. et filij in de nati detecto impedimēto illegittimi erūt ut. j. sequitur ¶ Locoꝝ ut. j. qui matrimoniū accus. pos. in c. cū in tua ⁊ s. de spon. cū in tua ¶ Volue-
rit videt̄ quasi publicū cri-
men nā quilibet admittitur
sed etiam quilibet ad minus
tenetur denunciare ut. j. de ꝯ
sāg. spū. tua et. s. de spon.
cum in tua v. etiam de h̄ cō
sanguinei tn̄ potius admittū
tur ꝙ̄ extranei ut xxxv. q. vi.
in c. i. ¶ Sed pone matrimo
niū cōtractum nulla premis
sa denunciacōe tal' aliquibꝫ
tamē presentibus quando ꝯ
trahit et scientibus impedi
mentum ⁊ nichil obicientibꝫ
nūquid debent isti admitti
ad accusandū postea vel eti
am ad testificandū contra il
lud matrimonium post mor
tem vel in vita et videtur ꝙ
nō nā qui sciunt detegere n
debuit ut. ff. de adi. emp. ⁊
ven. l. i. quia nō fit denuncia
cio nisi ꝓpter ignorantes ¶
Item licet cōtrahentes in cul
pa fuerunt scientes tamen
impedimentum fuerūt i dol'
et dolus preponderat culpe
ut. ff. ad legem aquil'. Item
mela in pam. et ex quo factū
est publice nō admittitur cō
tradictor ut vij. q. i. in c. licet
quare isti quibus videntibꝫ
et scientibus impedimēt mat'
moniū contractum est nō de
bent amplius admitti quia
nō videntur carere suspicio
ne qui ergo debeāt admitti
post denūciacionem dicitur
j. qui mat. accus. pos. c. cū in
tua post mortem etiā admit
titur accusacio ꝓpter bona
ut. j. qui filij sīt legittimi
cū C. ne sta. defunc. l. ꝙ̄uis
¶ Probabilis nota ꝙ cau
sa probabilis impedit mat'
moniū cōtrahendum ut. s.
de spon. c. pretera ⁊ c. cum
in tua ⁊. j. de cōsang. ⁊ affi.
in capitulo super eo ¶ Clā
destina videlicet nō premis
sa denūciacōe ut dictū est su
pra ¶ Interdicta post cau
sam probabilem allegataꝫ
nec finitā ¶ De tali videli
cet clandestina seu etiā inter
dicta ¶ Si ambo ⁊ ita nō
prodest opinio ec. si ambo pa
rentes sciāt impedimentum
quin filij sint illegittimi ¶ Sed quid si vnus sciat et alter nesciat dix.
jo. h. et lauf. ꝙ q̄tum ad scientem sint illegittimi ⁊ q̄tū ad ignorātem le
gittimi ut ar. C. de incest. nup. l. qui ꝯ quod n̄ credo p̄mo l'imi sīt ut. j. q̄ fi
lij sint legit. ex tenore nā mōstrū esset ut quis esset parti legittimꝰ et parti
illegittimꝰ sicut si aliquis esset p̄ti s'uus et etiā p̄ti liber ut ff. de sta. lib. in. l.
si duobus ⁊ hoc innuit dū dixit ambo parētes ¶ Tal. s. post impedimē
tū allegatū ¶ Cōdigna pn̄ia no. ꝙ puniuntur ꝯtrahētes et tn̄ nullū superē
impedimētū Sed illud ideo fit ꝙ ꝯ hūc ꝯ interdictū ec. vn̄ puniuntur n̄ ꝓp
ter impedimētū sed quia mādatū ec. cōtemnūt ut. j. de matrimo. ꝯ. ꝯtra inter
dic. ec. c. i. mādatū enī iudicis n̄ debet ꝯtēni ut ibi et. ff. ne quid in lo. pu.
l. vlt. et ita est h̄ ar. ꝙ iudex pōt illū punire quia ad eius citacionē ꝯtempnit
venire ut ff. si quis in ius vo. n̄ ierit l. ij. etiā si ius nō habet actor ¶ Ma

vltimis tribus casibus ꝯ-
dibus reuocata eã in alijs
volumus districte ser ua
ri vnde p̄. n. vestigijs ihe
rendo clandestina matri
monia penitus inhibemꝰ
prohibentes etiā ne quis
sacerdos talibus interes-
se p̄sumat q̄re specialē q̄-
rundam locoꝝ ꝯsuetudi-
ne ad alia generalit̄ proro-
gando statuimus ut cum
matrimonia fuerint con
trahenda in ecclesijs per
presb. publice ꝓponant̄
cōpetenti termino prefini
to ut infra illum qui uolu
erit et ualuerit legittimū
impedimentū opponat et
ipsi presbiteri nichilomi
nus inuestigent vtꝝ ali
qđ impedimētū obsistat
Cum autem apparuerit ꝯ
iectura probabilis contra
copulam ꝯtrahendam con-
tractus interdicatur exp̄s
se donec quid fieri debeat
super eo manifestis consti
terit documentis Si quis
vero hmōi clandestina
vel interdicta coniugiaꝫ i
ire presumpserit in gra-
du prohibito et ignoran
ter soboles de tali coniū
ctione suscepta prorsus il
legittima censeatur de pa
rentum ignorancia nullū
habitura subsidium cum
illi taliter contrahendo n̄
expertes sciencie vel saltē
affectatores ignorācie vi
deantur ꝓles pari modo
illegittima censeatur si a
bo parentes impedimen-
tum scientes legittimum
preter omne interdictum
etiā i conspectum ecclesie
contrahere presumpserūt
¶ Sane si parrochialis
sacerdos tales coniunctio
nes prohibere contēpse-
rit aut quilibet etiam re-
gularis qui eis presump
serit interesse p terminū
ab officio suspendatur ꝯ
uius puniendus si culpe
qualitas expostulauerit ꝯ
hijs qui taliter copulari
presumpserint etiā in g-
du concesso condigna pe-
nitencia iniungatur Si
quis autem ad impedien
dam legittimam copulaꝫ
maliciosum impedimentū
obiecerit canonicaꝫ n̄ effu
giet vlcionem ¶ Aug.
de fide pactōis et ꝯsensus

De sponsa duorum Rub.

Duobus modis di
citur fides pactō
nis et consensus
Si quis aliam mulieri fi
dem fecerit pactōnis non
debet aliam ducere si aliã

sidonis qui enī calūpniose denūciat puniuntur ut hic dicitur ⁊ ista pe
na iudicis arbitrio cōmittitur ut. s. de off. del. de causis tamē cleri
cus qui calūpniose denūciat ab officio et beneficio suspenditur ut
infra de calūpniatoribus in c. ij. Duobus ꝯsensus hoc
est dicere vna est fides desponsacionis de futuro ⁊ etiam
altera ꝯsensus de p
senti. ¶ Fidē debet
tamē si duxerit ten̄
et etiā agat penitē
ciam. de hoc mētitur
ut hic dicitur et. s. de
spon. si inter viꝝ ⁊
mulierē in s. fortitā
triū annoꝝ ut xxvij
di. in. c. si vir ¶ Sa
cramenti de isto sa
cramēto tu habes s.
de biga. in c. debitū
qđ n̄ debet dissolui
per spōsalia que sūt
minus vinculū ar.
ff. de fideius. in. l. si
debitor ¶ Priori
videlicet vxori n̄ ob
stante aliqua cōsue
tudine incontrariū
ut. j. e. c. vlt. ¶ Est
autem nūc expenit
quod dixit in prin. s
si permiserit si de for
nicario cogitas tu in
telligas ꝯdicio tur
pis est et ideo pro
nō adiecta d̄bet ha
beri ut. j. in ti. proxi
mo. c. i. et vlt. vnde
si rem postea secum
habuerit nūc statim
est matrimoniū. j.
in ti. proximo d̄ illis
et in. c. per tuas si d̄
legittimo intelligas
nūc multo forcius te
net matrimoniū si co
gitus subsequat̄ po-
cius etenim videtur
hortacō. i. ꝙ permit
tat eidē secum rem
habere sic. ff. d̄ tuto
inuito at. a. et t. dixe
runt ꝙ id si n̄ tene
tur condicionaliter
sed tantum causa ꝙ
in omni matrimonio
ꝯ hec causa scilicet
carnalis copula de
bet interuenire sal
tem quo ad ꝓpositū
ut xxxij. q. ij. in ꝯ cū
ergo in v. beata ma
ria ¶ Si permiserit
i. quia permisit sic. s.
de elec. signi ficasti in
s. si diligis me. Lauf. dixit ꝙ per hoc ꝙ dixit si promiserit notat
cōdicionalem fidē pactōis per hoc qđ sequit̄ vel etiam pro cōsensu
notat simplicē ⁊ absolutam fidem pactōis vel etiam per vtram
ꝙ notatur cōdicio vel etiam potest dici ꝙ per hoc quod nota. fi
des pactōis. i. spōsalia sub cōdicōe ꝯtracta naꝫ duobus modis tn̄
fit in fidem cōnsensus. i. in matrimoniū d̄ presenti per carnalē copu
lam subsecutam vel etiam per consensū de presenti ut j. in ti. proxi
mo d̄ illis ⁊ in capitulo per tuas ¶ Stringit forte per annuli i
missionem etiam subarracionem ut xxx. q. v. femine cum enim stri
git manū signū ē dilectōis vel forte alludit ꝯsuetudini alicuiꝰ lo
¶ Accepisti desponsatam videlicet p verba de p
senti ut. s. e. in. c. proximo ¶ Potest ar. ꝙ ab inicio n̄ valet

triđu temporis non conualeſcit ut. ſ. de elec. audiſtis ⁊ in. c. du
dum. j. ar. xvi. q. iij. in ꝟ. poteſt in v. quod ſi priuatus et ff. de re
gulis iur. in. l. penſ. ar. contra. ſ. in ti. proximo in. c. ij. et. ſ. de elec
quod ſicut ¶ Carinam. vulgare eſt ytalicorum et dicitur carma
a carenda hominū. vel abotum nam in illis quadraginta diebus
includuntur in ali
quo loco ſecreto ut
ta eccleſiam ubi nō
habent conſorcium
hominum jo.

Licet. quod di
citur hic vos
habuiſtis. ſ. de ſpō
capitulo ſi inter jo.
¶ Judicatum. nam
conſuetudo ſuper hoc
fuit olim in mutin.
et bononien. ciuitati
bus Sed illa cor
recta eſt. j. e. c. vlt.
johannes.

Cum. ſ. f. pend.
nam pendente
appellacione nichil
debet innouari ut ij.
q. vj. appellacione et
ff. nichil innouari
appellacione pendē
te. l. i. ¶ Irritare.
ſic. ſ. de ſpon. impu
ad diſſoluendum in
fine et quibus colli
gitur quod matrimoni
um contra interdi
ctum eccleſie contra
ctum ſit omnino di
rimendum ut xxxv.
q. iij. c. cōtra diam
et xxxv. q. iiij. in. c.
non oportet ij. et x.
di. vides ⁊. C. de. l.
non dubium ⁊. xxi.
q. ij. imperiali et. C.
qui pro ſua iuriſ. l.
vna ar. contra. j. de
matrimonio contra
cto contra interdi
ctum eccleſie c. i. ij.
et iij. ſolucio cum ma
trimonium interdici
tur ab eccleſia aut
cauſa prohibicionis
fuit perpetua aut tē
poralis ¶ Si vero
perpetua fuit ſeparā
tur a cohabitacione
ne quouſque cogno
ſcatur de impedimē
to quo probato ſe
parantur et toto ſa
ta diuorcij ſentencia
a inter eos ut. j. de
matrimonio contra
cto contra interdi
ctū eccleſie c. de mu
liere ⁊ ſic eciam in
telligitur c. interdi
cimus ⁊. c. vides ⁊
l. non dubium et ſic
intellige quod dici
tur hic et in c. ad diſſol
uendum quo non p
bato remanebit ſimul
¶ Si vero cauſa p
hibicionis tempo

duxerit pniam debet age
re de fide mentita maneat
tamen cū illa quā duxit ſi
ei reſcindi debet tm̄ ſacra
mentum Si aūt fecerit ſi
dem conſenſus nō licet ei
aliam ducere ſi aliā duxe
rit dimittet eam et adhe
bit priori Eſt autem fides
pactionis qn̄ aliquis pro
mittit aliam fide quod eam du
cet Si promiſerit eum rē
ſcam habere vel eciam p
cōſenſu. fides autem con
ſenſus eſt quando et ſi nō
cōſtringat manum corde
tamen et ore cōſentit duce
re et mutuo concedūt ſe
vnus alij et mutuo ſe ſu
ſcipiūt ¶ Ex bracardo
l. xxx.

Accepiſti illam i vx
orem tibi quā alter
ſibi habuerat deſponſatā
dimitte illam quia nunqꝫ
fieri poteſt tibi legittima
et xl. dies i pane et aqua
quod cariná vocant cū vij.
ſequentibꝫ ānis peniteas
¶ Alex. iij. ſalertaneñ. ar
chiepiſcopo

Licet preter ſolitū
et infra Con. t. r.
Reſpon. quod ſi inter vir et
vxorem legittimus con
ſenſus interueniat de pre
ſenti ita quod vnus alterꝫ in
ſuo mutuo conſenſu ver
bis conſuetis expreſſe re
cipiat vtroqꝫ dicente ego
accipio te in meam et e
go te in meum ſiue ſit iu
ramentum interpoſitum
ſiue nō nō licet alij mulie
ri nubere et ſi nupſerit eā
am ſi carnalis copula ſit
ſubſecuta ab eo ſeperari
debet et ut ad primū rede
at ec. diſ. cōpelli. quis ali

ter a quibuſdam p̄re. n.
ſit aliquando iudicatum
¶ Idē iañ. epiſcopo

Ita nos. f. cōſuluit
et infra De hijs ve
ro qui coram te ſuper de
ſponſacione facta per con
ſenſum mutuū de preſen
ti controuerſiam mouent
et ap. pendente qn̄ ante ſē
tenciam vel cognicionem
cauſe ad ſe. ap. interpo
nūt accipiūt alias in vxo
res hic arbitramur agē
dū ut ſi amodo i tali dure
rit appellando eis i eccleſia
publice interdicas ne an
te deciſionem cauſe aliud
cōtrahant matrimoniū et
ſi cōtra iterdictū ec. publice
factū veire pſūpſerit nīm
tā preſūptuoſe cōctū pote
ris irritare ¶ Innocen. iij

Ita dudum et infra
De cōſuetudie que
dudum in mutin. obtinu
it ciuitate ut ſi quis iura
ret aliqꝫ accipere i vxorē
et citra carnis copulā de
ſpōſaſſet ſi cōſequenter d
ſpōſaſſet aliam et eam cō
gnouiſſet primo cognita
adiudicaretur viro nō q
prius extitit deſpōſata et
infra. Ne vero turpis ſit
pars que ſuo nō cōgruit
vniuerſo et eccleſia muti
nen tenere debeat humili
ter et ſeruare quod hi prt ſe
dem et ſuam metropoli ſe
qui viderit eciam docere
in matrimonijs decetero c
trahendis illud te volu
mus obſeruare et poſtqꝫ
inter legittimas perſonas
cōſenſus legittimus iterue
nerit de preſenti qui ſuffi
cit i talibus iuxta canoni
cas ſanctiōes et ſi ſolus de

talis fuerit ut puta in tempore in quo matrimonium contrahi prohibetur
ob reuerenciam dierum vel conſenſus de futuro cum alio tunc non debe
bunt ſeparari Sed penitencia debet eis imponi quia contra interdictum ec
cleſie iſtud fecerunt ut. j. de matrimonio contracto contra interdictum ec
cleſie c. i. tamen ne mandatum iudicis contemptibile videatur ſi vult po
teſt eos ad tempus ſeparare
et ſic intelligitur. c. non opor
tet ⁊ j. de matrimonio cōtra
cto contra interdictum eccle
ſie in capitulo nam interdi
ctum eccleſie non eſt tante ef
ficacie ut ſeparetur matrimo
nium contra decretum illud
niſi ſubſit cauſa perpetua ta
men ſemper debet imponi pe
nitencia ſiue cauſa ſit perpe
tua ſiue non ꝓpter contemp
tum eccleſie ut patet. j. de
matrimonio contracto con
tra interdictum eccleſie per
totū ⁊. ſ. in ti. proximo c. iij.

Cum cognouiſſ nā vi
debatur quod ſecundus i
deo potior eſſet quia illi tra
dita eſſet poſſeſſio ut in ven
dicione donacione ut. C. de
rei vendi. quod dēs et in ma
trimonio ſpirituali ut. ſ. de
iur. patronatus quod autē
et in. c. paſtoralis ⁊ in obli
gacione pignoris ut ff. qui
poci. in pig. ha. pocior. Sed
non eſt ita primo qui pocior
eſt tempore pocior eſt iure ut
ſ. de ma. et obe. c. i. quia iam
contractus eſt perfectus per
ſolum conſenſum licet cum ſe
cundo proceſſum ſit ad car
nalem copulam que matri
monium nō facit ſine conſen
ſu ut. j. dicitur ſic. ſ. de iur. pa
tro. cum autem et. ff. loca. in
operiſ. l. iet enim hic contra
matrimoniū non ſtetur con
ſuetudini aſ tamen ſeruatur
conſuetudo ut qui legittimꝰ
eſt ad matrimoniū conſuetu
do facit illegitimū ut. j. de
cog. ſpūali c. ſup eo ¶ Tur
pis ſic xxiij. di. que cōtra mo
res. et. xi. di. nolite ⁊. xi. di. c
i. et. ſ. de pceſ. cum nō liceat
¶ Beati petri iſta verba
ſu nt xi. di. i. c. nolite et xij di
in c. vltimo et. ſ. de poſtul. in
c. i ¶ Et ſi ſolus nā ſolus cō
ſenſus matrimoniū facit ut. ſ.
de ſpon. cum locum ⁊ xxvij.
q. ij. ſufficiat jo.

Quia igꝫ frangat iſtet
lege iſtud c. de cōdi
cōe turpi ut ipoſſi
bili q̄ tn̄ nō ſit contra naturā
matrimonij ut. j. e. in. c. vltimo
per quod tu intellige iſtud. c
ut puta ſi furtum fecerit vel
ſi hominem interfecerit nam
talis cōdicio nō impedit ma
trimonium primo pro nō ad
iecta debent haberi ut j. e ca
pitulo vltimo ubi de hoc jo.

Cum ſit condicione ar.
cōtra i. q. i. quāpio et
ſ. de pacti. pactiones vnde
diſſerunt quidam quod libertas

defuerit cetera eciã cũ ipso cogitu celebrara frustrãt si psone legittime iũcte cũ aliis postea de facto ɔ̃hant qḋ ꝑus de iure factũ fuerat nõ poterit irritari.

Ex concilio affric.

De cõditionibꝫ appositis i spõsalibꝫ uł aliis ɔ̃ctibus

Quicũqꝫ sꝫ ɔdicõis nomine aliq̃ desponsauerit et e am relinquere uoluerit di cim⁹ ꝙ frangat ɔdicõ et desponsacio irrefragabili ter teneat. Gregorius episcopo spolit.

Cum sit ꝓpriũ et in fra h. presbiter cõ questꝰ ẽ dyaconũ quẽdaꝫ manu misisse duo mãcipi a sꝫ hac ɔdicõe ut mona chi fierẽt et i monasterio ubi ipe fuerat ꝑmanerent adiciẽs ut si qs faceret ɔ̃ ꝫ uitutũ iterꝫ sꝫderet atqꝫ v nũ ex hiis hac ɔdicõne de specta debuisse mõsteriũ

et se inter cl'icos sociasse. Tu ĝ si ita eẽ repieris sic te exhibe ut nec illi desere di mõsteriũ sit facultas et manumittẽtis volũtas ñ ualeat ꝑteriri. Alex. iii panormitano epo.

De illis ãt et infra. Si vero aliqs sꝫ hmõi vi ṽ boꝝ iuramentũ alicui mu lieri ꝑstiterit ego te i uxo rẽ accipiã si tm̃ michi doã ueris re⁹ piuriĩ nõ hẽbit si eã nolenteꝫ sibi soluere qḋ sibi dari pecijt nõ acce pit in vxorẽ nisi ɔ̃sensus de presenti aut carnalis sit inter eos ɔiunctio sꝫsecu ta. Idem

Verũ cũ alicui ecclesi e possessio quelibꝫ interposita ɔdicõne donat' a donatore donũ p⁹ea reuo cari nõ ꝑt nisi forte tali sit ɔdicõe collatũ ꝙ ea cessã te debeat reuocari. Vrba nus iii

Super eo vero ꝙ ex

est quedã res spũalis ⁊ ideo dici põt in ɔmutacõne cũ alia spũali ut ar. s. de sup nõ ord. nullꝰ vel eciã tu dic ⁊ meliꝰ ꝙ nõ ɔ̃dicunt ꝙ mona chatꝰ ñ dat sub ɔdicõe ꝫ libertas datur si voluerint esse nõ monachi ali ter nõ erũt isti liberi nec eciã poterũt sꝫ ɔdicione ꝓpelli ad ꝫ ut xxxii. q. i. integritas. Fuerat. põt aũt intelligi ꝙ ipe fuerat ibi cl'icus uł patro nus ut xx. q. iii. ꝑns et nõ mo nachus ꝙ monachus nõ ꝑt donare libertatẽ cũ nichil ha beat ut liiii. di. i. abbi. nec ser uũ eciã ꝓpriũ monachus ꝑt habere ut xii. q. i. nõ dicatis ubi istud factũ in ipo ingres su vel eciã ꝙ dicat ipe fuerat s. tempore ipe presbit' et tũc planũ est. Seruitutē. sic ĝ videtur ꝙ eciã in fuitutem re digi ꝑnt si inde exiuerũt ex quo cũ hac ɔdicõe fũt facti liberi ar. s. de sup nõ ord. c. de famul' et. c. nullus et. C. ꝺ epis. et cl'i. in aũt si seruꝰ qḋ quidã ɔcedũt tamẽ. Lau. ⁊ T. dixerũt ꝙ hec ṽba si ɔ̃ fa cerẽt ⁊c. nõ fuerunt efficacia ad reuocandũ libertatẽ ⁊ sic remanebit liber. et iudicis of ficio debet iussa testatoris ad implere ar. ff. de manu tes. in l. mencia. et in. l. impeatores et eciã littera. c. ɔcludit ad ꝫ videlicet ut nec illi deserẽ di ⁊c. Item alia racõ videt' su isse quare iste nõ reuocat' in fuitutem nã iste ɔ̃pato acce ptauit ɔdicõeꝫ fuit liber ⁊ mo nachus et sic monachatum ulteriꝰ deserere nõ potuit eci am si vellet redire in fuitutẽ ꝓmo eciã papa cũ eo nõ pos set dispensare ut monachus nõ esꝫ ut. s. de sta. regul. cum ad monasteriũ in fine vñ di cit. j. sic de exhiben. ut nec il lis monasteriũ deserendũ sit facultas ex quo ei semel mo nachus fuit semp monachꝰ erit ⁊ ideo ɔdicõ apposita nõ poterit illũ in fuituteꝫ reuo care ꝓmo ɔpelli debꝫ ut i mo nasterio pseũeret. Itẽ se cus ẽ circa ɔ̃ctus alios qui ꝑ uocari ꝑnt si pact' siue eciam modus appositus nõ fuerit ut. j. e. in. c. ꝑx. et eciã secus i hiis q̃ ꝓmouentur ad cl'icatũ ut. s. de sup nõ ord. in. c.

De illis. ubi stati ɔdicõe adiecta al' de famulis ⁊ in c. ntꝰ io cũ ex interuallo ñ debꝫ admitti ut. C. de donaci. que sꝫ modo in. l. ꝑ fecta. Si tm̃ nã tal' ɔdicõ licita ẽ in spõsalibꝫ ut ꝫ patꝫ et ꝫ si meo pat' placuerit ut. j. e. in. c. sup eo ⁊ i. e. ꝑ tuas si tñ i modũ pene adiciat' ut si i ta dicat si secũ nõ ɔ̃ham donabo tibi centum ñ valꝫ ut. s. de spon. in. c. ɔ̃ma ⁊. C. de spon. l. vlt. ⁊. ff. de ṽ. ob. in. l. ticia ⁊. C. de inutil. stipul. in l. ij. Cõsensꝰ tũc ei recedit a ɔdicõe apposita et simplicit' itelligit' ɔsentire sic ĝ de spon. impub. c. de illis in fine. Carnal'. nã ꝑ ꝫ recessisse videt' a ɔdi cõne ut. j. e. ꝑ tuas et sic ẽ matrimoniũ presumptiũ ɔ̃ qḋ ñ admittit' ꝓbacio in ɔ̃triũ ut. s. de spon. in. c. is qui ⁊ sic duobꝫ modis recedit a ɔdicõe ut. j. e. super eo. Verũ quelibꝫ. i. aliqua de ɔ̃bussibꝫ sic xvi. q. i. muli er ⁊. i. q. vij. si qs oim. Donat' ut si quis donet ꝑdiũ aliqḋ eccl'e sꝫ ɔdicõe aliqua puta ut illud restituat' ticõ si ɔsul fuerit factus uł eciaꝫ ɔ simil' tũc stati tenet donacõ vel qḋ restituat' eidẽ seu heredibꝫ suis q̃ dona uit donũ reuocari nõ ꝑt nisi demũ ɔdicõe adueniẽte sic xij. q. iij. in c. pontifi ces in fi. quilibꝫ ei i tradicõe rei sue põt apponere pactũ legibꝫ ñ iꝓbatũ ut. ff. de pactis in tradicõibꝫ ⁊. C. de ɔ̃trahen. empci. l. iij. i fi. ⁊ sic ei donacio stati tenet liceꝫ ei possit ꝑ ɔdicõem resolui sicut vendicio ut. s. de pig. illo sicus ⁊. ff. de indiem adiect. l. ij. sed hunc intellectum ɔ̃dicit ṽbũ qḋ ẽ i fi. ea cessante vñ expone interposita ɔdicõe. i. mõ vel pacto. Vñ nota diffe renciã inter don acõem sꝫ ɔdicõe et donacõem sꝫ mõ donacõ ei sꝫ ɔdicione facta nõ tenet ñ ɔueniente ɔdicõe siue ea impleta ut. ff. de ɔdi. ⁊ demon.

s. qui heredi. i. ĝ. vlt. et in l. qui sꝫ ɔdicõe sic ⁊ vendicio ut. ff. de ɔ̃ trahen. empci. in. l. hec vendicõ. et. ff. de l. iij. in. l. si tibi legatum ⁊. ff. loca. insulam in ĝ. vlt. ar. j. e. in. c. sup eo et in. c. ꝑ tuas vñ de tali nõ intelligitur ista decr. donacõ sꝫ modo stati tenet et nõ reuocabi tur ɔ̃donec modus fuat vñ mõ illo nõ extãte ꝑt reuocari ut dictũ est ab inicio si istud dictũ ẽ ut reuocetur si ɔ̃dem modus non seruet' ut dictũ ẽ i fi. C. de donaci. que sꝫ mõ l. i. et ij. et de tali donacõe loquit' ista decr. ⁊ huic eciã do nacõni ɔcordat ꝙ di cit ea cessante debeat reuocari taliter ĝ tu expone ɔdicõe. i. mõ uł eciã pacto ista ex posicio ꝓbat'. ff. de ma. tes. in. l. mencia et sit sic dono tibi ut singul' ãnis ꝫ facias uł aliqḋ ɔsimil' siue ut alimẽta ꝑstes a lioqñ reuocet' dona cio ꝫ donacio sꝫ ɔdi cione fit sic dono ti bi ꝫ uł eciaꝫ lego si ꝫ feceris vñ vlꝰ. Dici to quid ut modus ẽ si condicio ꝙ causa demonstracio ꝙ et adiectiua sub acta. Reuocari. sic ĝ patꝫ ꝙ eciã lex in donaci reuocari ⁊ dicta ser uari dꝫ al' reuocabit' ut. C. de ɔdi. ob cim da dictã legẽ ea le ge et in. l. si ut et. C. de reuo. donacõi. in l. i. ⁊. ij. et. C. ꝺ dona ci. que sꝫ mõ in. l. i. ar. C. de rescin. vend. ea ɔdicione. Sꝫ tñ i dẽ ñ fuerit dictũ ut vendicio non vale ret si nõ satisfecerit rei publice vñ agit' tantum ad interesse ut fiat ꝙ ɔuenit ut ff. ꝺ manu tes. i l. mencia ex ꝫ videt' ꝙ res tali mõ donata ꝙ ñ pos sit alienari qḋ si fiat reuocabit'. Sꝫ pone cum necessitatis iniuc te alienãdi ut puta debitũ uł redẽpcõnẽ captiuoꝝ nũquid pote rit res ista alienari uł eciã alia que sic tradita est ne alienet' al' reuocet' et videt' ꝙ sic nã tal' ɔdicio ne liceat rẽ alienare nec ꝓ hibeat a iure ut ff. de pact. in. l. ꝑ. ⁊ eciaꝫ casus isti a iure excipiunt' ut x. q. ij. in ĝ. ꝫ ius tñ ar. ɔ̃ ẽ expssũ ꝙ ñ possit alienari ex quo ei pro hibet' a donatore ut i aut. de alie. ⁊ emphi. in ĝ. sanctissimas col. ix. ⁊. C. de rebꝫ alie. ñ ali in l. vlt. et. C. de pac. int' emptorẽ ⁊ ven. i. l. fi. T. ⁊ quidã alij dicũt ꝙ in tali casu res tali modo sine ɔdicione donata eẽ. ne alienet' bñ ꝑt alienari dũ tñ alias possessiones non habeat ec. qm̃ si alias hẽret ñ possꝫ alienari ꝓpter inhibicionẽ te statoris siue donatoris in quo casu dicũt eẽ intelligẽdã aut. illus. ĝ. sanctissimas. Itẽ ut dicit canon ꝓ redẽpcione captiuoꝝ res ec alienãtur ut xij. q. ij. auꝝ. Alij dicunt qḋ veriꝰ videtur ꝙ res tali mõ donata ne alienet' alienari ñ potest eciã ꝓ redẽpcione cap tiuoꝝ ut dicit aut. in ĝ. sanctissimas ꝙ ñ vincitꝰ expsse ɔ̃triũ i eo casu ĝ illi stabimus ⁊. c. illud auꝝ non loquitur de talibꝫ rebꝫ sed de vasis ⁊ mobilibꝫ tñ loqui videt' io. Super pñ. fi. j. e. c. Ꝑrimo sic ergo matrimoniũ ɔ̃bitur sub ɔdicione sicut eciam empcio vel alij ɔtractus ut. ff. de ɔ̃hen. empci. in. l. hec vendicio nec enim obstat ff. de regul' iur' in l. actus. actus enim illi nõ sũt ɔtract⁹ sed quasi contractus. Arbitrio ubi enim substãcia contractus confertur in arbitrio certe persone expresse non valet contractus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

mē eciā ille arbitretur ut. C. de ꝯhen. empci. ſup rebus ¶ Sȝ teſtam
ti in alteri⁹ voluntate expreſſe ꝯmiſſū nō ualet ꝯtctus ut ſi ita di
cam inſtituo te heredē ſi ticius voluerit ut. ff. de he. inſti. in. l. ſi q̄s
ſcm primum ⁊ ff. de ꝯdi. et demon. in l. nō nūq̄ ſic nec legatū expꝛ
ſe ꝯmiſſū in alterius voluntate ut ipe det ſꝫ ut arbitret bn̄ vt. ff.
de l. ij. l. i. ¶ Sȝ po
ne iſte ſignificauit ſꝫ
patri abſenti ſꝫ anq̄
pater ꝯſenciat mu
tat voluntatē ⁊ di
cit ꝙ nullo mō vult
illā eciā ſi pater i ſꝫ
ꝯſentiret pat iſtud
ignorans conſentit
nūquid eſt matrīo
niū inter eos ⁊ vi
detur ꝙ ſic ff. mand
ſi mādaſſem ⁊ ſ. de
ꝯſe. in c. ex pte et. ſ.
de preb. mādato ¶
Vo. dico ꝙ ꝙ quo
pater ꝯſenſit ꝯpelli
debȝ ut ipā ſapiat
ar. ꝯ. ſ. de ſpon. in
pu. de illi. i. i. ſi non
tn̄ eſt matrimonium
int illos vn̄ ſi ꝯbat
cū alia tenebit mat
monū ꝙ nō dicat ꝯ
ſenſus miſi ſit tpe q̄
pater cōſenſit ꝙ no
dicitur habere talē
poteſtatē miſi cū cō
meſſa durat ar. ff. ꝙ
cuiuſq̄ vniū. l. item
cor. in ſ. ꝙ ſi actor
ꝙ ubi deeſt ꝯſenſus
ſimul ſi eſt matrīo
niū ¶ Non impe
dit ar. ꝯ. ſ. c. c. i. ibi
loquit de ꝯdicōe in
honeſta que tn̄ nō
eſt ꝯ ſbam matrīo
nij ut. j. e. in c. vlti.
¶ Aliter. ut. ſ. e. de il
lis ¶ Conſenſus de
pn̄ti ſic. ſ. e. in. c. de
illis ⁊. j. e. in c. pror
¶ Nequaq̄ ſic eīm
iſtud ſiat ꝯdicō ap
poſita que ſuſpend
ꝯtctū uſq̄ in tpus ꝯ
dicōis exiſtentis ut
dictū eſt. ſ. e. in c. ve
rum jo
¶ Per tuas. ſi ne
garet ſꝫ cōſte
bat ſe illā pluries
diuerſis eciā tpib⁹
cognouiſſe p⁹ ꝯtca
ſponſalia vn̄ ex ta
li confeſſio ne bn̄ ꝓ
cediur co ntra eum
qua ſi ꝓbauit ꝯtradictionem ante carnalem copulā ¶ Copulā
ſubſecuta aſt vero videret bn̄ ſentencia tamē cū probatū fuerit p
teſtes uiri p⁹ contradictionē patris eā ꝯgnouerit ſic. ſ. de fide in
ſtru. in. c. cū jo. ⁊. ſ. de ꝓbac. in preſen. ⁊ ita dubia ꝓbacio non
ſufficit ¶ Preſumend. ſꝫ quare p̄ſumit iſtū receſſiſſe a ꝯdicōne
ꝙ ſi eſt preſumendū aliquē recedere a iure ſuo ut. ſ. de renunci.
ſup ſꝫ cū precedēs ꝯſenſus eciā durare intelligat ar. ſ. de bap. in. c.
maiores in fi. et ex eo ꝙ poſt vltimū ꝯdicit p̄ſumit ꝙ medio tpe
nō conſenſit ut xxviij. di. q. ſuit culpe et. ſ. de celeb. miſ. cū marth
m. tūc igitur in ꝯtū ⁊ i. q. i. in c. iudices in fi. ⁊ eciā precedēs vo
luntas probatur per ſequentem ut xxxiij. q. i. cum per bellicam ꝑ
de. eciā eciam pendēte ꝯdicōne res tradat ⁊ poſtea ſi exiſtat con

poſtulaſti utrȝ ille qui in
quādam mulierē ꝯſenſit
ſi pater eius ſuū p̄ſtaret
aſſenſū ſit ad matrimoni
um ꝯſumandū ꝯpellend⁹.
Reſpon. ꝙ cū ꝯſenſus li
ber dici nō poſſit q̄ in alie
no arbitrio reſuat ac ꝯdi
cōeȝ illā canōica nō iꝑꝓ
bāt iſtituta ſi volūtas p̄ns
p⁹ modū intercedat neq̄q̄
cogend⁹ ē ad matrimoni
um ꝯhendū nā licȝ alex.
papa reſpōderit ꝙ ſpōſa
lia interpoſita ꝯdicōe ꝯtca
ipā nō impleta ſi ꝯſenſ⁹ d
pn̄ti intercedat ul̄ carnalis
copula ſbſequat diſſolui
nō dn̄t ſꝫ firmiter obſuari
nequaq̄ ē nr̄e diffinicōni
aduerſū cū hmōi ꝯſenſ⁹ ſi
ſit d pn̄ti habēd⁹ licȝ ꝓ v
ba de p̄ſēti exꝑīat⁹ eꝑrma
tur q̄ i alieno arbitrio nō
habito ſꝫ habēdo ꝯſiſtit ¶
Innoc. iij man. epo

Per tuas nob lrās i
timaſti ꝙ cū q̄dam
mulier p. noīe. n. poſtula
ret i virȝ aſſerēs iter ſe mu
tuū de p̄ſenti ꝯſenſū et car
nalē copulā acceſſiſſe vir
ipe q̄uis ꝯtca ſpōſalia et
carnalē copulā ſi negaret
aſſerebat ſe tamē illā i ux
orē ducere nō teneri q2
ſpōſalia iter eos ſb hac ſu

dicio res tradita reuocatur ⁊ eciam repetitur ut. ff. de condi. in de bi. ſub
condicōe ⁊ ff. de pericul. et comod. rei vend. qui ſi perſona. ꝑ. ꝯdicionat
ꝯſenſus nullus eſt ante ꝯdicionem exiſtenci ut. ff. de v. ſig. in l. cedere dieȝ
ſi ergo nullus preceſſit ꝯſenſus tūc eīn ſolus coitus facit matrimoniū
nequaq̄ vt. ſ. in ti. ꝓximo c. vltimo ¶ Vnde dicas ꝙ conſenſus preceſſit
de futuro ut patet in fine q̄
uis enim per verba de p̄ſē
ti expreſſiſſꝫ vt. ſ. in c. pror.
et ita carnalis copula ſubſe
cuta inducit matrimoniū pre
ſumptum ut. ſ. de ſpon. is q̄
et. ſ. e. in. c. de illis et ſ. e. in c.
ꝓximo et eciam in fauorē ma
trimonij inter educta ē p̄ſūp
cio nā p carnalē copulā ipſo
facto videt ꝯſenſū exprimere
de pn̄ti ⁊ a ꝯdicōne recede
re ſicut p putā vendicionem
recedit a ꝯdicionali ut. ff. de
ꝯhen. empc. in. l. ſi celſus i ſ.
vlt. ¶ Sȝ quid ſi ante coitū
ꝓteſtetur nolle ꝓpter ſꝫ rece
dere a ꝯdicōne nec eciā illō
ꝓcell ut. ſ. de ꝯſti. cū m. et. ſ.
de ap. in. c. ſollicitud. Item
quid ſi dicat ꝯbo tecū ſi te v
ginē inuenero videtur ꝙ ſit
matrimoniū ut. ſ. e. c. i. ⁊. j.
e. in. c. ꝓximo et xxix. q. ij. in
c. ſolet ꝙ talis error ſi diri
mit matrimoniū u t xxix. q. i
in ſ. i. nec dirimit empc. ut
ff. de ꝯhen. empc. alioq̄n. in
ſ. i. dicit ꝙ tal ꝯdicio ſi im
pedit matrimoniū vt. ſ. e. c. ¶
Item quid ſi ꝯho cū aliquā
ſub ꝯdicione deinde cum alia
pure tenet matrimoniū jo
¶ Sȝ pone ꝙ poſtea exiſtat
ꝯdicio videtur ꝙ teneat mat
moniū ꝙ p inde ac ſi pure ā
principio ꝯxiſſꝫ videt ut. ff.
qui poci. in pig. ha. i. l. pcdos
ar. j. de frigid. in. c. fraternita
tis in fi. ſed tn̄ ſecus in matri
monio ꝙ ſi ꝯbitur retro qd
ab inicio ſi ſuit quātū tamen
ad filios lꝑima dos retro chi
videt ut. j. qui fil. ſint lꝑimi
tanta. Itē quid ſi ꝯbatur
matrimoniū ſb ꝯdicione que
omnino exitura ē videt idē eſ
ſe ac ſi pure ꝯxiſſꝫ ut. ff. de ꝯ
di. in deb. i. qd ſi vn̄ ſim ſꝫ eſt
matrimoniū anq̄ exiſtat ꝯ
dicio ſꝫ tu dic ꝙ ſi ē matrīo
niū ſi expectatur euētus ꝯdi
tionis ⁊ tūc p̄mo erit ſi ve
ro medio tempe ꝯhexit cū
alia tenet matrimoniū licēt vi
deatur ꝙ ex futuro euentu de
pendeat an ſit matrimoniū ut
dixit jo. p dec. j. de frigid. fra
ternitatis ¶ Sponſalibꝫ ꝙ ſi ꝯtxiſſent an carnalē copulā cogit⁹ michil po
ſtea opatūr ꝙ nichil eſt ibi purȝ vel ꝯdicōnal qd cōfirmet ut eciā ducat
adeē tal coit⁹ ut. ſ. in ti. ꝓx. in. c. vlt. i fi. ar. ſ. de ꝯfirmac. in. c. ex animata
jo. ¶ Non ē ꝓbatū no. ꝙ ꝯ eū ſit interpretacō q̄ teſtes ꝓdux. cū expſſe ſi
eſt ꝓbatū jo ad qd inducunt ſed obſcure ſic. ſ. de ꝓbac. in preſencia et
ꝙ p cōfeſſionē utriuſq̄ ꝯſtabat ꝙ eciā poſt ſponſalia fuit carnal copla
ſbſecuta ⁊ ideo ꝙ non expreſſe ꝯſtat p teſtes ꝙ ꝯdictio patris copulaȝ
preceſſerit tūc eīn ſit interpretacō ꝓ matrimonio preſūpto cum iam ſida

ere ꝯdicōe ꝯtca ſi pr̄ ei⁹ et
patruus ſpōſalibꝫ ꝯſenti
rēt ſꝫ ipi q̄ cito nouerūt et
ſpōſo ꝯduxerūt et ſpōſe
verȝ mlier īplicabat ꝙ li
cet fides p̄ſtita fuerit ab v
troq̄ ſb ꝯdicōne p̄ſcripta
nō tn̄ fuerat ſibi a pr̄e uiri
ul̄ a pr̄no aliq̄n ꝯdictū et
an tps ꝯdictōis expſſū a
teſtibꝫ et p⁹ dicebat iter ſe
carnalē copulā acceſſiſſe
et iſra Con. t. t. reſpon. ꝙ
cū liq̄do conſtet ꝙ p⁹ ꝯtca
ſpōſalia carnal ē iter eos
copula ſbſecuta ꝓ matri
monio ē preſumendū q2
vixerit a ꝯdicōe appoſita
receſſiſſe nā ſi ꝓbatuȝ ſit
ꝙ p⁹ q̄ pater uiri et pa
truus ꝯdicerēt ſponſalibꝫ
Ipē vir eandē mulierē car
nali ꝯmixtione ꝯgnouerit
nō eſt tamē aliquo mo
do probatū ꝙ anteq̄ ipe
ꝯgnouiſſꝫ eandē pater ei⁹
et patruus ꝯtradicere cu
rauiſſent ¶ Gregori⁹ ix.

Si condicōnes ꝯtra
ſbſtanciam cōiugij
inſerātur puta ſi alter di
cat alteri ꝯtraho tecum ſi
gn̄onē prolis euites vel
donec inueniam aliā ho
nore vel facultatibus dici
orē aut ſi ꝓ q̄ſtu adulte
rāda te tradas matrimoial

Condiciones. coniugij ꝙ aūt di ... ta eſſꝫ intencio mulieris jo
catur ſꝫ ſumptū fuit de illo canone xxxij. q. ij. in. c. ſolet et in. c. al iq̄n
Nota ꝙ ꝙ ꝯdicōēs quedam appoi poſſūt in matrimōio ſiāe que a iure
admittūt ut puta ſi. C. dederis michi l̄ eciā ſi patri meo iſtud placuerit

ut. ſ. e. de illis et in c. ſup eo et in. c. p̄ ſtas nā hm̄oi adicōes ſūt honeſte nec ſunt ꝯ ſubſtāciam matrimonij ꝙ poſſūt eē vna cū eis et ſine illis vn̄ nō ꝓbat h eē qd ad h ꝯtingit abeē ut. ſ. de transl. inter cor. Itē eſt eciam ⁊ alia cōdicio honeſta que eſt de ſubſtācia matrimonij ut cū xp̄ianus dicat iudee. vel heretice ꝯ ho tecū ſi tu vis fieri xp̄iana tūc eī ſine iſta nō tenet matrimoniū vt. xxviij. q. i.
in. c. non oportꝫ Item ſūt eciam adicōnes alie inhoneſte et turpes de quibus menco ſit hic ⁊ iſtaꝝ quedam ſūt ꝯ ſbſtanciā matrimonij ita ꝙ illis appoſitis nō tenet matrimoniū de quibꝫ tu habes h. c. in prin. ⁊ in c. p̄dictis ſolet et in c. aliquādo Item ſūt et alie inhoneſte aut turpes ſiue eciā impoſſibiles ut ſi dicatur ꝯ ho tecum ſi furtū feceris uel ſi homicidiū feceris ⁊ iſte eī ſūt turpes idē eciā eſt ſi ſit impoſſibilis ut ſi dicat ꝯ ho tecū ſi michi dederis impium vel ſi cum digito celū tetigeris ut. ff. de iuſto. rup t. cū in ſo. hm̄odi ei adicōes nō ſūt ꝯ ſubſtāciā matrimonij ⁊ de talibꝫ ei itelligit qd in ſi. dicit ſi turpes aut impoſſibil et ideo ſi apponātur pro nō adiectis dūt haberi ut dicit in ſi. ⁊ ſ. e. c. i. qd de hmodi cōdicionibꝫ itelligitur et matrimoniū tenet et ſic videtur ꝙ omis adicō que eſt ꝯ naturā ꝯtractus ipſū impediat ſi apponatur et iſta eſt racio cur tria ſint bona matrimonij ſaltē quo ad ꝓpoſitū. ſ. fides ꝓles et ſacramentū xxvij. q. ij omne itaqꝫ nā p̄iſtas tres ꝯdicōnes extinguunt iſta tria nā bona que in quolibꝫ matrimonio neceſſario relinquuntur aliter nō erit matrimoniū ut patet h Sed ꝯ videt x. q i. c. ij. vbi tenet ꝯtractus nō obſtāte adicōe ꝯ naturā ꝯtractus et ar. ꝯ xxviij. di. in c. dyaconi vbi tenet ordinacō ꝯuis eī dicat ſe velle uxorē habere quod eſt ꝯ ordinis ſubſtāciā Item quod ſi dicat ꝓfiteor talem religionē ita tū ꝙ ego poſſim retinere ꝓpriū et uti matrimoniū et videt ꝙ teneat monachatus. j. in ti. p̄ximo inſinuāte nō credo ut teneat monachatus ſub hac adicōne quia ⁊ illa eſt ꝯ ſbſtandā monachatus ut. ſ. de ſta. mo. cum ad monaſterium ⁊ ar. ſ. d ꝯuerſi. cōniuga. dudum ⁊ h ſunt h. quā inuenies xix. q. vlt. in. c. nūc autem alij ꝯdiciunt Impoſſibil. ſic. ſ. de pac. in. capitulo ſi. ſic enim et in teſtamento turpis adicio ꝓ nō adiecta debet haberi ut. C. de inſti. uel ſubſtō. repaciendēda ff. de adi. inſti. quidem et. C. de hijs que pe. ei. relin. l. vna. in fine et. ff. de l. i. in. l. turpia ff. de vſu et hi ſeed neqꝫ ſic turpis ſiue impoſſibilis ſtipulacō eciam in alijs ꝯdicionibus nō obligat ut. ff. de v. ob. generaliter ⁊. l. ij. ⁊ l. ſequenti ⁊. ff. de adi. ⁊ ob. in. l. nō ſolent inſt. de inutil. ſtipul. in. ꝯ impoſſibil. Fauorem ſic ergo matrimoniū res eſt fauorabilis unde ob eius fauorem pater ⁊ mater in ipſius p̄rogatā ad teſtimonium admittuntur qui i alijs ꝯdicibus nō admittunt ymo repelluntur ut. j. qui matrimoniū accuſ. poſ. c. videtur in ſi. ⁊ eciā plura alia ſpecialia ibidem obſeruātur ut no. ſ. ut lite non ꝯteſ. c. i. ꝯ

De dyacono. accepit de facto qm̄ de iure nō potuit ut xxxij. di. in. c. erubeſcāt et in. capitulo placuit Contrito. ⁊ humiliato al. nō eſſ recipiēdꝰ qm̄ venia nō datur ñ correctis ut xxiij. q. ij. legatur nec p̄t gaudere ſe correctū ñ pur doleat ſe fuiſſe puerſū vt xxiij. q. vij. queadmod vñ dicit l. delicti ei veniā peñtentibꝫ indulgeꝰ ut C. ſ hereti. in l. manicheos ⁊ de pe. di. i. neminem ⁊ de ꝯ. di. iiij. oīs Iꝯ

ꝯtractus quātumcūqꝫ ſit fauorabilis caret effectu licet alie cōdicōes appoīte in matrimonio ſi turpes aut impoſſibiles fuerit debeāt ꝓpt eiꝰ fauorē ꝓ nō adiectis haberi. Alex. iij. archiepiſcopo remenſi

Qui clerici vel vouentes contrahere poſſunt. Rub.

De dyacono q̄ in ſabbato ſancto aliū dyaconū vulnerauit et vxorem accepit h tue pru. Reſpon. ꝙ ſi ꝯtrito et humiliato corde ad eccleſiā redire voluerit dimiſſa illa quā accepit in vxorē et abſolucōne obtenta iniūctaqꝫ ſibi pñia de vtroqꝫ exceſſu pꝰ peractā pñiam poteris eis dyaconatus officiū reddere et ex diſpenſacōe ſi pfecte vite et ꝯuerſacōis fuerit eū in p̄ bm ordinare Subdyaconū āt ſiue hoiem interfecerit ſiue nō matrimonium ñ poſſe ꝯhere ſacroꝝ canonū cēſura demōſtrat Itē cenoman. epo.

dicit ſalomō q̄ abſcondit peccata ſua ñ dirigetur ⁊ ſūme interitū Obtenta. a q̄ dꝫ petī nō dicit a quo vn̄ videt ꝙ a iſp̄ tñ ut xxiij. q. iiij. c. ſi q̄s ſuadēte ⁊ ꝓpue ob atrocitatē facti vn̄ eciā ſi monachus eſſ abbas ñ poſſ abſoluere ipm ut. j. de ſen. ex. cū illoꝝ vel eciā forte ex idulgencia iſta ſpeciali ipm potuit abſoluere quod eſt verꝫ ut patet in āntiqua Diſpenſacōe et ita ep̄i p̄nt diſpenſare cū cl'icis ꝯſtitutis in ordinibus ſacris ſi ꝯhāt de facto ſic. ſ. de cl'i. coniuga. in. c. ſane ar. ꝯ. ſ. de biga. c. nup ſed tñ illud intelligitur de eo qui in ſeculari habitu vn̄ā de iure hūit in vxorē et iſta eo ordie ꝯſit cū alia cū illo tanqꝫ cū bigamo ñ p̄t diſpēſari ar. ꝯ. ſ. in c. p̄x. ſo. ut ibi Interfecer. putabat ei forte iſte archiepiſcopus ꝙ ꝓpter homicidiū eū degradari ꝯbeat ⁊ ꝙ amiſiſſet ordinem ſ tñ iſtud nō ē verꝫ ꝙ caracter i anima impreſſus nō tollit ut i. q. i. ꝙ quidā vñ ñ p̄t ꝯtrahere ⁊ ꝓpter delictum ē alteri ſbueniendū ut. ff. ex quibꝰ cau. ma. in l. ſ ⁊ ſi p p̄tore in ꝯ a ꝯtio. nec ſtulit melioris condicōis dūt eē ꝯ periti ve. ff. ꝙ vi aut clā. i ꝯ ſuus nemo eī delinquēdo melior ſit ut. ff. ad legem fal. in l. pacu. ⁊ xxi. q. i. in. c. legi. ſic eciam male fidei poſſoꝛ nō debꝫ eē melioris cōdicōis ꝯ bone ut. ff de peti. heredi. i l. ſi a dño ut l. a p̄ce i ꝯ ſi predo Canonum ut xxxij. di. ſi q̄s eorū et c. de illo et i c. ſi. et xxxiiij. di. cū p̄ſito

Ex literaꝝ. t. tenore accepimus ꝙ lator p̄ſenciū i ſbdiaconatus officio ꝯſtitutꝰ ꝯdā ſibi in ꝯiugeꝫ copulauit quā eūdē abiurare feciſti Sup quo pru. t. i dño ꝯmendātes mādamꝰ quatenꝰ ſi ad ordinē tranſire voluerit et tibi pꝰ laudabilē ꝯuerſacōem ipſius viſū fuerit eū ad maiores ordines promoueri concedas ꝙ ſi ad r̄ligionem ſe transferre noluerit eū neqꝫ in ſbdiaconatu miſtrare neqꝫ ad vlteriores ordines p̄mittas ꝓmoueri i minoribꝫ tamen ordinibꝫ poterit miniſtrare Itē wi. epo.

Memminimus et iſta Reſpon. ꝙ ſi quiſ ꝯ qui ſe religioni deuouerit et habitu ſuſcepto ꝓfeſſionē fecerit pꝰ modū ſibi aliqꝫ copulauit eſt cogendus ab ea recedere et ad eccleſiā cui ſe contulit ſine ꝯtradictione tranſire veꝝ ſi nec ſuſcipit habitum nec profeſſionē ſed

literaꝝ abiurare ār. ſ. de cōbi. cl'icoꝝ ⁊ mul. in. c. clicos et tñ illud ē itelligendū ubi ſuſpicō de periurio hēt ut ſepe faciūt ordinarij ⁊ nō exigit iuramētū ut illud ſatis colligit vel eciā dic illud ꝯtrū ecia ꝯmōniū h ei in diuorcō cuiuſcūqꝫ matrimonij ut xxxv. q. vi. ab iſto die Miniſtrare ar. ꝯ. ſ. in c. p̄ximo ubi diſpenſauit cū eo q̄ i pluribꝫ deliquerat ꝙ iſte. que ſuit ꝯ racō placuit iſtud dño ꝑe maiorē gram̄ facere iſti ꝙ illi vel dic ꝙ illa potuit eē racō ꝙ ñ videbat vere penitēs et preſūpcō erat ꝯ ipm de ſua icontinencia vn̄ cū talibꝫ ñ ē diſpenſandū dū ꝓ reuerſiōis ſpe praue actionis deſideria cape nō formidāt ut. l. di. c. i. ⁊. c. ut conſtitueret et et ide o iſp̄ ꝓhibet h ne cū ipſo diſpenſet cū al' ipſo iure poſſit diſpenſare ut. ſ. in. c. p̄x. Sed ſi aūt intrare voluerit religionē tūc eū in fauorē religionis poterit circa ordines diſpenſare ſic. j. de apoſta. in. c. ij. vel eciā de dal'. loquit cū de iure ſuo poſſet ep̄s diſpenſare cum ipſo ut i. c. predicto ⁊. ſ. de cl'i. ꝯiug. in c. ſane. Minoribus ſic. l. di. placuit ⁊ xv. q. viij in c. ſi quis preſbiter ꝯ.

Memminimꝰ aliquis ꝓmiſit tranſire ad religionem et habitum religionis ſuſcepit poſtea vero contraxit matrimoniū querit quid iuris ſit ⁊ iſte. pūt in lr̄a ſequitur Profeſſionem que eciam ſolum monachū facit vt. ſ. de regul. in capitulo porrectū p̄i

in ſtaꝰ remanere nō debuiꝰ nec ꝯhere pmo ꝯpelli debet ad mona
ſteriū redire ut.ſ.de reguſ.ſicut ut hic dicitur ar.xxvij.di.in.c.
quod interrogaſti ⁊ xxvij.q.i.quaſi per totum ¶ Habitum.mu
tare ꝙ ſolus habitus nō facit monachū ſed profeſſio reguſ.ut.ſ.
eodē ꝙ ſolus habitus nō facit monachū ſed profeſſio reguſ ut.ſ.
de reguſ in.c.porrectum niſi geſtaret habitū monachalem cum a
liꝯ p annum nam
tūc preſumit ſeciſſe
pfeſſionē ut pꝰea
eidē exire non liceat
ut.ſ.de reguſ.ex p
te ¶ Promiſit.et i
ta votū fuit ſimplex
in tm̄ ꝙ eciā p fornica
tiois vinculū tolliꝰ
ut.j.e.rurſꝰ et xxvij
di.m.c.ſi vir et xxvij.
q.ij.in.c.nec nou
mus tn̄ equaliter ā
ſolemni apud deum
obligat ut dicit dē
rurſꝰ ubi de hoc
¶ Onſuluit hīc
ſciti nulla ſa
cta pfeſſione ſeu vo
to vīnō impeditur
matrimoniū ut xxvij.
q.ij.in.c.ꝯſuluꝰ et.ſ.
in.c.primo ¶ Vela
men.ſ.pbōns q̄ dz
eē diſtinctiꝰ ab ha
bitu pfeſſoꝝ ut.ſ.
de reguſ in.c.p.quia
nō dirimit matrimo
niū iā ꝯtrctū ut.ſ.e.c.
pr.⁊.j.e.in.c.rurſꝰ
¶ Renūciauit videli
cet p h̄ que dixit q̄
h enumerantꝰ pater
ꝙ nō aſſūpſit religi
onem nec eciā hūiꝰ
poſiti mutādi ſeciꝰ
lū uꝰ intrandi vnde
potuit exire libere in
fra annū et eciā a n
no ꝯpleto ut.ſ.de re
guſ.in.c.pꝰ.ubi dici
tur ꝙ euidentꝰ dz ap
parere ſi voluerit ſe
culū mutare ⁊ ita ſi
gna mutacōis euidē
ter dūt apparere ad
hoc ut aliquis mo
nachus cenſeatur ac
exire poterit infra ā
nū ⁊ eciā finito an
no ut xx.q.i.in.c.il
lud ¶ Altare.vnde
qualiter poteſt quis
i manu epiſcopi p
fiteri xxvij.q.i.c.viduitatis et eciam in manu monachi ut.j.e.in
ſinuāte ⁊ coram ſacerdote pro benedictione ipſius xxvij.q.i.ſcien
dū ⁊ xx.q.i.in.c.vidua.⁊ eciam ſuper altare ut h dicit ¶ Virl
mi.xxvij.di.in ꝯ.h diſtinguendū ⁊ c.ſi vir.⁊.j.e.rurſus et.ſ.de
relig.in.c.porrectum ¶ Suſceptus.ſed videtur ꝙ eo ipſo ꝙ ſu
ſcepit habitum et veſtem ꝙ ſuum votū ſolemnizauit ita ꝙ ad mo
naſteriū cogatur redire ut ar.ſ.de reguſ.in c.vidua xxvij.di.c.
quod interrogaſti tamen litera illius.c.ſatis contraria ſoluꝰ hic
enim conſtabat ꝙ abſolute nō mutauit habitum ibi vero eo animo
et ꝓpoſito habitum ⁊ velamē ſic ſuſceperūt ut monache eſſent vn
de poſtea nō audiuntur eciā ſi contrarium iurare vellent jo
¶ Veniens abſenti no.ar.ꝙ matrimoniū inter abſentes contra
hi poteſt ut xxij.q.ij.in.c.honorantur et xxx.q.v.in.c.nec il
lud et.ſ.de ꝯū.o.et pꝛe ⁊ eodem modo eciam ſponſalia ut hic ¶
Permiſit.ſ.per interpoſitā perſonā que mādatum habebat ad h
al enim nichil eſſet ¶ Seueritate.ſimoꝛ enim iſte vanꝰ erat vel

votum ſolūmodo fecit et
ſe ad religionem tranſitu
rū ꝓmiſit licet pꝰea ma
trimoniū ꝯtrerit nō ē co
gendus ad religionē trā
ſire et matrimonij vctuz
reſcindere ¶ Idē lucenē
epiſcopo.

Conſuluit nos t. f.
quid faciendū ſit de
nobili muliere que veſti
bꝫ preciosis abiectis mu
tauit habitū et de manu
pbri velamē aſſūpſit nec
nō renūciauit ꝓpꝛijs nec
intrauit clauſtꝝ nec i ma
nu alicuiꝰ epi ſeu abbatis
vel abbatiſſe aut ſup al
tare ꝓfeſſa eſt vl̄ obediē
ciā ꝓmiſit.poſtmodū ve
ro anno elapſo abiectu r
ligionis habitu cuidā no
bili nupſit Con.t.t.Re
ſpon.ꝙ ſic votū ſimplex
matrimoniū impedit ꝯ
hendū et nō dirimit ꝯtra
ctū ita habitus ſine ꝓfeſ
ſione ſuſceptus ne ꝯtra
hatur impedit ſed ꝯtractū
nequaquā diſſoluit Idē

Veniens ad preſenciā
am.n.M.heremita
ꝓpoſuit ꝙ ꝗ.mulier cui
dam viro abſenti fidē da

ter nō exculatur quo minus ꝯpelli debeat ad matrimoniū ꝯtrahendū ob fidē
datā ſiquidē ille nō ꝯtrxit cū alia nō obſtāte voto ſimplici ut ar.ſ.de ſpō.
c.ex literis nā pma fides ſuari debet ut.ſ.de ſpon.c.ſicut niſi fordus vin
culū ſupueniat ut.ſ.e.ti.in.c.ſi inter ¶ Votum mulier ei iſta uouit ꝯtinē
ciā nec mutauit locū neqꝫ veſtem neqꝫ fecit ꝓfeſſionē et tn̄ poſt votū ꝯtra
here ꝯtrere pōt eciā de pnā
et ita ē ar.optimū ꝙ votū ñ
ſolemnizatur p votū ꝯtinen
cie tātum de h ei dicitꝰ j.in.c.
pr. ¶ Fornicacōis no.h ar.
minus malū eē tolerandū ut
maius euiteꝰ xxxij.q.vij.in c.
ſi ꝙ verius xxxi.q.ij.in c.hīj
q̄ ⁊ xxij.q.i.c.ꝯſidera et iij.
di.deniqꝫ ¶ Violate.i.vio
lando ſicꝰ ff.de uſuꝰ.in c.ad
monendi in vbo illo abſolu
tus.i.abſoluendus vel eciā
tu dic violato animi deſtia
cōne ꝙ ꝑtebat ſibi donari
licꝫ nō eciā ꝯtrahendi nec intelligo
ꝙ imponat pnīa ñ ſub eadē
condicōne ſi ꝯtrerit uꝰ impo
net pꝰq̄ ꝯtrit vꝰ eciā de vo
lūtate pnīa agit ar.xxvij.q.
iiij.in.c.ſūt qui opes. ¶
Poſtponas.ſ.qualiꝰ donat
huic inīa ꝯhēdi ꝯ votū ꝯtinē.
licꝫ ſimplex cū apd deū eqli
ter obliget cū ſolemni ut.j.
in c.pꝫ.ſ debuit ꝯpelli ut ſū
meret votū ſicut ſit in ſpon.
ut.ſ.de ſpon.in.c.ex lr̄is di
cas ꝙ nō dat eccia licenciam
ꝯhendi directe ſꝫ h quedā cō
paſſiua pmiſſio ne deterius in
de ꝯtingat ut patꝫ ex lr̄a ꝙa
in ꝑturbacōe animi uotū e
miſit ar.xxvij.q.ij.ꝯſuluꝰ vn̄
dat ei licencia ꝯhēdi q̄ eñ alꝰ
ñ daret nā votū ꝯtinēcie ſuā
dū ē eciā ꝯugatis ut xxxiij.
q.v.c.quod deo pari jo

Rurſus ſimplex ut.ſ.
e.in c.proximo apd
deum ſꝫ videt equaliꝰ obſer
uādum ut ſolemne quod tn̄
eſt falſum quia ſolemne ſua
tur eciā poſt ꝯtrctum matrimo
nium ut.ſ.e.in.c.proximo et
eciam hic in ſi.iſtud vero nō
xxvij.di.in.c.ſi vir.⁊ eciā tu
dicis hic ꝙ ab inicio equaliꝰ
ſūt obſuand et utꝝ in tm̄ ob
ligat ꝙ eciā q̄ ꝯ uenerit pec
cat mortaliꝰ ⁊ dic ñ minus
ꝯ ñ minori ꝑe ꝙ utꝝqꝫ i per
petuū obligat ⁊ utruſqꝫ fra
ctio eſt mortaꝰ peccatū hoꝫ
vnus minus pecce alio quod patꝫ ex minori pnīa ut xxvij.di.ſi vir ⁊
xxvij.q.i.c.virginibꝫ et.c.deuotā vel illud ꝯtingit ꝓpt ꝯiunctum.ſ.ꝓpter
bonū matrimonij ar.xxvij.q.i.nupciaꝝ et eſt ſimiꝰ quod dicitur inꝰ ſim
plicem loquelā et iuramentum nō facit deus drām ut xxij.q.v.i c.iuramē
ta vn̄ collige ex hoc quod dicitur hic votum ex ſui natura nō pōt dirime
re matrimonium ſed conſtitucō facta ſuper voto ¶ Idē qui a mendo ſit hic
de uoto ſimplici ⁊ ſolemni vide quid ſit vtrumqꝫ ¶ Votū ſolemne eſt
qd̄ ſit interueniente aliqua iſtaꝝ ſolemnitatum videlicet per ſuſcepcōem ſa
cri ordinis ut xxvij.di.in.c.dyaconi ⁊ lxxxiij.di.cum in preterito Idē p
ſuſcepcōem ſacre veſtis que tātum ꝓfitentibus dari debet ut.ſ.de reguſ.
ſtatuimus et maxime ſi cum alijs incipiat cantare et oblacōem in eccleſiā
facere ut xxvij.q.i.vidua ⁊.ſ.de reguſ.vidua.⁊ xxvij.di.quod interroga
ſti. Tercio modo cum profeſſionem deuouet ſe alicui religioni in ma
nu abbatis vel abbatiſſe vel eciā in manu alicuius monachi ut.ſ.de re
guſ.ſtatuimus et.ſ.e conſuluit ⁊.j.in capitulo proximo preſentibus eciā
teſtibus per quos probari valeat profeſſio ſi ille negaret ⁊ ne hoc aūt

tā ſe nuptam promiſit ſꝫ
poſtmodum audiens plu
ra de ſeueritate ipſius ei
noluit copulari Cum ita
ꝙ timeret ne illi nubere
cogeretur in manibus ſu
is continencie votum pro
miſit nō tamen locuꝫ aut
veſtem mutauit quo au
dito vir ſibi aliaꝫ copula
uit Nos itaqꝫ attendentes
tuaus eſſe ut prefata mu
lier poſt fidem et votum
ſimpliciter oblatum ma
trimoniū ꝯtrahat ꝙ for
nicacionis reatum incur
rat Mandamus quatenꝰ
ſi plus i facto nō ꝓceſſit
ſibi de fide mentita et vo
to violato condignam ſa
tiſfactionem indicas et ei
cui vult nubendi in domi
no licenciam tribuere nō
poſtponas ¶ Cel.iij.

Rurſus quidam ca
ſtitatis uotum emit
tens iurauit ſe quandam
ducturum poſteam uro
rem vnde a f.t. requiſiti
arbitramur ꝙ cū ſimplex
votum apud deum ñ mi
nus obliget ꝙ ſolemne
pro eo ꝙ iurauit temere
pnīam agat et votum qd̄

negati possi fiat inde publica scriptura ut xxvij. q. i. cum scimine in qua scriptura profiteatur se velle religiose viuere xx. q. i. vidua et tale votum impedit et dirimit matrimoniū iam contractum ut xxvij. q. i. i c. i. et per totum usq; ad capitulū nuptiarum al' votum continentie factum corā multis dicitur simplex quasi non vestitum siue institutum aliqua solemni
tate et tale voti impedit ma
trimoniū contrahendū tamē
nō dirimit iam ɔ̄tractum quasi
dicat nō debet ɔtrahere post
tale uotum tamen si ɔ̄trahat te
net ut. s. e. consuluit et capi
tulo veniens et xxvij. q. i. in c.
nuptiarum au; se. capitulo et . c.
in multis et post istud votū
continentie cum quis dicit uo
ueo continentiā dat ecclesia li
centiā ɔ̄trahendi ut. s. e. c. pri.
Unde ista opinio hodie
quasi communis est et in ista o
pinione fuit gratianus xxvij. di
in §. vlt. et . c. ult. Item h. di
xit q; votum ɔtinentie perpetue
inter oia vota impedit mat
moniū ɔ̄trahendum et etiā di
rimit iam ɔ̄tractum et in illo ca
su est matrimoniū post votū
perpetue ɔtinentie quo ad deum
et si postea ɔ̄bit et mortali
ter peccat et solo facto ɔ̄bit
et istud dicit esse verum si uotū
continentie perpetue teneatur di
citur autem uotum continen
tie perpetue cum dico uoueo per
petuam ɔtinentiam imperpetue
ut cum dicitur uoueo siue
promitto q; post annum siue
post mortem vxoris mee uo
ueo ɔtinentiam perpetuā quod
est dicere votum de presenti
et de futuro et dicit h. q; pre
misse solemnitates nō sūt de
substantia voti sed signa et p
bationes voti si votum in du
bium reuocetur Jo dixit q;
si quis coram tota ecclesia
dicat voueo ɔtinentiā perpe
tuā non solemnizatur votum
nisi aliquod interueniat de pre
missis vnde si postea ɔ̄trahat te
net matrimoniū sed contra ut
patet sed certe quod dicit hug.
magis videtur verum licet e
nim aliquis non efficiat mo
nachus tamen bene potest se
obligare ad continentiā per
petuā per votum sicut se po
test obligare ad alia vota
quia votum ɔtinentie excedit
omnia alia vota vnde non
potest ɔmutari in manus bo
num ar. xxxij. q. i. nuptie vn
de etiā si coniugati ɔtinentiā
promittāt eam seruare tenē
tur xxxiij. q. v. quod deo pari sed contradicit alex. s. capitulo proximo cui
potius standum est ¶ Obseruare quod si prius iurasset et postea votū
simplex emisisset tenet quod dicitur. s. de spon. cōmissum ¶ Videtur. quia
Insinuante supli remanebit cum illa ut. s. e. consuluit Jo.
catum contra illa iura nā a principe nō est petenda vxor ut xxxvi. q.
ij. nullo et penam deportationis meretur ut. C. si nuptie ex rescripto pe.
l. i. et quia etiā matrimonia debent esse libera ut. s. de spon. gemma ¶ Ca
mbus. et ita solemnizatur votum continentie tradendo se ordini sancti au
gustini in manibus illius monachi ut. j. patet habitum professorum p bi
enniū suscipiendo et manēdo ¶ Propria ergo nō erat monacha ex quo
poterat secum proprium retinere ar. s. de sta. mo. cum ad monasteriū in fine
cum talis conditio etiā sit ɔ̄ substantiā monachatus ut. s. de cōdi. appo. m. c.

deo fecit studeat obseruaē
q; si postq; huiusmodi p
stiterit iuramentū ad nup
tias proprio motu ɔuolas
set cum votū simplex ma
trimoniū impediat ɔ̄hen
dū nō tamen dirimit iam
contractum nil ambigui
tatis questio tua cōtinere
videtur ¶ Innoc. iij. vi
scon. et colubien. epis

Insinuante J. nobi
li muliere nostro ē
apl'atui referatū q; a qui
busdam curialibus fuit re
gi legion. pro ipsius copu
la supplicatū q; cum ad ɔ
sanguineorum eius noticiā
puenisset ut maritū accipe
ret ei sub obtestatione re
gia suggesserūt ipsa ve
ro q; tunc nollet nubere
protestās palium accepit
ab eis q; votū emitteret
castitatis q; in manibus cu
iusdam de fratribus sancti
augustini eo fecit adiecto
tenore ut in domo ppria
cū omni substātia sua re
maneret Sane in eiusdē
ordinis habitu post bien
niū remansit licet se id in
uitam fecisse asserat et co
actam tam metu regio q̄
parentū et infra Tandē
attendēs q; iuita votum
emisit eo dimisso de parē

tū ɔsilio. p. michael publi
ce fuit matrimonialiter copla
ta de q̄ iiij. suscepit filios
tempore precedente et in
fra Nos attendentes igit
q; in emissione voti quod p
cessit nulla vel modica co
actio fuisset q̄ pacientia
et perseuerātia ɔsequentis
temporis penitus profu
gauit et q; sequens ɔiun
ctio pocius iniqua fuit et
violenter extorta. Man
damus quatenus si premis
sis veritas suffragatur p
fatam mulierem ad male
dimissum religionis ha
bitum resumendū et ser
uandum quod vouit mo
nere et inducere procure
tis et si opus fuerit potentiā p
cē. ec. cohcere ¶ Alex.
iij. abbi sancti albani.

De eo q̄ duxit i mrimoniū quā polluit p adulterium

Propositum ē no
bis q; vir quidā
vxorem habens
sibi aliam huiusmodi rei
insciam copulauit sed pri
ma mortua nititur disce
dere a secunda et infra Li
cet autem in canonibus
habeatur expressum ut nl
lus copulet matrimonio
quam prius polluit p ad
ulteriū et illam maxime

vltimo et xxxij. q. ij. in capitulo solet et ar. ff. de adi. et ob. in l. nō
solū ar. ɔtra x. q. i. in. c. si quidam et. s. de condi. appo. m. c. i. talis
enim conditio est cōtra substātiam monachatus vnde eadem ratio
ta impedit monachatū ¶ Quidā tamē dicūt q; eadem adiecta
tenet monachatus et etiā pro nō adiecta debet haberi ar. istius litte
re de hoc enim dixi. s.
de cōdi. appo. in. c. vl
timo verba ista i do
mo ppria cū omni su
a substātia sic expo
ne cū vsu tocius sue
substātie cū āte mo
nachatū ut de vsu
fructu illarum rerū vi
ctū et vestitū hēret
in vita sua quicquid
enī superest debet es
se et est monasterij
et si quid deest a mo
nasterio suppleatur si
milis cū expositio ha
betur xxvij. q. i. si quis
rapuerit et sic ista e
rit monacha et re
manere potest in do
mo quondā sua cū v
su suarum rerum quas a
uit monasterio sic
xxvij. q. i. de viduis
¶ Regio. no. ar. q;
imperiū regis nō suf
ficit ad iustum metū
ar. C. q; me cau. in iu
dicio ar. ɔ̄. C. e ti. in
l. vlt. et xxxiij. q. viij
cōuenior similiter et
impiū parentū nō
sufficit ad iustū me
tū ut. ff. de ritu nupa
in l. si patre et xxxij.
q. vij. omēs criaōes
¶ Coactiō no. q; me
tus leuis nō excusat
in voto ut hic et. s.
q; me. cau. cū dilecti
sed tū in electiōe me
tus leuis sufficit ut
j. q. vi. si quis autem
similiter et in mat
monio ut videtur q;
ɔ̄hentes debent eti
am plena securitate
gaudē ut. s. de spō.
cū locū. ff. de ritu nu
pa. si patrē nō talis
debet eē qui possit ca
dere in ɔstantē virum
ut. s. de spon. ueniēs
ij. et. c. ɔsultationi
¶ Paciencia no. q;
taciturnitas temporis e
uanescit exceptio q;
presumitur ɔsentire
ut. i. q. i. ɔstat s. de spō. ad id. j. de frigi. c. i. C. q; me. cau. l. ij. ff. de
adi. ob turpē cām in l. si ob turpem ff. de ritu nupa. l. si pactū vnde
versus Ordo sacre vestes et voti religionis ¶ Publice suscepta
Proposuit videlicet insci: reddūt solemnia vota
am hic excusauit mulierē ab adulterio ut q; ignorās nō
ɔmittit adulteriū ut xxxiij. q. ij. in lectū et. ff. de adult. in
l. p'l. alioquin si ipsa fuisset cōscia nō posset cum eo postea remanere
ut. j. e. cū hēret Jmmo etiā plus prodest q; filij ex legitimo mat
monio nati sūt liberi et legitimi censendi propter bonā fidem vxoris
ut. j. qui filij sint legitimi capitulo ex tenore et. c. cū inter et tamē
nō fuit matrimoniū inter eos etiā post mortem prime vxoris licet e
nim ista crederet eū liberum tū ligatus erat in primo cōsensu q; ius

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſiue intelligitur durare ſicut cū libere pſone matrimoniū atrahitur
cū ſeruo ſicz credat liber al' nō ꝯbit eciā ſi poſtea manumitteret
ea ignorante qꝛ pˢ manumiſſioēz ſactam manēdo cū eo eciā app
bare ſemp intelligit pmū ꝯſenſū qui erroneus fuit ⁊ ñ alius vñ
matrimoniū nō pcedit ar·ꝯ ff·de offi·pcon·in·l·obſuare in ꝯ
ſi·pmo videtur expſ
ſū·ff·de iure dod·in
l·pcaut·pmū dictū
eſt vez tamē ſi muli
er viuē ꝯpellit ipaz
ducere ꝓpter dolū et
fraudem ipſius ut
in ſi·dicit ❡ Cano
nibus ut xxxi·q·i·in
c·i·et·j·c·ex tuaꝝ et
c·cū haberet ⁊·c·vlt
in fine ❡ Dederat vt
eciā ſi de facto eam
duxit ut·j·c·cū hēr
et ſuple cā ꝯgnouit
viuēte ſua vxore al'
nō impedirentur ꝯhe
re cū ea ut·j·c·in·c·
vlt· ❡ Machinata
vt xxxi·q·i·ſi quis vi
uente et·j·c·ſuper h
❡ Dolo ut·ſ·de ſhe
in c·ſedes ap·⁊ xxx·
q·i·dictum ❡ Multi
et ⁊ ita ꝯpellit vir
cū eadē remanere ſi
uolenti ꝓpter dolū
et culpam ipiꝰ viri
ſed non eꝯ ſimil·j·
de adult·in·c·ij·⁊ i
ta eſt hic ar·qꝛ con
tractus pro parte
tenet ⁊ pro parte ñ
ut·ſ·de ſpon·impub
c·de illis·i·⁊·ff·mā
da·l·poteſt ⁊·C·de
teſtā·vend·l·ij·⁊
inſt·de auct·tu·circa
prin·ff·loc·ſicut em
ptio in ꝯ interdum
et ff·de contrahen·
empti·ult·in ꝯ ſi qs
a pupillo xxix·q·ij·
ſi quis ingenuus ⁊
xxxvij·q·v·ꝓpoſito
et xxxij·q·ñ·aliquā
ido ⁊ xxxj·q·ij·in ꝯ·
·⁊ xxx·q·ij·c·i·⁊ ij
ſi tamen contraherz
cum alia teneret ma
trimoniū
❡ Significauit·i
ſte O·coactꝰ
fuit quandaz deſpō
ſare in vxorem pre
ſtito iuramento po
ſtea contraxit cū
alia voluntate ſpō
tanea ꝯſcia huius facti prima peciit illum in virū corā eboꝛ·ar
chiepō qui ipm ꝯpulit recedere a ſecunda pſtito iuramēto donec
hīs cā eccl'aſtico iudicio terminata inter ipm ⁊ pmaz lite pendē
te mortua eſt pma dubitabat iſte O·an deberet ad ſecundā redi
re quā ſponte duxerit in vxorem et ſhe·papa ut ſequit ❡ Tanta
que poſſit in virū ꝯſtantē cadere ut·ſ·de ſpon·veniens ⁊·c·ꝯſulta
cōni ſic·ſ qꝛ metus cau·c·planum ar·contra xv·q·i·merito quantū
et·ſ de iuſiur·ſi vero iuramentum iſtud poterat ſeruari ſine interi
tu anime ergo debuit ſeruari ut ibidem dicitur hic nō habuit lo
cum quoniā matrimonia eſſe debent libera ⁊ nō coacta ut·ſ·de ſpō·
cum locum et in c·preterea ⁊ in capitulo requiſiuit ⁊·in·c·gēma
❡ Cognouit·quod tamen ſi fecerit anteꝗ̄ cum ſecunda contraheꝫ

ret conſenſiſſe videtur vnde amplius nō poſſet ſecundam habere ut·ſ·
de ſpon·ad id quod ⁊ ſ·de deſpon·impuberꝫ de illis ij·et·ſ·qui mat·ac·
poſ·inſup ⁊ eſt ar·qꝛ ratihabicio retrotrahitur ſic·ſ·de reli·in·c·ſigni
ficauerunt in fine ⁊ i·q·i·conſtat xxij·di·in·c·ſalomitane·j·de ꝯiug·ſeruoꝝ
in·c·ꝓpoſuit ⁊ ſ·qꝛ me·cau·in·c·plani ❡ Secundā ꝯſciā huiꝰ facti aut be
ne poſſ eū habē ut·ſ·c·pxi·
❡ Reuertat·no·ar·qd ab
inicio nō valet tractu tpis ñ
ꝯualeſcit licz ad eū caſū pue
niat a quo potuit inciū heret
ut inſt·de l·in ꝯ an hoc ij·q·i·
in pmis et ci pū·in·c·q tel·ta
poſ·in·ꝯ ult·xxxvi·q·ij·in c·
vlt·ar·ꝯ·xxx·q·i·ad ſimma
et·ff·de heun·in·c·ut pomū
xxxiij·q·ij·c·i ſedū prima ru
brica locū habet cū ꝓpetuum
ſubeſt impedimentū ꝯtra oīa
adaptant ad iſta regulā nā
multa impediunt faciendū q
iam factū nō dirimūt qꝛ qd
ab inicio ſine factum eſt ex
delicto ſupueniente nō muta
tur ut·ff·de itinere actuqꝫ p
u·a·in·l·nec eīn niſi aut lege
vel eciā canone id exprimat
ut patz eciā p ꝯtriū nā ꝓpetu
o fieri prohibet quolibz caſu
ſupueniente ꝓhibicio durat
ut in pmis ꝯcordancijs et·j·
h·c·proximo jo·

Alij cum fidem dederat vxore ſu
a viuente ul' que machia
ta eſt in mortem vxoris
quia tamē prefata mulier
erat inſcia qꝛ ille aliā uxo
rem haberet viuētez nec
dignū eſt ut pdictus vir
qui ſcienter ꝯ canones ue
nerat lucz de ſuo dolo re
portaret Con·t·t·reſpō·
qꝛ niſi mulier diuorciū pe
tat ad peticionem viri nō
ſunt aliquatenus ſeprā
di ❡ Idē abbati de fontibꝫ

Significauit nobis
O·andegaueñ·et in
fra·Mandamꝰ q·ſi ꝯſtite
rit qꝛ eidē O·tāta vis illa
ta fuerit qꝛ nō ſponte i pri
mam ꝯſenſerit nec poſt p
ſtitum iuramentū ipſam
carnaliter ꝯgnouerit ꝓp
ter h non dimittas quin
ad aliam quā poſtea i vx
orem accepit redeundi li
beram tribuas facultatez
alioquin ſibi ne ad ſecun
dam reuertatur ſub inter
minacione anathematis i
hibens des ei licenciā aliaz
uxorem ducendi I dē her
mareñ epiſcopo

Super hoc vero qd
queſiuiſti an liceat
alicui cum ea ꝯhere mat
moniū quā vxore ſua vi
uente ſibi de facto matri

monio copulauit t·Re
ſpon·qꝛ ſi adultera eſt in
mortem vxoris aliqꝫ ma
chinata ſiue fidem dederit
ſiue nō qꝛ ea defuncta hāc
eſſz ducturꝰ ſm canones
ab eius ꝯſorcio ꝓhibetur
et h ꝓhibicio ꝓpetuo eſt
ſuanda ❡ Clemēs iij·

Ex literaꝝ tuaꝝ inſi
nuacione accepimꝰ
qꝛ t·vxorē ſuā i adulterio
dephenſam de tui anteceſ
ſoris aſſenſu abiecit qui
poſtmodū accepit habitū
monachalē h dictus t·cū
qꝛ illa decederet aliā ſuper
duxit et plures ſuſcepit fi
lios ex eadem et infra fra
ternitati t·Reſpon·qꝛ il
los debes abinuicem ſepa
re Idem vero vir indicta
ei de adulterio penitencia a
liam ducere poterit in ux
orem ❡ Idem

Cum haberet uxorez
legitimaz A·nomi
ne I·lator preſenciū cum
M·adulteriū ꝓpetrauit cū
qꝛ ſuper hoc fuiſſet in ius
vocatus abiurauit adlte
ram et poſtmodū iura
mento ꝯtempto viuente
legittima cū ea matrimo
nium ꝯtrahere et cum ip
ſa diu cohabitare preſum
pſit demum predicta·A·

❡ Super h copulauit ⁊ ē
am vxore viuente co
gnouit al' non ꝓhibet ut·j
c·i·c·vlt ⁊ eciā ea ſciente qꝛ
vxorem haberet ſicus ac ſi h
ignoraret ut·ſ·c·c·i·⁊ ij·et
j·c·in·c·ex tuaꝝ ⁊ in·c·cum
haberet ❡ Machinata ut
xxxi·q·i·i·c·ſi qs viuente qꝛ
dicit machinata qꝛ vba ſūt
accipienda cum effectu ut·ſ·
de el'·i·nō reſi·in·c·relatū ⁊
ſ·de ſpon·in·c·vltimo de pe·
di·i·in·ꝯ h āt ⁊ ar·j·c·c·vlt
quidā tamen dicunt qꝛ cona
tus ſufficiat ſine effectu ⁊ ſuf
ficit qꝛ ita ſcriptū eſt ut·ff·
qui et a quibꝫ in·l·pſpexit et
vi·q·iij·in c·ſcriptū eſt quod
tamen nō eſt verū ut·j·c·in·c
vltimo Quid ſi aliquis in
ficit aliquem in bello nō co a
nimo ut velit eius vxorē acci
pere nunquid eam ducere po
terit in vxorem dicis qꝛ ſic·ſ·
de ꝯuerſi·ꝯiug·in·c·lauda
bilem ❡ Donauerit·vt xxxi
q i·relatum ⁊·j·c·c·ſignifi
caſti jo·

Ex literaꝝ deprehenſaꝫ
ꝯ·conuinctam ſola eīn
deprehenſio nō ſufficiat ad h
ut ſeperarentur ut·ij·q·i·c·ij·⁊ iij·et ſicut enim ſufficiat ad infamiam ut
ff·de riui nupci·in·l·palam ❡ Superduxit in vxorem que conſcia fuit qꝛ
aliam vxorem habebat nam al' nō noceret ut·ſ·e·c·i·⁊ j·c·veniens ❡
Separe ut·j·in capitulo proximo ⁊ in capitulo ſignificaſti et xxxi·q·i·in
capitulo relatum ❡ Peacerit videlicet acta penitencia ut ar·ſ·de ſpon·
cum in apoſtolica vel eciam parte penitēcie ſiquidem timetur de incontinē
Cum haberet conti ❡ cia ipſius ut xxxiij·q·ij·in adoleſcencia jo·
nencia iſtud enim fit ꝓpter cauſas que hic ponuntur et quia eciam
ambo proceſſerant in dies ſuos cum ſi timeretur de coꝝ incontinencia pu
ta ſi eſſent iuuenes daretur licencia contrahendi ut xxxiij·q·ij·in capitulo
in adoleſcencia ⁊ capitulo vltimo Sed contra videtur·ſ·capitulo primo
vbi datur licencia ꝯtrahendi in ſimili caſu Sed racio in litera reddit qꝛ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

iſti plꝰ peccauerit q̄ iſti duo plus puniunt ⁊ ꝙ etiā aƚ viderbāt ſenes io. ¶ Leo. ut xxxi. q. i. c. i. ¶ Hic plus fic. j. e. m. c. ulti. ſ; videt ꝙ caſus iſte nō ſit aliud ab alijs duobꝰ de q̄bꝰ tn̄ hēs ē. e. ſup̄ h ꝙ ſi ducat illā fidē dat illi et idē eſt ducere eā ſicut de facto ꝙ fidē donare ſatis ei pt dici ꝙ iſte caſꝰ nō eſt diuerſus ab illꝰ et h ñ dicit ut ſit aliꝰ omnino ſ; ꝙ eciā plus ē h q̄ ſi fides tm̄ donat ꝙ hic p̄mo interuenit fides in deſponſacōe tali de facto et pꝰ eā cū duxit ſ; veꝝ ē ꝙ eſt ēius et bn̄ differt ab alijs qm̄ h ē fides de pn̄ti ꝯſenſo cū ea quatenꝰ pōt ſ; in alio caſu eſt tm̄ fides de futuro ⁊ ſimilr̄ eīn ē differencia ſicut inter ſpōſalia ⁊ matrimoniū ar. j. e. in. c. vlti. ⁊ eciā plus ē h q̄ fidē donare ut hic dicit ⁊ eciā plus peccat ¶ Iuramenti. iuramentū eīn qd̄ fecit iſte ut ei idē vlteriꝰ nō adhereret non ſufficit quin eā poſſit habere ꝙ idē eſſ ſi eā nō abiuraſſ cū aliud ſbſit impedimentū ut patet p līaꝝ iſtā vñ ſupple maxime ¶ Et ā gregoꝛij ut xxxi. q. i. relatū ⁊ c. ſe. ¶ Multiplicitas. qnq; tn̄ fauor filioꝝ diſpenſacōem iducit ut xxxv. q. viij. de gradibꝰ et. ff. de ritu nupci. in. l. q̄ in puincia aƚ iōpit diuus ¶ Nō minuat. j de ſymonia in. c. nō ſatis ⁊ c. i. et ē. de cſuc. c. ulti. ¶ In tererit apud qui aūt morari debeāt filij facto diuorcō mhaben C. facto diuorcio apud que morari debe l. una et etiam apud talē morari dñt q̄ eoꝝ uite ul eciā ſanguini ñ inſidiet ut. ē. de diuerſi. i fide c. vlti. ubi de h ¶ Facultaxſ iſtud ē regſare ut ſm̄ facultates ministrent alimēta ut ff. de lib. agnoſ. in. l. ſi quis a liberis in. i. ſſi. et in ſ. ſi qs ex hijs ⁊ C. de alen. lib. ſi a ꝯpetenti ⁊ l. vlti. ſic eciā ⁊ pꝛutacōe exhiberi dꝫ ſm̄ facultates ec. ut. ē. de ꝯn. ſopite ⁊ c cū nuper Item no. ꝙ filiꝰ minoꝛ triennio debet ali apud matrē et maioꝛ triennio apd̄ patrē ut. C. de pa poteſ. in. l. nec filiū ⁊. ē. de diuerſi. inſide ſi. c. vlti. in fi. et ar. ff. de lib. agn. in. l. ſi quis a liberis in ꝯnō tm̄ illud tn̄ ſcias ꝙ ſicut parentes alere dñt filios ut. i. di. ius naturale ſic eciā et filij parentes ſi indigeāt ut in. l. p̄dicta ſi q̄s a liberis in pñ. ⁊ ſ. ſi impubes ⁊. C. de alend. liberis in l. i. ⁊ ij. ⁊ xxx. di. c. i. ⁊ xxxij. q. iiij. inter ceteras tn̄ recuſare pt pater ſuū filiū alere iuſta de cā ut ſi forte eū accuſauit ut i. l. p̄dicta ſi qs a liberis in ſ. ſi qs ex hijs in fi. In hijs āt ubi pater et filius egent matre ꝯpellit eos alere ut i. e. l. ſi filium ſ. ſed et i l. pꝰ. et. C. de alend. lib. in auē. quēadmodū et in auē. ut liceat maī et aui e in ſ. illud coll. iiij. ¶ Si āt

de luce preſenti ſubtracta memoratus I. cum adultera per decennium ē memoratus de qua x. filios procreauit tale igitur damus. f. d. reſponſū ut ſeperentur omnino et eis iniuncta pn̄ia ꝑpetua continencia indicatur preſerti cum in dies ſuos ambo ꝓceſſerunt et tā diu publice in adulterio et piurio et certa ſciencia perdurantes eccleſiam graui ſcandalo pturbarint ¶ Poſtea ꝙ leo papa ſtatuit ut nullus ducat in matrimoniū quā per adulterium polluit et ꝙ hic plus proceſſū fuerit q̄ ſi fides dumtaxat preſtita fuiſſ adultere ut defūcta legittima eam duceret in vxorem cum eadem eciam viuente quaſi matrimonialiter mechꝰ meche adherere preſumpſit et ſacramentum ſuum temere violare qd̄ vtiq; connubiū vbi eciā nulla intercesſit religio iuram̄ti tam gregoꝛij pape q̄ triburien. s. ſinodus detestatur et utrumq; h modo coniunctum precepit publice penitencie ſubici ac perpetuo ſine ulla ſpe coniugij permanere nec aliquid eiſdē I. et M. adminiculum afferunt ut ſimul maneant ꝙ decennio cohabitarunt adinuicem ac x. filios ſuſceperunt cū multiplicitas prolis ita ſuſcepte mag eoꝛum crimē exaggeret et diuturnitas tempoꝛis peccatum nō minuat ſed augmentet ſolicitudinis tue tamen intererit ut uterq; liberis ſuis ſm̄ q̄ eis ſuppetunt facultates neceſſaria ſubministrentur ¶ Innocen. iij. epiſcopo ſpol.

Significaſti nob ꝙ cum. P. ciuis ſpolitanus quandam mulierē duxiſſet legittime in uxorem ea relicta cuidam meretrici adheſit et infra Verum cum vxoꝛ ipſius eſſet viam vniuerſe carnis ingreſſa meretricem cui adheſerat deſpōſauit Nos igitur inquiſicioni tue taliter reſpondemus ꝙ niſi alter eorum in morte defūcte vxoris fuerit machinatus vel ea viuente ſibi fidem dederit de matrimonio contrahēdo legittimū iudices matrimoniū excommunicato munus abſolucionis ſi petierit ſm̄ formam eccleſie impenſurus ¶ Item meſſanen. capitulo

Veniens ad p̄. n. G. layaus humili inſinuacione monſtrauit ꝙ cum in ciuitate lemonicē. quandam ſibi matrimoni aliter copulaſſet ab eadem recedens meſſanen. aduenit vbi M. mulierem inſciam ꝙ aliam haberet uxorem ſibi ſolempniter copulauit verum cum eidem penitencia iniuncta fuiſſ ut ad legittimam rediret uxorem ſuam et ipſe papa h in ſuam patriam rediſſet vxorem ſuam in ueniens carnis debita pſoluiſſe ad meſſanen. rediit ciuitatem et ſupradicte M. tanq; legittime cohabitat ut vxoꝛi et infra Licet autem viuente vxore l'ima

mater aſit filiū dū pater habūdat pt repetere expen. ſi iſtud ſuerit preſtata ut. ff. de neg. geſ. in l. nenſem pꝰ triennium tn̄ ſm̄ hec q̄ ſūt dicta intelligunt de l'imis vñ ſignant ḡria ut in auē. quibus modis natural. ſ. vlt. in coll. vi. ⁊ C. de inceſt. nupci. in auē. ex ꝯpleru et. C. de naturali li. in auē. licet I. qui filij ſūt l'imi in c. p venerabilem ut h ſ. illa ḡria intelligunt de rigore iur. cum q̄d videt moueri in deteſtacōem criminis tñ h qd̄ dicit h intelligit de benignitate cn. que rigorē ſumit a iure naturali ipſam eductō filioꝝ eſt de iure naturali ut. i. di. ius naturale ⁊ ex inſtinctu nature pcedit vñ ius iſtud pferē cum tn̄ iſti filij ñ ſuccedūt in bōis patris ⁊ illegitimi ſūt ut. ē. de clandeſ. deſpon. cū inhibicio ſ. i. io.

¶ Significaſti adheſit ⁊ ꝙ caꝝ nō dimiſerat ſuit excōmunicatꝰ ⁊ ideo dicit in fi. ſi pecierit abſolucōem ipm abſoluas ¶ Machinatꝰ ut xxxi. q. i. in c. ſi q̄ſ viuente et. ē. c. in. c. ſup̄ h ¶ Dederit ut xxxi. q. i. in. c. relatum et. j. e. c. c. rlī. idē ē et ſi de facto eā ducit in vxorem ut. ē. in. c. pr. ⁊ iſtud veꝝ eſt cū mulier iſta ſcit illū aliā habē aƚ āt nō noceret quo minꝰ poſſ pꝰ mortē vxoꝛis remanere ſcḋ ut ē. e. c. i. ⁊. j. e. l. c. pſ io. ¶ Pecierit p̄mo videt ꝙ ꝯpelli debj ar. xxij. q. i. p̄dicidū et lxxxiij. di. i. c. error cui in ſ. cū Sꝫ quali pt cū iam ſit excōmunicat h mō ut alij ꝯpellant ne eidē ꝯmuicēt ut. j. de vſur pꝰ miſerabilē alij dicit ꝙ nō ē abſoluē dꝰ ñ petat ut litera iſta ſatis innuit ꝙ impenitēti ñ dat remiſſio ut xxiiij. q. ij. ſegat xxxij. q. vij. c. quēadmod ſ; tn̄ hic nō ē ꝯtrietas qm̄ vtrūq; bn̄ fieri pt vl illꝫ eciā idirecte ꝯpellat et ſic ei petit abſolui ⁊ ſatiſfacē io.

¶ Veniens inſciā ſi iſtud ſit veꝝ tūc l'ime poterit remanere cū illa ſimiſe ē. e. c. i. ¶ Denuo. ut ſic teneat matrimoniū ut ex tūc

pꝛedicta. M. ſibi copula
re nequiuerit in vxoꝛem
cuia tamen vxoꝛe defun
cta utpote a lege eius ſo-
lutus in eandem. M. ꝯ no
uo potuit matrimoniali-
ter conſentire dummodo
non pꝛeſtiterit fidem ad-
ultere nec machinatus fu
erit in moꝛtē vxoꝛis Mā
damus quaten⁹ ſi eſt ita
eidē. G. ut ſupradicte M.
affectu adhereat coniuga
li licenciam concedatis ¶
Gregoꝛi⁹ ix.

Si quis vxoꝛe viuē
te fide data pꝛomiſit
aliam ſe ducturū vel cū ip
ſa de facto contraxit ſi nec
ante nec poſt legitima e
ius ſuperſtite cognouit e-
andem quius vterq; ipſo-
rum pꝛo eo ꝙ in hoc graui
ter deliquerunt ſit peniten
cia iniungenda non eſt ta
men matrimoniū ꝙ cum
ea contraxit poſt vxoꝛis
obitum dirimendū Cete
rum tollerari non debet ſi
pꝛius uł poſtea dum vix
erit vxoꝛ ipſius illam ad
ulterio polluiſſet ¶ Alex
iij. cant. archiepiſcopo

De coniugio leproſorum

Peruenit ad nos
ꝙ cum hij qui le
pre moꝛbum in-
curꝛerunt de conſuetudi
ne generali a cōmunione
hominum ſeparentur nec
vxoꝛes viros nec viri ux
oꝛes taliter egrotantes ſe
cuntur quoniam igitur cum vir
et vxoꝛ vna caro ſint nō
debet alter ſine altero eſſe
diucius Mandamus qua
tenus ut uxoꝛes viros et
viri uxoꝛes qui lepre moꝛ
bum incurꝛūt ſequantur
et eis coniugalē affectio
nem miniſtrent ſolicitis ex
hoꝛtacionibus inducere nō
poſtponas Si vero ad hoc
induci non potuerint eis
arcius iniungas ut uterq;
altero viuente continenci
am ſeruet ꝙ ſi mandatum
tuum ſeruare contempſe
rint vinculo excommunica
cionis eos aſtringas ¶ Idē
baiocē. epiſcopo.

Quoniam nemini li
cet excepta cā foꝛni
cacionis vxoꝛem dimitte
re conſtat ꝙ ſiue mulier
lepra percuſſa fuerit ſiue a
liqua alia graui īfirmita
te detenta non eſt a viro
ꝓpterea ſeparanda vel di
mittenda ¶ Leproſis autē
ſi noluerint ꝯtinē et aliquē q̄
ſibi nubere velit inuene-
rit liberum eſt ad matri
moniū ꝯuolaē ꝙ ſiue vir

ſi illa deſuerit in eum conſentire aſt nō conpelletur vir ut. ſ. c. e. ſ
ſic enī et tranſactio dolo alterius inita tantum ab eo non poteſt
reuocari ut. C. de tranſac. tranſactione ſic. ff. de offi. procon. m. l.
obſeruare in ꝯ. vlt. ſic. ff. de l. iij. m. l. i. in ꝯ. ſi. ¶ Adultere hoc enim i
deo dicit nam et ſi illa iſtud ſciuiſſet ꝙ haberet aliam vxoꝛem ad
ultera diceretur vn
de nō poſſet eſſe cū
eodem ꝓpter fidem
donatam et quia e
ciam plus fuit hic
quia eam in vxoꝛem
duxit ut. ſ. c. cum ha
beret ſed quia hec fu
it ignoꝛans adulte
rium non cōmiſit ut
xxxiij. q. ij. in lectuꝫ
et. ff. de adult. in l.
penſ.

Si quis eāni
dem et ſic pa
tet ꝙ ſola fides do
nata vel tantum de
facto contrahere nō
impedit matrimoni
um vxoꝛe defuncta
niſi tunc ad carna
lem copulā ſit pro
ceſſum et ſic intelli
ge omnia alia iura
que dicunt ꝙ null⁹
ducit in vxoꝛeꝫ ſiue
in matrim deberit ſi
dem de ea ducenda
poſt moꝛtem vxoꝛis
vel etiam cum qua
contraxit de facto et
ita eſt ar. ꝙ ſiue vo
luntas ſiue factum
niſi effectus fuerit
ſubſecutus non ob
eſt quia non obfuit
conatus ubi iniuria
non habuerit effe
ctum. ſ. de ſpon. c.
vltimo ubi de hoc et
ar. xxxij. q. v. in ca
pitu. extraoꝛdinaria
et. ff. quod quiſq; iur
l. i. in fine ar. contra
xxxij. q. v. qui uidꝫ
eo et. ſ. de biga. in ca
pitulo nuper. et. c.
vltimo et. l. di. ſi
quis poſt acceptuꝫ
et de penitencia di. i
in capitulo ſi quis
cum clerico et. ſ. de ſpō
in capitulo iuuenis.
et idem intellige de
eo vel ea que ma
chinata eſt in moꝛtē
alterius videlicet cū
effectu ut xxxi. q. i.
in capitulo ſi quis viuente aſt enim ſolus conatus nōn impedit ſꝫ
iſtius capituli nam eadem racio eſt vtrobiq; jo

Peruenit. ꝯſuetudo que eſt de iure cā. approbata ut. ſ. de
cō. edi. in. c. cum dicit quod ibidem patet cum alijs ſi de
bent habitare et alij iure vel teſ. ut. xxxiij. q. ij. i. c. hoc ipſ
Sed in hoc ꝙ uiri ſani nō ſequūtur vxoꝛes vel etiam ibidem ma
la erat conſuetudo ut. j. ſequitur et. j. in capitulo pꝛoximo ¶ Vna
caro iſtud expoſitum eſt. ſ. de biga. in capitulo debitum ¶ Altero
ut xxxiij. q. ij. ſi quis neceſſitate et xxxij. q. v. in. c. ſi vxoꝛem ¶ Di
ucius hic enim non determinatur quantum extendatur diucius et
ideo in arbitrio boni viri conſiſtit. ſ. de off. del. in. c. de cauſis et
ff. de uſ. delib. l. i. in ꝯ. ait pretoꝛ tamen permittuntur mariti qui

ꝙ ab vxoꝛibus recedere et etiam abeſſe per multa tempoꝛa in fauoꝛem ta
men terre ſancte ut. ſ. de voto ex multa in fine et quandoq; etiam diucius
quandoq; etiam extenditur uſq; ad biennium ut. ff. loc. cum domini hoꝛreo
rum Item quandoq; uſq; ad quinquēnium ut. ff. de ſepera. l. i. in ꝯ. quod
dicitur ¶ Sequitur nota ꝙ vir tenetur ſequi uxoꝛem et econuerſo cum
non ad imparia iudicent ut
xxxij. q. i. ſi quis vxoꝛem in ſi
ne et hoc autē cum ex iuſta
cauſa recedit vel etiā retineat
eaꝫ maritali poteſtate ut xx
iij. q. v. cum caput et i. c. ma
nifeſtū et. c. noluit et. c. muli
er et. c. vir et mulier tenet
virum ſuū ſequi ex quacūq;
cauſa xiij. q. ij. vnaqueq; ni
ſi ipſum vellet ad infidelitateꝫ
trahere ut. j. de diuoꝛci. in. c.
queſiuit vel niſi efficiat va
gabundus ut xxxiij. q. ij. in
c. ſi quis ineuitabili neceſſi
tate ar. ff. de operi. lib. quod
ubi in fine ¶ Miniſtrent nū
quid in eodem lecto et eadeꝫ
domo moꝛari debent non de
bet ad lectum ire continue cō
pelli ſi ſufficit leproſo ꝙ ſuo
debito nō formidet ſeu de
fraudet Sꝫ quare nō cōpel
lunt precaſe ut xxxiij. q. i. c.
i. ſꝫ. foꝛte ideo ne lepſi m i⁹
impꝛobi efficiantur in exa
ctione ſui iuris tamen ſi ſecū
dam recuſarent tunc bene ꝯ
pellerentur ſed tamē pꝛimo
exoꝛtandi ſunt ut hic dicit
ut in fine patet et. j. in. c. pꝛo
ximo in fine nam illud etiaꝫ
non poteſt referri ad con ti
nenciam que ſuaderi poteſt
imperari vero minime ut xx
ij. q. i. in. c. integritas et etiā
vnam ſolam cauſam excep.
dominus ut. j. in. c. pꝛoximo
et xxxij. q. vij. in. c. omnes cau
ciones jc.

Quoniam foꝛnicacionis
ut xxxij. q. i. in capitulo
dixit dominus et. q. vij. in. c.
apoſtolis et. c. omnes cauſo
nes ¶ Lepra. ſic enim ꝓpter
lepram alter alterū non po
teſt dimittere ut. ſ. in. c. pꝛo
ximo et. ſ. de uſur. in. c. quē
admodum et. j. in c. pꝛoximo
¶ Infirmitate. vt xxxij. q.
vij. in. c. hij qui ſani et. q. v.
in. c. ſi quis vxoꝛem ſic. ſ. de
clerico egro. c. i. ij et vlti. et ff
de in. et ca. nec ille et vij.
q. i. c. pōntifex ar. ꝯ. ſ. de cle
rico egro. tuaſ ibidē ſolut
¶ Liberū cū tamē iſtud non
ſit eis ꝓhibitū ꝙ edictum de
matrimonio ꝓhibitoꝛiū eſt ut. ſ. de ſpon. cum apud ¶ Generali precer
pto nota quod generaliter dicit generaliter eſt intelligendū ut de ꝯ. di. iiij. c. ut o
ſtenderet et. ff. de pacta. in. l. pactatoꝛ cū et xij. q. i. in. c. dilectiſſimi et. ff.
mand. creditoꝛ in ꝯ. lucius pꝛimo etiā indiffinita intelligit generaliter ut xix.
di. in. c. ſi romanoꝝ et xxiij. q. v. in. c. ſi nō licet et. j. de puile. ꝙ circa et. ff.
de ſuiu. vrba. pꝛedi. in. l. ſi hunus et. ff. de acceptil. in. l. pluribꝰ ar. ꝯ ꝙ etiā
indiffinita non equipollet vniuerſali ut. ſ. de decimis i. c. ad audienciā et
ff. de l. iij. in. l. ſi alit de ꝯ. di. ij. c. liquido. Itē ar. ꝯ ꝙ etiā generale vbum re
ſtringit ut. ij. q. ij. oēs leges et. l. eis lex. et. j. de ſen. ex. in. c. ſi vero in ꝯ ſi ve
ro et. ff. ad l. acquil. ſciendū in ꝯ. q̄ cū alit ff. de pignoꝛ. obligacōe ſo. ver
bū generale itelligendū eſt generaliter ꝑut hoc dicit et in pꝛimis ꝯcedo. niſi ꝯ
ſtet ꝯhentē vł etiā teſtatoꝛē alit intellexiſſe de quibuſdam ut. C. de tranſac

age cū geminano vel ñ ſenſ⁹ nō pādat ut in vlt. ꝯcord. ⁊ ꝙ dicit indiffini ta equipollet vniuerſali illud reg̃ r obtinet in iure ſi lege uel canon. ñ ci; ueatur ſiue ñ terminat ut xxxi. q. i. qd̃ ſi ꝯcamierit ¶ Excepcõ. ⁊ ideo nos ex ꝯſenſu noſtro excipe nō debem⁹ ut. ij. q. v. in. c. ꝯſuluiſti. ⁊ lv. di. ſi euan gelica ⁊ ix. di. in. c. miramur vij. q. i. in. c. ſcripſit ⁊ xxxi. q. i. in. c. q̃ ſi ꝯ tinuit et. ſ. de treſſ. a iter cõt ar. ḡ de ꝯ. di. ij ſiquido io.

Literas cogi. ſic ꝙ pa tet ꝙ cū lepra ſupue niens ſoluit ſponſal̃ de futu ro ⁊ cū eadē racõne q̃lib; alia enormis deformitas ut ſ. de iuriur. in. c. quēadmod̃ ſecus in matrimoio de p̃nti ut patet in primis. c. ſ. c. ⁊. ſ. de iuriur. quēadmod̃ Itē no ta ar. ea que de nouo emer gunt auxil̃ indigent ⁊. ff. de interrog. acti. in. l. de eta te in. ꝟ. ex ci ⁊. ſ. de eff. del. c. inſinuāte ⁊ ff. ad vell. in l. ſi mulier i uirum. io.

Dignū i xpo ibu. i. ī de xpi ſuſcipiēda ¶ Sacramētis q̄ ed d; ſuſcipientis ci ꝯferunt ut baptiſm⁹ ꝯfirmacõ ſacramē tū eucariſtie matrimoniū p̃nia nā ab iſtis ſacramētis null⁹ ſi deliꝯ debet excludi pmo tene tur ea recipe ut. i. de pe. et re miſ. in. c. oīs utriuſq; ſic a ma trimonio null⁹ debet excludi q̄ ꝯcilū de matrimonio ꝓhibi torū ē ut. ſ. de ſpon. cū apoſ ſecus ei ē de alijs ſacramētis ut ordo qui racõne alioꝝ do nat q̄m null⁹ ſuus d; ordi na ri preter dn̄i voluntatē ut. ſ. de ſuis nō ord. in. c. ꝯſuluit et p totū titulū Itē nul⁹ ille g̃ timē natus ut. ſ. de fil̃ p̃ſ. p totū ut h ꝓbat ⁊ i. q. i. in ꝟ. h ſacrameta ⁊ in ꝟ. ecce ſi cleric⁹ ¶ Remouend⁹ ut in aut. de monach. i. ꝟ. hinc āt in coll. i. ſeruos nec eciā; inter liberū et ancillā ſi volu erint ſcienter ꝯtrere ut xxix. q. ij. in. c. ſi q̄s ingenuus ⁊. i. in. c. px. ¶ Diſſoluēda ꝯiug̃ e nim a ꝯiuge ñ d; ſeparari ut. C ꝯmunia utriuſq; iud. in. c. poſ ſeſſionū tn̄ p̄ius penes dn̄m an ille remanet ut. ff. de ſta tu hoim in. l ⁊. ſuoꝝ ¶ Ser uicia ꝙ ſi domin⁹ ſuicū exi git ⁊ vxor a viro ſuo debi tū petit eodē tp̃e pocius dn̄o ē obediendū quidā dicūt ꝙ pocius ē obediendū dn̄o niſi piculū fornicacõis timeat uł magnū p̄iudiciū fiat uxori

Sed pocius videt ꝙ uxori reddat debitū cū p h nullū p̄iudiciū ł ſaltē mo dicū dn̄o fiat ꝓpter morā modici tp̄is ff. de iudi. l. l. ſi debitori ñ forte dn̄s in auxiliū ſue pſone ſuū ſuū petet Quid ſi dn̄s vellet ſuū ſuū vendere a licui qui vellet eū ducere ad extraneas et remotas ptes forte in greciā di xit ala. ꝙ poteſt ⁊ uxor tenet eū ſequi tn̄ verius videt qd̃ al. ij dicit ꝙ tal̃ vendicio eſt ꝓhibenda ar. C. comunia utriuſq; iudicij poſſeſſionū ar. liij. di. in. c. fraternitatē ⁊ ar. i. de iudeis in. c. ult. intereſt enī ne q̄s re ſua male v tatur ut inſt. de hijs qui ſui vel alie. iuris ſūt i. ꝟ. pl. et. ff. c. ti. ſi. dn̄s io

Preꝯpoſuit credebat et ſic nullū fuit matrimoniū ſi erat ancilla quam credebat eſſe liberam ut xxix. q. ij. p totū error ei ꝯdicionis impedit matrimonium ut xxix. q. ij. in. c. ſi q̄s ita ¶ Audiuit ſuppl̃e et credidit non e nim cuilibet referenti credere tenetur ar. xxiij. q. iiij. in. c. q̄m magnum ⁊

ſiue vxorem leproſum fie ri contigerit et infirmus a ſano carnale debitum exi gat generali precepto a poſtoli quod exigitur eſt ſoluendum cui precepto nulla in hoc caſu excepcā o inuenitur ¶ Vrbanus iij. epiſcopo.

Literas et infra Qui a poſtulaſti vtrum ſi poſt ſponſalia de futu ro inter legittimas perſo nas contracta anteq̄ꝫ a vi ro mulier traducat alter eorum lepre morbum in currat altus ad conſumman dam copulam maritalē compelli debeat. Reſpōdeo ꝙ ad eā accipiendam co gi non debet cum nondū inter eos matrimonium fuerit conſūmatū ¶ Adri anus papa ſaltzburgeñ. archiepiſcopo De coniu gio ſeruorum. Rubrica.

Dignum eſt et in fra Sane iuxta verbum pauli a poſtoli ſicut in criſto ihe ſu neq; liber neq; ſeruus eſt a ſacramentis eccleſie remouendus ita nec iter ſeruos matrimoniū deb; vllatenus prohiberi et ſi dominis ꝯtradicentibus et inuitis contracta fue rint nulla racione ꝓpter hoc ſunt diſſoluēda debi ta tamen et conſueta ſer uicia non minus ꝓprijs dominis debent exhiberi ¶ Alexander iij. prepoſi to et priori mon.

Propoſuit coram no bis mlier. M. ꝙ cū vir eius cum ea diucius permanſiſſet notam ei cō dicionis obiciat aſſerens eam eſſe ancillam quam liberam eſſe credebat cum eam duxerit in vxorem et infra. Mandamus quate nus ſi conſtiterit ꝙ idem vir prefatam mulierem poſtq̄ꝫ audiuit eam eſſe ancillam carnaliter cogno uit ipſum mo. pre. co. ut eam ſicut vxorem mari tali affectione pertractet Si vero aliter fuerit et ſe tenacem diuorcij proferri contigerit mulieri pecuni am quam prefato viro p dote conceſſit reſtitui faci tis ¶ Vrbanus iij. arch. amineñ.

Licet et infra Sane ſuper eo qd̃ fuit p poſitum an mulier poſſit diuorcium poſtulare pro eo ꝙ vir cum quo ſue cō dicionis ignara contraxit ſeru⁹ monaſterij ꝓponat

ff. quod cum eo. tu. in. l. ij. ſcīebans enim pro ignorante eſt habē dus ut. C. de condic. inde. l. in. l. ult. in. ꝟ. ultimo et ff. de libero homi. exhi. l. iij. ꝟ. is qui ar. i. de ſecundis nup. c. c. dn̄s ⁊ xxiij. q. ij. cum per bellicam ar. contra xxij. q. ij. in. c. innocens ⁊. ff. de pen. heredi. in capitulo item veniunt in. ꝟ. cum antequā partes dic ꝙ ſi iſte habeat ꝯſciencia cum ſeruitutis ex p babili cauſa et di ſcreta preiudicat ſibi ſi eam carnaliter ꝯ gnoſcat ſi autem ex leui ⁊ temeraria cau ſa cui non debet cre di non videtur ꝙ ei dem preiudicat ar. i. de ſen. ex. c. inqui ſicionis ⁊. i. c. in ca pitulo ultimo Sed pone iſte ei mouet litem condicionis ip ſa petit ut lite pen dente reddat ei ſu um debitum cum li te pendente iure ſuo non debeat priuari ſ. ut lite pendente c i. ⁊. ij. ⁊. xxi. q. iij. volumus viij. q. iiij. nonne numquid ec cleſia poteſt eidem precipere ut debitū reddat quod poteſt per vera predicta q̄ dam dicunt ꝙ bene tenetur reddere de bitum ad mandatū eccleſie ſed tamen ipſe non tenetur exi gere ne ſit ſibi pre iudicium T. dixit ꝙ non debet exigere debitum nec eciam tenetur reddere exi genti quia eidem ſic preiudicium fieret quod et videtur per literam iſtam ⁊ ſi ꝯ pellatur non tamen reddat q̄m ſi eam ꝯ gnoſcat vxorio af fectu preiudicat ſibi tiam liberat omnia que ex cauſa proba bili ⁊ diſcreta ⁊ ſic eſſet ſtatim matrimo niū ſi fornicario af fectu tūc peccat mō taliter quod tamen non debet pati nec facere ymo pocius ſu ſtinere debet excomu nicacionem ut. ſ. de reſti. ſpoli. in capitu lo literas ⁊ iſtud dixit ar. illius decre. inquiſicionis Sed tamen pocius videtur ⁊ melius ut poſſit reddere ad mandatum eccleſi e ut ex primo conſenſu ei coniungatur q̄ diu nō conſtet de impe dimento condicionis per ſentenciam ⁊ h autem ubi nō eſt certus licet enim aliquas videbant preſumpciones ſecus autem ſi ſciret pro certo ⁊ quod dicit litera iſta poſtq̄ illam audiuit eſſe ancil lam cognouit eandem intelligendam eſt ante litem motam ⁊ ſine mandato eccleſie tunc enim intelligitur conſentire non obſtante illo impedimento ⁊. i. ſecus videtur ſi eam cognoſceret de man dato eccleſie ¶ Pro dote. i. vice dotis non enim fuit dos ſi fuit ancilla ut. ff. de iure dotium ſi mulier ꝟ. ultimo ⁊ in lege prox ima h.

Liect ꝓ inde iniur̄ ēſſe aſſerit de iure amunī qd tamē eſt ve rū ut. C. de rei vend. in. l. partū ff. de ſtatu homi. l. et ſeruoꝝ et ſupra de ſeruis nō ordi. in. c. vltimo vbi de h. Decennio tamē bn̄ ſufficeret quinquēniū ut. C. ne de ſta. defunc. ſi pat. ꝛ. l. i. ſed tamen ita contigit hic de facto. Libertatis. fauoꝛe ei libertatis mul ta contra rigoꝛem iuris ſunt ſtatuta ut ff. fidei cōmiſ. lib. in l. generaliť i. ꝗ. ſi qſ ſeruo. C. communia de manu. l. i. ꝛ. ſ. de ꝓ ban. ex literis ꝛ. ſ. de re iud. in. c. vlti. xij. q. ij. cum redēp tor̄ io.

Ad noſtrā ſe parat qd tamen bene poſuit ut ſ. e. in. c. ꝓpoſuit ꝛ xxix. q. ij. in. c. ſi quis ingenuus quia in ea rantibus nullus cō ſenſus eſt in c. e. c. q. ij. in ꝗ. hijs ita ꝛ. C. de iuriſd. omniū iud. in. l. ſi p erroꝛē ꝛ. C. de iur. et fac. igno. in. l. non id circo. Facto vt puta cog noſcendo carnaliter eam poſtq̄ intellexe rit eam eſſe ancillā ut. ſ. e. ꝓpoſuit ꝛ xx ix. q. ij. in. c. ſi quis i genuus ꝛ. ſ. de con di. appo. in. c. de illis et. ſ. de ſpon. is qui et etiam i ipſo facto ꝯhitur matrimoniū ſicut et verbo ut xxx ij. q. ij. honoꝛantur et. ff. de ſpon. ſed q̄ ſtem patet h ꝙ ma trimoniū quod nul lum eſt tractu tem poꝛis confirmatur ſi ue conualeſcit ſic. ſ. de ſpon. impube. in c. literas ꝛ. c. acceſſit ꝛ. ſ. e. ꝓpoſuit ꝛ ff. de ritu nupci. in l. ſi quis ſed contra vi detur ꝙ etiam verba ſunt neceſſaria ut ſ. de ſpon. c. tue ꝛ c. ſi inter ꝛ de con di. iiij. cum per pri uilegia in hijs cū q̄ poſſūt loqui ne ceſſaria ſūt verba ut ff. de l. ij. mutu ſicut in ſoluendo matrimo nij requirit conſen ſus expreſſus ut. ff. de ritu nupcī. in eo. preterea prior conſenſus nō facit matrimoniū quia nullus fuit ſed nouus conſenſus requiri tur ut. ſ. de eo qui dux. in matrimoniū c. veniens ꝛ in. c. i. ꝛ ita vi detur antiquus conſenſus perdurare niſi nouus cōſenſus exprima tur ſic. ſ. de bap. ꝛ eius effectu i. c. maioꝛes ff. de precar. ſed ſi ma nente ff. de arbi. ſicut dies ꝗ i. in prin. et in. l. labeo in ꝗ. ult. ꝛ. ff. de v. ob. l. i. in ꝗ. cum adicit tamen tu dicas ꝙ de facto tunc ꝯhit matrimoniū qn̄ aliqua verba ꝓceſſerūt ad matrimoniū ſiue etiā ad ſponſalia licet tūc nō haberet effectum poſtea vero ipſo facto ꝯ hitur matrimoniū ſiue ſponſalia ut. ſ. de ſpō. impub. in. c. literas ꝛ in. c. acceſſit ꝛ. ff. de ſpō. ſed que patris ꝛ tale matrimoniū pre ſumpt. appellatur ꝛ. ſ. de ſpō. in. c. is qui. i. Sed pone ꝙ quis cō

cū eꝯ idem vir pātrē ſuū cuiꝰ affirmās ꝯdicōez ſm legem prouinciae ſequeret tempe moꝛtis pro libero ſe gerebat et iam elapſo decennio nec patris nec ſui o nomine ſe ſtatus controuerſiam paſſum conſtanter affirmet vixit no bis racione tempoꝛis et fauoꝛe libertatis pro parte viri ſecurius iudicanduz. Innocen. iij. R. epo.

Ad noſtram noticiam audienciam perueniſſe ꝙ . G. preſbiter card. ap. ſe. le. R. militez a muliere quadam ꝓpter condicionis ſeperauit exoꝛem. Ideoqꝫ mandamus quatenus ſi conſtitit ꝙ miles ignoranter ꝯtraxit cum ācilla ita ꝙ poſtq̄ intellexit condicionez ipſiꝰ nec facto nec verbo conſenſerit in eandem ꝓpter qd per card. eundem ab eius fuerit conſoꝛcio ſeperatus contrahendi cum alia liberam ipſi concedas auctoꝛitate apoſtolica facultatem. Greg. ix.

De natis ex libero ventre Rubrica. x.

Inrecens eſſe cre dimus ut proge nita ex libera ſiue liberta filij ad ſeruicia tra dantur ꝓpterea tibi preca pimus ut ſi documenta nō la ſint ab eccleſie parte que huiuſmodi documen tis debeant obuiare ab hu iuſmodi moleſtia ſine a liqua retractacione conpeſcas eandem. Durum ē enim vt ſi alij pro merce de libertati tribuūtur ab eccleſia a qua tueri debent reuocentur. Alex. iij. ſa lintineñ. archiepiſcopo.

De cognatione ſpirituali et filijs ante compaterni tatem vel poſt genitis.

Utrum autem ſi lij ante vel poſt compaternita tem geniti poſſint adin uicem copulari. Canones ſm diuerſoꝛum locoꝛum conſuetudinem contrarij inueniūtur et licet primꝰ canon exinde editus na tos poſt compaternitatez adinuicē copulari prohi beat alter tamē canon po ſterius editus primū vi detur coꝛrigere per quem ſtatuitur vt ſiue ante ſiue poſt ꝯpaternitatem geni ti ſint. ſimul poſſunt con iungi excepta illa perſo na dumtaxat per quam ad ꝯpaternitatem venit

traxit cū ancilla ignorāt et dominus poſtea eam manumittat viro tamen ignorante nūquid ibi eſt matrimoniū quia adhuc ꝯmiſcuit eidē ex cōſenſu priori qui nullus fuit ar. C. ad vell. quis ſi mulier ij. ff. de min. l. iij. in ꝗ. ſcio Item ſi dñs alicui ancillam tanq̄ liberam tradat in vxoꝛem qui tamē liber eſt eo ipſo intelligitur eidem libertatem donauiſſe ut i. auf. de nupci in ꝗ. ſi vero ab inicio. Sed pone libera cōtraxit cum eo quem credebat eſſe liberꝫ po ſtea ſciuit illum eſſe ſeruum eſſe et nichilominꝰ vult cū e o ſed ille nō vult remanere dixit io. ꝙ ñ eſt matrimoniū tñ ille dꝫ ꝯpelli ex quo ipſa vult cū eo eē ſic. ſ. de eo qui dux. i matr. c. i. qd verꝫ credo.

Indecens libera tñ iſtud fallit in caſibꝰ xv. q. vlt. cū ml̄ te ſt in alio. ſ. de iudicis c. i. quoꝝ da. Documentis ut ꝙ dice bat mulier iſta ſe habere de manumiſſione matris ſue ſi ue de ſua quedā inſtra q̄ foꝛ te oſtendꝰ. dño ꝓ. e. q̄ iſtru menta forte ſtabit ñ ex pte ec inſtra ꝯria oſtendant ꝛ ſic eſt ar. ꝙ vnū inſtrm p aliud bñ reꝓbat ꝛ etiā p alias ꝓ bacōes poterit eccl'a im ba re huiꝰmodi documē. a Ec cleſia. ut ſ. xxxij. di. i. c. liberaſ. Teneri. no. ar. ꝙ ñ teneoꝛ id facere a quo teneoꝛ aliuꝫ ꝓhibere ꝛ q̄ me defendere tenet ñ dꝫ me impugnaē ut ff. ſi fructus vēdiꝫ i. l. aliaꝰ ff. de adi. indebi. i. l. frater a frē et xxvi. di. vna tantū ꝛ xxiij. di. in. c. ult. xi. q. i. i. c. ſiluerī ff de fideiuſ. i. l. tutoꝛ ꝛ lxiij. di. ꝗ. i. ff. de admiſ. tu. quociens i ꝗ. i. ꝛ. ff. ꝯ neg. geſ. i. l. ſi pu pilli in ꝗ. videamꝰ ſecꝰ ei in marito q̄ alios ab uxoꝛe ſua dꝫ ꝓhibere ut iij. q. vi. c. ꝙ uis ſo. in pmiſſa regula gnā li ſuppleē ñ ſit tale factū qd ſibi ſoli ꝯpetebat io.

Utrum filij duoꝝ ꝯpa tꝝ. Poſteriꝰ primꝰ canon eſt xxx. q. iij. in. c. poſt ſuſceptū ꝛ debet eſ ſe paſchal' pmi. licet in qui buſdaꝫ libris dicat paſchal' ij. nā canō poſterius editus eſt eadē cauſa ꝛ eadem. q. ſi per quibus qui coꝛrigit pri mū ut hic dicit ſed tamē ca non ille nō poteſt legi ut te neat ꝓ ut ibi exponitur ſed alexāder illū aliter intellex it ut hic patet. Scandalū hug. dicit ꝙ alex. male dixit hic quia innuit hic ꝙ legitime ꝯiuncti debeant ſeparī qd ñ debet eſſe ꝓ pter ꝯſuetud. aliā vel ſcandalū ꝙ a deo ſūt ꝯiūcti ꝛ qd ꝯ deus ꝯiunxit ho mo nō ſepet ut xxxij. q. ij. quos deus ꝛ eſt ar. ꝓ eo ſ. de ſpon. duoꝝ in. c. ſi. ubi ñ ſtatur ꝯſuetudini ſꝫ potius iuri ar. ꝯ. ꝙ ꝯſuetudo reddat legitimaſ perſonas ad cōtrahendum illegittimas ut. ſ. e. c. ſuper eo ꝛ. ſ. de ek. ꝯiug cum olim ꝛ ar. xxxij. di. in. c. placuit. So. poteſt autem dici ꝙ iſtud locum habet in matrimonio ꝯhendo videlicet ut ꝓpter ſcādalum impediatur matrimoniū ꝯhendum quod al' eſſꝫ legitimum ſꝫ nō dirimitur iam ꝯtdum ꝓ pter ſcandalum ꝛ iſtud ſatis patet ex ꝯſultacione ꝛ ñ dicit alex hic ut ꝯiū cti ſepent ſꝫ ſhe. ꝙ etiam ꝯiūcti nō debent ſi ſcādalum eſt nam multa nō ꝓhibentur facta tamen tenēt ut. ſ. de uſur. quemadmodum et. ſ. de reg. ad apoſtolicam ꝛ xxx. q. v. in ꝗ. ſꝫ obicitur ꝛ xvi. q. v. in ꝗ. ult. ul' tu dic ꝙ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ꝓpter ſcandalū derogatur uiri ut ꝓpter ſcandalū ſeparent̄ licet de iure n̄
deberent ut .j. e. in .c. ſup eo ſed tamen prius dictum videtur verius nā ꝓp
ter ſcandalū matrimoniū qḋ a deo auctore in paradiſo conſtitutū fuit per ec
cleſiam non debet diſſolui ut xxvi. di. deinde opponitur ⁊ ita remanet ꝯ
illa decretal. ſup eo ſed intellige iſtud ꝑ ut ibidem dicitur jo.

Ui[?]t inſtitutū ut xxx. q. i. c. i. ⁊ .ij. ¶ Sta
tuerūt ut xxx. q. i. dictum ⁊ in .c. de eo ⁊ in .c. ad limina
¶ Debitum. ſubtrahere ꝗ nun
qḋ exigere p̄t poteſt dici ꝙ et
iam iſte qui iſtud facit igno
ranter poterit tam reddere
ꝙ̄ exigere quia nō peccauit
qui vero ſcienter videtur ſa
tis ꝙ nō deberet exigere ꝗ ta
men tenetur reddē tamen n̄
inuenimus in iſto caſu pro
hibitum ꝙ nō exigat ergo
nec nos ſimi.[?]ter prohibe
mus ¶ Ignorantia proba
bilis al' enim nō excuſaretur
a peccato ut .ū. de eo qui re
ſign. epiſ. c. i. in fine ⁊ .j. de
cle. excōmuni. miniſ. apl'ice
et eſt hic ar. qḋ etiam igno
rantia excuſat ut ibidem et .i
q. iiij. in ꝗ. ult. ⁊ viij. di. con
ſuetudo ¶ Patrocinari ut
ū. de eo qui dux. in matrimo
niū c. i. ⁊ .j. de colluſi. c. audi
uimus xxx. q. i. dictum ⁊ .ū.
de ſpō. ſedes apl'ica jo.

Super eo. ut xpc̄ ſic. ū.
e. c. i. ⁊ xxx. q. iij. ſuper
quibus ¶ Separe ut quia
contra canones coniuncti ſūt
unde ſepandi ſūt ut .x. di. vi
des ⁊ .C. de legi. non dubiū
et xxv. q. ij. contradicimus
¶ Metropol. ec. ſic xij. di. in
c. de hijs ſed contra ꝙ con
ſuetudo romane eccleſie po
cius ſit ſequenda ut de .x. di.
iiij. c. de trina. ⁊ xi. di. in c.
quis neſciat in fine contra
ria tamen tu intellige de for
ma ſacramentoꝝ ſeruandā
quā quilibet tenetur ſeruare
et etiam credere prꝰ ut ro
mana tenet eccleſia ut .j. de
hereti. in .c. ad abolendam in
primo ſꝑ. Item eſt hic ar
ꝙ prius recurrendū eſt ad
conſuetudinē metropol. ec.
ꝙ̄ aliaꝝ ad quaꝝ conſuetu
dinē recurrendū eſt ut .ū. de
cenſi. in .c. ſuper eo. deinde ad
ro. ec. ut ff. de l. in .l. de quibꝰ
vel potius ad ius ſcriptū ut
ū. de tranſac. in .c. vlt. ¶ Cō
ſuetudo ⁊ intellige de tali ꝯ
ſuetudine que ſcandalū ge

Unde nobis videtur ut ſe
cundum poſteriorem ca
nonem debeat obſeruari
niſi conſuetudo eccleſie q̄
ſcandalum generet aliter
ſe habere noſcatur ¶ Itē
eidem.

Si vir uł mulier ſci
enter vel ignoran
ter filiū ſuum de fonte ſa
cro ſuſceperit an ꝓpter h̄
ſeparari debeant ¶ Con. t. t
Reſpondemꝰ ꝙ ꝯiu s ſit
generaliter inſtitutum ut
debeāt ſepari q̄dā tn̄ hu
manius ſencientes alit̄ ſta
tuerūt ¶ Ideoqꝫ nobis vide
tur ꝙ ſiue ex ignorācia ſi
ue ex malicia id fecerint n̄
ſūt abinuicē ſepandi nec
alter alteri dꝫ debitum ſb̄
trahere niſi ad ꝯtinenciaꝫ
ſeruandā poſſint induci qꝛ
ſi ex ignorancia id factū ē
eos ignorācia excuſare vi
detur ſi ex malicia eis ſua
fraus non debet patroci
nari vel dolus ¶ Itē vi
giliō. epiſcopo.

Super eo ꝙ a nobis
t. fraternitas req
ſiuit de duoꝝ compatruꝫ
filijs ¶ Reſpon. ꝙ ſi tales fu
erint filij per quoꝝ alterū
vel vtrūqꝫ parentes ad ꝯ
paternitatem venerunt e
os coniungi nulla racīoē

neret niſi fuerit obſeruata vt. ū. e. c. i. in. ſi ⁊ ſurgit conſuetudo iſta ex
quadam affinitate contracta ex ꝯpaternitate vnius filioꝝ et cū aliȷ ꝯiū
gi nō pōt ꝑut olim obſeruabat̄ ſm̄ intellectū alex. ut .ū. e. c. i. ⁊ xxx. q. iij.
in .c. poſt ſuſceptū licet eī illud ius mutatū fuerit ut omnes poſſint ꝯiūgi
preter illas uł illā ꝑſonā quibꝰ mediantibꝰ ꝯpatrnitas fuerit ꝯtcā ut xxx.
q. iij. ſup quibꝰ ⁊ .ū. e. c. i. ⁊ ſic ſi ſcandalū ſit magnū ī aliquo loco et tal̄
ꝯiungant̄ vł remaneāt ꝯiuncti tn̄ ad huc ꝓpter ſcandalū ſeruab̄. in illud
ius nō obſtante ꝯſtitucōne que emanauit in ꝯriū vn̄ forte ſimili mō poſſ
dici ſi in aliquo loco eſſ magnū ſcandalū et horror ꝙ aliqui ꝯtraherēt ī quin
to gradu illud tn̄ nō tolleret̄ non obſtante ꝯſtitucione illa .j. de conſang.
et affi. in .c. non debet quia ꝓpter ſcandalum multa etiam contra ius obmit
tunt̄ ergo multo fortius vbi alia racīō obeſſe videtur ita hic ⁊ .ū. e. c. i. ſi

nam ſcandalum impedit matrimoniū ⁊ dirimit vnde eſt ſimil' qꝛ
conſuetudo facit aliquem illegitimū ad eligendū ut .ū. de eſi. con
tig. cum olim Item in prohibicione talis matrimonij nullum eſt
peccatum ergo ſi ſcandalum eſt ſi ꝯiungantur ꝓpter ſcandalū ꝓ
hibendi ſunt ar. .j. de noui ope. nūci. cum ex iniuncto ſed ſi nulla ꝓ
hibicio fuiſſ inter ta
les perſonas contra
ctum matrimoniū nō
deberet diſſolui ꝓp
ter ſcandalum quia
talis diſſolucio ſine
mortali peccato fieri
nō poſſ ar. predi
cte decre. cum ex in
iuncto quidam ta
men uolunt intelli
gere iſtum .ū. iſtum
ita ꝙ ſi eiuſdem ec
ce. de primis perſo
nis de quibus pre
miſit in prin. c. quia
inter eas de quibus
dicitur ſo matrimoni
um licitum eſt ut .ū.
e. c. i. nec etiam de
tali matrimonio dicit
alex. ut ſic diſſimu
landum cum ne in
exemplum trahātur
cū eccleſia alia ma
trimonia approbet
Sed tamen verius
credo primum dictū
veruntamen ſi con
ſuetudo habꝫ ut pꝰ
ꝙ̄ contracta ſunt to
lerentur tunc pote
rit iſte diſſimulare
ita ꝙ nec ꝯſenciat
neqꝫ contradicere vi
deatur ꝓpter racionē
que infra ſequitur
¶ Diſſimulare. nā
talis diſſimulacio l
locum approbacionis
tacite habet ⁊ me
rito cum nullum ſit
impedimentū ¶ Cō
tra dicere nota ꝙ q̄
tacet neqꝫ conſentit
neqꝫ negat ut .ff. de
regul' iur. in .l. qui ta
cet quīqꝫ etiam taci
turnitas pro conſenſu
habetur ut liiij. di.
in c. ſi ſeruus ⁊ .ū. de
preſump. nōne ⁊ e
tiam aliqn̄ prō con
tradictione ut de .x.
di. iiij. cum pro par
uulis ff. de procur.
filiꝰ fa. in ꝗ. inuicū l
iij. di. in .c. ſi forte

ſuſtineas et ꝯiūctos pon.
auc. nō differas ſeperare
¶ Ceterū ſi per neutꝝ eoꝝ
ad ꝯpaternitatē ventuꝫ fu
erit de hijs te uolumꝰ ꝯſue
tudinem tue metropol'.
eccleſie vł aliaꝝ circūpo
ſitaꝝ inquirere et diligen
cius imitari ita ꝙ ſi eiuſ
dem eccleſie ꝯſuetudo hꝫ
inī eos n̄ ſuſtinere ꝯiugi
um fieri nec factum frat
nitatis robur habere tu ſi
mili modo in ec. tibi ꝯceſ
ſa ꝯiugiū huiuſmodi fie
eri nō permittas et ſi q̄s
taliter ꝯiunctos inueneris
iuxta earundē eccleſiaꝝ ꝯ
ſuetudinem ipſos ab inui
cem ſepari non omittas
Seꝫ ſi de conſuetudine ha
beatur ut talia ꝯiugia per
mittant̄ id ī eccl'a tua diſ
ſimulaē poteris ita ꝙ nec
ꝯdicere nec tuū videaris
preſtare aſſenſū qꝛ ſiaut
graue ē antiqꝫ ꝯſuetudinē
circūadiacēciū eccleſiaꝝ ſu
per hijs ꝯtemnere ſic ē ꝗ
uiꝰ ſi ꝓpter eas huiꝰmo
di ꝯiugijs tuū indulgeas
aſſenſū cum poſſet ſic in
exēplū aſſumi ¶ Clemēs iij

Martinus bertam duxit
vxorem tebergam
lotarius ſibi copulauit q̄
berte et martini filium de

¶ Circūadiacēciū ⁊ ita locoꝝ vicinoꝝ cum nō eſt ꝯdempnen
da ꝯſuetudo ꝑmo ſeruanda eſt ne ſi ꝯtra fieret ſumeretur inde ex
emplum quia cum ꝯſuetudo illa ſatis ſit honeſta nō debet iſte vi
deri actor ut aliȷ recedant ab illa ꝯſuetudine ⁊ ita taceat ſi ſine
ſcādalo id ſuſtineant ¶ Aſſumi ab alijs qui ꝯiugia talia nō ꝯtra
Martinus connubium. i p ... hunt ꝙ ꝯſuetudine ꝯ
carnalem copulam ut xxvij. q. ij. agatboſa ¶ Vna cro
de xxx. q. iiij. c. ſciſſitatur ⁊ in .c. ſiquis vnus ¶ Filius. ſ. lotharij
¶ Cū quo. ſ. lothario nota ꝙ poſt matrimonium carnali copula ꝯ
ſumatū in quo etiam caſu tu intellige quod hic dicitur ſi alter ꝯiu
gium ſuſcipit filiū alteriꝰ de ſacro fonte tunc ambo ꝯiuges ꝯpa
tres efficiuntur ipſius infantis parentibus ⁊ ita vir ſuſcipiendo

alteri⁹ filiū de ſacro fonte uxor eadē viro mediante ɔmater efficit
parentibꝫ infantis ⁊ mater ſpūalis illi⁹ efficit et eadē ɔuerſo ut
xxx·q·iiij·in·c·ſcſcitat ⁊ in·c·ſi quis vnus ſi vo ɔpaṫnitas p̄ceſſit
matrīoim ſiue copulā carnalē puta ſuſcepiſti filiū. M· ⁊ tene de
ſacro fonte ⁊ poſtea accepiſti cū teb'ga ⁊ eā ɔgnouiſti ut eam
licet ɔiū nōdū tū
eā carnalit̄ cognoſ
uiſſ; q̄uis illā p⁹ea
ɔgnoſcas n̄ tū vxor
tua efficit ɔmat̄ pa
rentib; illi⁹ infantis q̄
nōdū eratis effectus
vna caro cū ea q̄ p
vnionē ſequēteꝫ cō
patrinit carnis nō
tranſit ad vnioē ſpī
ſicē dē tē matrīoniū
vn̄ de morūo ⁊ nō
tua vxore martini
quē filiū añq̄ tu
hēres tebgā de ſa
cro fonte leuaueris
tua tūc potrit ha
bere tebgā in vxo
rē ut xxx·q·iiij· qui
ſpūales ⁊ in c. p⁹
obitū ⁊ tebgā pōt
habē duos ɔpatres
cnū p⁹ aliū vn̄ no·
tatur Q ue mihi ē
cum⁹ mea nati ſcti
de leuauit ſōrē mea
ɔmater ſieri mea n̄
valet vxor Si qua
mee nati n̄ q̄ me ſō
te leuauit ſōrē ante p⁹
facta mee nō indi be
rabor habere ſic qū
q̄ facto ſuo alter cō
iugū ſcſcitat vo
rē alterius ut puta
vir q̄ uolente vxore
ex eme ſuſcepit ut
xxxiij.di. q̄ ſunt cit
po·io·
Contracto·ſac
ut de ɔ·di·iiij
in c. ſal ex.tiis. C
Nō ɔaibine q̄dā diſ
cit q̄ ille fili⁹ tn̄ e
rat fili⁹ ɔaibine ip̄i⁹
petri de alio viro di
cēte q̄ ɔpaṫnitas
ɔbitur p illud ſacra
mētū ſacri ſalis ſed
tn̄ ſm h̄ nulla eſſ q̄
ſtio C Ɔtrahēdo q̄
h̄ de videt q̄ eā p
illa que p̄cedit bap
tiſma n̄ ɔbit ɔpaṫ
nitas ar·xxiij di· in
q̄ vero in ſi.ubi dicit
tur q̄ bapuſm⁹ ē ia
nua oim ſacramentoꝝ Jtē p̄t catheciſm n̄ nō fit q̄s aptus ad ɔ
hendū matrīoniū ut xxviij·q·i·caue C Jtē ſi decederet ſine baptiſ
mo nō p̄ceſſ eidē catheciſm⁹ quin p̄petuo dānaret ut de ɔ·di.iiij·
in·c·ſirmiſſime ⁊ in·c·nulla ⁊ ſic cū adhuc ē mēbrū dyaboli ḡ
nō pōt eē filius ſpūalis ar·ɔ q̄ ɔbatur ɔpaternitas p catheciſmū
ut xxx·q·i·c·i·ubi dicit q̄ a p̄mo pabulo ſacrati ſalis uſq; ad ɔfir
mationem ɔbit ɔpaternitas p catheciſmū ⁊ e·c·q·iiij·c·ſi quis
vnus de ɔ·di·iiij·in catheciſmo nā et xpiana dicit p⁹q̄ ē cathecī
zata ut xxviij·q·i·caue·hugo·dixit ſup·c·illo pucit xxx·q·i·q̄ ſicut
ſūt·vij·dona ſpūs ſancti ⁊ ita et vij·dona bapuſmi ⁊ p q̄libet
illoꝝ ɔbitur ɔpaternitas ita q̄ impedit ⁊ dirimit p̄mū eſt col
latio ſacrati ſalis ut de ɔ·di·iiij·Et hinc ſm auriū ⁊ natū inicio

ſacro fonte ſuſcepit·I· ve
ro et .b ſublatis de medi
o M aim. T· p̄ſata ɔrit
Nos aūt.ɔ t. t· Reſpon·
q̄ cū ſm verbū dñi vir et
mulier efficiant p ɔiugiū
vna caro liquidū ē teber
gam non poſſe matrīoia
liter copulari martino q̄
pater eius fuerat cū quo u
na caro teberga dinoſcit̄
extitiſſe C Jtem

Contracto matrīo·
nio inter P· et A·
vxore ſuā q̄dā ɔſangnei e
iuſdē A·ɔ matrīoniū ob
iecerūt q̄ eadē in p̄mo ḡ
du ſacrati ſal' pabulo fili
um quōdā ip̄ius ɔaibie
P· tenuit et iſtā Vez ſi ɔ
ſtat vera eē q̄ dixim⁹ nō
ideo tn̄ ɔtcum matrīoni
um ſolueret̄ que res vix
ɔhendo matrīonio impe
dimentū afferret C Ideoq;
mandam⁹ q̄ p̄ſato p. auc
te ·n· inhibeas ut memo·
ratā A. ſicut vxorē marita
li affectiōe ptractet et car
nale debitū ab ea licent̄ ex
igat et pſoluat ſiue ipſa;
an matrīoniū ɔtcum cū
p. ſiue poſtea ɔſtiterit h̄ e
giſſe dū tamē ſm fraudē
hec fecerit cū matrīonij
ſepandi penitentiam pro
pſumptiōe accipiat ma

cū ſputo di.e.p⁹ea tangant̄ Teraū in fronte et pectore crucis ſigno ut
di·e·poſtea ſignat ⁊ quartū olei ſacrati punctio di·e·deinde Quintū ab
lucō bapti. di·e·veniē Sextū in vertice criſmatis punctio a ſacerdote di.e·
poſtq̄ aſcendit Septimū ɔfirmatio criſmatis in fronte p ep̄m di·e·pbri
et illi qui ſequūtur hug·dicit q̄ ille nō fuit filius petri ſ; tm̄ ɔaibine ⁊ di
cit iſtā decē nō tenere dato ē
eū q̄ fuerit filius petri alij
ei dicūt q̄ tm̄ p tria ſacramē
ta ɔbitur ɔpaṫnitas ſ· p ca
thecſ·bapm̄ et ɔfirmatōē ut
de ɔ·di·iiij·in catheciſmo ⁊
xxx·q·i·iiij·ſi quis vi⁹ ⁊ iſta
mulier n̄ tenuit illū filiū ad
tonū catheciſmū ſ; tm̄ ad miſ
ſionē ſalis quod ſatis appar;
per literā iſtā C Alij ut lau'
dicit q̄ licet p catheciſmū ɔ
bitur ɔpaṫnitas ·n̄ p illā n̄
dirimit ɔtū matrīoniū ɔue
inuitur p literā iſtā tal' ratiō
ne q̄ bapuſm⁹ ē ianua oim
ſacramentoꝝ ut dictū ē in ·ſ·
vero xxiij·di·⁊·ē·de p̄ſl·nō
bap·c·i ⁊·iij·ḡ ſi ianua nō
eſt apta nulli ſacramentū
recipit C Jtē alia ratione q̄
ante baptiſmū nō ē filius ec
cleſie ſine eo nemo ſaluatur
ut dictū eſt ḡ ſi nō ē filius
ec·n̄ eſt fili⁹ ſpūalis ⁊ ſi nō
eſt filius ſpūalis nulla p cū
ɔgnitio ſpūalis ē ɔtā ergo
ɔpter h̄ n̄ deb; matrīoniū ſe
pari Sed contra ɔ illos qui
dicunt q̄ p catheciſmū nō di
rimitur matrīoniū maniſe
ſte faciunt iſta duo c·ſi quis
vnus et in·c·i catheciſmo nā
et ibi eqpant iſta tria cathe
ciſm⁹ baps ⁊ ɔfirmatō vn̄
credo in iſto caſu q̄ ſi q̄s tene
at aliquē in toto catheciſmo
in quo vn⁹ patrin⁹ deb; eē
q̄ ille patrin⁹ ſit effectus ɔ
pater parentibꝫ infant. ſ; iſta
mlier nō tenuit illū infantē n̄
i p̄mo pabulo ſacrati ſal' nec
expſſe dicit lrā q̄ fuit fili⁹ pe
tri et ideo dico q̄ catheciſm⁹
impedit ⁊ dirimit T. dixit
q̄ ɔpaṫnitas p catheciſmū
ɔtā inualida ē ad ſepatōem
matrīonij q̄ tamē tolerari
poſſ̄ rōe p̄dicta ut dixi. T·
et. M.
Veniens fonte idē eſſ̄ ſi
tenuiſſ̄ i catheciſmo ⁊
eā in ɔfirmatōe ut· ſ·in c.
xx·dictū ē vn̄ q̄ ibidē dici
tur C Anteq̄ nā h̄ dicit an
teq̄ nā ſi p⁹ ɔtū matrīoniū
iſtud ſceliſ non ſeparet mat̄
moniū ut·ſ·e.ſi vir ⁊ eam

trimonio in ſua firmitate
perdurante C Innocen·
iij·ep̄o et archid. limic·
Veniens ad ap·ſe·G
angliais et iſta M·
quaten⁹ ſi ɔſtiterit h· mu
lierē predicti viri filiū de
ſacro fonte leuaſſe anteq̄
eam deſponſaſſ; i vxorem
uos inter ip̄os diuorciū ap·
p⁹·celebretis C Jtē ma·
giſtro·s. canōico herbor̄
Ua nos duxit diſcre
cio conſulendos an
natus ante ɔpaternitatē
filiā ɔpatris ſui patris ul'
ɔmatris ſibi poſſit matri
monialiter copulari et ſi
contraxerint an debeant
ſepari et an conſcij talis
matrimonij teneantur in
publicum illud accuſare.
Super quo reſpondem⁹
q̄ cum huiuſmodi perſone
non poſſunt matrimoniū
contrahere et ſi contraxe
rint poſſunt abinuicē ſe
parari et qui contractū ſci
uerit debet illū eccleſie nū
ciare C Gregori⁹ ix·
Ex literis veſtris ac
cepimus q̄ cum. M
mulier coram officiali cant·
A. peteret in maritum eſ
ſe affidatam ab eo atq;
carnaliter ɔgnitam p te·
ſtes ydoneos probauiſſet

xxx·q·i·in·c·ad limina ⁊ ·e·dictū ē ⁊ in·e·de eo johannes
Ua ītiā ſpūal·p quā ɔpaternitas ē ɔtā ut·ſ·c·e·i· et xxx q·iij· ɔ
ſpūalem C Poſſūt nec eā debēt de iure ut·ſ·e·ē · i ⁊ in·c·ſup eo
in p̄in· C Nūciare no·at q̄ criminis denūciatō ad omnes ſpectat ⁊ n̄ ſolum
ad prelatos jtē pſone ille que ſciuerāt ɔbi matrīoniū n̄ admittunt ad ac
cuſatōem matrīonij aut eā ad teſtificatōem ut·ſ·q̄ matrīoniū accu. poſ·
cū in tua nō tn̄ repellunt a denūciatōe ut h̄ pz ⁊ tn̄ ſequit p denūciatōem
in iſto caſu p denūciationē q̄ p accuſationē n̄ cip pcitere ille cui denūcia
tur tale crimen niſi remota vxor ſua ut xxiij·q·vi· in·c· ſi reſ·ar·jtē alia
via excludit ⁊ eā alia admittit ſic·ſ·de uſur·i·c·quēad mod ⁊·ſ·d ſpō
impu·i·c·ad diſſolutiōnū ar·ɔ·ſ·de ɔaira.ſtē ubi de hoc johannes.
Ex litteris baptizauit ⁊ ita fuit filius ſpūalis ip̄ius pbri ut xxx · q·

omnes quos ubi de his ⁊ in .c. nõ debz ⁊ q. iiij. c. ſi quis vnus ar. ergo filia illius pbri viri eſt effecta ſoroꝛ ſpũalis ac ſi ipm ſacerdos de ſacro fonte leuaſſ quia tunc illã in vxoreȝ nõ poſſ habere quia eadem mediante ↄpaťnitas eſſ ↄcta ut .ſ. e. c. i. ⁊ .c. ſuper eo ⁊ xxx. q. iiij. ſup quibus ergo multo forcius cũ ſit pater ſpũalis illius Sed quid mouit illũ officialem ad ſententiandũ ꝑ matrimonio iſta pōnit eē cauſa nam edictuȝ de matrimonio ꝓhibitoꝛiũ eſt ut .ſ. de ſpon. cum apud ſed tamen iſtud nõ inueniebať eſſe ꝓhibitũ expreſſis verb̃ de hijs enim qui baptizant ꝙ eoꝝ filij cum talibus nõ poſſent ↄtrahere ſ; tamen licet non eſſ expreſſe ꝓhibitum directe et indirecte tacit vide batur ꝓhibitum ex quo pa ter eſt ipſius ſpũalis quia i eo ꝙ minus eſt inuenitur ꝓhibicio in filio illius qui aliã de ſacro fonte leuauit ſimile eſt quod dicit barbarius nulla racione ꝓhibitum inueni tur quia vir et vxoꝛ ſimľ poſ ſunt filiũ alterius de ſacro fonte ſuſcipere ut xxx. q. iiij. que autem hoc eſt verb. expſ ſis ſ; tamen in genere prohi bitum dũ prohibetur ꝙ plu res ſimul nõ ſuſcipiãt puerũ de ſacro fonte ut de ↄ. di. iiij. non plures ⁊ quia eciã prohibetur ↄmiſcere filie ſpi rituali ut in .c. p̃dicto non debz Sed nunquid filius ſa cerdotis poteſt contrahere cũ ea ſiue cum filia illius quaȝ recepit ad penitenciã ⁊ vi detur ꝙ nõ quia illa eſt ſua filia ſpiritualľ ſicut illa quã baptizat ut xxx. q. i. omẽs q̃ſ ſed non eſt ita quiã non cõ trahitur tacita affinitas in penitencia ſicut in baptiſmo quia ꝑpter penitenciã nõ ef ficiuntur filij ſacerdotis affi nes eoꝝ filijs quibus peni tenciam iniungunt nec uſq̃ quaq̃ directe vel eciam in directe inuenitur prohibitũ ergo intelligitur eſſe conceſ ſum ut .ſ. de ſpon. cũ apud io. Ite q̃d in ſe xxx. q. iiij. ita diligere ⁊ ea dẽ finita pñt cũ alia ↄtrahe ut inſť. de nupc. i. ⁊ ſ; ſi qua Jť nota hic ar. ꝙ ceſ ſante cauſa ceſſat effectus ut .ſ. de renunc. in .c. poſt tranſ lacionem ⁊ .ſ. de uſuriſ. c. ⁊ ſi xps in fine ⁊ lxi. di. in ⁊ hijs omnibus ⁊ . ff. de ritu nupc. in .l. per adopcionem

¶ Nota ad intelligenciam iſtius decĩ. qđ cognacionũ quedam eſt ſpiritualis de qua dicitur .ſ. e. c. proximo quedam eciam legalis de qua dicitur hic Legalis tamen cognacio duobus modis fit vel per adopcionem vel eciam per arrogacionem nam dicimus illũ arrogare qui ſui iuris eſt et eciaȝ per arrogacionem tranſit in noſtram poteſtatem fit autem arrogacõ principis poteſtate ſiue auctoritate. adopcio autem fit per quemcumq; magiſtratũ ut inſť. de adopc. in ⁊ i. ⁊ iiij. nec eciam tranſit in poteſtatem adoptantis ut .C. de adopc. l. ſi. et inſť. e. ti. in ⁊ ſ; hodie tamen remanet i patris ſui poteſtate ⁊ tam adoptati ꝙ eciam arrogati dicuntur filij adoptiui ſiue fratres ¶ Jnť fratres adoptiuos naturales ſeu legitimos filios impeditur matrimoniũ q̃diu adopcio durat ut hic ⁊ . ff. de ritu nupc. in .l. per adopc. ⁊ xxx. q. iij. ita diligere ſed inter aſcendentes ⁊ deſcendentes.

dictoꝛum tandem teſtiuȝ depoſicionibus publicatiſ idem A. accipiendo ꝓpoſuit ꝙ eam habere non poterat in vxorem pro eo ꝙ ipſum pater mulieris eiuſdem qui ſacerdos extiterat baptizauit ſed cum idem officialis excepcione huiuſmodi nõ admiſſa diffinitiuam tulerit ſñiam ↄtra ipſum et idem ad ſe. ap. appellauit Mandamꝰ quatenus ſi eſt ita eundeȝ A. ſuper hoc ab impeticione mulieris abſoluatis ipſius eidem mulieri ꝑpetuũ ſilencium imponentes ¶ Nichol. ad ↄſulta bulg.

De cognatione legali.

Si qua per adopcionẽ michi ſoroꝛ eſſe ceperit q̃diu durat adopcio inter me et ipſam nupcie conſiſtere non poſſũt ¶ Ex concilio apud mechiã

De eo qui cognouit conſanguineam vxoris ſue.

Si quis cum filia ſtra ſua ſcienter foꝛnicatus fuerit nec a matre debitum petere poteſt nec filiam vnq̃ habere poteſt in vxorem nec filiaſtra nec ille vnq̃ ullo tempoꝛe ſe poterũt alij matrimonio copulaȓ ¶ Alexander iij. pic. epo

Ueniens ad nos. P. latoꝛ preſenciũ et infra Jnqui. t. t. Reſpon. ꝙ ſi matrem ſponſe ſue carnaliť cognouit ſi ſponſe nunq̃ carnaliter adheſit imponenda eſt ei penitẽcia paulo maioꝛ q̃ pro adulterio qua peracta vel parte ipſius poterit ex diſpenſacione cum alia matrimoniũ contrahere Ceterũ ſi ſponſam cognouit anteq̃ matrem vel poſt nunq̃ eam vel aliam poteſt accipere in vxorem ¶ Jdem

De illo qui vxorem fratris anteq̃ ei in matrimoniũ iungeretur ſe ꝓpoſuerit cognouiſſe Reſpon. ꝙ niſi hoc publicum et notoꝛiũ fuerit aut ydoneis teſtibus conprobatum predictum matrimoniũ occaſiõe illa ipm impetere non permittas. ¶ Cel. iij.

Tranſmiſſe nobis tue litere demõſtrarunt ꝙ cum. G. vxoꝛe defuncta filiam eius preuignam videlicet ꝓpaȝ carnali copula cognouit poſtmodũ aliam accipiẽs i vxoreȝ

inter adoptatum et inter adoptantem ſemper impeditur matrimoniũ ut .ff. de ritu nupc. adoptiuus licet eñ. ſoluatur adopcio ut .ff. e. ti. quoniã Jtem poſſet dici ꝙ filius adoptatus copulari poſſ filie adoptantis cũ adoptatus nõ tranſeat in poteſtatem adoptantis ut inſť. de adopc. in ⁊ ij. ſic eciam poteſt dici in ꝓpoſito ꝙ filius illegitimꝰ poteſt copulari filie adoptiue quia illegitimus filiꝰ nõ ē in poteſtate patris ut inſť. de nupc. in ⁊ ſ; illegitim.ꝰ nõ poteſt copulari filie ſpirituali ſcias eſt in adoptiuo Alij dicunt ꝙ illegitimus vel eciã adoptatus nõ pt copulari filie adoptantis nã licȝ adoptatus nõ tranſeat i poteſtateȝ adoptantis tñ acquirunt ei quedã iura ꝙ adopcõe que diſſoluũ p emãcipacõeȝ ut .C. de adopc. in .l. pl. in ⁊ ſin aũt ⁊ hic idẽ videtur ꝑ decĩ. iſtã que in diſtictc loquit de adopc. nõ diſtiguẽdo inter arrogatũ et adoptatũ et hic impedimentũ deſinit p emãcipacionẽ alterutius ut .ff. de adopc. l. in omni ⁊ ff. de ritu nupc. ꝑ adopcioneȝ Sed nunquid filij adoptiui inť ſe ↄtrahere poſſũt pt dici ꝙ ſic q; nõ inueniť ꝓhibitum in iure Jtem ſi adoptiuus durante adopcione ↄbat cũ ſuma dicit q̃dã ꝙ nõ diſſoluť matrimoniũ cũ iſtud impedimentũ ſit tpale Jdeo dicit ꝙ nõ ē matrimoniũ nõ obſtãte ꝙ tẽpoꝛalľ ſit impedimẽtum et idcirco ſimile hodie nõ poſſũ ↄtrahere cũ iſta que habz virũ tñ eciam poterõ moꝛtuo viro ſuo ⁊ iſta decretalis facit p̃ eo. Jd.

Si quis cũ filiaſtra ut xxxij. q. vij. quedã cũ fratre maritũ ⁊ i. c. ſi quis viduã ¶ Sed nec ſecis eĩ ſi ignoranter ut xxxiij. q. ij. in lectũ. ¶ Petere tñ exactus teneť reddere ut ĩ. e. tranſmiſſe nõ obſtãte affinitate inita ex pꝰfacto ↄcta ⁊ ſine ſua culpa iure ſuo non debz p̃uari .ĩ. e. diſcrecioneȝ ⁊ .c. ſi. ⁊ .c. tue ¶ Nec ille .ſ. poſt moꝛtẽ uxoꝛis ¶ Copulare. ſ; ꝑpter inceſtũ ut xxxiij. q. vij. qui doꝛmierit ⁊ .ĩ. e. ex lřis tñ ſi ↄtrheret teneret matrimoniũ ⁊ eciã ſi iuuenes eẽnt diſpenſareť cũ eis ut xxxiij. q. ij. in adoleſcẽcia io.

Ueniens matrẽ ſpõſe .ſ. de futuro vnde affinitate ſupueniente illã non poterit in vxoreȝ habere ſolutis ſponſalib; ut .ĩ. de ↄſang. ⁊ affi. c. ij. ⁊ .ĩ. e. ex lřis ¶ Adheſit pꝰ q̃ ↄgnouit matrẽ ¶ Paulo. maioꝛ q̃ ꝓ adulterio quare maioꝛ penitencia imponitur q̃ pro adulterio q̃ tamẽ publice iuſticia honeſtatis vicluciũ

affi illa tāti eſſ ſponſa de futuro dicis ꝙ nō ſolū violauit pub
licā honeſtatis iuſticiā ſꝫ etiam adulteriū cōmiſit cū matre ſponſe
ſue que nupta erat patri ſuo ut patet in antiqua ar̄ ſi mater ſpō
ſe nō eſſꝫ coniugata nō puniretur plus nec eciā tantum vnde iſte
multū plus debet puniri ꝙ̄ pro adulterio nam ꝓpter tria puniri
debet ꝓpter honeſta
tis iuſticiam ꝓpter
adulteriū ⁊ ꝓpter
inceſtum quē ꝯmiſit
ut cognoſcendo af
finem primi gene
ris primi gradus
¶ Parte ar. ꝙ ſuf
ficit aliquod incoa
re ⁊ ſi etiam nōdū
ſit ꝯpletum ut. ſ. de
elec. cū in cunctis in
inferiora ¶ Diſpē
ſatione inceſtuoſi e
nim nō debent con
trahere ⁊ ideo cum
eo diſpenſatur qm̄
iuuenis erat ar̄ non
poſſꝫ ſine peccato ꝯ
trahere ut xxxiij. q.
ij. c. in adoleſcencia
tamen ſi contraherꝫ
citra diſpenſacionē
aliq̄ꝫ bn̄ teneret ma
trimoniū ¶ Matrē
vnde ſtatim fuit ma
trimoīm preſumpt.
ut. ſ. de ſpon. is qui
et. ſ. de condic. appo
de iſtis vnde matrē
vitricus nō poſſꝫ ha
bere eciā ſi nō eſſꝫ ꝯ
iugata et ſꝫ idē eſſꝫ
eciā ſi nūq̄ꝫ cogno
uiſſꝫ ſponſā. ſ. de
ſpon. in c. ſpōſā ¶
Tam videlicet matrē
ut dictum eſt vel tā
dic eam. i. ſponſam
ſuā ⁊ ſm̄ ſꝫ nō tenꝫ
ut. j. e. diſcrecōem ⁊
in. c. ulł. ¶ Alia. ſ.
poſt mortē illi⁹ qm̄
cū quo eā ꝯgnouit
antequā matrē nō diſ
ſoluitur matrimoniū
licet poſtea ꝯgnoue
rit matrē ut. j. e. di
ſcrecionē ⁊ i. e. pe.
et. ſi. ſꝫ eadē mortua
cū alia ꝓpter inceſtū
nō debꝫ ꝯhere ut. j. e.
tranſmiſſe in fi. 10.
De illo occaſio
ne quā ꝯfeſſio
illa nō ꝑiudicat eciā
ſi rumor intime ꝯſen
tiret ut. j. e. ſuper eo
ſcias ſi eſſꝫ i matrimonio ꝯhendo ut ſ. de ſpon. ꝑterea ⁊. j. ti. pp.
Tranſtuliſſe illicitū inceſtū adulteriū adiungen | c. ij. b.
do ¶ Legittime ⁊ ſic pater inceſtus nō impedit quomin⁹
matrimoniū ſit legittimū ꝯhere nō debeat ſicut votū ſimplex ut
ſ. qui cler. vel vouen. in. c. rurſus talia eī crimia impediūt matrimo
niū ꝯhendū ſꝫ nō dirimunt iā ꝯtractum niſi in tribus caſibus ſi ma
chinatus ē in mortē alterius. ſi dedit fidē adultere itē ſi duxit eā
de facto ut. ſ. de eo qui dux. in matrimoniū cū haberet ⁊ in. c. ſup ſꝫ
¶ Requiſiui ſic intellige. ſ. e. c. j. ¶ Dōine ſpe ut. xxxij. q. vij. in
c. ſi quis viduā xxv. q. iij. de inceſtis ⁊. ſ. e. veniens ⁊. j. de pe. et
Super eo ꝯfeſſionem ſꝫ vide | remiſ. c. j. vbi de hoc io.
tur ut ſit ſtandū ꝯfeſſioni nā ꝯfeſſus in me pro iudicato ha

cum priuigna publice tā
ꝙ canis ad vomitū rediēſ
illicitā rem ꝯmittere nō ex
pauit. qz vero ſup hijs ꝯ
ſiliū requiſiſti preſenti pa
gina Reſpon. ꝙ legittime
vxori cohabitās et neceſ
ſaria ſubminiſtrās nō cō
gnoſcat eam quādiu vixe
rit niſi ab ea fuerit requi-
ſitus et tunc ad ipſam nō
ſine graui cordis dolore
accedat qui etiam pro in
ceſtu et adulterio donec cū
ea pmanſerit iuxta mode
ramen tui arbitrij penitē
ciam agens poſtmodū ſi
ſupuixerit ei ꝑpetuo ſin ſpe
pmanebit ꝯiugij. ¶ Idē
Super eo ꝙ poſtulaſ
edoceri vtrū ꝯiuga-
tus qui ante ꝯtractum ma-
trimoniū vxoris ſue ꝯſag
uineā carnali cōmixtione
ꝯgnouit cū idē ꝯfiteat͛ vē
qꝫ et aliqua ps vicinie ꝯ
acclamare dicat͛ ſit ab vx
ore ſua iudicio eccleſie ſe
parandus f. t. reſponde⁹
ꝙ ꝓpter eoꝝ ꝯfeſſionē tm̄
vel rumorē vicinie ſepari
nō debent cū et quandoqꝫ
nōnulli iter ſe ꝯ matrimo
niū velint colludere et ad
ꝯfeſſionē inceſtus facile
proſilirēt ſi ſuo iudicio ce
derent p iudiciū eccleſie ꝯ

currendū Rumor aūt vici
nie nō eſt ab eo iudicād⁹
valious ꝙ niſi racōnabi-
les et fidedigne probacō
nes accedāt poſſit bene ꝯ
ctū matrimoniū irritari.
¶ Innoc. iij. ꝓpo. bor.
Miſeracionem tuam
et infra. Sane ex p
te tua fuit ꝓpoſitū ꝙ qui
dam cū muliere quadam
legittime per verba de p̄
ſenti ꝯxit quā poſtmodū
a ſe incognitam cuidā cō
ſaguineo ſuo tradidit in
quātū potuit renitentē ille
vero cū illa licet inuita ma
trimoniū ſolemniter cele
brauit ſed mulier quāto
reddita fuerit libertati affu
git ab eo et ſe p̄ori viro
reſtitui poſtulauit Nos i
git̄ inqui. t. t. Re. ꝙ viro
ꝓ taꝫ turpi facinore ꝯuiſ
eſt penitencia iniungen
da et mulier ꝓpter publi
cam honeſtatē eſt monē-
da ſoliciteut nec primū re
petat cuius ꝯſanguine⁹ eā
licet inuitā cōgnouit nec
redeat ad ſecundū cui nō
poteſt ꝓpter reatū adulte
rij ꝯmiſceri ſꝫ in ꝯtinencia
maneat donec p̄or vir vi
am vniuerſe carnis fuerit
ingreſſ⁹ ꝙ ſi forſitā ad id
nequiuerit inducā vir p̄or

dedit ſūt. C. de ꝯfeſ. l. vnica. ff. e. ti. in l. j. ⁊ in. l. certū ⁊. ſ. de cenſi. olim tamē
tu dicas ꝙ in caſu iſto nō ſtatur ꝯfeſſioni ꝯ matrimoniū ꝓpter racōes que
hic in litera reddit ⁊ eſt racō ꝙ ꝯ ſe quiſqꝫ teſtificari poteſt pro ſe vero mi
nime ut xiiij. q. ij. ꝯ. i. ⁊ ff. de interro. acti. in. l. de etate in ꝯ. i. preterea iſte nō
ꝯfitet͛ ꝯ ſe ymo pro ſe vn̄ iure cōmunī nō ꝓceſſ ei talis ꝯfeſſio iſte petit ſe
parari ab vxore quia dicit ſe
cognouiſſe eius ꝯſanguineā
ſi em̄ ꝯfiteret͛ aliquid ꝯ ſe ꝓp
ter quod eidē preiudicaretur
tūc videret͛ ſtandū ſue ꝯfeſ
ſioni ſꝫ ut dixi ſpecat͛ ē in ma
trimonio ut nō credatur vi
ro vel vxori in ꝑiudiciū con
iugij ſꝫ ſi ꝓ matrimonio ꝯhē
do ꝯfiteatur tūc aūt bene ſta
tur ꝯfeſſioni eius puta ſi pe
to aliquā in vxorem ſi ꝯfitea
tur ipa matrimoīm preiudica
tur ei licet ipa nollet me ha
bere quia modo directe ꝯfi
tetur ꝯ ſe ſcus in ꝯfeſſione
que fit ad ſeparacōem thori ꝓp
ter adulteriū non ſtatur cō
feſſioni ut. j. de diuorci. in c.
ex litteris ar. ꝯ xxxi. q. ij. in. c.
lotharius ⁊ xxxv. q. vi. ſi duo
Sꝫ ibi ꝯfitentur ꝯſanguinit
tē inter eos ⁊ fama publica
iudicium ꝯfeſſioni ꝯſentit et
tūc em̄ ſtat͛ fame ⁊ ꝯfeſſioni
Sed hic tantū rumor erat
vnde aliud eſt rumor ⁊ ali
ud eſt fama ut hic videtur ¶
Concurrendū quod tamen
nō eſt faciendū ꝓpt̄ racionem
expreſſam ymo de colluſio
debent hic puniri ij. q. iij. ſi
quādo ⁊. j. de colluſi. c. i. ij.
et iij. ¶ Rumor ar. ꝯ. ſ. de
preſūpc. illud ⁊. c. iij. ut ibi
dixi aliud eſt rumor ꝙ̄ fama
et illa decreto tm̄ loquit͛ ꝯ ma
trimonio ꝯhendo quod ad
ſolam famā impedit ut. j. in
ti. primo ſuper eo io.
Miſeracionē tradis ⁊ i
deo nō pōt illi oppone
re adulteriū ut xxxij. q. v. ꝯ. i
et iij. nec eciā adulteriū dici
tur iſta ꝯmiſiſſe ut ibidē di
cit ꝙ nō ꝯſenſit ⁊ ſꝫ eciā paꝫ
ex eo nā quāto potuit aufug
ut ſequitur ar. j. q. i. ꝯſtat ſe
cus eſſꝫ ſi occaſionem adulte
randi eidē donauiſſꝫ ꝙ tūc ni
chil imputaret͛ ei ar. xxxij.
q. ij. agathoſa ⁊ iij. c. ſi tu
abſtines ⁊. j. de diuorci. in c.
ſignificaſti ff. ſolu. matri. l. cū
mulier ⁊. ff. de adult. l. ij. in
ꝯ. i. ſꝫ ar. ꝯ videtur p. c. pre
dictum ſi tu abſtines ⁊ ar.
xxxij. q. i. ij. nabugod. ⁊ i aut
ut liceat ma. ⁊ auc in ꝯ. quia vero plurimos in fine coll. viij. nā vir debꝫ
eſſe mulieri auctor colendi bonos mores ut. ff. de adult. in. l. ſi vxor in ꝯ. ſi
uxor ⁊ xxxij. q. vi. c. indignātur alioquin detrahenda eſſꝫ a viri poteſtate
vt. C. de epi. aud. in l. ſi lenones ¶ Honeſtatem. i. affinitatem que ſic mi
que contrahitur ¶ Adulterij. quia primus eſt maritus illius nō autē ſecū
dus ⁊ hoc notabile ⁊ ita inde ꝙ adulteriū ꝯmittitur cū ſponſa nōdū ꝯg
nita a viro vnde ſi aꝫ ꝯmiſiſſet adulteriū poſſꝫ a viro accuſari. i. a ſponſo
ut. ff. de adul. in l. miles in ꝯ. querebatur ⁊. ſ. de uſur. c. quēadmodum
nam iniuria facta eſt ei ut. ff. de iniur. itē apud in ꝯ. ſponſum ¶ Preſertim.
i. tantū quia in talibus que ſine mortali peccato ꝯmittuntur ſiue commit
ti non poſſunt mandatum nō obligat vel metu non liberat ut xxxij. q. v. c.
ita ne ⁊. ſ. quod metus cau. in. c. ſacris ¶ Illā ⁊ ſi videt͛ eē ꝯtencio tacite

questionis ¶Fornicacõis. ut xxxij. q. vij. in c. omnes cãusaciones ¶Ex cepcione ut puta quia ipse tradidit eã muitam vel eã quia ipse idem for nicatus est ut. j. de adult. in c. pe. et vltimo et xxxij. q. vi. nichil. ¶Affini tas hic reprobat illoꝝ opinio qui dicebant ꝙ per fornicacõni cogitum nõ ꝯtrahitur affinitas et. j. e. c. pe. et. si. et ar. xxxv. q. iij. nec eaꝫ ar. ꝯ. ff. de grad in l. nõ facit. in ꝑ. sciend. et i ꝑ. affines sed tamen illa nõ obstant qm aliud de iure ca non. ¶Officere ar. qd legit time factum est non irritat licet ad eum casum deueniat a quo nõ potuit principiuꝫ habere ut. ff. de itinere actu ꝙ priua. non enim et. ff. de pos stul. l. i. in ꝑ. casum et xxx. q. i. in ꝑ. ad limina ar. ꝯ. ff. de iu di. in l. si a me ¶Culpa. istud generale est sic. j. e. c. vlt. et si qua ꝯria sunt casualia sunt ¶A prede. nro. s. alexandro Sed illa decretal remota ẽ de conpilacone ista jo.

Fraternitati. sponsat. et si maritali eciam af fectu cum eã sponsa ipsius eam pollut ut sic. s. de spon. iu uenis et ita nõ est cõtra xxx. q. iij. in c. extraordinaria. ¶Extraord. i. extra natura lia cum nõdum esset ydonea ad viril amplexus racione e tatis jo.

Ex literis. vxorem suu tam ¶Commixtione. videlicet post ꝯtractam affini tatem vnde illam nõ potuit in vxorem habere ¶Penitẽ ciam ꝓpter incestum si tamen maior debet imponi ꝙ pro adulterio quia incestus imi tat adulteriũ vt xxxij. q. vij. i c. adulterij et. s. e. c. ij. ¶Se paratis. ut si ita esse ꝯstiterit al' a iudice fiat ut dicitur. j. e. c. proximo nota ꝙ affinitas superueniens sponsalibus de futuro rumpit ea ut. s. e. c. ij et. j. in ꝯ. proximo c. ij. secus in matrimonio ut. s. e. discre cione et. j. e. c. pe. et vlti. et xxxiiij. q. ij. in lectum ¶De bent nam incestuosi nõ debẽt ꝯtrahere ꝓpter enormitatẽ deli cti ut dictum est. s. e. c. ij. de lapsu si enim timeretur de ꝭ bene dispensaretur cum eis ut. s. e. c. i. et xxxiij. q. ij. in a dolescencia jo.

Ueniens. infancie. nam infancia dicit usq̃ ad vij annos ut. C. de iure deli be. in l. si infanti. Sed tales non debent iurare neq̃ tenet eoꝝ iura menti cum ipsi nõ intelligant ut xxij. q. v. pars uuli nam et furtum nõ cadit in infantem ut ff. de furt. im puberem secus post infanci am si sit doli capax ut ibi et. j de delic. pue. pueris Sed ta men hic videtur pocius sumi pro etate pueri post vij. an nos ¶Firmata videlicet ob ligacio que interuenit i ma trimonio non recipit pene ad

cogatur redire ad ipsã et maritali affectione eã tra ctare cum adulteriũ ei nõ possit obicere qui eam a dulterandã tradidit pre sertim inuitã ¶Nam et si se cundũ veritatẽ euangeli cam nunq̃ nisi ꝓpter cau sam fornicacõis aut vir vxorem aut vxor viꝝ pos sit dimittere nõ tamen sẽ per ꝓpter causam eandẽ vel vxor viꝝ vel vir di mittere potest vxorem cũ possit excepcione vel repli cacõe legittima impediri ꝭ nec affinitas que post ꝯtractum legittime matrimo niũ inter viꝝ et vxorem inique ꝯtrahitur ei dz office re que huiusmodi iniqui tatis particeps nõ extitit cũ suo iure nõ debeat sine culpa sua priuari ¶Q̃m a quodam prede. nro dicat in consimili casu fuisse disti guendum vtꝝ incestus vel adulteriũ manifestuz fuerit an occultũ aliis as serentibus inter gradum proximũ et remotum po tius esse distiguend ¶Ite.

Fraternitatis tue et infra Diuorciꝫ cau sam approbamus quã in e o canonice promulgasti qui illam sibi postea co pulare presumpsit cui an tea sororem adhuc septẽ nem contractis sponsali bus extraordinaria libidi ne noscitur polluisse. ¶ Idem epo gerũdinen.

Ex literis tue frater nitatis accepimus ꝙ G. lator presenciũ ma trem puelle quã infra nu biles annos desponsaue rat in vxorem carnaliter sepẽ cognouerat et post carnalẽ commixtionẽ puellã tractauit adultã et infra Nos autem eidem viro pe nitenciam iniungi fecimus pro peccato Con. t. t. respõ dentes ꝙ eis ab inuicem se paratis mulier alteri vi ro nõ nubat si prius q̃ cogno uit viri et matris delictuz ei nõ erubuit commisceri vir eciam et mater mulie ris nunq̃ debent ad alias nupcias conuolare ꝭ semp continenciam seruare tenen tur et enorme deflere delic tũ qd pro tam nephanda libidie cõmiserunt presertim si circa personas huiusmodi de lapsu carnis minime ti meat ¶Ite. macrob. arepo.

Ueniens ad ap. se. C. lator nobis ꝓpo suit ꝙ cum tempore infan cie quãdam se ducturũ pu ellam iurauerit i vxorem q̃cito ad legittimam per uenisset etatem pater puel le confederacõem huius modi fideiussoꝝ obligaci one hincinde affirmata e um i ꝓpria domo recepit et nutriuit insimul cũ puel la deide ex conuersacione diutina sorori puelle car naliter se coniunxit tandem amicoꝝ suorum inductus instãcia quã iurauerat in vxorem accepit et nupcias celebrauit quando se illis oportunitatis ingerebat co gnoscebat vtramq̃ Ve rum cum i presencia tua fu erit super hoc accusatus co uincĩ tamen nõ potuit nec suũ cõfiteri voluit delictũ nũc autem reuersus ad cor penitens de commissis salu tis sue consiliũ requit ipedi

sectionẽ ut. s. de spõn. gemina et. C. e. ti. in l. ult. et. C. de inutil. sti pul. in. l. libera ff. de v. ob. tacia et licꝫ alienũ factum in matrimo nio promittat tamen ꝓmittens nõ tenetur ad aliud nisi ut det o peram quã potest ut. ff. de v. ob. stipulacio ista et in l. tacia in pri. ¶Carnaliter et ideo affinitate interueniẽte illam quã desponsa uerat nõ potuit ha bere de iure nec ea cum illaꝫ eandẽ quã cognouit ut. s. e. fra ternitati et. s. de spõ in c. sponsam. ¶Vxorem de facto quaꝫ de iure non potuit eo sibi viam preclu dente ¶Vtramq̃ addens iniquitateꝫ iniquitati sic. s. e. trãs misse ¶Confite. ta men talis confessio non profuisset ut separaret matrimo nium in facie ecclesie ꝯtractum nisi aliter ꝓ baretur ut. s. c. sup eo ¶Malo. ut. s. de vita et hone. cle. cum ab omni ¶Cõ sulas hic intelligo esse dictum in iudi cio anime ut ad neu tram accedat et si au tem postea excomuni cetur sustineat po cius excomunicacõnẽ ꝙ veniat ꝯ consciẽ ciam ut. j. de sen. ex. inquisicioni et. s. de testi. spol. c. literas sed in iudicio ec. pre cipietur ei ut debi tum reddat et ita a liud ẽ iudiciũ ec. et aliud anime ut. s. de offi. ord. si sacer dos sed contra vide tur. s. e. c. proximo ꝭ non est contra qr queritur quid de iu re sit faciendum ibi ꝯ. ꝙ si ita est sepa rentur hic vero con sulitur anime quid sit in iudicio faciend cum factum est oc cultum et sic non est ꝯ et clausula illa si res ita se habet de debet ibi suppleri si cut erat in antiqua conpilacione

Tre affinitã tem. i. honesta tem ut. s. e. in. c. di screcionem sic. j. e. in c. proximo ¶Sol uere non tamen exi gere ut. j. e. in c. pri mo et. s. e. c. i. sic. j. de sen. ex. in c. inqui sicioni ¶Affinitas ut. s. e. discrecionez et. j. e. in c. pe. jo.

Lordāne· cognita ⁊ ſic ſtatim fuit matrimoniū maxīe cū ſu-
plente etatem ut· ſ· de ſpon· impub· a nobis ⁊ c· ultimo
Culpa· nullus enī ſine culpa iure ſuo priuari debz ſic· ſ· e· di-
ſcretionem lvi· di· in· c· ſatis peruerſū ⁊ xvi· q· ſi· in· c· inuentū ar-
g· ſ· ut lite nō dict· qm̄ frē· in §· ſi vero in fine ⁊ j· de purg· antiqua
et xxix· di· in c· reno
uātes ſed tamen i
bi cauſa ſubeſt qua
re puniuntur ſine cul
pa nō tamē ſine cau
ſa· Penitencia e
cū muier debz im
poni ꝙ pro adulteri
o ut· ſ· c· c· ij· qm̄ in
ceſtus mat adulte
riū ut xxxij· q· vij· in
c· adultery Exa-
ctus ſ tamen ipſe ñ
debet exigere ſic· ſ· e
c· i· ⁊ in· c· tranſmiſ
ſe ⁊ poſt mortē uxo
ris ille nō debet cō
trahere ut· ſ· e· c· ij·
⁊ in· c· ex literis
Ex literis
ſubarraſti
ſic· ſ· de ſpō
impub· in· c· de illis
et in· c· ultimo ubi de
h· Quarto gra
du· unde mulier cum
nō poterat habē cū
eodem eſſ affinis in
primo genere affin
tatis ⁊ in quarto g̃
du ut xxxv· q· v· in· c·
porro· Affirmare·
et ſic matrimoniū cō
traxerunt Archi
pbr̄ forte ad hoc de
legatus vel cciā de
cōſuetudine loci que
tribuit iuriſdictōē
ut· ſ· de off· archi ⁊·
ſi· C· de emanci· l· i· ⁊
et ſi· Quinto pri
mi dixerūt de quar
to ñ nocet quia ali
ud iudiciū fuit illō
nec fuit aliquid pro
batum Coraz ⁊
ſed quare poſt pub
licationem teſtiū ite
rū inducuntur teſtes
ꝙ illud in aut· de te
ſti· in §· illō coll· vij
et· ſ· de teſti· in c· fra
ternitatis dicit qui
dam ꝙ iſtud eſt in
matrimonio ſpecia
ale vel etiam tu di
cis ꝙ iurauit jtem
ꝙ iſti nō erant acu
ſatores unde neceſſa
riū habebant teſtes
producere ⁊ nulli
teſtes inducti fuerāt
in cauſa iſta ⁊ nota
hic ar· ꝙ i cauſa ma
trimoniali jtem reci
piuntur teſtes etiam
poſt publicationē
ar· ad h· ſ· de ſpon-
ſali in fi· ⁊· ſ· de dua
gi· ſuorum c· vlt· ⁊· g·

Cum igit nō tantū ā ma
lo ſz ab omni ſpe mali pre
cipiat deus p apl'm abſtin
ere Mandamus quaten⁹
predicto· C· pro h⁹ modi
enormitatis exceſſu iniū-
cta pnīa ꝯpetenti cōſulas
ei monens ſalubriter eā
inducens ut de cetero ab
ſtineat ſe ab utraqz·
Idē archid· ſtig·
Tue· f· deuotio poſtu
lauit utrū is qui cū
ſororē legittime cōiugis
fornicatus cum uxore poſ
ſit poſtmodū morari et ex
igere debitum et ſoluere
requiſitus Nos autem re
ſpon· ut uxor a ꝯmixtiōe
viri abſtineat ꝓpter pub
licam honeſtatē et in cōti
nencia maneat donec vir
vniuerſe carnis viam in
greſſus fuerit diligencius
eſt monenda ꝙ ſi forte ā
monicioni parere recuſās
tal' fuerit ut de lapſu time
atur ipſius vir eius pote
rit et debebit cum dei timo
re debitum ei ſoluere con
iugale cum affinitas poſt
matrimonia inique ꝯtracta
illi nocere nō debeat q̄ ini
quitatis particeps nō exti
tit Greg· ix· pic· epo
Lordane mulieris pe
ticio ꝯtinebat ꝙ· J·
layeus cū ipſa que ñ dum
decimū etatis ſue annū im
pleuerat p verba de futu
ro contraxit et ea infra e-
iuſdem anni ſpacium car
naliter cognita matrem
ipſius ſibi poſt matrimo
nialiter copulare ac dam
nare ꝯmixtionis amplex⁹
ꝓcedere nō expauit et in
fra quare prefata· J· ſup
plicauit ut cū carnis ſti
mulis reſiſtere nequeat ſi
bi a iure ſuo ſine ꝓpria cul
pa fraudaretur et prouide
re ſalubrit dignaremur·
Ea ꝓpter Mandamus q̄
tenus ſi res ita ſe habet v
trūqz ipſorum ad vouendaz
ꝑpetuam continenciā mo-
neas attente et inducas et
ſi ad eam inducia nequiue
rint memorati· J· iniūcta
ei primitus ꝓmiſſo pe-
nitencia inceſtu ꝯpetenti vt
eidem cohabitet et ꝯiuga
le debitum ei reddat exa-
ctus cen· eccle· conpellas
Alexander tercius·
De ꝯſanguinitate ⁊ affinit·
Ex literis tuis ac
cepimus ꝙ qui-
dam M· ſecreto
quandam viduam ſubar
raſſet et carnaliter cog-
nouiſſz et infra· Tandez
cum vir paratus eſſz eam
i cōſpectu eccleſie ſbarra
re ſurrexerūt duo ꝓponē
tes ꝙ iſte qui eam ſbarra
re volebat priorē virum
quarto gradu ꝯſanguini
tatis attingit Unus autez
ita ſe audiſſe iurauit alius
noluit id iuramēto firma
re et ifra Nūc prima que
ſtio reuixit et iurauerunt
duo corā archipbr̄o plū-
ribus· ꝙ primus vir fuit
quito ſupſtiti ꝯſanguini
tatis gdu cōiunct⁹· Quo
circa mandamus quate
nus utramqz partē ante
tuam preſenciam ꝯuoces
et facias teſtes coram te iu
rare et ifra· Inquiſita ve
ro diligencius veritate ſi
per teſtes circumſpectos
omni excepcione maio-
res inueneris ꝙ primus
vir ſupſtitē quarto gdu

ex probat· in· c· ciuſdam matrimonij Maiores illi enim dicunt etiam ex
cepta· maiores qui nō poſſūt repelli aliqua excep· Canones· ut xxxv· q·
iij· in· c· equaliter ⁊ in· c· nullū ⁊ in· c· de ꝓpinquis in fine Vxoris iſtud
tamen dicit ſi ꝯtraxiſti ſponſalia ſiue iuri cū aliqua mortua illa nl'az poterit
p⁹ea ducē i uxo· de ꝯſang· eius cui⁹ ꝯcuſſō illa ſpōſa vel uxor tua te mor
tuo nullū poterit habere de
ꝯſangui· ut· ſ· de ſpon· in· c·
ſponſam ſic ergo mulier iſta
nō poteſt illū in virū qui fue
rat priori viro ſuo in quarto
ſiue in quinto gradu ꝯiunct⁹
vel etiā in ulteriorib⁹ ſm iu
ra antiqua tamen hodie ul
tra quartum nō impedit ma
trimoniū ut· j· e· nō dz ſi q̄
re dicit ipſe ut ſeparentur ſi i
quarto gradu reperiant vir
iſte ⁊ maritus p̄mortuus nō
ne idem eſſz ſi eſſent in v· in
vi· vel in vij· ſm illa tempora
tu dic ꝙ diſpenſatiue tolera
bantur in v· ⁊ ulteriorib⁹ ſi ig
noranter ꝯtraxerunt ut xxxv· q·
viij· in· c· de gradibus ⁊ ideo
dicit ꝙ ſeparētur in quarto
non autem in quinto gra
du vel ulteriori Poteſta
tem nota ꝙ duo exiguntur
ad cognoſcendū ⁊ iudicandū
de cauſa matrimonij· videli
cet ſciencia canonū ⁊ ꝙ ha
beat iuriſdictōnē ordinariaz
vel etiā del· ar· xx· di· in §· i·
Item nota ꝙ cauſa nō eſt de
leganda niſi perito ⁊ exercita
to ar· ij· q· ij· c· ultimo ⁊ de pe
ni· vi· in c· i· in prin· ⁊· C· de
iud· certi iuris eſt Item tu ha
bes hic ar· ꝙ de cauſa matri
monij nō poteſt in arbitrū ꝯ
promitti ⁊ eſt expreſſū· ſ· de
tranſac· in· c· ult· ⁊· ſ· de teſti
in integrū in· c· p· in fi· ⁊ ar·
ff· de arbi· in· l· nō diſtingue
mus in fi· in §· ul· ⁊ §· ſe· ⁊
poteſt autem eſſe racio nam
et arbitriū nō ꝯſtringit niſi
metu pene ut· C· de arbi· in· l·
i· ⁊ pena nō debet apponi in
matrimonio ut· ſ· de ſpon· gē
ma cum libera debeant eſſe
matrimonia ⁊ nec etiam ꝙ
et una via prohibetur alia
fiat ut· ſ· de ꝓcura· tue cum ꝯ
cord· ſuis vel etiam quia ma
trimoniū deo auctore fuit in
ſtitutū ut· j· ti· proximo in· c·
ultimo ⁊ ita nō poteſt diſ
ſolui quo ad eccleſiā niſi p
illum qui auctoritatem ha
bet cum iuriſdictione quā nō
habet arbiter qui nullā hz·

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Vper eō nubilē tñ legitima fuit ad sponsalia. ¶ Fide .i. iuramēto ex quo mulier fortius ius ꝗsiuit petendi illū ar. ś. de spon. ꝑterea. jo ¶ Manifestū. ita tñ ꝙ notoriū ut .ij. q. i. in. c. de manifesta. ¶ Cognouisse. ut si cognouit ꝓpinquā illius soluta fuerūt sponsalia ut. ś. in. ti. ꝓximo. c. ij et in. c. ex līis. ⁊ nota ꝙ fama impedit matrimoniū ꝯtrahendum ut. ś. ḋ spō siū in ꝯtra ⁊ plus etiā facit fama hꝰ ꝙ̄ dem ubi iuramentū interueniente ut. ś. ḋ spō. pre terea. al' dictū unius facit ⁊ fama impedit matrimoniū con trahendū ut. ś. de testi. sup eo

Qvod dic; ꝯ. i. jo. Quarto stipite. stipes autē appellat cōmunis parens a q̄ plures descēderūt. sicut ysaac fuit stipes esau ⁊ iacob et stipes non facit gradum de hꝰ tu habes j. e. c. vlt. ¶ Per li neam descēdentem hꝰ ꝗ tu ha bes duas lineas descēdentes sic. j. e. in. c. si. et iste due linee descēdentes unā faciunt trāsuersalē. ¶ Indulgenciā que de auct. dñi pape specialiter fa cta fuerit. al' non tenuisset nā solus ip̄e in tali casu dispēsat. ut. j. e. c. ꝗ circa ⁊. ś. de trāslac. c. si. ¶ Et a quolibet. istā re gulam tu habes j. e. in. c. si. ⁊ intellige vsqꝫ ad lineā equali tatis qm̄ in sequētibꝰ gradꝰ adicit. ¶ Proximiorē. i. ꝓpe cum q̄ est in gradu ꝓximior a stipite. ¶ Coniūgendoꝝ. ar contra. ff. de cōsti. princ. in. ꝯ. si. ⁊. ś. de donac. cū dilectus in fi. ⁊. j. de verbo. sig. olim ⁊. j. e. c. si. so. beneficiū principis ē interpretandū largissime ab a lijs sed ab eo a quo indultū vel cuius auct. potest interpreta ri ut placet eidem. vt. ff. de l. ⁊ sena. ꝯsul. in. l. ⁊ ideo. ar. de sen. excōmuni. inter alia ⁊ racio fꝰe interpretat indulgē ciam nā sic obseruabatur ḋ cō suetudine ut etiā vsqꝫ esset in sexto gradu a stipite al' scan dalum erat sed tñ hodie istud nō habet locum nec est neces saria indulgencia tal' ut. j. e. non debet. ¶ Non debent. ꝙ quanto remociores sunt a stipite tanto minor memoria ꝯsanguinitatis habet quod tñ hꝰ considerabatur ut. xxxv. q. iij. c. de ꝯsāginitate et. c. in co pul. ¶ Consuetudinē. nota ꝙ antiquā ꝯsuetudo q̄ tñ nō sit a iure improbata seruanda ē ⁊ ꝓcipue ꝓpter scandalū. ut. xi. q. iij. i. c. conquestꝰ ⁊ veruste tis mos fidelissime seruandꝰ ē ut. C. de testā. in. l. testamēta. ⁊ de publi. ⁊ nec licitacio in ꝗ j dem eoꝝ ⁊. ś. de ꝯsuetuḋ cum dil' ⁊ i matrimonio seruat ꝯsuetudo ut. ś. de cog. spū. c. i i si. ⁊ in. c. sup eo ¶ Item nota ar. ꝓ scandal' euitādo ar. ś. ḋ regul. c. vltimo ⁊. j. de no. operi. nūci. cū ex mundo. jo. ¶ Nouitate nota nouitates esse uitandas ut. ś. de ꝯsue. cum ꝯsuetudinis ⁊. xi. di. iij. c

consanguinitatis attigit nō differas sentenciam di uorcij ꝓmulgare eque ci ut canones dicūt abstinē dum ē a ꝯsanguineis uxo ris et ꝓprijs. Ceterum tu am prudenciam nolumꝰ i latere ꝙ non sūt cause ma trimonij tractande per q̄s libet sed ꝑ iudices discre tos qui potestatem habe ant iudicandi et statuta canonū non ignorent ¶ Vrbanus iij.

Super eo ꝙ iuuenē asseris puellā quā dam nondum nubilem fi de interposita desponsasse que iam facta nubilis eū repetit et ille excipit dicēs iure non debere eam duce re pro eo ꝙ postq̄ puella affidauit eiusdem carnali ter ꝓpinquā cognouit. In quisicioni t. t. respōdemꝰ ꝙ si manifestum est iuue nem ꝓpinquā predicte puel le cognouisse vel si non ē manifestum fama tamen loci habet hꝰ cum esset spō sa tantūmodo de futuro i dem ab impeticione ipsius debet absolui ¶ Clemēs iij.

Quod dilectio et in fra. Quesiuisti vtꝝ is qui a stipite per descen dentem lineam sexto vel vij. gradu distat possit ei que ex altera parte per li neam descendentem ab il lo stipite secundo vel ter cio gradu distat matrimo nialiter copulari ꝓpt' ap. se. le. qua ꝑmissum ē ho minibus terre illius i vi. gradu coniungi qđ vide tur posse fieri ſm regulā quis distat a stipite et a qua dicitur quoto gradu quolibet per aliam lineaꝫ decedentem ab eodem cuꝫ tamen de ꝯsuetudine terre si qñ talis casus emerserit in quo ꝓpter proximiorē gradum coniūctos sepenē et impediant copulari vo lentes. Nos itaqꝫ respon demus ꝙ indulgencia illa sic intelligenda est ꝙ vtꝫ qꝫ coniungendoꝝ distat a stipite vi. gradu si vero al ter sexto vel septimo gra du distet a stipite alter a secundo vel tercio coniūgi nō debent. Vnde i hac par te consulacius ducimꝰ mł titudini et obseruate ꝯsue tudini deferendū q̄ʒ aliud per dissencionē et scanda lum ꝓpꝉi statuendum q̄ dam adhibita nouitate ¶ Innocen. iij.

De infidelibꝰ ad fideꝫ cōuersis vtꝝ si ante ꝯuersionem ſm legis vete ris instituta circa gradus cōsāginitatis a canone de notandos ꝯiūcti fuerit se parari debeant post bapti smum. Con. t. ducimus respondendū ꝙ matrimo niū sic ꝯtractum nō est post baptismi lauacꝝ separan dum cum a iudeis dñs req̄ situs si liceret vxorem ex quacūqꝫ causa dimitte re ipsis respondit quos de us ꝯiūxit homo nō sepa ret per hoc innuēs eē ma trimoniū iter eos ¶ Itē

Quod sup hijs et in fra. Sup eo igitur ꝙ pater et filius cum ma tre et filia et duo cognati cum duabus cognatis a uunculus et nepos cuꝫ du abus sororibus ꝯhūt ma trimonia. t. tibi ducimus

De infidel. a cīu ut. xxxv. q. ij. in. c. i. quis nesciat. jo. ⁊. ij. ⁊. contradicimus ⁊ etiam in alijs ibidem ⁊. xxxv. q. v. ad sedem ¶ Requisitus ut. xxvi. di. in. c. deīn oppoitur. ¶ Inter eos nam si mater est inter iudeos ibi est indiuidua ꝯiūctio. ut. xxvij q. ij. in ꝯ. i. ꝗ ibidem separent donato libello repudij. ut. xxxiij. q. ij. c. non satis ꝗ non ē matrimoniū inter eos ꝗ istud n̄ fit sine pec cato. ut. j. de diuor. gaudemus in. fi. ⁊ c ꝯto. jā si aliter infide lium ꝯuertatur ad re ligionē reliquo no lente eidem cohabi tare sine ꝯ tumelia creatoris soluit mat rimoniū ut. j. de diuor gaudemus. in fine ⁊ e. quanto ꝗ nō est in ter eos indiuidua cō iūctio ⁊ sic ñ est ma trimoniū. ꝗ potest ex poni indiuidua. id ē apta non diuidi. vel etiā tu intellige istā descripcōm de matri monio rato ⁊ cōsum mato qđ est tantum inter fidel' ¶ Item a lia racōne non ē ma trimonium inter eos nam ipsi cōtrahunt eo ꝓposito ut cū noluerint separent do nato libello repudij ꝓpter qđ non expri mitur sed tñ istud est ꝯtra substanciā mat monij ut. xxxij. q. ij. i c. solet ⁊ aliī ⁊. ś. ḋ cond. appo. in. c. ult. Respondetur si isto pactū exprimat i ip so ꝯtractu nec inter eos nec etiam inter xp̄ianos ē matrimo nium sed non copu lātur eo pacto ut po stea vxores abiciāt de facto ē ergo mat rimonium inter eos ꝗ nō tamen ut. j. de di uor. quanto. jo.

Quod sup ipe diri. affinitas cū ꝯtracta inter ꝯsāg uineos viri ⁊ vxoreꝫ eius nō trāsit ad ꝯ sag. vxoris nec con uerso unde possunt legitime copulari ꝗ ¶ Consuetuḋ. ꝗ con suetudo excusat i ma trim̄ eme ut. ś. de spō duoꝝ in. c. vlt. ar. ꝙ ś. de cogna. spū. c. i. et. c. sup eo ⁊ xxxij. q. iij. obiciūt. So. ꝯsuetudo ꝓpt' scand legitimas ꝑsonas ad ꝯtrahendū facit ille gitimas ⁊ sic lo quitur ille decr. ś. de cogn. spū. c. i. ⁊ in. c. obiciunt nō ꝯdic

reſpondendū ꝙ licet oēs ↄſāgnei viri ſint affines vxoris et oēs ↄſāguinei vxoris ſint viri affines inter ↄſāguineos tamen vxoris et vxor viri ex coniunctōe .ſ. viri et vxoris cōiugio nulla ꝓrſus affinitas eſt ↄcta ꝓpter quā inter eos matrimoniū debeat impediri Ne autē infra gradus ꝓhibitos matrimoniū ↄhatur debes publice inhibere et preſūptores ec. diſ. punire nō obſtante ↄſuetudine que dicēda ē poci⁹ corruptela

Quia ēca et ifra Itē Porro de nobili viro n. ꝓ cui⁹ diſpēſacōe in dulgēcia rēancedi .ſ. cū ea que ipm .v. ↄſāguinitatis ḡdu attingit a ſe. ap obtinēda falſa nobis fuerat cauſa allegata videlicet proles cū tn̄ an diſpenſacionē obtentā vnica filia quā hēbat viam fuerat vniuerſe carnis igreſſa ꝓut tua ↄſultacio cōtinebat diſſimulare poteriſ ut remaneat in copula ſic ↄcta cum ex ſeparacione ſi cut aſſeris graue vicias ſcandalum imineret Itē Qua nos duxit. f. ↄſulendos utꝝ illoꝝ ſufficiat teſtioniū vbi ad matrimoniū dirimendū qui ↄſāguinitatis grad⁹ ab admiculo et nepote videlicet fratris filio et ſororis inceperunt ↄputare Nos igit iqui. t. t. reſpōdemus ꝙ cū ↄiugiū multū fauoris obtineat teſtes qui ad diuorciū celebrandum producti ↄſāguinitatis gradus ↄputāt a ſtipite debēt icipere .i. a parētibus et germanis et ſic ꝑ ordinē diſtiguere grad⁹ nominibꝫ ꝓprijs vel equipollētibꝫ iudicijs deſignādo pſonas preſtim cū ſepius teſtimoniū ꝓhibeāt de auditu ꝙ quia minus eſt validū nō eſt i articulo huiuſmodi mīmū laxāda facultas cū qua racione ↄputacionem iciperent a ſecunda eadem ab vlteriorib⁹ icohoarent Itē

Non debet reprehenſibile iudicari ſi ſcd'm varietatem tempoꝝ ſtatuta quandoqꝫ variant humana preſertim cū vrgēs neceſſitas vel euidens utilitas id expoſcat qm̄ ipſe deus ex hijs que in veteri teſtamento ſtatuerat nō nulla mutauit i nouo Cū ḡ ꝓhibicōes de ↄiugio

nam qm̄ ille inos erat tamen nō erat ↄhete cū illis pſonis ſ mo do eſt ſed tn̄ ↄſuetudo quātumlibet ſit longa nō pōt pſonas illegitimas ad ↄhendū facere legitimas ꝓ ut h intelligitur nulla enim ↄſuetudo poſſ facere matrimonia inter ↄſang. licita ꝓmo quanto plus inſimul eſſent tāto ecīā tales grau⁹ peccant ut .j. e. nō debet ſ. ri ↄuerſo bñ.

Quia quintq. tamen hodie nō eſt neceſſaria in iſto caſu aliqua indulgencia ut .j. e. ñ debet Sedes apnota ꝙ ſolus papa diſpenſare poteſt circa gradus ↄſanguinitatis et ecīā legatus ut .ſ. de traſlac. in .c. pl. et xxxv. q. ij quedam lex et inc. ſcripſit ar. ḡ .ſ. e. ꝙ dilectū ſ ibidem ſoluitur Falſa cauſa. nota ꝙ cauſa falſa allegata nō vicīat diſpenſacōem ſic ecīā et falſa cauſa ñ impedit religionem ut .ſ. de ↄuerſi. ↄiug. in .c. ex pte ij Itē et falſa ecīā demonſtracō ñ per emit legat ut .C. de fal. cau. adiec. l. ij. et .ff. de condic. et demon. in .l. falſa demonſtracio et in .l. cū talis in ꝗ. falſam et inſt. de l. in ꝗ. huic proximo et in ꝗ. longe et .ff. de l. in .l. ſi ſic in ꝗ. ſi. Itē cauſa ecīam ſemel ꝓbata ſiue vera ſiue falſa tn̄ ↄceſſum ex illa cauſa ñ reuocat ut inſt. ex quibꝫ cau. manū. nō poſ. in ꝗ. ſemel Set ꝙ videtur ut iſti ex tali diſpenſacōne nō ſūt ſecuri qm̄ tacita veritate et ecīam falſo ſuggeſtu diſpenſacio ē obtenta vñ nō debꝫ ualere ut .ſ. de ꝓſpt. in .c. ſup litteris et videtur ecīā expreſſius .j. de ſen. ex. c. cū pro cauſa ubi de hoc ſic ecīam et in voto ut .ſ. de fide inſtru. in .c. quod ſup et ij. q. iij. in ꝗ. notādum Item eſt ar. in h ꝙ dixit diſſimulare ꝙ cauſa falſa nō impedit diſpenſacionē Item tu habes hic ꝙ proles dat cauſam diſpenſandi in gradu prohibito ſic xxxv. q. viij. in .c. pl. et .ff. de ritu nupci. qui in prouincē nō tamen credo ꝙ ualuiſſ iſta diſpēſacio ſic obtenta niſi iſta dec. poſtea emanaſſ et ita ex iſta diſſimulacione ex cauſa que ſubiacet hic ſi ↄtr poſſiterunt ſimul eſſe al' nō eſſent bene tuti jo.

Tua fauoris ut .ſ. de ↄdi. appo. in .c. ult. et .j. qui matri. accuſ. poſ. in .c. videtur Germanis et ita nō eſt neceſſe incipere a ſtipite ꝓmo a fratribus ut .ſ. de teſti. ſeries et in .c. licet in prin. et xxxv. q. v. c. i. et .j. de diuorcij. porro in fine ſic ergo patet ꝙ eciam omnes gradus et pſone ſūt deſignādc ut xxxv. q. vi. c. de parentela et .ſ. de teſti. licꝫ. Equipollentibꝫ ubi enim refert utꝝ no

tum ꝓpꝛio an ecīā ꝑ circūlocucōem expreſſum aliquid exprimat qd equipolleat nomini ꝓprio ut .ſ. de teſti. licet et .ff. ſi certū petā. in .l. certum jo.

Non debꝫ ꝛpꝛim ut xxix. di. ſciendū et iij. di. erit autē et xxxv. q. iij. quis ignor⁹ et c. obiciuntur et xxiij. q. viij. c. occidit et .ſ. de tranſac. c. viſiñio et .j. de ſen. ex. ſup eo. ꝓ Mutauit ut de pe. di. i. nouit deus xxij. q. iiij. incōmutabil: Secundo et tcio ut melius intelligas iſtam literā videas quid ſit primū genus affinitatis et quid ſecundū et tercium genus affinitatis primū ſecundū et terciū inuenire debet ꝑ iſtam regulā pſona addita pſone ꝑ carnis copul' mutat genus et ñ gradū verbi gracia genus attinēcie dico verbi grā ego et frater me⁹ ſumus ↄſangnei in primo gradu ↄſanguinitatis frat me⁹ duxit uxorē illa ē pſona addita pſone ꝑ carnis copulā illa mutat genus abſtinēcie .i. alio genere attinēcie michi attinet quā frater meus quia ille eſt michi ↄſāguineus et illa eſt michi affinis ſ nō mutat gdūꝫ quia ſicut eſt michi frater ↄſangneus in primo gradu ſic et illa mediāte fratre michi affinis ē in primo gradu affinitatis ꝓme ḡ ſi tu vis habere ꝓmū gen⁹ affinitatis adde per carnis copul' in aliquā de tua ↄſanguinitate aliqꝫ ꝑſonā et eſt illa tūc affinis ↄſanguineis eius ñ ſui i ꝓmo genere affinitat' et iſtud genus tn̄ hodie ē ꝓhibitū vñ mortuo illius mulieris viro ut puta fratre tuo illa nō ꝑt aliquā de ↄſanguinitate viri ſui habere ḡ patet ꝙ oēs ↄſangnei et ↄſangnee vxoris mee ſūt michi affines in primo genere affinitatis Itē ſi vis habere ſecundū genus affinitatis adde pſonā per carnis copulā primo gñi. h modo vxor mei fratris ē michi in ꝓmo genere affinitatis mortuo fratre meo adde illi aliū virū tūc ille erit michi affinis in ſecūdo genere affinitatis et ille ſcd'm antiquā iura mortua illa nō poterat aliqꝫ accipere i vxorem de ↄſāgnitate ꝑoris mariti uſqꝫ ad quartum gradū et de iſto ſecūdo genere tu habes xxxv q. iij. in .c. de ꝓpinquis ſed tamen hodie no ꝓhibet ut hic dicitur Item ſi tu vis habere tercium genus adde pſonā ꝑ carnis copulā ſcd'o generi et ſic tu habebis tcium genus verbi grā ſepius fuit maritus relicte tui fratris mortua illa relicta maritus eius qui ē in ſcd'o genere affinitatis accepit aliā tūc illa eſt tibi i tcio gñe affinitatis vñ illa oli mortuo viro ſuo ñ poterat copulaē alicui de ↄſāguinitate tua cū illa eſſ tibi et ↄſāguineis tui fratris i tercio genere uſqꝫ ad ſecundū gradum et de iſto genere tu habes xxxv. q. iij. porro et ꝓmu genus ↄhitur tn̄ ex vna pte ſecūdū et terciū qnqꝫ ex vna ut in ꝑ dictis exemplis qnqꝫ ecīam ex utraqꝫ ut in vxoribus duoꝝ fratꝝ qui ſunt inter ſe in ſecūdo gñe ex utraqꝫ parte appoſitum tūc altero fratre mortuo ſi illa copuletur alteri tūc illa erit in tercio gñe uxori alterius fratris Primū genus dicitur quia primo emanet de ↄſāguinitāte vel quia vna perſona mediante alia ↄhitur Item ſecundū dicitur quia in loco ſcd'o emanat poſt

in ſecūdo et tercio affini-
tatis genere minime ꝯ-
hendo et de ſobole ſuſcep
ta ex ſecundis nupcijs ꝯ-
gnacioni viri nō copulā-
da prioris et difficultatē
frequenter inducant et a
liquando periculū pariant a
nimarū cum ceſſante pro
hibicione ceſſet effectus
conſtituciones ſup hoc e
ditas ſac̄ approbacione cō
cilij reuocantes preſenti ꝯ
ſtitucione decreuimus vt
ſic contrahentes de cetero
copulantur libere ¶ Pro
hibicio quoqꝫ copule cō
iugalis q̄rtum ꝯſangui
nitatis et affinitatis gra-
dum de cetero nō excedat
q̄m in vlterioribus gra-
dibus iam non p̄t abſqꝫ g̃-
ui diſpendio huiuſmodi
prohibicio generaliter ob
ſeruari Quaternari⁹ ve-
ro numerus bene ꝯgruit
prohibicioī ꝯiugij corpa-
lis de quo dicit apoſtolus
q̄ vir nō habet poteſtatē
ſui corporis ſȝ mlier neqꝫ
mulier habet poteſtatem
ſui corporis ſȝ vir q̄m ſūt
quatuor humores in cor
pore qd̄ et conſtat ex iiij.
elementis .Cum ergo iā
uſqꝫ ad quartum gradū
prohibicio cōiugalis co-
pule ſit reſtricta ita eam
volumus eſſe ꝑpetuam nō
obſtantibus cōſtitucioni
bus ſuper hoc dudū editis
vel ab alijs vel a nob ut
ſi quis contra prohibicio
nem huiuſmodi preſūp-
ſerit copulari nulla longi
quitate defendatur anno
rū diuturnitas temporis
non minuit peccatum ſȝ
auget tantoqꝫ ſūt graui
ora crimina quantoqꝫ di
uius infelicem animam
detinēt alligatā. Greg. ix.

Vir qui a ſtipite q̄rto
gradu et mulier q̄
ex alio latere diſtat q̄nto
ſm regulam approbatam
qua dicitur quoto gradu
remocior differt a ſtipite
et a quolibet per aliam li
neam deſcendenciū ex eodē
licite poſſunt matrimoni
alit̄ copulari ¶ In h. p. ix.

De frigidis et maleficiatis et impotentia coeundi.

Accepiſti mulierē
et per aliq tem
pus habuiſti p
menſem aut per tres aut
per annū et nūc primum
dixiſti te eſſe frigide natu
re ita vt nō poſſes coire
cum illa nec cum aliqua a
lia ſed illa que tua mulier
eſſe debuit eadē affirmat

primū vel eciā quia duabus pſonis mediantibus Terciū dicit q̄ in ter-
cio loco vel eciā tribus pſonis mediantibus emanat ſic intelligit qd̄ hic dicit
Sed nūquid honeſtas publica eſt amota ⁊ videtur q̄ nō q̄ de ea nichil
dixit ſed ꝯ videtur p. c. xxxv. q. iij. c. porro ubi ꝓhibetur ſm genus ⁊ pre
ter iſtud impedimentū ibi publica honeſtas ut i vxoribus duorū fratrū ſiue
ꝯſobrinorū ſed ſecūdum gen⁹
remotū eſt ergo ⁊ illa pub
lica honeſtas poteſt dici q̄ v-
bi publica honeſtas ſimul i
cidit in eū caſum cum ſecūdo
vel tercio genere ut in vxori
bus duorū fratrū ſiue ꝯſobrino
rū vno ſublato tollit aliud p
ꝯſtitucōem iſtam quociēs ei
uiciū ex vna radice naſci-
tur tūc eſt ꝯſequēs ut vna
lege tollatur C. de nupc̄. l. vl
tima in fi. ⁊ ff. de uſufr. duo
bus ꝗ colonus. ff. de arbo fur.
in ceſ. l. ſi colonus ⁊ eciam a
lia publica honeſtas ut ſobo
les ſuſcepta ex ſecūdo nupci.
nō copulanda ꝯgnicōi viri
prioris eſt ſublata ut ſtatim
dicit ſequēs litera at vero pu
blica honeſtas ad huc eſt ut. ſ.
de ſpon. impub. duo pueri ¶
Secūdis nupcijs iſtud ita
intellige ſic frat meus vxorē
habebat cōmortuo relicta e
ius ꝯhebat cū ſecūdo proles
nata de illis nupcijs ſecūdo
nō poterat olim copulari ali
cui de ꝯſāguinitate prioris
mariti ⁊ hoc autē ꝓpt publi
ce honeſtatis cauſam vel dic
q̄ ſublata eſt in iſto caſu in a
lio caſu durat ad huc ut di
xi in ſpōſa. de futuro q̄ i ma
trimonijs nō quid liceat ſȝ
qd̄ honeſtum eſt ꝯſiderari de
bet ut. ff. de ritu nupci. in l. nō
ſemp ⁊ ideo frat impeditur
ſumē ſponſam fratris ꝓpt ho
neſtatē publicā q̄ ſcriptum
eſt ſponſam fratris nō poteſt
frater habere ut. ſ. de ſpon.
ad audienciā et ar. ad h. ff.
de adop. qui in adoptione
jo. dixit q̄ publica honeſtas
eſt in omnibus ſublata ū in
ſponſalibus de futuro ego i
telligo eē ſublatum tm̄ i caſi
bus qui hic ponūtur ⁊ in aliꝭ
¶ Reuocantes tū gg. qui diſ
ſoluit gn̄a affinitatis hic ne
gat verbū dei manere inetur
nū ut xxxv. q. x. fraternitatis
vltra mediū verſus finē ua
liter jnno. diſſoluit h̄ intelli
gere ſine cauſa ⁊ ab alio q̄
ſucceſſore gg. ¶ Liceret ſic
ergo videt q̄ matmoniū illo
rū qui ante iſtam ꝯſtōem ꝯtraxerunt in v. vel eciā in vi. gradu ū ꝯfirmētur
hic quia ꝯſtituciōes matmonij ubi trahunt ad p̄terita matmonia ut xxxv.
q. iij. in. c. de inceſtis ⁊ xxxi. di. ante trienniū ⁊ eciam generaliter ꝯſtitucō
nes nō trahunt ad preterita niſi iſtud caueat ibidem ut. ſ. de ꝯſtō. i. c. vl.
Sed pone q̄ p⁹ iſtam ꝯſtōem publicatā ſimul ſteterūt nam ſcienter dico
quia eo ipſo intelliguntur ratū habere matrimoniū ut ar. ſ. de ꝯiug. ſer-
uo. c. ꝓpoſuit ⁊. ſ. de ſpon. impub. literas ⁊ in. c. acceſſit ⁊. ff. de ritu nup
in. l. ſi quis in ſenatorio nā ⁊ ſi p̄mus ꝯſenſus nullus fuit bñ potuit ꝯfir-
mari poſtea ut in aut̄. de nupc̄. in ꝗ. ſi vero ab inicio ꝯtē videtur q̄ verba
ſūt neceſſaria ut. ſ. de ſpon. tuc. ⁊ xxix. q. ij. in. c. ſi quis ingenuus ⁊ eciam
nouus ꝯſenſus requirit ut. ſ. de eo qui duxit in matmo. in. c. veniens niſi
expreſſe ꝯſenciat antiquus ꝯſenſus videt ſemp durare qui tamē null⁹ fuit

ut. ff. de pac. in l. ſi ſi manēte ⁊. ff. de arbi. ſi cum dies in prin. ⁊ in
l. labeoin ꝗ. pſ. ⁊. ff. de v. ob. l. i. ꝗ. ſi cui adiicit So. dicas q̄ p mat-
monio ſtandū eſt ex quo ex certa ſciencia poſt publicatā ꝯſtōem
inſimul ſteterūt nam ipſo facto matmoniū inuenit ſaltum preſūp-
tum ¶ Quatuor humores de quibus tu habes. ſ. de celebra. miſ
ſa. in quadā in fine
¶ Longinquitate
et ita nulla preſcrip
cio currit ꝯ matri-
moniū ſic enim oli
currebat ſicut eciā ⁊
ꝯ votū nulla currit
preſcripcō ut xxxiij. q
v. in. c. quod deo pa
ri ⁊. ſ. de regul. ſi-
cut nobis ¶ Infeli
cem. ſ. de ꝯſue. c. ult
et. c. q̄to. ⁊. j. de ſy
mo. nō ſatis ⁊ in. c.
ſe. jo.
Vir qui quar-
to ⁊ idem eſſ
ſi in tercio vel in ſe
cūdo ſecundū regu-
lam ſequētem q̄ ni
chil attinet ei qui ē
ex aliena linea in v.
licet magis appin-
quet ꝯmuni parēti
¶ Approbata. no.
q̄ regula olim a ma
giſtris tradita ap
batur hic a iure et
ſic autem p iure noſ
ſeruabimus regulā
iſtam ar. ſ. e. in. c.
quod dilecto ¶ Re
modone. ſi vis ſcire
in quo gradu aliq
pſone diuerſarū line
arū ſibi attineāt ad
ꝯmunem recurre pa
rentem ſiue ſtipitē
a quo deſcenderūt
et deſcende equalit
p ābas lineas quo
uſqꝫ altera illarū p-
mo occurrat et tunc
ſi ambo ſimul occur
rant erūt in eodem
gradu. i. ij. iij. ⁊ iiij
et iſte pſone que e-
qualiter deſcendūt
nō dicit diſtarē a
gradu ſed pocius di
cuntur eſſe in gra-
du equali deſcendē
tes a ꝯmuni parente
equaliter ⁊ ſi ſunt
infra quartum gra
dū non p̄nt matri-
monialiter coniū-
gi ſed ſi vna primo
occurrat q̄ altera tūc deſcende p lineā vtriuſqꝫ uſqꝫ ad illā ⁊
ſemp poſt illū gradū in quo occurrit prima pſona additur gra-
dus p numero pſonarū ⁊ ſic tu habebis quoto gradu vna pſo
na diſtet ab altera ⁊ ille pſone nō dicunt eſſe in gradu ſed diſtāt
a gradu ſicut iſte pſone de quibus hic dicit ſiue vna diſtet in q̄r
to gradu ⁊ altera in quinto gradu ꝯmuni parente quod planū
videtur nā quoto gradu remocior pſona diſtat a parente ꝯmuni
tāto diſtat a quolibet alio deſcendēti p aliā lineā verbi grā ꝯmu
nis parēs iſtorū fuit petrus eius filij fuerūt martinus ⁊ berta q̄
ſūt in primo gradu de. M. deſcenden. jo. de B. ex alia parte nat⁹
fuit R. qui jo. ⁊. R. ſūt in ſecūdo gradu equalit deſcendentes a pe
tro de Jo. natus eſt ſtephanus et de. R. albertus natus eſt qui

ſic in tercio gradu ⁊ equaliſ deſcendit a petro in tercio gradu ſ ſtephano natus eſt vir iſte de quo hic querit᷑ de alberto natus eſt nous qui ē in q̄rto gradu cū viro iſto equaliſ diſtantes a petro ⁊ ſic eſt ultima pſona p̄mo loco occurrit tibi iſte vir qui diſtat in quarto gradu a petro ⁊ ſic eſt ultima pſona in ↄſanguinitate petri in vna linea ex tūc nata eſt iſta mulier de qua hic queritur et diſtat a petro in quinto gdu ⁊ ſic eſt iam ↄſanguinitatem petri ḡ eodē ḡdu diſtat a quelibʒ deſcendēte p aliā lineā ⁊ ſic diſtat quinto gradu a martino jo. ſtephano ⁊ ab iſto viro filio ſtephani ideoq̄ recte pt illū i viꝝ habere et eciā quelibʒ deſcēdētem a petro p aliam lineā poſſꝫ accipere cū ↄīn ille pſone ſint hinc in v. gradu ſꝫ aut᷑ in arbore melius patet jo.

Accepiſti iudicū videlicet q̄ v. tercē iuret manu ſeptima ꝓpinquoꝝ ut xxxiij. q. i. c. ij. ¶ Iudicius nota ar. iij operis euidencia mendacium ↄuinci. ſ. de preſūpcio. licet et ar. ſ. de maio. ⁊ obedi. in. c. ſi ꝓbaur ⁊ xxij. q. v. c. quere. ¶ Reparare nota q̄ ſētēcia ꝯ matrimonii lata n̄ tranſit in rē iudicatā apparet ex poſt facto fuiſſe eccliam deceptā ſicꝫ ſ. de re iudicatoe et c. ↄſāguinei ⁊ j. e. fraternitat. quare poꝛa matrimonia reſtaurantur eciā muliere ↄꝺicēte ſi fuerit fraudis ↄſcia .ff. de adult. i l. ſi vxor i ꝯ. ſi iudex et in ꝯ ult. ut dixit ala. Si vero conſcia fraude nō fuerit tūc poterit eū repellere ſi voluerit preterpiū ad ulteriū. ar. xxxij. q i. de bñdicto ⁊ q. vi nebit Sed nō credo q̄ iſtud obſtet quin matrimonia poꝛa debeāt reſtaurari ut. j. e. laudabile ⁊ in. c. fraternitat. Jtē ar. ꝯ xxxiij. q. i. ſi p ſordcianas ſꝫ ibi dr̄ ſepant ꝓpter maleficiū nō ꝓpt frigiditatē ¶ Multū ſic. ſ. de regul. in. c. ij. ⁊ expone miſſū .i. vicariū qui fungit᷑ vice epi ut. ſ. de iſti. in. c. iij. ¶ Affirmas. q̄ eā ↄgnouiſti ¶ Cap. ut. ſ. de ſpon. impub. ↄtinebaur xxxiij. q. i. ſi quis acceperit ⁊ h intellige niſi ipſa velit ſe ꝓbare virginē eē p aſpectū corpis ut. ſ. de ꝓbac. ꝓpoſuiſti. ⁊ i c. cauſa matrimonij ¶ Tacuit. ꝯ videt q̄ poſt annū ⁊ dimidiū nō poſſit reclamare pmo videt q̄ poſt annū ⁊ dimidiū ut. C. de repud. in cauſ ubi dicit q̄ eciā uſq̄ ad duos ānos poterit reclamare pmo vſq̄ ad trienniū ut in aut. de nupc. in ꝯ. p occaſionem coll. iiij. ⁊. j. e. laudabile qd aūt dicit in iſtis duabꝫ ultimis decretis tenendū ē ⁊

que tu dicis et poterit ꝓbari p verū iudicium ita eſſe ut dicitis ſepari poteſtis eā tamen racione ut ſi tu poſt aliam acceperis reus periurij dicereris et iterū poſt pactam pñiam ꝓpoꝛa ↄnubia reparare debetis Jlla autē ſi prior poſt annū aut dimidiū ad epiſcopum aut ad eius miſſum ꝓclamauerit dicens q̄ nō cognouiſſes eā tu aūt contrariū affirmas tibi credendum eſt eo q̄ caput es mulieris quia ſi ꝓclamare uoluerit cur tam diu tacuit. Cito enī et i ꝑuo tempe ſcire potuit ſi ſe cū coire potuiſſes Si autem ſtatim in ipſa nouitate poſt menſem aut duos ad epiſcopū aut ad ei⁹ miſſum ꝓclamauerit dicens volo eſſe mater volo filios procreare et ideo viꝝ accepi ſed vir quem accepi frigide nature ē et nō poteſt illa facere ꝓpt que eum accepi ſi probari poteſt per rectum iudiciū ſeparari poteris et illa ſi vult nubat in dño ¶ Alex. iij. ambianen. epo

Quod ſedem et infra Sicut puer q̄ n̄ pōt reddere debitū non eſt aptus ↄiugio ſic qui impotētes ſūt minime apti ad ꝯtrahenda matrimonia reputantur ¶ Idem

Ex literis tuis accepimus q̄ quidam xvi. annoꝝ q̄dā annoꝝ xiiij. duxit in vxorē q̄ cū debitū reddere nō poſſꝫ mlier tā graue infirmitatē ꝯtrit ut omino pſtato viro facta ſit inutil' et iſtrumētū ei⁹ impeditū ita ſit q̄ viro ei ↄmiſceri nō pt Reſpōſigit q̄ ſi viciū illud mlier a natura ꝯtrit nec ope medicoꝝ poterit adiuuari viro aliā accipiendi liberā ē hās facultatē ¶ Lucius iij

Conſultacōni .t. qua nos ↄſuluiſti utrū femine clauſe .i. arte impotētes ↄmiſceri maribꝫ matrimoniū poſſūt ꝯtrahere et ſi ꝯtraxerit debeāt reſcindi taliter Reſpon. q̄ licꝫ incredibile videat q̄ aliqs cū talibus ꝯtrit matrimoniū ro. tū ec. ↄſuevit i ↄſimilibꝫ iudicare ut quas tanq̄ vxores habere nō pñt habeāt vt ſorores ¶ Clemēs iij.

Laudabile et infra Requiſiſti q̄ntū tempus indulgendū ſit naturaliter frigidis ad experienciam copule nupcialis et

nō tenet quod h dicit de āno et dimidio Jtē ē ar. ad pſcripcōem nā ſi qs tacuit uſq̄ ad ↄpletā pſcripcōem ⁊ q̄ geſta taciturnitate firmauit ut. C. de hijs q̄ nō domi. mañ. in. l. ult. jo. ¶ Probare h ideo dicit q̄ nō ē coꝝ ↄfeſſioni ſtandū ꝯ matrimonii ⁊ ſi eciā vterq̄ ↄfiteat᷑ tū nō videt᷑ iſtud eē credendū ne i fraudē iſtud ↄfiteret᷑ ut. ſ. de eo qui ↄgno ↄſ. g. vxoris ſue in. c. ſup eo niſi qd aſſerūt ꝓbauerit manu ſeptima ꝓpinquoꝝ ut xxxiij. q. i. in. c. ij. ſed tū ꝓ matrimonio bñ credit᷑ eis ut. ſ. de clā. in. c. ij. ⁊ q̄ aūt dicit q̄ nō credit᷑ eis ꝯ matrimoniū vex ē q̄ntū ad h ut ꝯtrahendi facultatē acquirāt ſꝫ ſi vellēt i ↄtinencia manere tūc credit᷑ eis ut xxxiij. q. v. q̄ deo pari

Quod ſedē apt⁹ ut. ſ. d ſpon. impub. c. a nobiſ et ar. ꝯ. ſ. e. i. c. pubes ubi de hoc ¶ Impotētes iſta ei racōe videt q̄ ſenes qui natali calore defecerūt ꝯtrahere n̄ pñt tū ꝯtrariū ē vex ut. C. de nupc. in. l. ſacim⁹ xxvij. q. i. ꝯ c. nupciaꝝ ⁊ in ſenibꝫ dicit legis obſequiū ⁊ humanitat. ſolaciū ut ibi ⁊ xxi. q. i. aperiāt c. q̄ ſi dormierit ſꝫ tñ h nō loquit᷑ de tali impotēcia ſꝫ tm de eo qui ſed⁹ ē q̄ ꝑpetuo impotēs ē ſi tū ſenes aliqn aliquo bñficio mouentur

Ex literis ꝯtrit. i. ꝯtriſſ apparuit ul in veritate ꝯtrit eo q̄ ꝯ naturā eidē forſitan vim intulit qm arta fuit vn̄ nullomō ſibi potuit ↄmiſceri vn̄ magis inhibil reddita fuit vn̄ ſic n̄ fuit nimi ut j. e. fraternitat. nā ſi nō loqueret᷑ de impedimēto ꝑcedente tūc matrimoniū n̄ poſſꝫ ſtare qd in ſi. dicit xxxij. q. i. in. c. dixit dñs ⁊ q. v. in. c. ſi vxoꝛꝫ et. ſ. de ↄiug. lepro. c. i. ⁊. ij. ¶ Natura qm arta erat ut dixi ¶ Medicoꝝ. ut. j. e fraternitat. et ita nō fuit matrimoniū et intellige q̄ dicit n̄ poterit iuuari ope medicoꝝ ſine periculo corpali al' nō deberet ſepari pmo modicā violēciam dꝫ ſuſtinere ut. j. e. fraternitat et ſi talis fuit n̄ habuit ꝓpoſitū debitū reddēdi ↄpacta ul eciā exigēda ⁊ ſic nullū matrimonium ut xxxij. q. ij. ſolet ⁊ i c. aliqn. ⁊. ſ. de ↄdi. appo. in c. ult. jmmo ſm. l. eſſꝫ in cī redibicōis ut. ff. de edil. edic. q̄ritur in ꝯ mulierē ar. ꝯ. j. c. ¶ Quod ſi in. c. ꝓximo jo.

Conſultacōni incredibil' nam ſi ↄdicionem ſui corpis ſciret nō ꝯtraheret cū eadem de facili ¶ Judicare ergo ⁊ nos eciam ſic iudicare debemus ut. ſ. de re iudic. in cauſis et. C. de leg. ⁊ ↄſti. in pñ. in l. ult. qd vex eſt niſi ipſa precep. ſic iudicandū ar. xi. q. iij. in. c. noli te nā al' bene pmittit aliter fieri ut xi. di. in. c. quis neſciat ſꝫ hic nō precipit eius ↄſuetudo eē ſeruandam ſꝫ pocius ↄtrariū eſt tamē tu intellige quod dicitur hic ſecundum illam johannes

Laudabile celebrari a tempore cohabitacionis ubi ſufficit cohabitare niſi dederit operam carnali operi xxxiij. q. i. in. c. hijs qui ⁊ in c. requiſiſti jo. ¶ Frigiditas nam qd dicit hic de frigido idem eciām intelligo maleficiato vt vſq̄ ad trienniū expectet maxime quia magis ē ſperandū ut illud impedimentū remoueri poſſit qd nō proceſſit a naturalibus lau. ¶ Probari nota ar. q̄ ſi prius impedimentum probari poſſit

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

infra. Nos vero in presē
ti ꝯsultacione sentim⁹ vt
a tempore celebrati coniu
gij si frigiditas prius ꝓ
bari nō possit cohabitet
per triennium quo elapso
si nec tunc cohabitare uo
luerint et iuxta decr. gg.
mulier per iustum iudici-
um de viro probare pote
rit q cum ea coire non po
test accipiat alium si autē
ille aliam acceperit sepen
tur q si ambo ꝯsenciunt
simul esse vir eam et si n̄
ut vxorem saltem habe-
at vt sororē Si autem q
nūq se inuicem cognouē
rint ambo fatentur vij.
manu ꝓpinquorum vel vici
norum bone fame si ꝓpin
qui defuerint tactis sacro
sanctis euangelijs vterqz
iureiurando dicat q nun
q̄ p carnalem copulā v-
na caro effecti fuissent et
tūc videtur q mulier ua-
leat ad secundas nupcias
conuolare Verū si ille ali-
am duxerit tunc hij qui
iurauerant rei periurij te-
neāt et pacta priā cogā
tur ad priora ꝯnubia redie

¶ Innocen. iij. altisiodo
ren. episcopo

Fraternitatis tue li-
teras accepimus ꝯ
tinentes q. G. mulier cui
dam viro matrimoniali-
ter nupsit cū quo p mul-
tos annos morata nō po-
tuit ab ipso carnaliter ꝯ
gnosci licet autē p archi-
presbiteriū tuū super hoc
fuisses edoctus tu tn̄ vo-
lens habere certitudinē
pleniorē quasdā matro
nas sue prochie ꝓuidas
et honestas ad tuam pre
senciam euocasti districte
illis iniūgens sb piculo a
nimarum vt mulierē illam
prudenter inspicerent et
pquirerent diligent vtrum
idonea esset ad viriles am
plexus que tandē i fide sua
tibi asseruere ꝯstanter q
eadē nūq poterat esse mr
aut duntaxat tāq cui natu
rale deerat instrumētum
vnū iter ipam et virum diuo
cium celebrasti mulierem
inducens illā vt ad religi
onem aliq se transferret
ꝓpetuam ꝯtinenciam fu
turam et viro liceciam t
buisti ut vxorem duceret
q pater fieri cupiebat Cō
tigit autem postea q mu
lier inuenit qui seras hu
iusmodi aperuit reserauit
et abiciens ꝯtinenciā quā
promisit willelmo latori
pñciū supnupsit. Quātus
igitur semiplene nob ex
presseris quō dicta muli
er se ꝓmiserit ꝯtinenciam
seruaturam vtrum videlicet
simplici verbo aut voto
solemni vtrum ne ad religi
onem transierit ut ꝓmi
sit an ꝓ ꝓmissionē in do
mo remanserit et qualit̄
seras illas fecerit reserari
vtrum scilicet artificio medi
ci an concubitu viri seu a-
lio quolibet modo. Nos
tamen pspicaciter attendē
tes q impedimentū illud
non erat ꝓpetuum quod
preter diuinū miraculum
per opus humanū absqz
corpali periculo potuit re
moueri senteciam diuor
cij p errorem licet proba
bile nouimus esse prola
tam cum pateat ex post fa
cto q illa ꝯgnoscibilis erat

tūc non expectabunt p trienniū ut. j. e. in. c. primo si vero manifeste nō cō
stet tunc insimul cohabitent p trienniū ꝯtinuū in quo tempore debent ope
ram dare operi carnali ut. j. e. c. ult. et in aut. de ni. §. p occasionē coll. iiij. ¶
Gregor. ut xxxiij. q. i. c. quod autem ¶ Iudiciū. i. p testes vel p aspectum
corporis ar. ū. de pbac. in. c. ꝓposuisti et. j. e. in. c. vlti ¶ Separentur. vi-
delicet ꝓpter naturalem fri-
giditatem secus si ꝓpter ma-
leficiū ut xxxiij. q. i. in. c. si p
sortiarias ¶ Si ambo vel so
lummodo mulier ille enim qui
scienter ꝯpit nō videtur q ꝯ
trahere possit ut. ū. de eo qui
duxit in mat. c. i. ff. de l. com
mis. l. ij. vel etiam tu dicas
et verius q etiam necesse est
ut ambo consenciant vnde
sufficit qd infra scriptum est
et si p⁹ q̄ dux est ut. ff. qui et
a quibus l. i. pspex. et. vi. q.
ij. scriptum est q cū nullus
sit matrimoniū vnus non
teneatur alteri ¶ Septima
manu sic. j. e. in. c. fi. et xxxiij.
q. i. in. c. requisisti ¶ Iurent
tando nam vterqz vir et vxor
iurare debent q bona fide o
peram dederunt copul. car-
nali per trienniū nec vna ca
ro effici potuerūt et etiam ꝓ
pinqui similiter iurabunt q
credunt eos verum iurasse ar. j.
de pur. gac. cañ. in l. quoddā
¶ Hij qui. s. tam vir q̄ vx
or et nō alij conpurgatores
si qdem bona fide iurauerunt
¶ Redire. cum ꝓpter frigidi
tatem separantur secus autē
si ꝓpter maleficium ut xxxiij.
q. i. in. c. si per sortiarias jo.

Fraternit. matronas tali
bus etiam credendū est
dum tamen honeste ac edā
perite sint in arte illa ut. ff. de
ventre inspi. l. i. in prin. et. ū.
de probac. ꝓposuisti et in. c.
causam et. j. e. in. c. primo nā
oculus in talibus multociēs
fallitur ut xxxij. q. i. nec ali-
qua et in isto casu nō requi
retur iuramentū ꝓpinquorum
sicut in frigiditate ut. ū. e. c.
primo ¶ Districte. p iura-
mentum nā istud iuramentū
nō est remittendū istis testi
bus ne quid in fraudem ma
trimonij dicerent ut. ū. de eo
qui cog. cōn. vxo. sue. c. sup
eo et. j. e. c. primo ¶ Pote
rat sed qualiter potuit istud
ꝓbari cum magna sit nega
tiua Re. potuit probari dicē
do q ista mulier caret mem-
bro apto ad carnalem copu
lam quare negatiua proba
tur ut. ū. de elec. in. c. bone. ij.
dictum est ¶ Deerat. no. q
nō dicitur esse qd inutile est
ut. ū. de transl. inter cor. et. ff
q cui⁹ q vniu. l. i. §. et qdē
nec etiam dicit habere acci
sacōem qui inutilem hab3 ut
ff. de dolo in l. nam is et. ū.
de resti. spol. in. c. olim nobis
ar. ū. de sol. in c. pl. ¶ Inue
nit non tamen dicit q medi
cum vel aliū ¶ Miraculum. nota ar. q nullū maleficium est ꝓpe-
tuum cum remoueri possit preter diuinū miraculū saltem per illū
qui eam soluit nam quicquid ligatur dissolubile est ut in aut. de
nupc. §. nupcias in coll. iiij. et sm hoc nō tenet illud. c. si p sortiari
as xxxiij. q. i. ut quidam dicunt potest dici q aliud ē cum allegat
impotencia ex parte
mulieris ut hic et a
liud cum ex parte vi
ri allegatur malefi-
cium vt in. c. si p sor
ciarias vnde hic alle
gata fuit causa fal-
sa ut apparuit poste
a vnde postea deb3
restitui viro vt ar.
ū. de re iudica. in. c.
lator et in. c. ꝯsang
nei et ad istum casū
refertur hec racio at
tendēs q impedi-
mentū ꝯc. vel dic q
maleficium est ꝓpetu
um ex quo ei muli
er cohabitauit viro
per trienniū et dede
rit operam carnali co
pule nec potuerunt
commisceri presumit
ꝓpetuū impedimen
tū et possunt separi
et alij nubere vt in. c.
si per sortiarias q-
potest quis esse ma
leficiatus cum vna
et nō cum alia et h
intellige de maleficio
quod precessit mat
moniū nam si post
contractū matrimo
niū si superueniat im
pedimentū non deb3
separari ut xxxij. q.
vij. in. c. hij qui sani
et q. v. si vxorem. si
vero post separacio
nē eam cognoscēt
debet matrimonium
reintegrari ut hic
patet quia impedi-
mentū nō erat ꝓpetu
um ¶ Corpali ubi e
nim graue impedi-
mentum vel pericu
lum nō est matrimo
niū sed ubi piculo
sciū remoueri pōt
tunc debet illud pa
ti ut. j. e. c. et p hoc
ꝯtrario sensu ¶ Erro
rem ꝓpter quem ex
cusatur iudex ut. j.
de sen. ex. sacro et in
tellige q error iste
interuenit in aspectu
corporis in quo ma
trone decepte fuerūt
quia manus et ocu
lus obstetricū sepe
fallitur ut. ū. de pro
bac. causam matri
monij et xxxij. q. i.
nec aliqua et sic pa
tet q sentencia per
errorem lata a qua
non est appellatum

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

illi cuiꝰ ſimili commiſcetur
et ideo inter ipſam et pri-
mū viꝝ dicimus matri-
moniū extitiſſe quare in
ter eam et p̄ſatū .W. ma
trimoniū non eſſe cenſe-
mus eoſq; precipimus ab
inuicē ſeparari et ſi predi-
cta mulier ad religionem
tranſiuit p̄mus vir qui
non cognouit eandē cū ea
remaneat cum qua poſt-
modū eccleſie cure. ꝯtrxit a
lioquin ea dimiſſa debet
ad aliam redire cum qua
primo ꝯtrxit ſi ſe voto mu-
lier illa conſtrinxit ad cōti
nenciam obſeruādam vt in
telligit̄ p hoc cū predicto
.W. fornicata fuiſſe vel ni
ſi ſe fornicario modo alij
tantum viro miſcuerit ut
primus vir pretextu for
nicacionis eius velit cōſor
cū declinare nā ſi ſimpli-
cī tantū verbo promiſit co
tinenciā ſeruaturā et po
ſtea in cōſpectu eccl'e nup
ſerit memorato .W. ꝗ̄ cōiu
garticulus iſte erat dubita
bilis preſumi non debꝫ ꝙ
fornicaretur cū illo ſꝫ amo
do nō debet cū illo aliqua
tenus remanere ¶ Per hꝰ
autem noueris queſtionē
illam eſſe ſolutam qua q̄
ritur utrū ea que adeo arta

eſt vt nulli poſſit carnali
ter commiſceri niſi per inciſi
onem aut alio ſimili mo
do ſibi violēcia inferatur
nō ſolūmodo leuis ſꝫ forte
tā grauis ut ex ea mortis
periculum timeat ad ma
trimoniū ꝯhendū debeat
ydonea ꝓhiberi Similit̄
illa que viro cui nupſerat
adeo arta eſt ut nūꝗ̄ ab e
o valeat defloꝛari ſi ab eo
p iudiciū eccleſie ſepara
ta nubat alteri cū arta ñ
ſit et per frequētem vſuꝫ
ſcd̄i redditur eidē apta p̄
mo utrū debeat ad eundem
redire cum quo primū fe
dus inierat cōiugale de
talibus aūt nō ē facile iu
dicandū cum finale iudici
um penderat ex futuro ¶
Honorius tercius.

Litere veſtre nobis
exhibite oſtēdebāt ꝙ
cū cauſam matrimonij q̄
inter .M. mulierē et A. e
ius virum vertitur uo-
bis fuiſſꝫ ab .J. papa pre
deceſſoꝛe nr̄o cōmiſſa dicta
M. ꝓpoſuit ꝙ cum vij. ā
nis elapſis dicto A fuiſſet
matrimonialiter copula-
ta et diu cohabitaſſꝫ eidē
adhuc integra permane-
bat eo ꝙ p̄dictus vir eius
ñ habebat potēciā coeūdi

reuocatur ſi crimē ꝓbabiliſſis poſtea deteḡatur ut .j. de purgac. vul
ga. in c. ſignificantibꝰ ꝛ. ff. de condic. ſine cauſa in l. ij. Item cu
pales etiam hic ꝙ ſentēcia per errorem lata ꝯ matrimoniū nō
tranſit in rem iud. quominus poſſit reuocari qn̄cumq; apparuerit
eccleſiam fuiſſe deceptam ut hic patet ꝛ. ſ. de iud. in c. latoꝛ. ꝛ
in c. conſanguinei ꝛ
j. e. c. primo ꝛ. ſ. e.
c. j. ꝛ. in c. primo ¶
Iu. ſ. primo viro ſ.
quo fuit ſepara ¶
Cuius videlicet cō
ſimil. ſic xxxiij. q. i.
in c. requiſiſti. ꝛ ca
am innuitur hic ꝙ
in fine iſtius c. dicit
ꝙ ſi prior vir non
poſſit eam cognoſce
re ſine graui pericul
ꝙ non ſit reddēda
primo viro in ſi ex
poſt facto p cōſuetu
dinem viri ſcd̄i ex
dam reddita ſit ap
ta primo qḋ tamen
hic cedi poteſt ꝙ
nullū fuit inter eos
matrimoniū .ſ. ſcd̄m ut
dixerūt vnū jo. et t.
Remaneat qm̄ ſi in
greſſa fuit monaſte
riū ꝛ pfeſſa tūc ſta
tim ſolutū fuit mat
rimoniū ſi qḋ fuit in
ter eos ut .ſ. de cō
uerſa. in c. ex publi
co Idem eſt etiā ſi in
greſſa fuit cauſa ꝓ
bacionis ꝙ ſi tunc
ad ſeculum rediret
compelleretur ad p̄
mū virum redire
Alioquin .i. ſi nō in
trauit cum effectu ¶
Voto. videlicet ſo
lēnni ꝛ tūc debet c
pel i voti ſiuum ſer
uare ꝛ per hoc etiā
intel igitur cū ſecun
do fornicata cum ip
ſo ꝯhere nō potuit
poſt votū ſolemne
¶ Fornicario qm̄ ſi
legittime ꝯtrxit cū a
lio tūc illud eidē nō
poſſ obiā nec etiā
precxtu fornicacōis
talis poſſ repelli a
primo viro ar. j. de
diuoꝛ. gaudemꝰ pmo
videtur ꝙ nullā for
nicacionē eidem obi
cere poſſit nullam e
nim iniuriam fecit
nec etiam intendebat facere viro quia fornicata fuit tanꝗ̄ ſoluta
ut xvi. q. i. illud .ff. locati l. ſi ignorans quis nā etiā adulteriū non
committitur ſine dolo ut xxxiij. q. ij. in lectū ff. de adult. in l. pl'. itē
ſi qui ſunt ſeparati p ſentenciam eccl'e ꝛ poſtea eoꝝ alt' fornicat
minorē iniuriā committit ꝛ minus peccat ut xxxij. q. vij. in c. quēad
modū p̄terea p fornicacōem p̄mam nō fuit apta primo viro ſꝫ
forte nec etiā p multas alias ꝗ̄ illā ſolam eidē opponere pōt cū
fuit reddita primo viro apta que poſtea ſecuta eſt ꝙ tunc p̄mū
incipit ius matrimonij ut ar. ſ. de donac. apſide ubi reuocat̄ demū
illa collacio in qua pōt occurrere graue detrimentū tamen poteſt di
ci ꝙ ſicut ex futuro euentū apparet retro fuiſſe matrimoniū ut dicit̄
ur in fine ſic ex futuro euentu apparet retro fuiſſe factam iniuriā

primo viro ut. ff. de capti. ꝛ poſtli. reu. l. in bello in ꝯ. ſi ꝛ. ff. ad macedo. l. i. ſ
ꝯ. ſi. Sed quid ſi poſt p̄mum cognitū cū ſecundo prior eam petit dico ꝙ eſt
reddenda ſibi et ſi nō inuenerit eam aptam erit ei reſtituenda ſcd̄o ꝛ ſic eciā
cum poſt ſecundū ꝛ tercium cognitū ſecūdi ꝛ ſic in infinitū ut dixit. jo. ꝛ. T
dixit vſq; ad terciam vicē tantū ꝛ nō ultra debet reſtitui primo viro ſed re
manere debet cū ſecundo qm̄
enim due ſentencie pꝰ p̄mam
ſūt ferende qm̄ tercio nō eſt
licitum appellare ut ij. q. vi.
c. ſi quis in quacumq; ꝛ. ſ.
de ap. in c. ſua nob Preſu
mi ſic xxxiij. q. ij. in c. cum p
belli ꝛ. j. de diuoꝛ. gaude-
mus ¶ A mō. ſ. veritate re-
uelata ꝙ fuit vxoꝛ primi ¶
Soluta ar. a ꝯrio ſenſu ſup
do ex illo vbo .ſ. e. c. ibi abſ
ꝗ corpali periculo ꝛc. ꝛ ē ar.
ualidū a ꝯtrario ſenſu .ſ. de
hijs que ſi. a prel. cū aplica
in fine ꝛ. ē. de regul' cū uir.
¶ Prohiberi et certe nō ¶
Similiter reſum. p hꝰ noue
ris queſtionē illā ſolutam
qua queritur utrū ꝛ illa q̄
viro cui ꝛc. ¶ Debeat. q. d.
nō debꝫ iſtud tamen intelli
ge ſcd̄m diſtinctōem primam
pmiſſam an ſit graue periculū
ſi reddatur apta vel non ¶
De talibꝰ ſic. ſ. de reſti. in int
cū venirſent ¶ Facil. ꝙ ne
ſcitur utrū apta ſit p̄mo vi
ro ꝛ hoc aliquo iure nō po
teſt ꝓpendi ſꝫ potius p experiē
ciā ſcd̄i ſic ſ. de donac. apſi
de cū ſit ſine decoꝛo. ¶ Futuro.
ſic. ff. de rebus dubi. ſit que
dam ꝛ. ff. ſi certum peta. in l.
ꝓinde ꝛ. ff. qui poti. in pig
ha. in l. potioꝛ. ff. ad maced.
in l. i. in ꝯ. i. nec etiā intellige
ꝙ matrimoniū retro trahat
Sed tamē hꝰ ideo dicit ꝙ
in dubio eſt an ſit matrimo
niū cū primo nec intelligas
ꝙ tunc primo incipiat eſſe
matrimoniū cū primo incipi
at eſſe apta ſibi ſed tunc pri
mo declarat matrimoniū fuiſ
ſe ſic ꝛ. ff. ſi ſuitus uend. in l.
ſicut in ꝯ. ſꝫ ſi queritur ꝛ. ff.
de acquiren. re. domi. in ꝯ. cū
quis in fine ubi dicit ꝙ qui
excitat nō facit nouā ſpeciem
ſꝫ eā que erat detegit xxxiij. q.
i. in c. de hijs et i. c. requiſiſti.
Litere integra ꝛ facili.
Ergo ꝙ hec fuit potens q̄
diu pati poterat licet eſſꝫ vir
go dicitur viri potens ut. ff.
de v. ſig. in l. tenus in pri. jo.
¶ Cognoſcendū et ita iſte
maleficiū allegabat ꝗ̄tum ad iſtam et nō quātū ad alias ꝛ nō frigidi
tatem nā ſi quis eſt quo ad unā ꝛ tamen quo ad omnes frigidus eſt cū
tale impedimentum a natura ꝓcedat ar. ſ. e. in c. ex literis ſecꝰ in maleficiato
ut dictū eſt. ſ. e. i. c. primo vnde poſtꝗ̄ cōſtiterit de maleficio poſt trienniū
debent ſeparari et ad alia vota tranſire ut xxxiij. q. i. c. per ſortiarias ſe
cꝰ autē in frigido ut. ſ. e. c. i. ꝛ in c. laudabilē ꝛ xxxiij. q. i. requiſiſti ¶ Frau
dem cōfeſſioni cōiugū ꝯ matrimoniū nō enī eſt credendū ꝓpter colluſionē
quā multi facerent ut. ſ. de eo qui cog. cōſang. vxo. ſue. i. c. ſup eo ¶ Dignꝰ
ut. ſ. e. c. primo ubi de hoc ¶ Cōmiſſis ꝙ infirmitas corpalis podius ex
peccato puenit ꝛ ſic eā ceſſante forte ceſſabit effectus ut. j. de pe. et remiſ.
cū infirmitas ¶ Inſtitutoꝛ. ſic xxvi. di. in c. deinde opponitur et ar. ſ. i. n. pr.
de ſiccitate ꝛ xxxij. q. ij. in ꝯ. hijs itaq; vnde quidā dicūt ꝙ iſtis verbis fuit

distitutũ sed nũc os de meis ossibus ⁊c. Sed illa verba sũt ꝓlata ab a dam ut. ṡ. de bigam. in. c. debitum vnde videtur verius qꝫ p illa verba a dño prolata cesſitẽ ⁊ multipli. ¶ Continuũ trienniũ qui eiñ separant ꝓpter frigiditatem naturalẽ dñe simul p trienniũ cohabitare ⁊ dare ope ram carnali copule ut. ṡ. e. laudabilem ⁊ in auĩ. de nupa. in. ꝫ p occasionẽ coll. iiij. Jdem tempus dico esse dandũ maleficiato ⁊ mi to fortius cũ sit accidentale illud impedimentũ ¶ Vij. manu sed quare requirunt iuramenta ꝓpinquoꝝ cũ de beat sufficere iuramentũ viri et mulieris cum iuramẽto il lius qui eam eẽ virginẽ asse uerant ut. ṡ. de ꝓbati. in. c. ꝓposuisti ⁊ in. c. causam ma trimonij vel eciã iuramenta ꝓpinquoꝝ sufficerent cũ ve rꝫ eoꝝ id ↄfiteretur ut xxxiij q. i. in. c requisisti hic autẽ vtergꝫ eoꝝ id confitebat sed hoc ideo nam oculus sepe fal litur ⁊ manus ut xxvij. q. i. in c. nec aliqua ideo iuramẽ ta ꝓpinquoꝝ requirunt om nis enĩ que adhiberi potest cautela in talibus est adhi benda ꝓpter anime periculuꝫ et ideo circa maiora cautius ẽ agendum ar. vij. q. ij. in. c. ul timo ⁊ ij. di. quiescamus ⁊ ff. ad carbo. in. l. i. ꝫ ij ⁊ lxi. di mittamur tñ si alterũ omitte retur nichilomin⁹ valeret sẽ tencia ut in. c. requisisti ⁊ in c. ꝓposuisti ⁊ c. causam matri monij. jo.

Litere. daciꝫ in vxo rem futurã cum spõ salia tantũ ↄtrahe rentur ¶ Consenciente expresse et hoc enim agebatur qꝫ me diante fratre. tamẽ p procu ratorem spõsalia ↄtrahentur quod tamen fieri potest ut. ff de spon. l. vltima ar. autẽ si tantũ p fratrem ↄtraherẽt nõ valerẽt nisi et ipsa ↄsentiret postea si ad hoc tantũ frater in si. obligatur ut sororem inducat ut cũ illo ↄtrahat mat moniũ ut. ff. de v. ob. l. in il la stipulacione ⁊ in. l. quod eius quis ¶ Dona ⁊ mune ra drã est inter donũ et mu nus ut. ff. de verbo. sig. in. l. inter donũ ¶ Tanqꝫ uir. spe futuri matrimonij nõ rei pre sentis et ita nõ est matrimo niũ ut h patet per finem ⁊ hipso eciam si eadem absen te ↄtra fuissent sponsalia cõ sentire videtur ipso facto ¶ Viri. i. sponsi sic xxvij. q. ij. in. c. gratum ¶ Permisit et male quod tamen facere nõ debuit ut. ṡ. de spon. ad au diencia ⁊ in. c. sponsam. ¶ Prohibuisses ⁊ bene ut. ṡ. de spon. duoꝝ in. c. tua ⁊ in c. se ¶ Alij. i. tercio ¶ Mãda tũ tuũ no. qꝫ cũ remittit ad eũ a quo est appellatũ hic au tem nõ tenuit appellacio vel quia ipsa nõ fuit fuã appella

quare petebat diuorciũ ce lebrari inter eos ¶ Predi ctus vero. A. fatebatur qꝫ illam nũqꝫ ↄgnouerat tamẽ se habere potenciaꝫ cognoscendi alias assere bat Nos vero ne id confi teret in fraudem a matro nis bone opinionis fide dignis ac expertis in opere nupciali dictam fecisti in spicia mulierem que ꝓhibu erũt testimoĩm ipam vir ginem adhuc ꝑmanere. postmodũ p ꝑbrem de cuiꝰ prochia vir extitit fecisti inquiri vtrꝫ ipse aliqꝫ cog nouisset nec p inquisicionẽ ipsam vobis constare po tuit aliqꝫ esse carnaliter ↄ gnitam ab eodem. mulie re autem requirẽte diuõ cium et dicente qꝫ mater esse volebat et filios pro creare ꝓponente vero eo qꝫ paratus erat stare con silio ecclesie iniũxistis eis dem ut agerent penitenci am de comissis et si forte placeret deo qui matrimo nij fuit institutor et auctõ vt opus matrimonij ↄsũ marẽt qui post plures ẽ minos ad vestrã reuersi presenciam consona voce dixerũt qꝫ non poterãt car naliter ↄmisceri. Quoar ca mandamus. q. si est i ta et constiterit vobis p fatos viꝝ et mulierem in fra predictos vij. annos per continuũ terminũ in simul cohabitasse ipsis cũ vij. ꝓpinquoꝝ manu iura mento firmantibus se ↄ misceri carnaliter nequi uisse ꝓferatis sentenciam diuorcij inter eos ¶ Alex ander iij. paduẽ. epo.

De matrimonio cõtracto cõtra interdictum ecclesie.

Litere quas no bis tua. F. destia uit expresse de clarant qꝫ cũ quidam so rorem suam iam nubilem cuidam se daturũ i vxo rem ea presente et consen ciente prestito iuramento firmasset et illa non post multos dies dona et mu nera viri h morẽ terre spõ te suscipiens ipm. tãqꝫ ꝓ priũ viꝝ sepe amplexa fu isset tandem mortuo fratre a ꝓprio viri sui fratre se desponsari pmisit et qꝫ ab eo cognita fuisset mendaci ter asseuerat Cum ei pro hibuisses publice ne cui illoꝝ vel alicui se copula ret illa ꝓpetis monitis tu is alij nubere nõ expauit demũ cum mulieri prece pisses ut ad domũ matris rediret ipa nostram audi enciam appellauit et infra Mandamus quaten⁹ si ẽ ita prefatam mulierem ne mandatum tuũ ↄceptibi le videatur ad domũ ma tris redire ↄpellas et impo sita sibi de tanto excessu pe nitencia ↄdigna postqꝫ i domo materna per men sem steterit ad terciũ re uerti permittas ¶ Jtem wigorẽn et Bathon. epis

Ex literis cãtuar. ar chiepiscopi ad nos peruenit qꝫ cum. G. de sã cto leodeg. M. filiã suam absentẽ cuidam. R. nomi ne desponsasset et infra. Postea orta suspicione qꝫ prefatus R. ad alia deside raret vota trãsire ad exam en fuit dicti archiepiscopi

cionẽ prosecuta ⁊ episcopus significauit factum pape vnde mã dat ei qꝫ si est ita ↄpellat eam redire ad domũ sue matris quia ip se mandatũ ec. contempsit a viro tercio nõ separabitur ꝓpter hoc ⁊ est hic ar. qꝫ mãdatum iud. nõ est ↄtempnẽdũ ut xxxiij. di. c. i. ⁊ ar. viij. q. i. sciendũ xi. q. iij. si autẽ nobis ⁊ c. ergo. et. ff. ne quid in loco pu. in. l. vlti. et puniri debent eciã contemptores ut h patre ⁊. j. e. in. c. ꝓ ximo ⁊ in. l. predic ta ⁊ ar. ff. si quis ius dicẽti nõ obtem. in. l. vna aliud au tem istud delusoriũ videretur edictũ iud ut. ff. de sen. et re iu di. l. contumacia in ꝫ ↄtumax ¶ De tã to excessu videlicet de fide violata prio ris sponsi ⁊ quia e ciam se desponsari p misit a fratre spõsi et quia mandat. ec. ↄtempsit ⁊ sic pa tet qꝫ iudex põt puni re ↄtumaciam ut di ctum est jo

Ex literis ab sentem que tã mẽ postea ↄsensit aꝫ nõ tenuissent spon salia ⁊ ita inter ab sentes ↄtrahuntur spõ salia ⁊ matrimoniũ ut. ff. de spon. in. l. ult. ⁊ xxvij. q. ij. ho norantur ¶ Jnimi cos ↄmuñes tãm si it nõ sentencia ar. ṡ j. de eo qui furt. or di. rece. c. j. ⁊. ṡ. de loca. et cond. c. j. ¶ Prohibuit. qꝫ ta men facere debuit ut ṡ. e. c. primo et. j. e. c. primo ¶ Distri ctius nota qꝫ licet iu dex deferat appella cõem nichilominus potest michi interdi cere ne faciam id ꝓp ter quod appellaui vel qꝫ ex eo sequit nec mirꝫ cum sit or dinarius potest eci am statuere termi nũ appellanti ut. ṡ. de ap. contingit de causa tamen inuito appellante postqꝫ de tulit appellacionem cognoscere non po test quia iam termi sit eam ad superiorẽ ut. ij. q. i. nomen ⁊ ṡ. de off. leg. licet ¶ Donec ipsa ei hic ferat sentenciã sub ↄ dicione ut xxij. di c. salonitane ⁊ v. q. i. quidam et xvij. q. iiij. in. c. si quis sua dente ⁊. ṡ. de ap. i c. preterea ar. ṡ. ij. q.

cãtuar· cã plata q̃ ſb ana
thematis mĩmĩacõe ꝓ
hibuit ne añq̃ de ꝓſcrip·
to negocõ plene cõſtaret
vir ad ſa vota trãſiret ſ
ĩpe ꝓſcripta ꝓhibicõe cõ
tẽpta filiã w·i facẽ eccl'e
ſolẽnit̃ ſibi copulauit vx
orẽ et mfra Cũ archieps
vellet de matrĩonio pmo
ꝯgnoſcere dicta· M· ap·
ne ce emiſit aũ appellacõi
archieps deferẽs eiꝰ ſub
excõmicacõis mĩmĩacõ
ne diſtricti iterdixit ne aũ
nubet donec cã ipſa finez
debitũ ſortiret ipſa tñ de r
medio ap·oſiſa auidã alȷ̃
w·noie nupſit et ĩfra M·
q· ſi nichil oſtiterit qd im
pediat preter ꝯſenſũ de fu
turo q̃ mter prefatũ· M·
et· R· aſſerĩt ꝓceſſiſſe ſa
matrimonia iuuolabiliter
obſuãda ſb apoſtolica ob
iudicetis Lic; ei ꝯ mter
dictũ ec· ad ſa vota trãſi
re nõ debuerit nõ ẽ tñ oue
niẽs ut ob id ſolũ ſacram
tũ ꝯiugij diſſoluat alia tñ
pñia dʒ eis imponi q; ꝯ ꝓ
hibicõem ec· ſ fecerunt
Item epiſcopo pand.
De mliere et ĩfra Jl
los aũt q̃ ꝓ ꝯſang
nitate ꝓhibet̃ ꝯiugi et pꝰ
ea ꝯ iterdic·ec·ſe recepe·

tit excõmuicacõi debes ſbij·
cere donec tãdiu ſepent q̃
uſq; tĩme ꝯgnoſcat̃ vtrũ
eoꝝ matrimoniũ poſſit et
debeat iur̃ ſtare Alex iij

Qui filij ſint legitimi·

Onqueſtũ ẽ nob
H q aũ ꝗdã mu
lierẽ i vxorẽ ac·
cepit R· mlieris patruus
ipſã exheredita ẽ conat̃ eo
q aũ deſpõſacõez matris
ſue nata fuerit l; pꝰ ea pa·
ter mlieris prefate mlie
ris matrẽ ipſiꝰ accepit m
vxorẽ ideoq; M· q ſi ẽ ita
eã l'imĩ iudicetis predicto
R· inhibẽtes ne dicte mli
eri hac occaſione ſup he
reditate pñna moleſtias i
ferat l' ꝗuamẽ ſi ãt ꝯ h ue
nire preſũpſerit eũ ſeueri
tate eccl'iaſtica ꝓellatis
Item
Um iter J· vir et e
m lierẽ diuorcij ſñia
canoice ſit plata filij eoꝝ
nõ dñt exire ſuſtinẽ iactu
rã aũ pentes eoꝝ pblice et
ſñ ꝯdicõe ee mter ſe ꝯ tiſ
ſe noſcant Jdeoq; ſãmus
ut filij eoꝝ q̃s an diuorcũ
habuerit et q̃ ꝯcepꝰ fue·
rat ante latã ſñiaz nõ mi
nus hẽant l'imi et q in bo
na pr̃na hditaiõtur ſucce
dãt et ꝯ parẽtũ facultatib;

xi·e·biduum ſñia vero excõmunicacõis tene põt ſub ꝯdicõne fere
ri tamen tenẽt ut in predicta biduũ Ob id ſic patet q interdi
ctum ec·nõ diſſoluit matrimoniũ ut·ſ·e·c·ꝓximo q non eſt impe
dimentũ ꝑpetuum ut dixi·ſ·de ſpon·duoꝝ tua ſ pñie debet ei im
poni q mandatũ ec·ꝯtempſit ut·ſ·e·in·c·proximo
De muliere cõ
tra interdictũ
quod tñ facere non
debuit ut·ſ·in·c·ꝓx·
et·ſ·de ſpon· duoꝝ
in·c·tua ubi de h et
xxxij·q·iij·in·c· nõ
oportet Donec ſe
parentur iſta ſentẽ
cia eſt ad tempꝰ vn
de ex tempore tollit̃
ſine alia abſolucio
ne ut hic dicit ar·ſ·
de ſpon·c· non eſt
nobis et xxxi·di·in
c·ſi qui ſint ſed ta·
men tutius ẽ ut pꝰ
ſepacõem abſoluat̃
ſaltem ad cautelã ſi
iter vixerunt exco
municati tantũ dũ
ſimul manent·
Quouſq; ar·ꝯ·ſ·
de ſpon·duoꝝ in·c·
tua in fine Sed ta
men ibidem ſoluitur
qualiter iſtud et ea
que in iſto titulo di
cuntur intelligant̃
circa huiꝰ ſeparacõ
nem
Onqueſtꝰ
accepit in
vxorem et
ſic autem legitima
fuit p ꝯſequens ma
trimoniũ ut·j·c·tan
ta Legitimam ut
inſti·de nupc·in ꝯ·
ultimo in aut· qui·
bus modis natural'
effici·ſui et legitimi
in ꝯ· ſanctimus i coll'
vi·et·j·c· tanta et
xxx·q·v·nullum·
Hac occaſione naꝫ
ex quo pronũciata
fuit legitima ceſſa
bit iſta occaſio unde
ſi ꝓpter hoc vellet e
am moleſtaẽ poteſt
et debet ab ec· moleſ
tari et eciam exco
municari cum cauſa
matrimonij ad ec
cleſiam ſpectet et p
ꝯſequens legitima
cio que eſt acceſſo
ria ar·ꝯ·j·c·c·cauſaꝫ que tamen ibi nõ eſt ꝯ ibi enĩ principaliter
cõmittitur cauſa ſuper queſtione ſpoliacõis que tamen ad papã
nõ pertinet inter eos qui nõ ſunt ſue iuriſdictõis ſed tantũ ad iu
dicem ſecularem ut ibidẽ patet ut viij·di·quo iure hic vero prin
cipaliter ꝯmittebatur cauſa filiacionis que ad eccleſiam ptinet et
ea determinata p ꝯſequens cauſa inquietacõnis que huic mulieri
fiebat eo q illegitima dicebatur et ita ceſſante illa cauſa patet
q iniuſta eſſet ulterius inquietacio ex illa cã unde papa ſaltem ra
cione peccati poteſt ſe intromittere ut·ſ·de iuꝺ·nouit et ar·ij·q·i·
in·c·ſi peccauerit vel eciam papa vtramq; iuriſdictõnem habat
Ut ar·ſ·de ap·in·c·ſi duobus et ita nulla oppoſicio·
Ui inter pu·videlicet denũciacõẽ premiſſa publice in ec
cleſia aut dicitur hodie clandeſtinũ ut·ſ·de clandeſ·deſpon·cum inhibicõ
ſi quis autẽ ꝯhat nõ premiſſa denũciacione vel eciã eadem premiſſa con
tingit matrimoniũ interdicta ex iuſta cauſa nõ obſtante ꝯdictõne ec· ꝯhat
ſi poſtea impedimentũ ꝓbetur filij medio tempore nati erunt illegitimi
et ideo dicit h publice et ſine ꝯdictõe ut iſtud totum tu habes in illa ꝯſti
tucione cum inhibicio Cõ
ceptus fuerat ſic ergo tempꝰ
concepcionis eſt ſpectandũ
cum de ꝯmodo alicuius trac
tatur ut·ff·de ſta·homi·in·l·
paulus et quociens de ꝯmo
do alicuius tractatur p iam
nato habetur ut·ff·e·in l·qui
in utero eſt et·ff·de ſenato·
l·emancipati in·l·ſi quis cõ
ceptus ſit·ꝯc· et inſt·de inge·
in ꝯ·cõrio ar·ꝯ xx·q·viij·cũ
multe et de ꝯ·di·iiij· ſimiliſſi
me ar·ꝯ ff·de decuri·l·ij ꝯ·in
filijs et in ꝯ·ſe·ꝓ prima ꝑte
eſt xxvi·q·iij·igitur in fine·
Sed·quod primo dicitur ve
rũ eſt ꝓpter fauorem filioꝝ
et libertatis quãq; tamen cõ
ſideratur dium paternũ ut
in·c·cũ multe ·ꝯrũ igitur
illud locum habet ubi varie
tas fatoꝝ adaptatur diuerſi
tati horaꝝ Ante lataꝫ ſẽ
tenciam nã pro iã nato ha
betur cũ ante ſentẽciam ſit cõ
ceptus ut dictum eſt ar·ꝯ C·
de lib·ci in l·ult· ſed ibidem
qui naſcuntur poſt litem ꝯ
ꝯdicõem patris ſeu matris
ſequũtur Iuriantur ut
xxx·di·in·c ſi quis deliquerit
ut·j·di·ius natural'·et·j·de i
fan·expo·c·uno·qualiter au
tem ſit alendi filij dicitur·ſ·
de ꝯuerſi infid·c·ult·et·ſ· de
eo qui dux·in mat· cum ha
beret Sed quid ſi moueat
alicui queſtio·l·puero vel in
fanti q nõ ſit eius filius cuiꝰ
dicitur hic ſummatim iudex ꝯ
gnoſcere debet et ſic alatur
rebus interdum forſitan alie
nis ut·C·de carbo·edic·l·ult·
et·ff·ad carbo·l·iij·in·ꝯ· cauſe
cognicio
Ranſmiſſe ea dicimi
ꝯ muli ualet in taliꝯ
ſama dicimus ut·ſ·de preſũp
c·in·c·illud et·ſ de probac·
in·c·per tuas iij·q iij ꝯ· item
ſepe et xxxv·q·vi ꝯ· ſi duo
Spurius·i· nõ legitimus
vel naturalis ut quia forte
ſuſceperat eum de alia muli
ere vel ante matrimoniũ vel
durante matrimonio et ita
ſpurius Negabant talia
enim negado preſũpcõem ꝯ illum inducit ſed tñ preiudiciũ nõ generabit
quia licet aliquis negetur filius tamen nichilominꝰ de inoffi·t· agere
poteſt ut·ff·de inoffi·t·l·ſi inſtituta ꝯ·i·licz ſecus cõrio nam licet filius ap
pelleretur nõ tamen ſuccedet una cum alijs dum tamen probetur q non
ſit legitimus ut·C·de teſti·neq; profeſſor et·C·de heredibus inſti·ſi pater
et·C·de ꝓbac·nõ nud· Queſtio mota ſed quis prouocauit hic ad iu
dicium planũ eſt q filij legitimi ꝓuocauerũt ut patet per literam·ſ· ubi
dicit quibus paternam hereditatem petentibus et ex eo q dicit voluit ut
legitimi viri ſint excomunicatus ipſe etenĩ hereditatem poſſidebat vel e
ciam partem unde iſti petebant illam dicentes illum nõ fuiſſe legitimuꝫ
Sed quomodo iſti poterant agere cum parentes iſtoꝝ viuerent ut vide
tur ex eo q dicit ſtandum ẽ verbo viri mulieris qm de hereditate mulieris

nutriantur ¶ Item rotomag. archiepiſcopo.

Tranſmiſſe nobis tue litere continebant quod cum A. ciuis tuus uſque ad iuuentutem quendam puerum nutriuiſſet uxore ſua M. tunc non deſponſata ſibi cohabitare poſtmodum ipſam legittime deſponſauit et filios ſuos tulit ex eadem quibus paternam hereditatem petentibus predictus iuuenis contradicat gerens filium et heredem cuiuſdam A. vicinia que ipſum filium coꝝ eſſe credebat ſpurius diceretur ¶ Predicti vero A. et vxor eius prefatum iuuenem ſpurium ſuum aut filium legittimum eſſe negabant ſed dicebant quod pietatis intuitu eum nutriuiſſent. Cum autem queſtio coram te mota eſſet et predictus iuuenis pro eo quod uiri ſtare nolebat vinculo ſit excomunicationis aſtrictus. Con. tue. t. reſpondemus quod in tali caſu ſtandum eſt verbo uiri et mulieris non certis iudicijs et teſtibus tibi conſtiterit filium coꝝ eſſe iuuenem memoratum ¶ Item exonien. epiſcopo.

viuentis agi vel pacisci nõ potest ut. C. de pactis in. l. ult. nec etiam dicit hereditas nisi eo mortuo cuius fuit ut. ff. de hered. vel act. vend. l. i. quidam dicit quod isti erãt monachi facti l' eciã forsitan pat. concesserat eis totã hereditatem retentis aliquibus fructibus pro victu suo et uxoris vel etiã tu potes dicere quod isti verbo viri et mulieris qui dicebant illũ nõ publice esse filiũ suum dũ viuebãt ut ar. s. de proba. c. i. c. p̃ tuas et me rito statur verbo illoꝝ quod nõ est verisimil' quod paterna pietas que cum mota fuisset si quidem filius fuit ut. s. de presũp. c. afferte. C. de adopt. in l. penult. in ꝟ. si vero et. C. de inoff. te. l. in. i. si mr. et xxxiij. q. iij. ca. omnia et quia p̃mum ite nullus affectus vincit pat. nũ aff. ctum ut. C. de cura. furi. l. si in ꝟ. et affectio causã suspicionis remouet ut. ff. de ritu nupt. in. l. nõ solũ in ꝟ. de vno et ideo etiam eis credicur quia iste nũquam fuit in pos. filiationis quia vicinia fama hoc habebat qui in talibus credicur cũ verbo viri et mulieris ut ar. s. de presũp. illud et xxxv. q. vi. si duo in ꝟ. ¶ Iudicijs. nã per iudicia fit probatio ut. C. de rei vend. iudicia et in. l. cũ super et. C. de fi de instru. l. i. et. s. de proba. c. p̃ tuas et. C. fam. herc. in ip sius et. C. de pact. in. l. pactũ nam ex quo negat filius cum nõ sit in pos. filiationis eum oportet probare ut. ff. de probat. l. i. et ij et i l. ult. et videtur etiam sufficere talia iudicia si quidem probet quod illi tenebãt eũ pro filio et ille eos pro parentibus et maxime si fama vicinie consentiret ut dicit dec. p̃ tuas et quia etiã natus est de illoꝝ matrimonio quia ĩs est filius quem nuptie demonstrant ut. ff. de ĩus voca. quod semper dicit mr. dicas tamen. l. quod difficile est aliquẽ probare se esse filiũ alicuius ut. ff. de adi. et demon. l. qui al' tamen probat quod dicit lex quod filius debet se probare filiũ esse si pater negat eum esse suũ filium ut. ff. de l. b. et postu. in. l. i. si possumus in ꝟ. ult. et. ff. de his qui sũt sui vel alie. iur. nepot. in ꝟ. filium ¶ Testibus quibus probentur iudicia quod res ista vere nõ potest probari nisi per iudicia coniecturam ut dictũ est et est hic ar. quod statur presũptioni videlicet dicto patris et matris donec probetur contrariũ ut. i. q. i. si quis a sy̅meniaco et quia presũptio contrariã admittit probationem ut. s. de presũp. in. c. quia verisimil' et. s. de renũci. sup hoc et. ff. quod metus cau. nõ est ar. quod. l. quod presũptio presũptione rescindat ut xi q. iij. c. absit et xxxiij. di. quorũdã et. s. de presũp. cũ in iuuentute et. C. de epis. et cle. l. eum qui et. ff. de in inte. rest. diuus in dic quod fortiori presũptioni semper statur de ista materia dicitur. s. de proba. et de spon. c. is qui.

Causam que mulieris et de R. ut sequitur in alia clausula Sed quare modo queritur de natiuitate agathe vtrum sit nata de matrimonio legittimo vel nõ ideo quia de hereditate patris ipsius agathe que successit sibi in hereditate agebatur inter R. filiũ agathe et P. auunculũ magnũ ipsius R. qui P. patris ipsius agathe fuit frater et iste P. spoliauit R. aui sui hereditate ut. i. c. cũ inter et iste due causam et illa. s. de dot. et aut. cause

Causam que inter P. et infra. Si tibi conſtiterit quod agatha de auelina muliere tempore alani viri ſui ipſa cum eo tanquam cum viro ſuo commorante vel R. pater predicte agathe ipſam adhuc habentem virum publice tenente nata fuit eam nõ fuiſſe legittimam eiuſdem R. filiam iudicetis quia nõ potuit eſſe vxor que viri ſui thoꝛmaculans alij dum ille viueret copulari preſũpſit ¶ Item eidem

Lator preſentium R. et infra. Cum autem idem R. H. corã ſeculari iudice ſuper hereditate aui eiuſdem R. patris predicti H. traxiſſet in cauſam ille ſibi preſũpſit obicere quod pater eius nõ fuiſſet de legittimo matrimonio natus et ideo de hereditate aui ſui nichil poſſet iure ſucceſſorio vendicare Tandem cũ ſuper queſtione natiuitatis coram norwicen. epiſcopo tractatum fuiſſet ad noſtrã extitit audientiam appellatum et infra. Ideoque mandamus quatenus cauſam ſuper queſtione natiuitatis patris eiuſdem R. infra duos menſes ſub ap. obe.

famque et. s. de offi. del. causamque que loquuntur de eodem facto et olim hec et ille due erant vna dec. in hoc ti. ¶ Tempore alani. vnde post mortem ala. si R. contraxisset cũ auelina nõ posset legitimari per sequẽs matrimoniũ ut. j. tanta ¶ Publice tenente tanquam vxorem ¶ Viri sui videlicet alani ¶ Alij videlicet R. patri agathe sciẽti quod illa habebat virũ alanũ nomine vnde nõ potest esse vxor illius etiam post mortem alani viri sui quod plus est cum ducere de facto quam fidem dare ut. s. de eo qui dux. in matrimoniũ quã habere sec' si ignorasset illã habere alium virũ ex quo cum bona fide et publice contraxisset cum illa sic filij suscepti iudicarentur legittimi ut j. c. ex tenore et etiã quia ea post mortem mariti remanẽ posset ut. s. de eo qui dux. in matrimo. c. i. et. c. veniens io.

Lator presen. Quod verũ est si esset natural' ex quo alia proles eius superat al' cum filius natural' succedit patri ab intestato in duabus vncijs ut. C. de natura. li. in auc. licet patri et in auc. quibus mod. natural' efficiunt legitimi in ꝟ. si quis aũt in coll. vi. de quo loquitur c. n. in ꝟ. hic igit al' aũt illegitimus in nichil succedit ¶ Questione natiui. que ad iudiciũ ec. tantũ pertinet ut. j. c. cum et. s. e. c. i. et etiã tanquam principal' primo debet determinari anteque in tẽp tetur questio hereditat. ut. s. de ord. cogni. cum ¶ Appellatũ ex parte ipsius R. prosequẽtis appellationem altera parte nõ prosequẽte eã ¶ Infra duos nõ quod terminus certus potest a superiore statui volenti agere post quẽ terminũ iusta causa cessante nõ audit ut s. de elec. l. matri. cum inhibitio et. j. qui ma. ac. pos. in. c. cum i tua et. C. de inge. manumit. in l. diffamari nec etiam illud tempus poterit prorogari preter consensũ partiũ ut. s. de offi. de leg. in. c. de causis ¶ Legittime probare immo videtur quod iste debeat potius probare patrem suum legittimum quia presumit adulteriũ nisi probetur matrimoniũ ut xxx. q. v. in. c. aliter sed ibidem agit de clam conuictos vnde presumit potius adulteriũ hic autem erat eius pater in pos. filiationis quia pro filio habebat et etiam possidebat paterna bona et etiã natus de ea fuit que credebat vxor eo mortuo iste successit totam hereditatẽ possidere ¶ Nõ dimittat quia videt quod iudex secularis possit cognoscere de questione natiuitatis ut. C. de iudic. quotiens et. C. de eod. iud. addite quare quod nõ possit iste iudex

dic ꝙ cum causa ista sit mere spiritualis principaliter spectat ad ecclesiam ut. s. de ordi. cogni. tua unde iudex secularis nō incidenter nec etiā alio modo potest de ea cognoscere ut. j. e. causamqȝ nec e ciam de annexa spūali ut. s. de iudic. quāto iohannes
Tanta legittimi. circa quanta est ius matrimonij ut illegitimos faciat legittimos ut insti. de nup ci. in §. ultimo i aut. quomodo naturales effi. sui in §. si quis igitur dotalia i coll vi. et. C. de naturali li. ai quis instituit. s. heredi. que ab intes. defe. in §. nec nō et s. e. c. i. ¶ Sed nūquid tu dices tales ex l'imos quo ad ex dmen videtur ꝙ nō quia nō sunt nati de legittimo matrimonio ut. s. de elec. c. cū in cunctis et ar. xxx. q. v. in c. qualiter credo ꝙ legittimi sit quo ad omnia precedencia quia sequēs matrimoniū purgat omnia precedencia et sic autem prima sic ut precedens causa turpitudinis sublata est sic. C. ꝙ me. cau. l. j. et. ff. de cōdic. ob turpem cau. l. si ob turpem ¶ Aliam viuente. contra iam adulterij ut. s. e. cau samqȝ secus autem si ignoranter ut. s. e. cum inter ar. j. e. ex tenore et. s. de eo qui duxit in matrimonium. c. i. ꝓrium tamen videtur. j. e. ꝙ talis nō sit legittimus quia nō distinguit verum conscia vel nō conscia sed primū verum est ¶ Licet post mortem nota ꝙ licet res ad eum casū perueniat a quo incipere nō poterit nō tamen valet ar. tamen ꝓ. s. de conuersi. cōiug. in c. placuit ubi de hoc Item nota ar. ꝙ ab inicio nō tenuit tractu temporis nō conualescere ut m. q. iij. in §. potest in. v. ꝙ si primitiuis ar. tamen ꝓ. hec in prin. ¶ Expellendos. nota ꝙ quidam filij dicuntur legittimi tantū ut adoptiui siue arrogati de quibus tu habes. s. de cogna. legal. c. vno alij dicuntur l'imi et naturales vt nati ex l'imo matrimonio vero vel etiā putatiuo siue ab initio vel ex post facto et isti succedunt parentibus suis ut. s. e. cum i ter et. j. e. ex tenore et. s. e. c. i. et. C. de legitimis heredi. p totū Item alij dicuntur naturales et nō legittimi ut nati ex concubinis in domo isti succedunt in duabus vncijs ab intestato nō extantibus legittimis ut. C. de natura. li. in aut. licet patri. alij dicunt spurij ut nati ex adulterio vel vulgo concepti ut. ff. de statu homi. vulgo et isti in nullo succedunt nec etiam instituti possūt a patre ut in predicta aut. licet patri et. xxxij. q. iiij. dicat aliquis nec alij. debēt ex bonis paternis ut. C. de incest. nupc. in aut. ex complexu ar. contra. s. de eo qui duxit in matrimoniū quam habetet sed ibi soluitur Iohannes

termīetis Si vō īfra duos menses prefatus .P. non poterit probare legittime ꝙ obiciat ex tunc seculari dño sub cuius iudicio de hereditate causa vertitur intimetis vt pro questione natiuitatis non dimittat quin causam super hereditate audiat et decidat.

¶ Item exonerien. episcopo

Tanta est vis matrimonij ut qui antea sunt geniti post contractum matrimoniū legittimi habeantur Si autem vir aliam viuente vxore sua cognouerit et ex ea prolem susceperit licet post mortem vxoris eandem duxerit nichilominus spurius erit filius et ab hereditate expellendus presertim si in mortem prioris vxoris alteruter eorum fuerit aliquid machinatus ¶ Item Odoñ wigerensi. episcopis.

Causam que inter R. et .W. super eo ꝙ mater dicti R. dicitur nō fuisse de legittimo matrimonio nata agitari dinoscitur

Causamqȝ notā ordinem huius facti radulphus de quo tu habes. s. e. c. causamqȝ et. W. de quo tu habes hic fuerūt fratres. R. iste suscepit agathā de quadam muliere agatha ista de l'imo matrimo. suscepit istū. R. de quo tu habes hic et sic. R. fuit auus istius R. Radulphus iste. s. auus iuit ultra marē et dimisit istū. R. agathā matrem ipius. R. i filiā ipius. R. pos. ci um bonorum ipsius audito ꝙ R. mortuus esset ultra mare iste. W. statim spoliauit istum R. possessione oīm bonorum Radulphi sui aui in quorum pos. remansit quando iuit ultra mare ꝙ dicebat agathā suam neptem matrē istius. R. nō fuisse natam de l'imo matrimonio. s. e. c. causamqȝ et sic nec ipsa neqȝ filius eius. R. debebant succedere R. fratri ipsius. W. sed ipse. W. unde et iste. R. sic spoliatus ab. W. suo auunculo impetrauit literas sup restitutiōe sua istis epis londonen. et vigor. sub hac forma ut deberent prius cognoscere verum vir dicti. R. esset de l'imo matrimonio nata et ut ante ingressū cause deberent eidem restituere hereditatem aui sui ꝙ rex turbatus fuit et cōmonuis ꝙ papa iudiciū pos. cōmiserat illis reuocauit iudiciū illud quod ad regem ptinet de restitutiōne et mādat ut procedant sup questione natiuitatis ipsius agathe ut patet in litera ¶ Postea vero ꝙ et isti epi forte nō procedebāt iste impetrauit eādē causam cōmitti epis exoñ. et wintoñ. et eidem londoñ. et quia. W. habebat epm londonen. suspectū fecit eū remoueri et in locum ipsius substitui abbatē Ceffordeñ ut. s. de offi. del. cūmqȝ et sic tu habes hic totam cōtinētiā istarum decre. unde ista decre. debet precedere in. ti. aliam ¶ Quod ad regem sic patet ꝙ iurisdictō tam temporalis ꝙ etiā spūalis est distincta et diuisa ut de. c. di. ij. in c. celebritatem et in aut. de instru. cautellat. ꝓ prin. p vnā colūpnam et sic autem papā nō habet utramqȝ iurisdictōnem ar. s. e. lator et xxxiij. q. iiij. regum et viij. di. quo iure et xxxiij. q. ij. inter hec in fine et xxiij. q. iiij. quesitum ar. ꝓ s. e. c. i. et xx. q. iij. pñs in fine et xv. q. vi. alius et xxxiij. q. i. loquimur unde h. dixit ꝙ impr. a solo deo potestatem in tpalibus papa verō in spiritualibus et sic diuisa est iurisdictō nam prius fuit imperator quāuis coronam recipiat a papa et gladiū ab altari ut xcvi. di. cum ad verum ventum est quia ante fuit imperium ꝙ apostolatus Sed a'a. et. T. dixerūt ꝙ imperator licet imperiū dicatur a solo deo processisse attamen executioni gladij temporalis recipit ab ecclesia nam ecclesia est vnū corpus ergo vnū caput tantū debet habere ¶ Item dominus vtroqȝ gladio vsus est ut notatur supra de iudic. nouit hic autem tu adde quod ibidem dicitur Item moyses etiam vtrumqȝ gladium habuit cuius successor est papa Preterea dñs papa ipsū confirmat consecrat coronat et eū deponit ut. s. de elect. venerabilem xv. q. vi. alius istud ultimū verius esse credo ¶ Vtrum mater videlicet agatha ¶ Incongruū. quia crimina morte extinguuntur ut. C. si reus vel accusa. mor. fue. l. i. ij. et iij. et xxiij. di. quorundam et xxxiij. q. ij. admonere et ideo post mortem nullus potest accusari nisi in casibus ut de heresi xxiij. q. ij. admonere et. c. sane profertur et forte in crimine lese maiestatis

vobis omisimus terminandā Verum quia literis nostris inseri fecimus ut se prefatō R. possessionē omnium quorum possessor extitit quando auus suus proficiscendi iherosolimam iter arripuit ante principalis cause ingressum faceretis restitui si eadē possessione fuisset per violentiam spoliatus Nos igitur attendentes ꝙ ad regem pertinet non ad ecclesiasticam de talibus possessionibus iudicarē ne videamur iuri regis anglorum detrahere qui ipsarum iudicium ad se asserit pertinere f. u. mandamus quatenus regi possessionum iudicium relinquentes de causa principali videlicet vtrum mater predicti R. de legittimo matrimonio sit nata plenius cognoscatis et causam huiusmodi terminetis Licet incongruū videatur vt matrimoniū genetricis prefati R. impetratur ꝙ ea viuente non fuit vt dicitur impetitum

¶ Item episcopo et archidiacono wintō.

Perlatum eſt ad audi-
en-q aim h ad par
tes coſtantinopol tranſiſ
ſet et ibi moram p. x. an-
nos et amplius faciēs a d.
J. vxorem ſuam non re-
diret Ipſa apd bone me-
morie vincenē. epm adu-
ſus eum querelam depoſu
it et q eū nō potuit diui
us expectare nichilomi⁹
allegauit Epiſcopus ve-
ro ſicut vir prudus et di-
ſcretus paretib⁹ viri mā
dauit ut pro eo mitterent
et ipſum ad pp̄ria reuoca
rent Cumq3 elapſo longi
temporis ſpacio vir nō re
mearet ad pp̄ria epiſco-
pus in conſpectu eccleſie
auditis racionib⁹ mulieris
inter eos ſentenciā diuor-
cij promulgauit et muli
eri ut aliū duceret facul ta-
tem indulſit Jteoq3 man
damus quaten⁹ ſi conſtite
terit q eps inter eos ſen
tenciam diuorcij tulerit fi
lios quos ſuſtulit de alio
ad cuius copulam auc. epi
predicti migrauit legitti
mos iudicetis eos hac oc
caſione nō paciētes ab he
reditate excludi Jtē epi
ſcopo bel.

Quod nobis et infra
Si qui aut de clam
deſtino matrimonio poſt
modum ab eccleſia ap-
bato generati fuerint eos
legittimos iudices filios
et heredes. Clemēs iij.

Referente nobis et. i
fra Jnquiſicioni. t.
t. reſpondemus q publi-
ce honeſtatis iuſticia pro
hibente matrimoniū inē
eos ǭtrahi nō potuit et otra
ctum debuit ſeparai ac p
hoc aim filij nec per eccle
ſie pmiſſionē nec per pat
nam ignoranciam excuſen
tur ad ſucceſſioē3 paterno
rū bonoꝝ nō videntur a
liquatenus admittendi
Jtem.

Peruenit ad nos ſa-
ne ex inſinuacōe lu
ce vidue q aim iter. G.
patrem ſuū et. A. matre3
ipſius matrimoniū legit-
time fuiſſ3 celebratum et
ǭ diu vixerunt quiete p
manſerunt p⁹ illoꝝ dece-
ſum quidam aſſerentes e
um de legittimo matrimo
nio fuiſſe ſuſceptam a pa
terna hereditate tanq̄ ille
gittimā amouere conant
Mandamus quatenus ſi
eſt ita dictam viduam le
gittimā nūcietis Jnno. iij

Per tuas literas in-
maſti q. R. ex inē

pter bona et filios ar vi. q. iij. in. ſi quis cū iniſtitu ⁊ hic eciā racne
bonoꝝ querit de aliōꝝ delicto poſt mortem. ſ. utrū agatha nata fuerit de
legittimo matrimonio que dicebatur nata de auelma ⁊ quia eadē ⁊ mō
queritur utꝝ inter ipſos fuerit l'timū matrimoniū ſic. ē. e. lator ⁊ de ſtatu ali
cuius eciā quiq3 queritur pter bona ut. C. de liba. cauſa principalit. ⁊. C.
ne de ſtatu defūc. in. l. quāuis
Matrimoniū genetricis. i.
matrimoniū de quo nata eſt
agatha genitrix prefati. R.
ut dixi ⁊ nō de matrimonio
de quo natus fuit. R. qm̄ de
illo non agitur johannes
Perlatum parentibus
et amicis ſimiliter mit
tere debuit ut. ff. ex quibus
cau. maio. in integ. reſti. in. l.
ergo ⁊ eciā edic. publice de
bet poni ut. ē. de doſ. et otu
cimq3 ⁊ in. c. ſi. ſed tamen in
caſu iſto nō eſt taliter proce
dendū niſi cū ſe p cotumaci
am abſentaſſ ut. ē. ut lit. nō
otel. qm̄ fre. ſ. porro ⁊ in. ſ.
ſe. Promulgauit pbato
impedimento pcetuo. ſed nū
quid iſte epus legittime pro
ceſſit lite nō otel. ar. q ſic. j.
in ſi. proximo c. i. hoc eñ ⁊
iſtud factum videt ex neceſſi
tate ne ius mulieris deperiret
ſ. ǭ. ē. ut lite nō otel. qm̄ in. ſ.
porro et in. ſ. ſi. cū etem ſtan
dum videt ſ utꝝ eps bene ul
male pceſſerit iſtud nō que
rebatur ſi tamen utꝝ filij na
ti de alio viro quo ſiue cum
quo ǭx. auctc epi legittimi
eſſent ⁊ reſpondet q ſic et
nō ad aliud ut ar. ff. ſi quid
in fraudem patro. l. i. in. ſ. ſi
quid in fraudem patro. ⁊ q
de alio nō fuit ǭſitū ideo ſi
ex tiue reſponſū ſic. ē. de elec
innotuit in fine ⁊ ideo iſti fi
lij erunt l'timi q auctoritate ec
publice ǭx. vt. ē. c. c. i
Quod nob de clādeſtio
quot modis matrimo
niū dicit clandeſtinū ut. ē.
de clandeſti. matrimonio cū
inhibicio Generati fue-
rint ſi poſt approbatum mat
moīm ab eccleſia puata ſolē
niter que traditur. ē. de clam
deſ. matrimoīo cū inhibicio
quia legittimi erūt eciam ſi
poſtea matrimoniū ſe petrare-
tur iuſta de cauſa ſeculi etem
ſi ante approbacionē genera
ti fuerint de clandeſ. matri-
monio vel nō ſeruata forma
predicta quia nō excuſantur
ſi ǭ matrimoīm poſtea aliqd
probetur ut in predicta ǭſtone cum inhibicio tales ergo filij videlicet de
clandeſ. matrimonio ante pbacionē eccl'e nati poſt approbacionē legitti-
mi erūt ut xxxij. q. iiij. d icit aliquis ⁊. ē. e. tanta ſi tamē poſtea ǭ matri-
moniū aliquid nō probet de quibus iſtud intelligit ē. de clandeſ. matri
monio c. ij. cuius pars eſt hec ⁊. ē. e. tanta johannes.
Referente. pone caſū p illā. ē. de ſpon. impub. duo pueri ſic quidā con
traxit ſpon. de futuro cū quadam tandē voluntate mutata ǭxit p verba
de pn̄ti matrimoīm cū alia ⁊ ſic ſoluta fuerunt ſponſalia priora ille vero
qui ſponſalia cū ea ǭxit matrimoīm cū quadā ǭſanguinea illius ex certa ſci
encia utriuſq3 ǭxit de tali matrimonio fuit nati filij querebatur an eſſent le
gittimi ⁊ reſpōdetur q nō quia publice honeſtatis iuſticia impediente nō
potuit eſſe matrimoīm inter eos nec eciā ignorancia excuſat eos nam pa
rentes ǭtrerunt ſcienter nec diſpenſacio eccl'e fuit ſecuta Depe
ruit. ſic patet q iſtud impedimentū pcetuum eſt ex quo impedit
et dirimit matrimoniū iā ǭtractum ſic. ē. de ſpon. ad audienciā ⁊ in
c. iuuenis Permiſſionem. i. eccleſia nō approbāte tal' matri
moīm. vel pmiſſioē3. i diſpenſacōem nam poſtea ec. cū eis diſpen
ſauit nā p diſpenſa
cionē ec. approbat ma
trimoīm cauſa filio
rū ut. ē. de cō. quia
circa ⁊. j. c. p venera
bilem ⁊ xxxv. q. viij
c. i. Jgnorciā pa
terna eñ ignorācia
utriuſq3 vel tā cū al
terius excuſat filios
ſiue l'timat filios ut
j. c. ex tenore ⁊. ē. c.
c. ij Jtem ǭſequens
matrimoīm ut. ē. c.
tāta ⁊ in. c. i. Jtem
legittimacio princi
pis ut. j. c. p venera
bil' hodie ut ro pat
na ignorancia non
excuſat filios omiſſa
eciam illa ſolēnita
te ut. ē. de clandeſ.
deſpō. c. cū inhibi. jo.
Peruenit ſi ita
eſt ar. ǭ. ē. c.
cauſamq3 ibi eñ mā
datur inquiri de ma
trimo. poſt mortem
cōiugū hic aūt vide
tur denegari Ala-
dixit q hic eciā lap
ſū erat quīquenniū
a morte coniugū ibi
nō ar. ff. ne de ſta
tu defunc. l. i. et. ij. ⁊
C. e. ti. l. is qui ⁊ p
to tū vel cciā3 hic di
cebatur mater nata
de nō l'timo matrimo
nio īpediente ſtatu
vnde poſt mortem
queri non debet ſed
h eſt dinare vnde
dicas q ex quo con
ſtat mīm in facie ec.
eſſe ǭtū ⁊ bona fi
de l'timi fuit filij ut h
ideo dicit ſi eſt ita
q legittime ǭtūm
ſit ⁊ iſtud mulier
debet probare ⁊ ſic
intelligit quod hic
dicit ſ ibi nō conſta
bat de matrimo. quia
dicebat q agatha
nata fuit eo tempo
re quo auelma ei⁹
mater habebat ali
um virꝝ ⁊ iſtud aduerſarius debebat pbare ut. ē. e. cauſamq3 ⁊ e
ciam hic nō negabatur quin altera pars poſſit ǭrium probare ſi
voluerit vnde ſi nichil probat eo ipſo q parentes iſtius in facie
eccleſie ǭtrerunt ⁊ eciam āpprobante eccleſia ſimul fuerunt uſq3 ad
mortem preſumit legittimū matrimoniū inter eos quare filij legit
timi ſunt habendi quouſq3 contrariū oſtendatur Jtem aliud c0
tra fordus ſignatur ē. e. lator et. ē. de ord. cogni. ſuam et ille qui
opponit aduerſus nō l'time natum debet hoc probare quod tamē
videtur iniquū poteſt dici q eciam non conſtabat hoc de matrimo
nio parentum iſtius vidue nec eciam erat cōmunis oppinio q illi
fuiſſent legittime coniuncti ⁊ ideo mulier debet probare ſuam
narracionem vn̄ dicit papa ſi eſt ita ar. ad predicta. j. c. c. pꝑi. jo.

Per tuas ea videlicet vxore quā duxit · illa concubina dimiſſa. Affidauerat · i · fidē dederat ꝙ eam duceret i vxorē ex ea quā affidauerat. Filium appellauit nā eo ipſo ꝙ quis filiū naturalē in extrema voluntate nominat filiū et eciam heredē inſtituit intelligitur eū legitimaſſe ut · C · de natura · li · in auḱ · Item ſi quis et i ſtud intellige cū alios liimos nō habeat ut in auḱ · quibus modis natural · effi · leg · et ſui in § ſi vero nō habeo Itē ſi pater offerat naturalem filiū impūi · et fiat curialis liimus erit ut in auḱ · quibus modis natural · effi · ſui in § ſi quis igitur coll · vij · Item ſi nullo alio filio exiſtente ipſe filius naturalis patre ſuo defuncto offerat ſe ipſum curie liimus efficiatur ut in auḱ · e · ti · in § i · et § ſi quis igitur · Item ſi pater filiū naturalem in publico inſtrumento vel manu ꝓpria ſcripto cum ſubſcripcione tamen teſtiū eū nominauit filiū nec adiecit naturalem legitimus eſt ut in auḱ ut liceat mrī et auie in § ad hoc coll · viij · Item eſt hic · ar · ꝙ ex ſola nominacōe aliquis acquirit ius ut xxxij · q · iiij · dicat aliquis et ar · ē · de p̄ſumpcō · illud et · ē · de ꝓbac · p tuas inſt · de nopc · in § pe · et ff · de ꝓbac · in · l · ult · ar · ō · ij · q · i · multi in fi · et xxxij · q · ij · inue ta xxij · q · iiij · forte et · C · de ꝓbac · nec ꝙ et m · l · nō exꝑſis et C · de libera · cau · l · ut hem̄ de hoc eū dictum fuit · ē · e · tranſmiſſe. Cōmiſſū · i a iudice ſeculari cuius ſa filiacionis fuit h remiſſa ar · ē · e · lator vel forte a dño papa eidem fuit cauſa cōmiſſa. Et quadā de cā · ē · e · tranſmiſſe. Conprobauit ſic eni videtur ꝙ aliquis poſſit probare ſe filiū alicuius ut · ē · de fil · preſb · in · c · michael de h autem dicitur · ē · e · tranſmiſſe. Affidaſſe videlicet antequā eū ſuſcepiſſ ex ea vnde poſtea per copulā carnalem ſubſequētem fuit matrimoniū preſumptum inductū ꝙ

quam ſcḿ opinionē maioris partis viānie in concubinam habebat prole ſuſcepta quādam poſt et aliā ea defuncta duxit in vxorē · et ea de qua ꝓlem ſuſcepat mater ſibi aliū copulauit proceſſu vero tpis idē · R in pñcia multoꝝ firmauit ꝓprio iuramento ꝙ eam quā habere viſus fuerat cōcubinam prius affidauerat in vxorē quā ex ea filiū genuiſſet et poſtea dū ageret in extremis cū quē ex ea ſuſcepit i teſtamēto heredē inſtituēs legitimū filiū appellauit Cum autē tue fuiſſ inquiſicioni cōmiſſum an filius ſic ſuſceptus legitimus eſſ heres ipſius · R · et ad eius patrimoniū admittendus tu p̄ter id ꝙ ex quadā decretali bo · me · alex · papa predeceſſoꝝ · n · ſtatuū eſſe ſup h verbo viri et mulieris credebas receptis teſtibus a filio eiuſdem · R · productis quibꝰ liime a ꝓbauit predictū · R · matrē ſuam in capella ſancti ſergij affidaſſe eū eiuſdem · R · heredem eſſe legitimū iudicaſti Nos igitur attendētes ꝙ plus eſt ꝙ i veritate agitur ꝙ ꝙ ſimulate cōcipitur licet dictus · R · cum ea dimiſſa quā vt cōcubinā habuēat ad alia vota tranſiuit videatur ipo facto matrimoniū quod inter eos fuerat celebratū denegaſſe ꝙ tamen deſpōſacio p teſtes liimos ꝓbata eos matrimonialit fuiſſe ꝯiūctos oſtendit ſiue deſpōſacio ipa fuerit de preſenti ut p conſenſū legitimū

per verba de preſenti expſſū copula matrimonij inter eos fuerit celebrata ſiue p verba de futuro carnali copula ſubſecuta nō tam de decretali dicti · p · n · que in caſu diſſimili loquitur ꝙ in dictis ꝓbacionibꝰ innitentēs te proceſſiſſe legitime teſpon · ſentēciam tuam auctē ap · ꝯfirmantes Itē nobili viro w · motis peſſul ·

Per venerabilem · f · n · arelaten · archiepiſcopum tua nobis humilitas ſupplicauit ut filios tuos legitimacōis dignaremur titulo decorare quia ut eis quo minus tibi ſuccederent nataliū obiectio nō noceret Quod āt ſup h ap · ſe · plenam habeat poteſtatem ex illo videtur ꝙ diuerſis cauſis inſpectis cū quibuſdam minus legitime genitis nō naturalibꝰ tm̄ ſed adulterinis eciam diſpenſauit ſic ad actus ſpirituales illos legitimans ut poſſint in epiſcopos promoueri ex quo veriſimilius creditur ꝛ probabilius reputatur vt eos ad actus legitimaē ualebat ſeculares Preſertim ſi preter romanū pon · iter homines ſuperiorem aliū nō ꝯgnoſcant qui legitimandi habeat poteſtatem quia cum maior i ſpiritualibꝰ tam ꝓuidencia ꝙ auctoritas et ydoneitas requiratur ꝙ i maiori conceditur licitū eſſe videtur et in minori Per ſimile quoqꝫ id videt poſſe ꝓbari cum eo ipſo ꝙ aliquis ad apicem epalis dignitatis attollitur

que nō admittitur probacō in ꝯtrarium ut · ē · de ſpon · is qui nam aū ſi ſimpliciter ꝓbauiſſ ꝙ eam affidaſſ et nō determinando tempus tunc etiam ſufficiens fuiſſ talis ꝓbacio ut · ē · de probac · in pñcia et · ē · de ꝯdi · appo · per tuas. Agitur ut · C · plus naturale quod agi · p totū in rubro et in nigro. Ipſo facto ſic eni ipo facto negat matrimoniū ſic eciā ipo facto renunciat matrimonio ſpūali ſiue prima legio clerical ut · ē · de vita et honeſ · cleicoꝝ in · c · vlt · ſic eni et ope ꝯtrio et facto negamꝰ xpm̄ ut xxij · q · vlt · cum et xi q · iij · eſtimant et ſic autem p̄ſumitur ꝙ a prima cōio receſſit ut xxxij · q · i · in · c · requiſiſti et · i · q · ij · c · i · In caſu diſſimili nam et ibidem parentes teſtificabant ꝙ illum qui dicebat ſe eſſe eoꝝ filiū hic aūt pro ipſo filio et ita multū ꝓdeſt filio dictū parētum ut · ff · de ꝓbac · cenſ · ff de lib · agnoſ · l · i · in § iulianꝰ et · ē · de ꝓbac · afferte et C · de rei ux · ac · l · vna § i · ff · ō ꝓbac · l · vlt · ff · de carb · edic · l · i · in § ſi quis et · l · labeo ·

Per venerabilē · archiepiſcopū nūc nā et olim fuit ſedes ꝓpalis ut viij · q · ij · artaldus et eciam fuit ſuffraganeus narbon · ut ibi. Habeat poteſtatem ex eo enim ꝙ aliquē liimat in ſpūalibꝰ et p ꝯſequēs in tpalibus ꝓ ut ipſe papa argumentatur hic · nam per h ꝙ aliquem legitimat in ſpūalibus nō ideo ꝓbatur ut iuriſdictōnem habeat in temporalibꝰ liimare enim ptinet ad iuriſdictōnem voluntariam ut ff · de offi · ꝓcon · l · ij · Item quia ad papā nichil ſpectat de temporalibꝰ ut · ē · e · cauſamqꝫ et in · c · lator et · ē · de iudicibꝰ nouit in fine niſi vacante imperio vt · ē · de foro ꝯpe · licet et in · c · ex tenore ut ibidem dicit et ſic eni videtur ꝙ papa q̄ ūo ad temporalia nō poſſit aliquē legitimaē ubi nō habꝫ iuriſdictionē temporalem et ad h dixit io · ꝙ dñs papa nō hꝫ poteſtatem legitimandi in temporalibꝰ Sed eo ipo ꝙ legitimat aliquem in ſpūalibus p conſequens eū legitimat quo ad temporalia que ſūt minus digna et ſic aūt legitimat p ꝯſequēdam ſed nō directe nā ſepe aliquid p̄mittitur directe ſiue indirecte qd alias nō permitteret directe ar · iij · q · iij · ſicut et ff · de auct · tu · l · i · Jo adhuc fit allegacōi quā pōnit hic dñs papa ꝯtrarium credo ꝙ nō poſſit aliquem papa legitimare quantū ad hoc ut ſuccedat in hereditate tā ꝙ legitimus heres qui non ſit de ſua temporali iuriſdictōe ne ſic eni eſſ falcē ſuā mittē in meſſem alienam et ꝯſurpare iuriſdictōnem alienam quod eſſe nō debet ut · ē · de

iudici. nouit. ⁊ vi. q. iij. ſcriptũ eſt ⁊ puare aliquem iure ſuccedendi vñ credo ꝙ nõ poſſit ¶ Legitimare quo ad actus ſpũales tamẽ quidam talem legitimationem extendũt quo ad honores ſeculares ut p hoc intelligatur eẽ legitimus vt poſſit eſſe iudex ⁊ habere etiam hmodi honores temporales quos alr̃ nõ poſſꝫ habere ⁊ in iſta ſñia fuerũt Lauẽ. vm. ⁊ T

¶ Non naturalib. naturales enĩ large omnes appellãtur preter adopti. ⁊ ſpirituales ut xxx. q. iij. §. i. plerumqꝫ enim illi tantũ qui ex liberis acubinis naſcuntur ut hic ⁊ xxxij. q. iiij. liberi ¶ Adulterinis ut puta filijs pbroꝝ qui cum fornicantẽ adulteratur cũ ſint quaſi mariti eccleſiaꝝ ſuarum ut lvi. di. cenomani ¶ Preſertim. i. maxime ẜm. jo. ⁊ ẜm alios preſertim i. tantum ¶ Superiorẽ nã papa eſt ſup omnes ut xcvi di. duo ſũt ⁊ ix. q. iij. cuncta ex. j. de maiori. ⁊ obe. in. c. ſolite ¶ Recognoſcatur. ſupple ꝙ in temporalibus ¶ Omori ut xcv. di. illud ⁊ xvi. q. ij. c. i. ⁊. ß. de decim. ex parte ij. et eõ cui enim interdicit minus et maius interdictũ eſſe videtur ut. j. de ſen. ex. cum illorũ ⁊ xxxiij. di. geſta ⁊. ff. de ẜuis ex pot. cui. ¶ Patria poteſtate ut liiij. di. ſi ẜuus ⁊ iauẽ que dignitas libe. a patri. po. coll. vi. in. §. palam. ¶ Ordinaret ut liiij. di. ſi ẜuus abſente ⁊ in. c. ex antiquis. ¶ Beati petri nam dicebat jo. maxime ẜ cu dic tantum i. maxime vel vt dixi. ß. quo ad foꝝ ſeculare nõ poteſt legitimare niſi princeps eidex pmitteret ut in ſeruo ordiato ſcienter ſecus enĩ eſt ſi ipſe teneretur domino ſatiſfacere ut hic dicitur ¶ Per ſententiam ciſtandum eſt donec in ẽtrium probetur ut. ß. de re iudi. ſicut ⁊. ß. de ren ũci. in pñtia licet ſit iniqua ut ff. de re iudi. ⁊ de regul. iur̃ res iudicata ⁊. ff. de iuſti. et iure in. l. pl̃. in. §. i ¶ Separaſti quod tamen facere nõ debuit etiam ſi cauſa eſſꝫ manifeſta ut. j. de diuor. por:o. cũ enĩ talis ſeparatio ſit pena q̃ nõ debet inferri niſi p iudicẽ ut xxxiij. q. ij. §. in hoc ¶ Nõ ẜuatum ut. ij. q. vi. i. §. diffinitiua ar. ß. de pbat. qm̃. ⁊. ß. de elec. dudum. et. ß. ut lite nõ ẽteſ. accedens item ar. ẽ ß. ut liẽ nõ ẽteſ. c. i. ⁊. c. qm̃ in §. i ubi dicitur ordo iudiciarius nõ uſqꝫquaqꝫ in cauſis ſeruatur matrimonialib. ſed caſſata fuit hic ꝓpt ẜ ſentencia ẽtra vero illa intelliguntur quando altera pars eſt abſens p ẽtumaciam tunc enim ordo iuris nõ ẜuatur per omnia pmo teſtes recipiuntur lite nõ ẽteſ. ⁊ etiam fert ſententia ꝓpter piculum fornicationis ut in. c. quoniam

eximitur a patria poteſtate Preterea etiam ſi ſimplex epiſcopus ſcienter ẜuũ alterius i pꝛbm ordinaret licet ordinator ſatiſfacere dño teneretur ordinatus tamen iugum euaderet ẜuitutis ſi quidem videretur monſtruoſũ vt q̃ legitimus ad ſpũales actiones circa ſecl'ares act⁹ illegitim⁹ remaneret vnde cum in ſpiritualib. diſpenſetur ẽſequenter videtur in temporalibus diſpenſatum Id autem in patrimonio beati petri libere poteſt ap. ſe. efficere in quo et ſũmi pontificis auctoritatem exercet et ſũmi principis exequitur poteſtatem Videbatur autẽ ex eo trahere maiorem audaciam poſtulandi ꝙ cũ rex francorum. I. francorũ reginam dimiſerit et ex alia poſtmodum ſuperducta pueꝝ ſuſceperit et puellam et tu ſimiliter excluſa legittima ſupduxeris aliam ex qua filios ſuſcepiſti ſicut cum filijs ei⁹ dem regis ſic cum tuis dedebat de benignitate ap. ſe. diſpenſandum Verum ſi veritas inſpiciatur non res ſimilis ſed valde diſſimilis inuenitur nã rex ipſe a regia p treuerẽ. archiepiſcopũ ap. ſe. le. fuit per ſententiã ſeparatus tu vero vxorem tuam a te temeritate ꝓpria ſeparaſti Ipſe quoqꝫ priuſqꝫ ad eũ prohibitio de nõ contrahẽdo cum altera perueniſſet aliam ſupduxit ex qua ꝓlem geminam noſcitur ſuſcepiſſe ſed tu i ẽtemptũ

eccleſie aliam ſubducere attemptaſti. Preterea et rex ipſe contra matrimoniũ predicte regine impedimentum affinitatis qđ coram prefato archiepiſcopo teſtes induxit cuius ſententiaqꝫ caſſata fuit ſolũmodo ꝓpter iudiciariuꝫ ordinẽ nõ ſeruatũ nos p⁹ reſtitucõem regine alios cognitores duximus deputandos tu vero vxori tue nichil qđ diuorciũ induceret obiecisti Cum et ſi fides thori ſit vnum de tribus bonis coniugij nõ tamen ipſius violatio cõiugale vinculũ violaſſꝫ de filijs ergo regine eiuſdẽ vtrũ legittimi vel illegittimi fuerint qꝫ diu pendet q̃ſtio affinitatis obiecte poteſt nõ imerito dubitari. nam ſi affinitas fuerit cõꝓbata predictam reginaꝫ non eſſe regis coniugem apparebit et per ẽſequens alia ſibi videbit copulata et filios ei legittimos peperiſſe Inſup cum rex ſuperior eſt in temporalib⁹ minime recognoſcat ſine iuris alteri⁹ leſione in eo ſe iuriſdictõni noſtre ſubicere potuit i quo videretur quibuſdam ꝙ per ſe ipſũ non tanqꝫ pater cum filijs ſed tanqꝫ priceps cum ſꝫditis potuit diſpenſare tu aũt noſceris alijs ſbiacere et ifra. Rationib. igit hijſ inductir egi gratiam famus requiſiti cauſam taꝫ ex veteri qꝫ ex nouo teſtamento trahentes ꝙ nõ ſolũ in eccleſie patrimonio ſuper quo plenam i temporalib. gerimus poteſtatẽ

Sed ubi altera pars nõ eſt abſens pmo eſt preſens utriqꝫ parti tunc debet ordo iuris ẜuari alr̃ non valet ſententia ut ẜ ⁊ dic caſſata. i. caſſa ⁊ irrita nunciata ut. ß. e. in. c. accedens ¶ De trib⁹ bonis nota ꝙ tria ſunt bona matrimonij ut hic dicit. ſ. fides. ples ⁊ ſacramentũ ut xxvij. q. ij. omne itaqꝫ ⁊ xxxij. q. i. nõ enĩ ita in ſola. jo ¶ Fides quia nullũ adulteriũ ⁊ dicitur fides thori coniugalis ut in. c. non enĩ ¶ Proles. i. ipſe deus ¶ Sacramentũ quia nullũ debet eſſe diuorcium vt in. c. omne vbi enĩ alteꝝ iſtoruꝫ non ſeruat frangit lex matrimonij iſte autem non ſeruauit iſta tria videlicet fidem nã cum alia adulteriũ amiſit ſed rex francie nõ ꝓpter ſententiã que enim excuſat ab adulterio jo. ¶ Violaſſꝫ. i. diſſoluiſſꝫ quia in nullo caſu diſſoluit matrimoniũ fidelium poſt carnalem copulam niſi in caſibus ut. j. de diuor. gaudem⁹ et in. c. quãto ¶ Dubitari ⁊ ſic ex futuro euentu dependet an ſint legitimi iudicandi ar. ß. de figidis fraternitatis in fine ſed certe ẽtrũ videtur ſi ſecundum matrimoniũ ẽtctũ fuit auctoritate ec. ex vi ſententie ⁊ toleratum fuit tunc enĩ lite pendente filij legittimi erũt ut. ß. e. plarum eſt et. c. cum inter ⁊ in. c. referente ⁊ ita ſine aliqua diſpenſatione legittimi erunt. ſ. ſi ſñiaꝫ tuliſſet Conprobata maxime ſi nõ fuerit ẽpbata tuat vlro tũc nichilominꝰ proles erit legittima nata ex ſecunda vxore quã auctẽ ec. recepit poſt ſententiam latam ut dixi in ꝓxi. notã. ẜ iſtud nõ eſt veꝝ qm̃ ſententia non tenuit ꝓpter ordinem iuris nõ ẜuat. ⁊ ideo neceſſaria eſſꝫ diſpenſatiõ ſi nõ pbaret affitas

¶ Recognoſcat de facto de iure tamen ſubeſt romano imperio ut viij.q.i.in apibus et de hoc dicitur.ſ.de elec.venerabilem. ¶ Subiacere potuit ut.ff.de iuriſd.omniū iud.eſt receptum ¶ Tā ꝙ princeps nota ꝙ facit aliquid tanꝙ rex nō tanꝙ pater ſic.ſ. de elec.quod facit in ꝓ pſ.et.c.cum inter vniuerſas et xxiij.q.iiij. ſi eccleſia in fine et ff.de adopci.in.l.ſi ꝯſul.et.ff.ꝙ cuiuſꝗ vniu.nom.eorum ꝓ i. et ita rex hic erit actor et iudex xxiij fa cit et licet iſtud fortе facere poſſit meli us tamen facit ſi ab ſtinet a talibus vt ff.de off.procon.ne quaꝗ ne videatur ꝓ ſtare auctoritatem facto ꝓprio ut.ſ.de iuſti.c.vltimo et.ſ. de iure patro.ꝑ nu as ¶ Regi gracias quia non potuit rex legittimare filiuꝫ ſu um licet poſſet alie num vel quia licet e um poſſet legitti mare ut ſubditum videlicet vt ſuccede ret alij non tamen ut ſuccederet ſibi ar vi ꝗ.q.i.in ſcripturis et xxiij.q.i.dicitis mus primo videtur ꝙ legittimi erant cuꝫ nati fuerint ex legit timo matrimo.au ctoritate ec.contra rio ut.ſ.dictum eſt ſed iſtud non eſt ve rum ut.ſ.in gloſa maxime dictum eſt ¶ Patrimonio il los enim de patri monio ſuo tantum legittimare poteſt ut dictum eſt.ſ. ¶ Certis cauſis.ſ.cuꝫ requirunt et iſtud etiam ꝓbatur aucto ritate deutronomij .ſ.cum variatum eſt inter iudices ſiue am biguū tunc recurra tur ad iudicium ec. ut.j.ſequitur et licet enim ex certis cauſis non tamen ideo eſt ordinarius quo ad temporalia ut.ſ.de offi.ord.paſtoralis i.ſꝫ.ſed tantum ca ſualis ut dicit litera ut.ſ.de foro.cõpe.li cet et in.c.ex tenore et in.c.ex parte et ita eſt hic ar.de iuriſdictione diſtin cta ut.ſ.e.cauſam ꝗ vbi de hoc et.ſ.de iudicibus nouit. ¶ Inter portas vari ari inter iudices ſi ue inter ſapientes Veniens ad ſacer

Verū etiam in alijs regi onibus cauſis inſpectis cer tis temporalem iuriſdictiō nem caſualiter exercemuſ non ꝙ alieno iuri preiudi care velimus ſed quia ſi cut in deutronomio otine tur ſi difficile et ambigu um apud te iudiciū eſſe ꝓ ſpexeris inter ſanguinem et ſangnēꝫ cauſam et cau ſam lepram et lepram et iudicium inter portas tu as videris variari veniēs ad ſacerdotes leuitici gene ris et ad iudicem qui fue rit illo tempore qui iudi cabunt tibi iudicij verita tem et facies queciīꝗ dixe rint qui preſunt loco quē elegerit dñs ſequeriſꝗ eo rū ſententiam Qui aūt ſu perbierit nolens obedire ſacerdotis imperio qui eo tempore miniſtrat dño de o tuo et decreto iudicis mo rietur ¶ Sane cum deu tronomiū lex ſecunda in terpreteretur ex vi voca buli ꝓprobatur ut quod ibi decernitur in nouo te ſtamento debeat obſerua ri locus enī quē elegit do minus ap.ſe.eſſe cogno ſcitur Cum enī petrus fu giens vrbem exiuiſſet vo lens cum dominus ad lo cum quem elegerat reuo care interrogatus ab eo domine quo vadis Reſpō dit venio romam iterum crucifigi qd intelligēs ꝓ ſe dictum ad locū ipſuꝫ ꝓ tinus eſt reuerſus ¶ Sut autem ſacerdotes leuitici generis fratres noſtri qui nobis iure leuitico i execu cione ſacerdotalis officij coadiutores exiſtunt. Is vero ſuper eos ſacerdos ſi ue iudex exiſtit cui dominꝰ inquit in petro qdcumꝗ ligaueris ſup ter.li.erit et in celis eius ſacerdos vica rius qui eſt ſacerdos ieter nū ſm or.mel.cōſtitutus iudex viuoꝝ et mortuoꝝ ¶ Tria quippe diſtiguit iudicia primum iter ſangnem et ſanguinem per qd criminale intelligitur et ciuile ultimū cum inter le pram et lepram per qd ec leſiaſticum et criminale no tatur Medium inter cau ſam et cauſam quod ad v trūqꝫ refertur tam eccle ſiaſticum ꝙ ciuile in qui bus cum aliquid fuerit dif ficile vel ambiguum ad iu dicium eſt ſe.ap.recurren dum cuius ſententiam cū ſuperbiens contempſerit obſeruare mori ꝓcipitur i.per excomunicacionis ſē tenciam veluд mortuus a cōmunione fidelium ſepa rari paulus ut per pleni tudinem poteſtatis expo neret ad corintheos ſcri bens ait neſcitis qm ange los iudicabitis qnto ma gis ſecularia ¶ Licet igitur cuꝫ filijs ſepedicti regis de quibus an fuerint legitti mi ab inicio dubitat duxi mus diſpenſandum quia tam lex moyſayca ꝙ ca nonica ſobole ſuſceptam ex adulterio deteſtat atte ſtāte domino ꝙ māzeres et ſpurij vſꝗ in decimam generacionem ecceſiam n̄ intrabunt canone vero ue tante tales ad ſacros ordi nes promoueri ſecularibus quoꝗ legibus nō ſolū re pellentibus eos ab ſucceſſioē

doctis nota ar.ꝙ ex defectu iudicis ſecularis recurritur ad eccleſiaſticū ut ſ. de foro cõpe.licet et xxiij.q.v.adminiſtratores ¶ Inter ſang.h autem ver ba exponuntur inferius.h. ¶ Sane hic incipit exponere papa auctorita. deutro. ¶ Ex vi vocabuli nam interpretatur lex noua antiquā ¶ Reuer ſus ipſe petrus poſtmodū ibidem martirū ſuſtinuit ut.ij.q.vij.beati petrꝰ et paulus ¶ Inter ſan.et ſan hec eſt expoſicio eius ꝙ pre miſit in auc.deutrono. ¶ Ci uile hic eſt iudiciū ſeculare ¶ Criminale.i.eccleſiaſticum ¶ Mori precipitur ut xi.q. iij.abſit ¶ Mortuus ut xi. q.iij.c.nichil.et in.c.ſic de lec et xxiij.q.iij.corripiant ¶ Canonica ut lvi.di.c.i. et.ſ.de fil.preſ.c.i.et xv.q. viij.cum multe ¶ Decerna tur niſi cum eis fuerit diſpē ſatum ut lvi.di.cenomanū ¶ In auc.de hijs dictū eſt.ſ. de renunc.niſi cū pridem in ꝓ perſone ¶ Alimenta ut.C. de natura.li.in auc.licet pa tri et.C.de inceſt.nupci.i auc ex complexu ar.ꝙ.ſ.de eo ꝗ dux.in matrimo.cū haberet ſo. ve ibi iohannes.

Ex tenore restitui postularet tanq̄ tutrix ut. C. quando mulier tu-
tel. offi. fun. l. ij. et in aut. matri olim si vir curam vel tutelam filioꝝ
subire volebat oportebat eam iurare q̄ nō transiret ad secundas nupcias
hodie vero remittitur istud iuramentū q̄ veniebant ꝯ sed renunciant be-
neficio vell. ut in aut. ut sine prohibicōe matres tutel' gerant filioꝝ in ꝭ
quia vero mulierem coll. vij.
et in predicta aut. matri ꝛ
si ꝯferit statim repellitur a
tutela filioꝝ ut. C. e. ti. in aut.
sacramentum ¶ Ignoram-
istā ignorancia facit q̄ filij
sunt legittimi censendi al' ñ
essent legittimi ut. s. e. refe
rente ubi de hoc ¶ Legitti-
mam ex hoc enim patet q̄ suffi
cit fides alterius parentis ut
filij dicant' legittimi ꝛ si na
scantur eciam lite mota sunt
legittimi licet autem postea
separentur vel si ante senten
ciam fit ꝯceptus ut. s. e. cum
inter ceca istam sciendā siue
ignorandam tenendū est ut
dicitur. s. de clandes. despō.
cum inhibicio ¶ Sed nun-
quid idem est si quis creda
tur esse liber cum esset servus
ut filius eius ꝑpter opinio-
nē eccl'e videtur liber ꝛ legit
timus quo ad ordines ñ ut
C. soluto matrimonio l. iij. ar.
ꝯ. ff. soluto matri. l. si cum do
tem ꝭ ꝑltimo
Gaudemus ꝯiunccioni
bus videlicet pagano
rū siue iudeoꝝ ad fidem po
stea ꝯversoꝝ ut. s. de ꝯsang.
et affi. de infidelibus ꝛ. j. de
divorcī. gaudemus ¶ Opini
onem talis etem opinio nō
legittimat sed prestat occasi-
onem legittimādi ar. s. e. in
c. primo ꝛ in c. per venera
bilem ꝛ. ff. de ritu nupc. qui
in ꝓuincia Sed nunquid ē
matrimoniū inter tales ꝛ vi
detur q̄ sic ut xxxi. di. de
inde oponitur ꝛ. s. de ꝯsan
gui. ꝛ affi. de infidelibus so
lucōes collig. j. de divorc. gau
demus cuius pars est hec et
de ca͞a videtur ante illum ꝭ
qui autem ꝛc. ubi enim pre ce
dit sermo de ꝯiunctis cum
secundis post divorciū factuꝫ
adhuc viventibus repudia
tis cū quibus nō est matrimo
niū ut ibi dicitur filij tamen
illoꝝ reputantur legittimi
utilitate publica suadente ut
alij ut illius ꝯvertantur sed
si intelligatur de filijs eoꝝ
de quibus in prin. c. dicitur
gaudemus tunc planum est q̄ inter illos est matrimoniū ut ibidem patet
et filij talium sunt legittimi ꝛ sic dicitur an ꝭ qua vero qd̄ procedo jo
Relatum aliquot annos sed de quot annis intelligis istud ꝛ po
test dici q̄ de duobus nam et pluralis locucio duorum numero
est contenta ut iij. q. iij. in versicu. ubi numerꝰ ꝛ. ff. de v. sig. in
ter illam in fine ꝛ. ff. de maū. t. in l. libertas in ꝭ ultimo et. ff. de test. in l. ubi
numerus ¶ Exiuit sed nōne racione illa eum sequi tenebat qd̄ videt. ut
xxij. q. ij. unaq̄q̄ ꝛ xxxiij. q. j. si q̄s incurtabili ꝛ potest dici q̄ tenebatur
quomā ibidem nō poterat remanere iusta de causa nisi forte vagabundus
discurreret quia tunc nō possꝫ ipm sequi ut ar. ff. de operis lib. quod nisi in
ꝭ ex ꝓuincia ubi dicitur q̄ si patronus tanq̄ vir diligens ꝛ bonus pa
ter fam. rome moretur vel in ꝓuincia ꝑficiscat' tunc libertus tenetur euꝫ se

paterna sed negantibꝰ ip
sis eciam alimēta peticionē
tuā ñ duximꝰ apponendā.
¶ Idem . H. et . R. cano
nicis benē.

Ex tenore literaꝝ ve
straꝝ nobis innotu
it q̄ cum . G. vidua heredi
ditatem quondam . R. ma
riti sui sibi et pupillo fili-
o suo restitui postularet.
pars adversa peticionē ei9
nitebatur excludere ꝓ eo
q̄ . R. maritus eius ipsiꝰ
vidue de adulterio geni-
tū asserebat et infra In-
telligētes q̄ p̄dicti . R.
matrem ipsius in facie ec
clesie ignaram q̄ ipse ali
am sibi matrimonialiter
copulasset et duxerit in ux
orem et dum ipsa coniūx
ipsius legittima putaret
dictum . R. suscepit ex e-
adem in fauorem prol' pro-
cius declinamus memora
tum . R. legittimū reputā
tes. ꝛc. ¶ Idē epo tiburcien
Gaudemus et infra.
Ceteꝝ prolem de in
fidelibꝰ natam ꝯiunctioni-
bꝰ qui ꝯ vel tercio ulte-
riori gradu ꝯm opinionē
illoꝝ matrimoniali ꝯtrare
runt affectu post fidem re
ceptam utilitate publica
suadente legittimam vo-
lumus reputari ¶ Alex
anō iij. panorm. episcopo

Qui matrimonium accu
sare possunt.

Relatum est q̄ cū
pater cuiusdam
puelle eam cuidā
nuptū tradidisset maritꝰ
post aliq̄t annos quibꝰ cū
uxore permansit ꝓpter ho-
micidiū quod omisit mor-
tis timore de ciuitate exiuit
Nunc autem dicitur pos-
se probari q̄ pater puel-
le eū de sacro fonte leuā-
uit sed literis tuis quesi-
tus nōdum potuit inueni-
ri licet quinqueniū sit ins
actum et infra Ceterū cō-
t. t. respondemus q̄ si ma
nifestum est qd̄ asseritur
aut legittimi accusatores
et testes appareant postq̄
inuentus fuerit cū omni di-
ligencia requisitus eciam
si nequiuerit inueniri te-
stes recipere poteritis et iu
re canonico iudicium ter-
minare ¶ Clemens iij.
Nobis est quesitū
utrū aliqui super ac
cusacione matrimonij ni
chil vice ꝓpria depōnen
tes debeant p solam cartu
le ē cūscripcione admitti
ad hoc respondemus q̄ in
talibus nisi quātum ad

qui Si autē ipse velit negari p ordinem tunc nō est necessitas in
iungenda ubiq̄ eum sequi ¶ Manifestum ita q̄ notoriū al' nō
bene sequeret' aut legittimi ꝛc. ꝓ quod manifestū est probat. xi.
q. iij. coꝝ qui in fine ¶ Legittimi ꝯm q̄ traditur. j. e. cum in tua. e.
¶ Testes ergo altera parte absente ꝛ nō p ꝯtumaciam testes reci
piuntur ꝛ sentencia
fertur ut hic dicit
nam ordo iuris in ca
su isto non est usq̄
quaq̄ seruandꝰ ut
s. ut lite nō ꝯtes. c.
i. ꝯ ꝯ. s. ut lite nō cō
tes. q̄m in. ꝯ. cū iste
nō fit absens p con
tumaciam ut ibidem
possꝫ dici q̄ cum iste
ob suam culpam fu
erit absens nec pos
sit inueniri tunc illa
culpa loco ꝯtumacie
habetur ut contra
eum procedatur nec
eciam debeat mulie
ri obesse que in al
pa nō fuit ꝛ iniquū
est aliūm alterius o
dio pregrauari ut
C. de moffi. t. si quis
in suo in fine nec ꝓ
ter hoc ius mulieris
debet deperire maxi
me cum habeat te
stes legittimos ꝛ
accusatores ꝛ tan
to tempore fuerit ex
pectatus unde proce
di potuit contra euꝫ
et illa dec. q̄m nō ꝯ
dicat si in hoc di de
as illam qua ibi di
citur cum sine culpa
sit absens ꝛ nō ma
liciosa voluntate hic
ergo culpa ꝛ ma li
ciōsa faciencibus est ab
sens ꝛ presumpcio
in hoc videtur ꝯ mu
lierem eo presen
te tanto tempore ta
cuit sed presumpcio
tollitur si testes ꝛ
accusatores legitti
mi sint p ut dicitur
j. e. cum in tua quidam
tamen dicit q̄ hic
colligit' p illam q̄m
et eidem standum ē
Item sic contra vi
detur . s. ti. primo.
Sed tamen ibidem
nō agitur an senten
cia tenuerit ut nō ꝯ
an filij sui cēnte jo-
A nobis accusacione licet ista littera videatur intelligenda de
accusatore tñ de teste pocius intelligit' de utroq̄ tamen de
rūm est de accusatore tu habes v. q. vlt. per scripta quod eciā de te
ste similiter verū est test. bus enim ꝛ nō testimonijs credendum est
ut iij. q. ix. testes. s. de cohabi. cl. ꝛ mulierum nos ꝛ quod intelli
gi debeat de teste colligit' ex ista littera nisi quātū ad presūpcionem
ꝛc. usq̄ in finem q̄ sentencia ad dicta testiū ꝓfertur nō aūt ad di
cta accusatoris ¶ Ad presūpcōem nota q̄ presumpcio ñ probat
nisi violenta sit ut xxxij. q. j. dixit ꝛ ij. q. i. primo ꝛ est istud regu
lare ut. ff. de testi. l. iij. in ꝭ. item diuus ꝛ iij. q. ix. testes ꝛ. s. de co
habi. cleri. ꝛ mulie. tua tamen presūpcio ꝯdiuuat si quidem al
sunt alia suffragia ut. s. de succes. ab intes. cū dilectus ꝛ s. de test

presumpcōem nulli⁹ mo-
nita ē cartule cōscripcio q̄
ad sentenciā pferendā; ni
si et alia legitima admini
la suffragentur ¶ Cel. iij
florenē. episcopo

Uidetur nobis et in
fra Quod parentes
fratres et cognati vtriusq̄
q; sexus i testificacōne suo
rū ad matrimo. filiorū; ouī
gend⁹ ul' dirimēd admit-
tant tā antiqua ɔsuetudi-
ne q̄ legib⁹ approbant Jte
ocq̄ .n. maxime pentes et
si defuerit parētes et pri-
miores admittant quoni
am ɔnusq̄sq; suā genea-
logiam cū testib⁹ et cartis
cū ciā recitacōe maioꝝ sci
re laborat qui .n. melius
recipi debent q̄ illi qui me
lius sciūt et quoꝝ ē inter-
esse ita ut si nō intfuerint
et ɔsensū nō adhibuerint
sm leges nullū fiat ma-
trimoniū Quod vero legi
tur pater nō recipiat in cā
filij nec fili⁹ in cā patris i
criminalib⁹ causis et ɔcti
bus vex est In matrimo
nio vero ɔiūgendo et dis-
iūgendo ex ipius ɔiugij p
rogatiua et q; fauorabil
res est ɔgrue admittunt
¶ Jdem in eodem.

Insup adiecisti q; a-
liqs cū quadā inubi
li puella ɔtrit q̄ tandē eta-
tis metas attingēs ab illo
ɔgnita plies contra ma-
trimoniū pclamauit asse
rens se semp ab inicio dis

sensisse q̄ p testes pbat
fama et ɔuersacōe pclaros
In h⁹ itaq; cāu sentim⁹ q;
aduers⁹ matrimoniū audi-
ri nō debet qui an ɔgnicō
em sui kimū anū attigens
cū potuit minime reclama-
uit sicut eū an ɔsensū ki-
nium q̄ in xij. āno specta-
tur potuit dissentiē sic p⁹
q; legittimo tpe accedente
semel etiam copule carna-
li ɔsensit ex rati habitacō
ne sibi super hoc silenciū;
nō ambigit induxisse ¶
Jnnocen. iij. archie pisco
po pposito et priori sancti
M. de albanū. lan.

Significante. M. de
camilla nostro est
appellatū declaratū q; cū
ipe. M. dixiss; legittime i
vxorem. S. mater ipsi⁹ vi
sa est matrimonium ac-
cusare vt ab eo tunc pecu
niam extorqueret et licet
intellectui suo praua nō
possunt opera respondere
nichilominus vult habe-
re pecuniam ut ab accusa
cōne desistat. Cum ergo
non sit maliciis hominu;
indulgendum Mandam⁹
quatenus si est ita ipsam
ab accusacione matrimo
nij repellentes eidem sup
h⁹ silencium imponatis ¶
Jdem in eodem.

Cum in tua dyoc. et
infra. Si vero post
ɔtactum matrimoniū aliqs
appareat accusator cū non
prodierit in publicum qn

preterea ⁊. s. de presūpa. illud ⁊ in. c. tercio ⁊ apter presūpcōem
defert iuramentū q̄nq; actori ⁊ q̄nq; reo ut. s. de iusiur. c. vlt. Jte
nota q; q̄ matrimoniū nō defert iuramentū ut. s. de eo qui ɔgno. cō
Uidet q; i. q; sic iij. q. v. q; | sang. vxo. sue in. c. sup eo jo.
suspecti. ¶ Antiqua ɔsuetudo no. q; antiqua ɔsuetudo p le
ge est suanda ut xi.
di. in his ⁊ xij. di.
in c. ɔuicarui ⁊ xx.
q. iij. conquestus ⁊
mon etiam fidelissi-
me vetustatis est s-
uandus ut. C. de tes
ti. in. l. testamenta
et ista ɔsuetudo ser-
uat quo ad paren-
tes tamē in ɔiungē
do matrimonio salte
cū eū alter supior ē
nobilitate ⁊ poten
cia vel diuicijs tūc
eū parentes inferi-
oris nō admittunt
p matrimonio ɔiūgē
do ut. s. de testi. sup
eo ij. qm suspectum
est eoꝝ testimoniū;
q̄ ista dec. videt loq̄
in eo casu ut dicit. j.
leg. ¶ Legibus. i. ca
nonib⁹ sic xxxi. di. in
c. nicena ⁊ loquit
de ill' canonib⁹ xxxv
q. vi. c. i. ⁊ ij. q̄ tn̄ su
cta seques loquit d̄
ipo ɔtu ⁊ sic tam
de ɔsuetudine appro
bata q̄ sm canones
admittūt si aūt ui
vis intelligere de le
gib⁹ ciuilib⁹ tūc di-
cas q; ad pbandū
q; matrimoniū detrahi
possit nō obstāte ɔ
sanguinitate ul' cd
at ad dirimend ma
trimoniū apter con
sanguinitatē admittū
tur et ē ar. q; paren
tes ⁊ ɔsangnei sunt
admittendi q; mel
li⁹ sciūt suā; primi
tatem q̄ extranei ut
. C. de testi. mino. de
tutela ⁊. C. de liba.
cau. si filiū ⁊. ff. de
pbad. etiam et q; a
lijs preferant est ar
ff. de adult. in. l. si
marit⁹ ¶ Genealo-
giam ista est racio
quare parentes h⁹
modi admittant et
alijs pferant ut xxx
v. q. vi. c. i. ⁊ ij. ¶
Jdcirco ɔsangnita
ti. s. ⁊ p⁹ vixet q;
nō loquat d̄ testimo
nio ferendo p ipso
ɔtu q; si extne⁹ in
teress; eque bene sci
ret sicut pater ⁊ ma
ter ⁊ an tūc ɔsensissent ad iūctē ¶ Iustū ut xxx. q. v. aliī ⁊. ff.
de ritu nupci. in. l. aliī ⁊. l. ij. ¶ Nō recipiat ut iij. q. iij. item testis
et. ff. de testib⁹ jē testis pdone⁹ ¶ Coniūgendo ex h⁹ ei videt q; ad
pbandū matrimoniū eē ɔtū admittant parentes ⁊ ad h⁹ inducat

a pluribus sic. s. de testi. sup eo h⁹ nō loquitur in eo casu sed q; dicat in ɔiun-
gendo tu intellige si diceret q; essent ɔsangnei qui ɔtrere voluit vel etiam
fama ess; de h⁹ tūc eū pat ⁊ mater ⁊ ɔsanguinei admittunt ad impbar-
dam ɔsangnitatē ut. s. de spon. cū in tua ⁊ intellige loqui istā; dec. qn̄ ap
ter ɔsangnitatem tn̄ dicat q; nō pōt ɔiungi ⁊ qn̄ apter ɔsangnitatē ɔtre
separi et h⁹ satis colligit ex
Jhe. consueuit tn̄ dici q; pat
et mater admittunt ad pro
bandū ipm ɔtum matrimo
nij qđ vex est sm distinctio-
nem ill⁹ dec. sup eo ¶ Fa-
uorabil. ut. s. de condi. appo.
in c. vlt. ubi de h⁹ ar. ff. de re
gul' iur. in ambiguis ⁊. s. d̄
appell. directe in fi. jo.
Insup pbari. i. pbare
intendit iuxta illū est
michi p facto sepe qđ eē pōt
¶ Fama tales enim debent es
se testes sine omni suspicōe
infamie vt ij. q. vij. testes ¶
Cum potuit si eū semp inui
ta detenta fuiss; ⁊ verbo et e
ciam facto ɔtdixiss; tūc audi
retur quandocūq; postea ar.
xvi. q. iij. pma q̄ tamen ex tē
pore presumitur contra istā;
sic. s. de spō. addit quod ar.
i. q. i. constat ¶ Anno xij.
in muliere in viro xiiij. tamē
mulier nubit in duodeno ut
ff. de ritu nupci. minorē xiiij.
in viro ut. s. de spon. impu. at
testacōes ¶ Carnal' copule
ex quo eū carnali copule ɔ
sensit omnis violencia sbla
ta intelligitur ⁊ etiam ma-
moniū tenet ut. s. de sponsa.
impub. de illis. i. ⁊. s. de eo
qui duxit in matri. quā pol.
c. ij. et. s. de spon. veniens ⁊
ita ratihicio ɔfirmat sive in
ualidum facit qđ ab inicio nō
valuit sic. s. de regul' cum vi
rum johannes
Significante. maliciis
di. ff. de rei vend. l. i. si
do ⁊. ff. de arbi. ita demum
et. s. de Jhe. sedes ap. quando
q; tamen auditur qui nō fa-
cit nisi ut noceat ut dixit lau
rend⁹ ar. in duce. C. de na-
tura. li. in aut. licet sicut ete
nim prior penitencia ficta nō
nocet sive non prodest ⁊ ta-
men aufert vsū sequentis ut
de pe. di. iij. in talibus ¶ Re
pellentes nota q; repellitur
accusator apter turpem que
stum sic. ij. q. i. pbibentur jtē
repellitur si infra statutum
tempus nō accusauerit ut. j.
e. in c. primo nisi iusta de cau
sa ut ibidem ⁊ est ar. q; sy
monia potest ɔmitti in ma-
monio cum sit spūal' sed ta
men ɔtdicit consueuit qm ibi
dem gracia non confert jo.
Cum in tua consuetud
ista consuetudo conso
na fuit iuri vnde hodie pro
iure ɔmuni statuitur qua omissa si postea impedimentum appareat filij nō
erunt legittimi ut. s. de clandes. despon. cum inhibicio sic. s. de spon. cum
in tua que est pars illius ⁊ h⁹ ei continuat in integra ¶ Non potuit ut q;
erat in remotis partibus sic xvij. q. ij. si quis incognit⁹ ¶ Feruore ut xo.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

q. i. illa et xviij. q. ij. consaldus et. s. de regul. sicut tenor. ¶ Immunis. sed quomodo potest istud esse quod iste denunciacionem in talibus annis factam non comprehendat et etiam abilis videatur ad impedimentum apprehendendum quia videtur quod scire debuit impedimentum tempore contractus matrimonij sed potest esse quod tunc nesciebat nec etiam sufficiebat etas ad hoc sicut nec ad comprehensionem denunciacionis et tamen postea bene potuit scire impedimentum tempore contracti matrimonij sed potest esse quod tunc nesciebat nec etiam sufficiebat etas ut. j. sequitur cum tempore denunciacionis eius etas sufficere non valebat quod etas illa nescit quid videat ut. C. de fal. mo. l. i. ar. s. de spon. tue fem ¶ Publice et ideo nullus potest ignorare ut xvi. di. quod dicitis et xij. q. ij. qui et humanis et. s. de postulan. c. i. ar. lxxiij. di. proposuisti ¶ Repellendus et ita qui infra statutum tempus non proponit matrimonium postea repellitur ab accusacione et testimonio ut ar. s. de clandes. matri. cum inhibicio a contrario sensu et. C. de in gen. manu. in. l. diffamari et s. de pb. licet Sed nunquid admittitur ad denunciandum et videtur quod sic cum et iuramentum eidem non obstaret ut. s. de iureiur. quemadmodum et ar. s. de agri. spual. tua dicis quod non est admittendus cum sit suspectus ut hic dicit et suspecte etiam persone remouentur a denunciacione sicut ab accusacione ut. j. de accusa. cum dil. filius et. s. de spon. cum in tua nam quod alicui vna via prohibetur alia via ad idem non debet admitti ut. s. de proc. tue cum suis concor. ibidem positis et ita taciturnitas nocet accusare volenti nisi forte tacuit quod non habuit tunc probaciones ut. ij. q. vij. plerique ideo dixi forte quod licet tunc ipsemet non haberet testes tamen potuit impedire matrimonium contrahendum vnde non prodest quod propter hoc tacuit ut. s. de spon. preterea et de testi. in c. super eo ¶ Item sola fama impedit matrimo. ut. s. de consangui. et affi. c. ij. taciturnitas vero ipsorum contrahencium non preiudicat eis ut ar. s. de testi. spol. ex conquestione et. s. de clandes. matrimo. cum inhibicio et. j. de sen. ex. inquisicioni ¶ Iuramento sic. s. de testi. c. presenciam et. s. de excep. c. pastoralis Item nota hic quod plus valet iuramentum vnius quam presumpcio iuris quod hic iuramentum elidit iuris presumpcionem ut xxxv. q. iij. extraordinarie ¶ Excluderet hic tu habes quod aliquis admittitur ad accusandum cuius actor repellitur secus enim est in teste ut. s. de testi. licet et. j. de here. fraternitat. Sed que est racio istius diuersitatis dicas quod aliud est in accusatore et aliud est in teste tamen modicum fit ei preiudicium si accusator admittitur cuius actor repellitur propter culpam propriam et iste culpabilis non existit et per dictum accusatoris nulli fit preiudicium nec condempnacio nisi assint testes legittimi sed ad dictum testis quis condempnatur et ideo debent esse testes adiores tales ut ipsorum testimonia sufficerent ad hoc ut illi admittantur qui eam habuerunt ab eis ar. C. de acquire. pos. vidua Sed nunquid statim termino elapso tunc obstabit talis taciturnitas et

banni secundum consuetudinem in ecclesijs edebant vtique vox sue accusacionis debeat admitti merito querí potest super quo duximus sic distinguendum quod si tempus denunciacionis precessisse is qui iam coniunctos impetit extra dyoc. existebat vel alias denunciacio non potuit ad eius noticiam peruenire utputa si nimie infirmitatis feruore laborans sane mentis paciebatur exilium vel in annis tam teneris constitutus quod ad comprehensionem talium eius etas sufficere non valebat seu alia causa legittima fuerit impeditus eius accusacio debet audiri alioquin cum racionabiliter presumatur quod denunciacionem publice factam idem existens in ipsa dyoc. minime ignorauit tanquam suspectus est procul dubio repellendus nisi proprio firmauit iuramento quod postea didiscerit ea que obiecerit et ad hoc ex malicia non procedat quia tunc eciam si didicisset ab alijs qui denunciacionis tempore siluerint claudi non debet eidem aditus accusandi quem et si ab impetracione huiusmodi culpa de silencio tali conuicta illos excluderet iste tamen amoueri nequiret cum culpabilis non existat ¶ Ex. o. ap. warantinam. De diuorcijs. Rubrica. ec.

Si qua mulier in mortem mariti sui cum alijs consiliata est et ipse aliquem illorum se defendendo occiderit potest ipse post mortem vxoris si voluerit aliam ducere Ipsa autem insidiatrix penitencie absque spe coniugij stet subiecta ¶ Alexander tercius

Quesiuit a nobis et infra Nos itaque taliter respondemus quod mulier pro furto vel alio crimine viri sui nisi forte sui religionem corrumpere velit ab eo separari non debet verum si coniugem suam ad infidelitatis malefi cium traxerit a viro suo poterit separari ita quod ei nubere alij non licebit quia licet separarentur semper tamen coniuges erunt in turis quoque presentis sentencie forma seruetur. ¶ Idem in eodem abien. epo.

Porro de comite ponciani qui. B. vxorem

videtur quod in continenti nisi infra terminum accusasset ut xxxij. q. ij. mulier ar. s. de offi. del. cum olim et. ff. de l. ij. cum quidam in fi. et. ff. ad maced. si filius ar. contra xx. q. ij. puella ubi dicitur quod vsque ad annum et diem tutores et parentes puelle que sacrum velamen assumpsit contradicere possunt vltra non ut ibi vel saltem usque ad. v. dies ut. ff. de cessi. pre. l. primi secundo et. C. quemodo et quando iudex ab eo io. dixit quod taciturnitas ista cum quodam temperamento intelligi debet ar. ff. de solut. quod dicimus et ff. ex quibus cau. ma. in. l. ab hostibus in. c. vltimo et bene facit ad hoc. s. de loca. in c. pe. et vlt. ego credo quod quando res est integra quod potest et debet admitti contracto vero matrimonio de presenti non videtur audiendus tanquam suspectus si potuit infra tempus predicere et denunciare impedimentum ut hic ¶ Si quas si voluerit non contrahatur ad hoc quo minus contrahere valeat post mortem vxoris cum enim tale homicidium directe non fuit voluntarium non impedit et homicidium non impedit matrimonium contrahendum nisi in casibus xxxiij. q. ij. interfectores et. c. admonere. j. de pe. et remis. c. ij. nisi cum sint iuuenes ut in. c. interfectores ubi dicitur exceptis in adolescencia et tunc dispensatur ¶ Insidiatrix si et mulier ista non fuerit consecuta effectum nichilominus tamen punitur quo ad legem coniugij et est ar. quod conatus sine effectu punitur sic l. di. si quis post et de pe. di. i. si quis cum telo et. s. de bigamis non c. vltimo ar. contra. s. de spon. c. vlt. cum suis concor. ibidem positis ubi dicit hoc io

Quesiuit pro furto vel eciam alio crimine nam pro nullo crimine potest vir dimittere vxorem vel eciam vxor virum vel pro alio quod eidem contingat ut xxxij. q. i. in coniugio et q. v. si quis vxorem et. c. precepit et in c. preceptum et q. vij. omnes causaciones nisi pro crimine fornicacionis ut in. c. preditis vel eciam pro fornicacione spirituali ut xxviij. q. i. ydolatria et hoc eciam si viro suo mortem machinetur ut. s. e. in. c. primo et siquidem talis turpis condicio in matrimonio apponatur ut si furtum fecerit pro non adiecta habetur ut. s. de condi. appo. c. vltimo ¶ Non licebit cum eorum matrimonium sit ratum et consumatum secus enim est de matrimonio infidelium ut. j. e. quanto et. c. gaudemus ¶ Coniuges erunt quia vinculum coniugij numquam admittitur viuentibus coniugibus vel eciam separatis ut

xxxij. q. vij. c. i. ij. et iij. et j. c. ſi. c. quanto ſicut etiā nec baptiſ-
ma vel ordo ut. i. q. i. qꝫ quidam in . v. cum videamus ¶ In iuris
quā vir et vxor non ad imparia iudicantur ut xxxij. q. i. ſi quis vx
Orto notoria | orem et q. v. precepit et q. vij. apli. jo.
Par. qꝫ in notorijs ordo iuris eſt ſeruandus ar. xi. q. iij. coruꝫ
et xxiij. q. i. puden
da in fine et ij. q. v.
quia ſuſpecti ar. con
tra ij. q. i. de mani-
feſta. j. de accuſa. ex
uidentia. ſ. de uſuur
ad noſtram ij. et ff.
ad. l. ac quil. in. l. p
inde in fine Sed qꝫ
ad ſententiam ſemp
eſt obſeruandus or
do iuris quantum ad a
lia non ¶ Separa
ri ut xxxiij. q. ij. ſecu
lares et xxxv. q. vi.
multorum et eſt racio
quare qꝫ hec ſenten
cia diuorcij pena eſt
et pena non eſt inſe
renda niſi per iudi.
ut xxxij. q. ij. §. in h
et C. ut nemo iuſ ſi
bi dicat per totum
et. C. de iudicijs nul
lus ¶ Petit reſtitu
cionem nam reſtitu
cio prius eſt facien-
da ut. ſ. de offi. del.
cauſam matrimonij
et. ſ. de reſti. ſpol. ex
conqueſtione et. ſ.
ut lite non conteſ.
accedens ij. in fine.
ar. contra. ſ. de reſti.
ſpol. literas ubi di
cit ſi probaciones in
continenti ſint para
te non eſt facienda
reſtitucio ergo mul
to minus eſt facien
da ubi notorium ē
impedimentum ut h
dicit qꝫ eſt facienda
preterquam ad carnalē
copulam ut tu intel
ligas iſtam decre. ſecū
dum illam ¶ Su-
perinducam ſic. ſ.
de ſpon. veniens ¶
Publica. et ſi non
eſſet manifeſta vel
publica dum tamē
fama eſſet qꝫ eſſent con
ſanguinei in gradu
prohibito tunc ex
ſuo officio poteſt e-
piſcopus inquirere
et compellere ut qui
cumque veritatem ſciret perhibeat teſtimonium ut xxxv. q. vi. epiſcopus in
ſynodo et. ſ. de teſti. cogen. preterea et. ſ. de offi. ord. c. i. et ij. q. i.
deus omnipotens ymmo etiā quilibet tenetur denunciare eccleſie
ut. ſ. cogna. ſpū. tua ¶ Vel ſecundo et ita videtur qꝫ etiam conſan
guinitas ultra gradum ſecundum non poſſit notoria eſſe ſed ta
men fama publica poteſt eſſe ut xxxv. q. vi. ſi duo. ¶ Intereſt. i.
Significaſti materiam quod vide ¶ Ad officium pertinet.
tur quia ipſe dedit eidem materiam adulterandi quare ſibi
imputet vir ar xxxij. q. ij. ſi tu abſtines et. ff. de mino. l. cum man
dato et. ff. ſolu. matri. ſi mulier quod tamen johannes fauentinus
concedebat nam qui occaſionem damni dat videtur damnum de
diſſe ut. l. di. ſtudeat et in. c. ſepe et. ff. ad legem acquil. in. l. qui

occidit in §. in hac et. ſ. de mino. et damno dato in. c. ultimo in fine et ar.
ad hoc. ſ. de eo qui cogno. conſang. uxo. ſue diſcrecionem ſed contrarium
eſt verum quia mulier ad hoc nulla debet condicione adduci ut xxxij. q. v. ita
ne nec eſt ignoſcendum ei qui pretextu paupertatis de cetero vitam turpiſ
ſimam ducit ut. ff. de ritu nupci. in. l. palam in §. non eſt nec enim obſtat ſi
replicaret etiam illa ut ff. de
adult. l. i. in §. ſi publicito.
niſi eam inuitam tradidiſſet
ad ulterandam tunc enim non
obiceret eidem adulterium ut ī
decre. diſcrecionem Sed po-
ne etiā qꝫ muliera viro ſuo
receſſit auctoritate propria et
nichilominus petit reſtitui
et videtur qꝫ non ſit audien
da quia ipſa non fuit eiecta
ymmo ipſa ſe eiecit tu dic qꝫ
eſt audienda nam eo ipſo qꝫ
res nō admittitur ſpoliata
intelligitur ut. ff. de acquirē
poſ. in. l. clam poſſidere in §.
ultimo et in. l. ſed id quod in
§. ultimo et. ff. de ui et vi ar
ma. l. i. in §. ſi ſine autē Sed
nunquid a viro poteſt pete-
re expen. quas fecit poſtquam
diuertit ab eo non credo cum
maritus eam nō expulerit ſed
ſi eam reuertentem non ad
mittit poſtea tenetur ¶ Iſto
torium quod ſi occultū et in
modum excepcionis eidem
obiciat illud adulterium peten
ti reſtitucionem dico qꝫ nō au
ditur quouſque fuerit reſtitu
ta ut. ſ. de reſt. ſpol. Item cū
ſis et c. ij. et c. iij. et c. literis
ſecus in petitorio ut xxvi. q.
ij. agathoſa ¶ Niſi conſta-
ret ita tamen qꝫ eſſet notoriū
adulterium uiri alr ipſam opor
teret prius probare adulte
rium viri et ſic mutua crimina
pari conpenſacione tollunt
ut xxxij. q. vi. nichil. j. ſ. adult
in. c. ult. et pl. ff. ſolu. m at.
viro. xxv. di. primum et vi.
q. i. in. c. qui crimen ff. de eo
per quem factum erit l. ult. §.
ſed et ſi et. ff. de adult. in. l.
ſi uxor. in §. iudex ar. contra
ff. de doli excep. l. apud celſū
in §. marcellus iſtud contra
rium ſoluitur. ſ. de excepcio.
dilecti johannes
Ex literis compulſa eſt
non tamen ideo eſt ex-
cuſanda quia nō eſt ignoſcē
dum ei qui pretextu pauper
tat. turpiter degit ut. ff. de ri
tu nupci. in l. palam in §. nō
eſt et pocius nō debuit om
nia mala pati quam malo conſenti
re ut xxxij. q. v. ita ne at contra. C. de patri. qui fil. diſtraxe. in. l. ult. et. C.
de inoffi. t. ſed ſi poſt autē eſt xxxij. q. ij. ſi tu abſtines ¶ Admonita ſed nun
quid iudex debuit id fecaſſe cum hoc ipſum factū reſpicere videatur Sed po
ne qꝫ de conſilio alicuius id dixiſſet nūquid reuocare poterit confeſſionem huius
modi cū in tali facto nō poſſet dici ignorans et poteſt dici qꝫ ſic cū iſta cauſa
quaſi criminalis ſit vel etiā mixta ut. ſ. de periur. tue nā cōfeſſio in crimine
nō preiudicat niſi perſeueret ut. ff. de queſtiom. l. i. in §. diuus et in §. ſi quis
ultro Sed iſta lex loquitur de cōfeſſione que extorquetur per tormentum
Laur. dixit qꝫ poterit reuocari ſed ſi ex deliberacione fiat et nō ex calore ira
cundie videt ut nō poſſit reuocari quia nō poſſet errorem probare ¶ Inuit
cem ſegregati ex hoc enim videtur qꝫ ſentencia diuorcij lata fuit cū de cō
ſilio capituli iſtud videatur feciſſe quia ſine cōſilio capituli nō debet ferri

ſuam abſque iudicio eccle-
ſie dimiſit quia eam cogna
tam fuiſſe uxoris defuncte
proponit pre. t. cognoſcat
qꝫ ſi etiam parentela eſſet
publica et notoria abſque
iudicio eccleſie ab ea non
potuit ſeparari quare ip
ſum ad eam recipiendam
que petit reſtitucionem ipſi
us diſtricte compellas quam
ſi recipere noluerit eum et
ſuperinductam vinculo
excommunicacionis aſtrin-
gas Preterea de. H. qui con
gnatam ſuam duxerit in
vxorem Reſpon. qꝫ ū ap
parentibus accuſatoribus
et parentela manifeſta ſeu
publica exiſtente quod credi
bile non eſt niſi eſſet in p̄
mo gradu vel ſecundo tui
officij intereſt matrimo-
nia illa adhibita grauita
te diſſoluere que illicite con
tracta noſcuntur ¶ Item
Significaſti qꝫ qui-
dam vxore ſua ſine
iudicio eccleſie dimiſſa pro
eo qꝫ ſuggeſtum ei fuerat
ipſam inceſtum cum quo
dam ſuo conſanguineo con
miſiſſe vinculo fuit propter
hoc excommunicacionis aſtri-
ctus Verum mulier nō con
timuit ſed ſobolē de alio
viro ſuſcepit nec minus

poſtulat viro reſtitui aſ-
ſerens ſe iniuſte ab ipſo
dimiſſam et eum ſibi ma
teriam adulterandi dediſ-
ſe Con. t. t. reſpondemus
qꝫ ſi notorium eſt mulie-
rem ipſam adulterium con
miſiſſe ad eam recipien-
dam prefatus vir cogi ū
debet niſi conſtaret ipſum
cum alia adulterium commi
ſiſſe ¶ Item eidem
Ex literis tuis acce
pimus qꝫ. W. quan
dam duxit uxorem quam pau-
cis temporibus fuere concor
des proponebat ei idem. W.
qꝫ illam per violenciam ſi
bi illatam metu etiam me
diante duxiſſet et infra Tā
dem vir vxorem ſuam
ſuper crimine fornicacio-
nis in iure conſueuit que
neſcit quo ſpiritu ducta
cepit publice confiteri qꝫ
cum vir ei negaret in ne-
ceſſarijs prouidere crimen
conpulſa eſt incurrere me
moratum Cumque a te fu-
iſſet diligencius amonita
ne ad ſuggeſtionem alicu
ius illud tam turpe cōtra
ſe proponeret adhuc ipſa
manifeſtius aſſerebat Sa-
ne tu conuocato capitulo
tuo cum ex eorum conſilio
vtrumque priuatim conueniā

ut xx. q. vij. epiſcopus nulli⁹ lxxxvi. di. ſi qui vero unde iſtud eſt multum
notabil' quoniam delictum ſuperueniens rei iudicate preiudicat eidem pro quo
eſt ſentencia lata quod eſt verum eciam ſi iuraſſent ſe vlterius non repetitu
ros ar. ē. de iuſiur. cum nos ¶ Redire compellas. ut quia non continuit
ſecundum quod eidem fuit iniunctum et ideo eam recipere compellitur ut. ē. j.
c. proximo et xxxij. q. vi. ni-
chil ſed tamen ſentencia la
ta fuit hic ut videtur propter
adulterium nunquid enim
vir eam poterit reconciliare
inuitam et videtur quod ſic ar.
C. de l. quod fauore innocẽs
enim non priuatur ſeruitu-
te quam habet in eo qui pec
cauit ut. C. de adult. in auc.
ſed hodie unde bene poteſt il
lam adulteram ſibi reconci-
liare ſi velit ut. ē. de conuerſi
coniug. gaudemus et ar. ff.
de excep. rei iud. l. euident pe
na enim non preſtat emuita
tem ut. ff. de inerdic. et rele-
in. l. relegatorum in ſ. vlti.
preterea vir ſolũmodo fuit
abſolutus a ſeruitute quã et
ipſa pruus in ipſum habebat
et non econuerſo unde adhuc
remanſit viro ſalua ſeruitus
quã habuit in muliere cum
tantum ipſa fuerit condemna-
ta ar. ē. de conuerſi. coniug.
quidam intrauit et xxvij. q.
ij. qui dormierit Item ſi hoc
eſſet verum quod nõ poſſet ſic da
retur mulieribus occaſio de
linquendi ut a viris ſepara
rentur ſic. ē. de conſuetudi. ex
parte unde reprobata fuit il
la conſuetudo et. j. eadẽ quã
to in fine et. ff. de regul. iur.
non fraudatur ar. xxxij. q.
v. hec ymago ar. contra quod
non quia ſentenciatum eſt pro
muliere ar. vi. q. iiij. quod ſe
mel ſepe enim condemnatio
ex ſentencia commodum ſentit
ut in duobus reis debendi c
demnatis ut. ff. de re iudici.
in. l. paulus. ij. dicas quod vir
poteſt illam ſibi reconciliare
eciam inuitam ut laur. dixit
Io. dixit et male quod ſi vxor
ſit publice fornicata ante iu
dicium eam eicere poteſt illã
ſibi reconciliare eciam inui-
tam nec poſſet intrare religi
onem eo inuito Sed poſtquam
ſentencia diuorcij auctorita
te eccleſie lata eſt tunc neuter
tenetur alteri et vterque altero
inuito monaſterium intrare
poteſt quoniam vterque in ſeparacio
ne ceſſit iuri ſuo ut ar. vij. q. i
quod periculoſum nec vir pote
rit vxorem inuitam reconci
liare ſed iſta decẽ videtur cõ
tra ſentenciam Io. unde ſtã
dum eſt prout dixit laur. un
de tu nota hic quod delictum ſu
perueniens rei iudicate pre
iudicat ſentencie ut ſentencia
non obſtante reuertatur in
idem ut. j. de adult. in. c. ulti.
ubi de hoc ar. contra quoniam ea
que legittime facta ſunt ex

iniuncteris obſeruandam
ita quod caſte viuerent in ui
cem ſegregati memorat⁹
vir cum alia ſpon-
ſalia et nuptias temere ce
lebrauit Verum cum fa-
ctum inquirere laborares
ſupradictus vir rei ſeriem
explicans et exponens ad
audienciam noſtram dici-
tur appellaſſe Unde f. t.
mandamus quatenus ſi
res ita proceſſerit prefa-
tum virum ad legittimam
vxorem redire compellas
¶ Urbanus iij. flor. epo.

De illa que viro ſuo
labente in hereſim
ipſius conſorcium ſine iu
dicio eccleſie declinat vi-
detur nobis quod mulier ma
xime ſi ea intencione diſ-
ceſſit ut lapſus in here-
ſim tedio pariter et con-
fuſione affectus ſe ab erro
re ſuo conuerteret et cum
reuerſus fuerit eſt redden
da que eciam ſi reuerti no
luerit compellatur. Si ve-
ro iudicio eccl'ie ab eo diſ
ceſſit ad recipiendum eum
nullatenus dicimus com-
pellendam ¶ Innocen
tius iij. ferraneñ. epiſcopo

Quanto te nouimus
in canonico iure pe
ritum et infra. Sane f. t.
intimauit quod altero coniu
gum ad hereſim tranſe-
unte qui relinquitur ad
ſecunda vota deſiderat cõ
uolare quod verum poſſit fi
eri per tuas nos duxiſti li
teras conſulendos Nos i-
gitur d. t. t. Reſponden-
tes diſtinguimus licet q̃
dam predeceſſor noſter a
liter ſenſiſſe videatur an
ex duobus infidelibus al
ter ad fidem catholicam co
uertatur vel ex duobus
fidelibus alter labatur in
hereſim vel decidat in gen
tilitatis errorem Si enim
alter infidelium coniugum
ad fidem catholicam con-
uertatur altero vel nullo
modo vel non ſine blaſ-
phemia diuini nominis vel
ut pertrahat eum ad mor
tale peccatum ei cohabita
re nolente qui relinquitur
ad ſecunda ſi voluerit vo-
ta pertranſibit et in hoc ca
ſu intelligamus quod ait a
poſtolus ſi infidelis diſce
dat frater et vel ſoror non
eſt ſeruituti ſubiectus in
huiuſmodi et in canon e-
ciam in quo dicitur contu
melia creatoris ſoluit ius
matrimonij circa eum qui
relinquitur Si vero alter
fidelium coniugum vel la
batur in hereſim vel tran
ſit ad gentilitatis errorem
non credimus quod in hoc ca-
ſu is qui relinquitur vi-
uente altero poſſit ad ſecun
das nuptias conuolare li-
cet in hoc caſu maior ap-
paret contumelia creato
ris nam et ſi matrimonium
verum inter infideles exiſtat
nõ tamen eſt ratum inter
fideles aut firmum et ra-
tum exiſtit quia ſacramen
tum fidei quod ſemel eſt ad
miſſum nunquam amittitur ſed
ratum efficit coniugij ſa
cramentum ut ipſum in cõ
iugibus illo durante per-
duret nec obſtat quod a qui
buſdam forſan obicitur quod fi
delis relictus non debeat iu
re ſuo ſine culpa priuari cum
in multis caſibus hoc cõ
tingat ut ſi alter cõiugum

delicto ſuperuenienti non retractantur ff. de itinere actuque priua.
De illa confuſione affectus ad ¶ nec enim johannes.
ſimilitudinem contumacis qui poſſeſſione priuatur ut
tedio affectus veniat reſponſurus. ē. ut lite nõ contes. quoniam ſ. in ac-
tijs et. C. de preſ. xxx. vel. xl. an. ſi quis emptionis ¶ Reddenda
et merito quia per
ſentenciam eſt ſana
tus ut xxxij. q. i. quod
aũt et eciam compel
lenda ¶ Compellen-
dam in alio caſu nõ
compellitur et ſic enim
aliud eſt ante iudici
um eccleſie et aliud
poſt eandem diuer
ſicat. dixit Io. in car
nali fornicacione ut
ē. dicitur in. c. proxi
mo in fine ubi de hoc
Sed contra. j. e. i. c.
proximo in fine ubi
de hoc et poteſt eciã
dici quod eidem ſtandum
eſt ut in vtroque caſu
compellatur redire
ad ſuum virum ſi
cum iudicio eccleſie
ſeparata voluerit re
ligionem intrare ut
ē. de cõuerſi coniug.
c. vlti. mo. jo.

Quanto diſtin
guis iſtam di
ſtinctionem ponit gra
cianus xxviij. q. ij. in
ſ. hinc diſtinguen
dum ¶ Predic. videli-
cet celeſti. cui⁹ di-
ctum tu habuiſti in
dec. olim. ē. de con-
uerſi. infideli. in. c.
laudabilem et ma-
le dixit eciam cel. ¶
Dicit apls. xxviij. q.
i. in. c. ſi infidelis ¶
Contumelia. iuxta il
lud deſere ſpernentẽ
vel eciam blaſpheme-
mare uolentem vel
eciã credentem ſeclus
ad mortale trahen-
tem nã ſunt abſque
mora tunc vincula
rupta pora. ¶ Qui
relinquitur. i. qui cõ
uertitur et circa eum
qui relinquit quia
nõ poteſt claudicare
re matrimonium ſed
ideo potius dixit de
eo qui relinquit quod
ille ſolus contrahe
re poteſt ſine pecca-
to ille autem qui re
linquit tranſeuntes
ad fidem peccant et
tal ſolã contumelia
creatoris punit et
non peccatum et ſta
tim ſoluitur quando ſi
vult cohabitare ſe
cundum modum quod
ſcribitur. j. c. in. c. pro
ximo ad finem et per
uenit ad noticiam
alterius tunc ſtatim

debet adhibere ſiſtes ꝙ illa non vult eidem cohabitare ne poſtea impediatur ꝯhens ſi autem anteꝙ contrahat cum altera conuertatur ad fidem tunc vir eam recipere tenetur ut .j. e. ti. c. primo in §. penl. ⁊ videtur nouum matrimonium ut ibi dicitur ¶ Caſu. maio. nam magis delinquunt fideles apoſtatando ꝙ etiam infideles in infidelitate remanendo ut xxxij q. iiij. in eo fornicator ⁊ nemo ponens manū ſuam ad aratrum reſpiciens retro aptus eſt regno dei ut .ſ. de voto magne ſic de pe. di. iiij. refugientes ſic magis delinquit qui interruptam litem deſinit ꝙ qui ſemel acceptam derelinquit ut in auē. de ſing. in §. ex cauſa in ſi. coll. viij. ¶ Verum ⁊ tantum quia poteſt diſſolui vt hic ⁊ xxviij. q. i. in §. item illud ¶ Nunꝙ amittitur ut xxxij. q. vij. c. i. et ij. ⁊ i. q. v quod quidam. ¶ Sine culpa nemo ſine culpa ſuo iure priuari debet ut xvi q. viij. inuentum et lvi. di. in c. ſatis peruerſum ⁊ .ſ. de eo q cogno. ꝯſang. vxo. ſue diſcretionem ⁊ c. vltimo ⁊ .ſ. de coſtitu. c. ij. ſed ſi cauſa ſubeſt tunc priuatur quis quandoꝙ iure ſuo ut .ſ. ut lite non conteſ. qm̄ §. ij. et .j. de priuil. antiqua ⁊ xxij. di. renouantes ⁊ hic ſubeſt cauſa que ſubiat .j. ¶ Multis caſibus in quibus quis ſuo iure priuatur ut xii ij. q. vi. conperimus et liiij. di. frequens xxiiij. di. ſi cuiꝰ xvi q. vij. decernimus lxx. di. neminem ⁊ xviij. q. ij. diffinimꝰ .ſ. de clerico egrotā. ¶ Indatur. ut xxxij. q. vij. hij q ¶ Simularent hereſim iſta eſt cauſa quare quis priuatur iure ſuo ſine culpa ſic xxxij. q. i. dixit dominus. ¶ Redire cogatur ⁊ tuerta cogi debet niſi velit religionem intrare cū iudicio eccleſie fuerint ſeparati ut .ſ. de conuerſi. coniug. c. vlti. ¶ Auē. dixit etiam non cogendam ad eum redire cum diffinitione illiꝰ dec.

mādatur per hanc reſpō-
ſionem quorundam ma-
licie obuiatur qui in odiū
coniugum vel quando ſi-
bi inuicē diſplicerent l' ſi
eas poſſent in tali caſu di-
mittere ſimularent here-
ſim ut ab ipſis nubentibꝫ
coniugibus reſilirent per
hanc reſponſionem illa
ſoluitur queſtio qua que-
ritur vtrum ad eum qui
ab hereſi vel infidelitate
reuertitur is qui perman-
ſit in fide redire cogatꝰ. ¶
Idem tiberiā. epiſcopo.
Gaudemus in domi-
no et infra vtꝝ pa-
gani vxores accipientes
in ſecundo uł tercio vel ul-
teriore gradu ſibi coniū-
ctas ſic coniuncti debeant
poſt conuerſionem ſuam
ſimul remanere vel ab in-
uicem ſeparari edoceri per
ſcriptum apłicum poſtu-
laſti Super quo taliter re-
ſpondemus ꝙ cum ſacra-
mentum coniugij apud
fideles et infideles exiſtat
quemadmodū oſtendit a-
poſtolus dicens Si quis
frater fidelis infidelem ha-
bet vxorem et hꝫ conſen-
ſit habitare cum eo non il-
lam dimittat et i premiſ-
ſis gradibus a paganis
quo ad eos licite matrimo-
nium ſit contractum qui
conſtitucionibus canoni-
cis nō artantur qd̄ eciā ad
nos ſecundum eundē apo-
ſtolum de hijs qui foris
ſunt iudicare in fauorem
preſertim xpiane religio-
nis et fidei a cuius percep-
cione per vxores ſe deſeri
timentes iuri poſſunt fa-
cile reuocari fideles huiuſ-
modi matrimonialit co-
pulari libere poſſunt et li-
cite remanere coiūcti cum
per ſacramentū baptiſmi
nō ſoluantur coiugia ſed
crimina dimittantur ¶
Quia vero pagani circa
plures inſimul feminas
affectum diuidunt coniu-
gale utꝝ poſt conuerſio-
nem omnes vel ꝙ ex oibꝫ
retinere valeant nō imme-
rito dubitatur et infra Ve-
rum ſi abſonū hoc videtꝰ
et inimicū xpiane fidei cū
ab inicio vna coſta i vnā
feminam ſit conuerſa et
ſcriptura diuina teſtatur
ꝙ ꝓpter hoc reliquit ho-
mo patrem et matrem et
adherebit vxori ſue et e-
rūt duo i carne vna non
dixit tres vel plures ſꝫ du-
o nō dixit adherebit vxo-
ribus ſed vxori et infra.
Nec ulli vnꝙ licuit iſimꝰ
plures vxores habere ni-
ſi cui fuit diuina reuelacio-
ne cōceſſum qui mos qn̄-
ꝙ iterdum eciam fas cen-
ſetꝰ ꝑ quā ſuit iacob a menda-
cio iſrahelite a furto et ſā-
ſon ab homicidio excuſatꝰ
et ſic patriarche et alij vi-
ri iuſti qui plures ſimul
leguntꝰ habuiſſe uxores
ab adulterio excuſantꝰ Sa-
ne iuridica hꝫ ſentencia ꝓ-
batꝰ eciaꝫ de teſtimonio ve-
ritatis teſtantis in euan-
gelio. Quicumꝙ dimiſe-
rit vxorem ſuam ob for-
nicacionem et aliam duxe-
rit mechatur Si ergo di-
miſſa vxore dici alia d̄ iu-
re nō poteſt fortius et ip-
ſa retenta ꝑ quod euiden-
ter apparet pluralitatem
in vtroꝙ ſexu cū non ad

.ſ. de illa Sed tamen verus eſt ꝙ indiſtincte debet conpelli niſi cū vult intrare religionem ſm̄ illam decre. .ſ. de conuerſi. coniuga. in c. vltimo ¶ Gaudemus. in ſecundo nō ꝓhibito qm̄ ſecundus gradus eſt ꝓhibitꝰ ſed nō omnis nam iſte perſone erant in lege ꝓhibite mater nouerca ſoror neptis amita matertera ⁊ vxor fratris et filii priuigna de hoc dicitur .ſ. de reſti. ſpol. in .c. litteras ¶ Exiſtat ut xxvi. di. deinde ⁊ .ſ. de conſang. ⁊ affi. de infidelibus ¶ Conſtitucionibus que tamē nō artant niſi illos qui ſubſūt eccleſie directe ſed tamen indirecte bene conpelluntur ut .j. de vſur. poſt miſerabilem ⁊ c. ꝙ to et .j. de iudic. ⁊ ſi iudeos ¶ Quidam eciā ut ij. q. i. multi interpoſicio eſt ¶ Remanere coniuncti ut .ſ. de coſangui. et affi. in c. de infidelibus ¶ Sed crimina dimittantꝰ ut xxvi. di. deinde ¶ Vel quā ad iſtam queſtionē nō reſp. directe ſed tamen indirecte ſatis reſpondetꝰ ꝙ prima ſit vxor et eo ꝙ dicit pluralitatem in vtroꝙ ſexu reꝓbandā in fine iſtius §. ¶ Abſonū. hic eciā oſtendit ꝙ vnam tantū debeat habere .j. ¶ In carne vna ut .ſ. de bigam. debitū. ¶ Duo hic ponitur numerꝰ pluralis ad excluſionē maiorꝰ nūi plura l' 2a tra xxxi. q. i. ꝙ ſi dormierit qn̄ ꝙ etiam ponit ad excluſionem minoris numeri ut cum dicatur vnus non ſtet ꝓ aliquo ſed in ore duoꝝ ſtet omne verbum ut .ſ. de teſti. licet ¶ Plures vxo. vnde etiam lex plura ꝯiugia prohibet iudeis ut .C. de iudeis nemo iudeoꝝ .C. de inceſti. nupē. l. ij. C. de donac. an̄ nupē. ea que ¶ Diuina nō ergo ſunt ſufficientes excuſaciones quas tu habes xxxij. q. iiij. dixit ſara. ⁊ .c. obiciuntur Sed illud ſuit ante legem ⁊ mos talis diuinitus eſt inſpiratꝰ ¶ Mendacio. ut xxij. q. ij. in §. item opponitur ¶ Furto ut xiiij. q. v. dixit dn̄s. ¶ Homicidio ut xxiij. q. v. ſi non licet ⁊ .q. viij. occidit ¶ Pluralit. hic innuit ſolucionem queſtionis. q. d. prima eſt tantum vxor vt dixi. ſ. ¶ Nō ad imparia quo ad mutuaꝫ ſeruitutem ⁊ debitum carnis et fidem ſeruandam ut xxxij. q. i. ſi quis vxorem ⁊ .q. v. ꝓceptum ał pene famula ē uxor xxxiij. q. v. c. hec ymago. ¶ Euangelio dicendo excepta cauſa fornicacionis vxorē nō eſſe dimittendam xxxij. q. i. dixit dominus in euangelio ⁊ .q. v. apoſtolꝰ ⁊ .q. vij. omnes cauſaciones ¶ Abſꝙ contumelia ut .ſ. e .c. primo ¶ In que caſu .ſ. in quolibꝫ caſu premiſſorum trium. ¶ Negaretur hic tu habes caſum i quo denegatꝰ reſtitucio

ſpũs conſtet de iniuſta ſpoliacione habes aliũ. ſ. e. ſignificaſti Item v bi exapitur de alia ſpoliacione ut. ſ. de ord. cogni. cum ſpali et c. ſup ſpo liacione Item ubi timetur de ſeuicia uiri ut xxxiij. q. ij. ſiue de coniugij. et ſ. de reſti. ſpol. ex tranſmiſſa et c. literas ubi. d. h et xxxij. q. i. de benedicto ¶ Secundũ apl'm ut xxviij. q. ij. ſi infidel. ¶ Conpelletur ex hoc enim vi detur q contumeliam crea toris nõ ſoluit ius matrimo nij ipſo iure al' enim ſi ſolu tum fuiſſet ius matrimonij nõ conpelleretur eam recipere jo. dixit q ipſo iure ſolutum eſt matrimoniũ contumelia creatoris ea nolente eciã vi ro cohabitare ut. ſ. e. c. pxi et licet matrimoniũ ſolutuz ſit tamen reſtituitur quaſi iu re poſt liminij ar. xxxiij. q. ij cum per heſicam ſicut hereti co reuerſo reſtituuntur alia bona ut. C. de heretic. in auc. idem de neſtorianeñ. et licet nõ ſit matrimoniũ inter eos e cam tamen recipere cõpelleret ex cõſequenda prioris matri monij in fauorem fidei et ut ſocius conuertatur ad fidem Alij dicunt q matrimoniũ ipſo iure non ſoluitur ſ; ius matrimonij ſoluitur. i. ius pe tendi debitum et hoc ſatis vi detur dicere litera. ſ. e. c. pxi mo ibi contumelia creatoris ſoluit ius matrimonij et tunc primo vere ſoluitur matrimo niũ qñ cõtrahit cum ſecunda et nõ ante quia ſi eſſ ex toto ſo lutum nõ cõpelleretur eam re cipere et eſt ar. ad hoc q di cit in fine quia poteſt ei tunc obicere fornicacionẽ quia ſi ex toto et omnino eſſet ſolu tum matrimoniũ nõ poſſet e idem opponere fornicacionẽ precedentem ut. ſ. de uſur. quemadmodũ. Sed nun quid poſſ intrare religionẽ eadem inuita antequ cõtrahat cũ alia et dico q ſic cum iudicio eccleſie fuit a viro ſeparata ar. ſ. de conuerſi. cõiug. c. vltĩ mo in fine ¶ Poterit obice re quia intelligitur legitti me cõtraxiſſe que auc. de. l. contra ſic ut xxij. q. iiij. qui peccat et ar. ſ. de frigid. c. fraternitat. ff. de acquiren. poſ. iuſte poſ ſidet Sed illud querit qua liter eidem poſſ obicere for nicacionem ante baptiſmum cõmiſſam cum omne peccatuz et ſequela peccati in baptiſ mo deleatur ut xxvi. di. de iu deis et xxxij. q. i. quod autem cum dona baptiſmi ſint ſine cauſa luctu ut de cõ. di iiij. c. ij et c. ſine pñia dicas q omne crimen tollitur in baptiſmo quo ad deum qđ cumque contra xit ante vel adulterando ſiue eciã fornicando ſed quatenus illa fornicacio re ſpiciebat virum non tollitur in baptiſmo quia illud crimen nõ tam vxorẽ q virũ cõmacula t ut xxxij. q. i. in coniugio et ſic ius quod cõpetebat viro ex illa fornicacione remanet ei ſaluum et ſic poteſt excipere cõ illam ſic eciam p penitenciam tollitur crimen quod cõmiſit mulier fornicando quo ad deũ et tamen poſt quantamcũque penitenciam maritus poteſt eam accuſare ut xxxij. q. ij. admonere nec eam recipere conpellitur poſt penitenciam ut ſ. de conuerſi. coniug. gaudemus nam iniquũ eſſ ut baptiſmus tolleret be neficiũ cõpetens alicui ſicut in libertate delictũ enĩ quod quis in ſe cõmiſit p libertatem tollitur ſed delictum quod in alium cõmiſit nõ tollitur ut. ff. de

inparia circa matrimoniũ reprobãdum iudicentur ¶ Qui aut ſm ritum ſuum legittimã repudiauit vx orem cum tale repudium veritas in euangelio rep bauerit nũquã ea viuente licite poterit aliam eciam ad fidem xpi conuerſ9 ha bere niſi poſt conuerſionẽ ipſius illa renuat heredi tare cum ipſo aut eciam ſi conſenciat nõ tamẽ abſque contumelia creatoris vel ut eum pertrahat ad mor tale peccatum in quo ca ſu reſtitucionẽ petenti quã uis de iniuſta ſpoliacione cõſtaret et reſtitucio nega ret quia ſecundum apo ſtolum frater aut ſoror nõ eſt in huiuſmodi ſubie ctus ſeruituti ¶ Nõ ſi con uerſum ad fidem et illa cõ uerſa ſequatur antequã ꝓp ter predictas cauſas legit timam ille ducat vxorem eam recipere cõpelleretur cõtrario quoque ſecundũ euã gelij veritatem qui duxe rit dimiſſam mechat' non tamẽ dimiſſor poterit ob icere fornicacionem dimiſ ſe pro eo q nupſit alij p' repudium niſi alias fuerit fornicata ¶ Item lincẽ epiſcopo

DEus qui eccleſiam ſuam et infra ¶ Quia diſpar eſt ritus iudeoꝝ de nouo ad fidem catholicaz conuerſoꝝ a noſtro ꝓpẽ infirmitatem gentis eiuſ dem concedimus vt mat' monijs contractis cum re lictis fratrum vtantur ſi tamen fratribus decedenti bus ſine prole ut ſemen defuncti iuxta legem mo ſaycam ſuſcitarent cuz ta libus contraxerunt ne ta les ſibi de cetero poſtquã ad fidem venerint copulent' prohibentes ¶ Ex conci lio habito apud warm.

De donacionibus ꝓpter nup cias et dote poſt diuorcium reſti.

MVlieres que prõ aliqua licita cau ſa a ꝓprijs viris fuerint ſeparate totam do tem precipimus reddi ſi bi ¶ Urbanus iij. dec. lexõ

SIgnificauit p. mu lier q. h. quẽ loco viri tenebat diuorcio in ter eos ſolemnit' celebra to dotem ſuam illicite deti net et reddere contradicit poſſeſſiones ĩ q ipſis dũ ſimul viuerent cuiuſcum que contractus titulo cõmu nit' obuenerũt ea preter ſ' excluſa ſibi nitit' vendicare

hijs qui notan. in ſumi. l. pt. et in. l. alt echas in. ſ. pompoui' vel ex ponẽ qđ dicit niſi alia fornicata fuerit . i. al'. i. poſt baptiſmũ alio ¶ Deus qui concedimus nã tempore primũ verius eſt jo. papa nouitatem fidei diſpenſatur circa gradus ꝓhibitos ſic xxxv. q. iij. quedã lex et in. c. quod ſcripſi ſ. de conſang. de in fidelibus ſic. ſ. qui filij ſint legit. c. vlti ¶ Sed poſt fidem ac ceptam nõ debent cõ trahere ut dicit in fi ne ¶ Defuncti iſta de cauſa tantũ olim conceſſũ fuit ut fra ter vxorem fratris ſumeret in vxorem ut viij. q. i. oli. al' ñ ¶ Mulieres ut puta cõſan guineas ſi ue cõſanguinitas et alia legittima et ignoranter tantũ cõ traxerunt tunc reſti tui debet quicquid alter ab alio habuit ut. ſ. de coniug. ſer. uoꝝ ꝓpoſuit quia nullum fuit matrimo niũ al' ſi cõtraxiſſent ſci enter debent ꝑdere quicquid alter alte ri dedit et fiſco ap plicabitur niſi error re aut minori etate excuſentur ut. C. de ĩ ceſt. nupc. qui contra ar. ſ. e. ti. et ſi neceſ ſe vbi de hoc ¶ To tam et ſi totã redde re poteſt al' inquã tum facere poſſit ut C. de rei vx. acci. l. vna in. ſ. cũ tantuz ut. ff. de re iud. non tñ niſi dolo ſuã di minuerit ſubſtanci am ut in eodem ſ. cũ aũt et ſi ꝑuene rit ad ping uiorem fortunã totam reſti tuet ut ibidem dictũ eſt et ſ. de ſoluc. ex ordius et ſi mari tus paciſcatur ut do ti reſtituat tale pa ctum nõ valet cum ſit cõtra bonos mo res ut. ff. ſolu. mat' mo. alia cauſa in. ſ. i. ſi tamen ſoluerit repetere non poteſt ut. ff. de cond. inde bi. nã et ſi maritus Sed nunquid fructus r ſtitui debent qđ videtur ut. ff. de regul. iur. in cõdemnacione in. ſ. i. ſed non reſtituũtur niſi illi qui an ma trimoniũ obuenerant quia illi ipſo iure augent dotem ſed tamen poſt matrimoniũ obuenientes nõ reſtituunt ſed ſiunt mariti ꝓp ter onera matrimonij ſupportanda ut. ff. de iure dot. l. dotis fruct' et. j. de uſuris ſalubriter et expenſe neceſſe minuũt dotem ipſo iure vtiles autem expenſe nõ Sed petunt' accuſacione mandati vel ne gocioꝝ geſ. voluptarie permittunt' abradi ſine leſione prioris ſta tus ut. C. de rei vxo. acti. in. ſ. ſi liceat et. ff. de impen. in rebus do ta. fac. l. i. et l. qđ dicit et iſtud verum eſt cum ſit ſeparacio quo ad fedus matrimonij ſecus ſi quo ad thorũ ꝓpter adulterium ut. j. e. plerumque ubi de hoc johannes

Ideoq3 mandamus q̄ si est ita et non est aliud q̄ obstat ipsum ad restitutiõ onem dotis et diuisionem eo⁊ qui olim comuniter habuerunt districtiõe ec- conpellatis ¶ Idē celesti·

De prudentia vestra miramur q̄ cū vob causam matrimonij q̄ ver tebatur inter .B. et .M. commisimus terminandā et vos consanguinitate3 inter eos inuenientes sen tentiam diuorcij tulisse- tis de dote quā a viro mu lier repetebat quicq̄ sta- tuere distulistis Quia igi tur vos qui de matrimo nio principaliter cogno- uistis et de dote que ē cau sa mīens accessorie cog noscere valuissetis et sētē aliter diffinire Manda- mus quatenus predictū .B. monitiõe p̄missa co- gatis ut predicte .M. totā dotem sicut canonicum fu erit restituere nō moretur ¶ Cel. iij.

Plerumq3 et infra · Si mulier ob cau sam fornicationis iudicio ecclesie aut ꝓpria volun- tate a viro recesserit nec reconciliata postea sit eidē dotem vel dotalicium re- petere non valebit ¶ Innocentius iij.

Et si necesse sit et i fra Quia vos castra quedam que rex legiō filie regis castelli in dote3 tradidisse ꝓponitur ita ut

Significauit celebrata ex sūbta causa ut·s·e·c·. pr·jo. ¶ Ve dicare·i·retinere ¶ Nō est aliud ut puta pactū vl' etiā cō stituendo q̄ restitui nō debeat ut·j·e·c·ult·⁊·ff·ad exhibendū in hac acusacōe ꝯibidē ⁊ C·de pact·cōuen·l·ex morte vel etiā si ꝓp adulterii ꝓpter qd ad mutuā ꝯuitatē diuorciū sit factū ut·j·e·ple rumq3 vel etiā si sen tentia lata esset super hoc a qua etiā non esset appellatū ut ij· q·vi. in ꝯ diffinitiua ff. fam·hēc·in·l·cū patrē ¶ Diuisione3 istud intelligitē ō bōis que comuniter empta fuerūt de bonis ꝓ prijs vxoris ⁊ viri et h' cōstat alt cū pre sumit de bonis ma riti acquisita ut·ff· de donat·int' marit' et vxo·in·l·quintus nunq̄·⁊·C·in·e·ti· l·etiā ⁊ est simil' nā quicquid p̄rel·acq̄s rit totū sumitu eccl'e videt' acquisisse ut ꝓp ꝓtiū apparet ut xij q·iij·sacerdotes ⁊ s·de pecul' cle·c·i·⁊ ij·ar·xy·q·i·fine ma nifeste

De prudentia repetebat ꝓ qui a actionem mu lier r ꝓ dote agebat actione de dote non quia nullū fuit ma trimonium ꝯ nulla dos·ff·de iure dotiū l·iij·et sic aget ad di eo fine cū ut·ff·de ꝯ di·fine cā·l·vlt·⁊·C de cōdi·ob cām da·l· i·q̄ causa nō fuit secuta ꝓpt quā dabat dos olī recipiebāt mlier sua dotē ānua bīna trina die hodie vero illico restituuntē oīa bo na imobilia usq3 ad annū ut··C·de rei·vx·acti·l·vna in·ꝯ cū autē ac· ¶ Accessorie hī dicit accessorie q̄ si nō ē matrīoīm neq3 dos ut·ff·de iure dot·l·iij·et sic accedit in matrīo·dos vn ⁊ dos ꝓ missa per vim ul' metū nō tenet ut·ff·qd me·cau·si mulier in ꝯ si dos sicut nec matrīoīm ut·s·de spō·venēs ⁊·c·cū locū ⁊·c·cōsul tacōi ⁊ sic qui cognouit de principali cognoscere debet de accesso rio ut hic dicit ⁊·s·de offi·del·ꝓ·⁊·c·prudētiā in·ꝯ sexta in fi·⁊ c·suspicionis ⁊·ff·de iuris di·omniū iudi·l·ij·etiā si al' cognoscere non possi inadenter tā posset al' cognoscere ut·C·de iud·l· quocies et·C·ubi ⁊ apud quos in·l·vlt·⁊·s·de in inte·restl·c·pl·⁊ sic cau sa dotis ad iudicē ec·spectat ut·s·e·c·i·⁊·ij·⁊ h ubi iudex ec· de matrīo·cognoscit Si vero cōstāte matrīo·mlier agat de dote q̄ forte maritus labit' facultatibus ul' etiā dissipat bona sua vl' etiam q̄ mortuus ē tūc cū illa deb3 agitari corā iudice seculari q̄ modo causa dotis p̄ncipal' ē ut·C·de iure dot·in·l·ubi ⁊·l·se·⁊·ff·de iu re dot·l·mutua in ꝯ i ⁊·l·quēadmodū in ꝯ·i·al' cōstante māt·dos pe ti ñ pt ut·C·si cōstāte mat·dos solu·fu·l·vna ⁊·c·cōsultac·sic q̄ dg nouit de p̄ncipal' cognoscere deb3 ⁊ de accessorio etiā sñia lata sup p̄ncipal' ut h inuit S3 nūqd ꝓcedēt isti auctē p̄mi mādati nō videt' q̄ sicuti sūt semel officiō fuo siue bn siue male ut·s·de of fi·del·in lūis ⁊·ff·de re iud·iudex ꝓcedēt ei ex isto mādato ho ec· cōm fauorē dotis ſ p ip̄am cū3 delegat q̄ publice vtil' ē mlieres dotes suas saluas hēe ꝓpt quas nubere possint ut·ff·de iur·dot·l· ij·⁊·ff·solu·mat·l·i·⁊ etiā ꝓp·simpliciter cūm dotis omittūt hm cō sue·ec·ut·j·e·in·c·pl·ꝯ ⁊ h mlier petebat dotē sibi restitui tanq̄ accessoriū p̄ncipali questiōni ⁊ ideo debuerūt p̄nūciare sup dote vñ dicit al' videt' q̄ auctē p̄mi mādati ꝓcedere p̄nt delegati sed melius dicere ut auctē istar̄ līar̄ ꝓcedāt q̄ sūt sicuti officio suo su p p̄ncipali vñ cū tūc nichil dixerūt sup accessorio vlteri⁹ñ videt' q̄ p p̄mas līeras sup accessorio ꝓcedere possint Sicut canoni cū h' ē si nichil obstat qd impediat ⁊ si totā restituere possit ratiōe habi ta ne egeat ut dixi·s·c·j·⁊ ij

Plerūq3 iudicio ec· al' ñ licet ea
am si non nota esset fornicacō ut·s·in·ti·pr·porro ut ibidē dicit ⁊ in e·ex līis ꝓpria volūtate recessit ob istā cā3 fornicacōis al' ei nō noceret ¶ Nec recōciliata l·ad qd etiā cōpelli ñ pt ⁊ p⁹ p̄niam ut·s·de cōūs. cōiug· in·c·gaudē⁹ sed si fornicata fuerit postea fornicacōem istā nō poterit obicere q̄ istud ei dē remisit qd q̄dē licitū est hm euāgelicā veritatē ut·s· de conuer·cōiug·quēadmodū·⁊ xxxij·q· i·qd āt et·c·nouerit ⁊ quia mors mores illi⁹ iā ꝓba uit ut·ff·de adult·i·l·si vxor in fi·⁊ xxxij·q·v·horrē⁹ ñ po stea fornicet' ¶ Dotaliciū·i· donacō ꝓpter nupc·h ista ex· posicō nō videt' bona q̄ dona cō ꝓpt nupc·d3 redire ad vi rū sicut dos ad mulierē ut·j e·i·c·vlti·i fi·⁊ ita nō poss3 petere dotaliū etiā p⁹ sepa cōem vl' etiā tū dic dotaliciū qd vir ꝓpt adulteriū amittit q̄ nō ad impariā s.c.ꝓ pt i stud intelligi cū mlier lucra tur donacōe3 vl' etiā ꝓtē ex pacto ut·j·e·m·c·vlt·⁊ sic il lā donacōem q̄iam ex pacto habuiss3 amittē d3 ul' etiam appellat' h dotaliū res pa ferna·al' ad quā3 relē·mari t⁹ tenet' ut·C·de pact·cōuētis in·l·ult ¶ Repetere ñ ualebit ꝓ pone sñia3 latā cē quo ad separacōem thori ꝓpt adulte riū seu fornicacōe3 ⁊ sic ami sit dotē mulieris demū ꝓbat' cōsanguinitas int' eos ⁊ ꝓnun ciat' matrīoniū nullū fuisse int' eos mlier repetit dotē tā q̄ nō amiserit adulteriū quē rit an possit petere cū effectu et q̄ petere possit ꝓbatur q̄ ex euentu futurō pat3 q̄ nō fuit matrīoniū ⁊ si nō fuit matrīoīm ñ fuit adulteriū ut·s·de frigid·fraternitat·in fi·⁊ de ritate manifesta nō obstat res iudicata ut·j·de purga vulga·c·ij ⁊ viij·di veritate ·ff·de cōdi·fine cā si fullo·⁊ in·l·auunculo ⁊·ff·de re iudi·l·i·et·ff· de vsufr·l·i·uxori ex eo enī nullū fuit matrīoniū nulla dos fuit ut ff· de cōdi·ob cām l·i· Itē et ex noua cā tollit p̄ma sñia ut·s·ti·pri·ex līteris ⁊·j· e·in·c·pr·ꝯ quicqd donatū fuit nemine dotis pt peti q̄ pt3 nullū fuisse a dulteriū et sic ec·decepta fuit i alia sñia ut·s·de frigid fratnitat· Itē p sē tētiā secundā tollit p̄ma ut·s·de re iud int' monasteriū ⁊·c·sess ꝓ res iu dicta ꝓ veritate accipit ut·ff·de regul' iur·in·l·res iudicata ⁊·ff·fam·hēc·i l·cū putaret ⁊ ex sñia ut ꝓs inter ꝓes ut·s·de re iud·cū iter vos ⁊·ff de lib·agnos·l·siue in p̄n·et sñia ſa q̄ res ꝓus iudicatas a qua ñ fuit ap· pellatū nulla ē ut ij·q·vi·in ꝯ diffinitiua preterea ad vlcia hm q̄ alia crimia hm intencōem iudicantē ⁊ etiā ex corde ꝓcedūt vt xv·q·vi·c·i·⁊ xxxiij·q·ij in lectū ⁊ de pe·di·i·sicut in trib·ff·de furtis qui iuriā ⁊·j·de sen·ex·cū volūtate ⁊ iuria ex affectu iniuriā facietis ut xvi·q·i·illud ꝓ que negari nō pt quin ista mlier ex metis affectu iuriā faceret ei qm p vero marito tene bat et ita dolū amittit sine quo nō fit adulteriū ut·ff·ad l·iul·de adult·i l·pl·¶ Itē in ꝯriū p p̄ma pte pt allegari illud quid enī obstat iuri [illegible] bi conat⁹ nō habuit effectū ut·s·de spon·adolescēs ubi de h q̄dā dicit ut ꝯ q̄ ista mlier dotē siue dotaliū repetere pt alij dicūt ut laur·q̄ nō est vlteri⁹audienda lic3 mō appareat q̄ nō fuerit matrīo·q̄ nichilomin⁹ puniri debet ꝓpt intencōnē aī ope sbsecuta fecit ei qd potuit ut·s·de bigam·in·c· nup ⁊ in·c·ult·⁊·ff·de adult·in·l·si vxor in ꝯ·i·⁊ ar·isti⁹·c·et·etiā eo ipo q̄ mlier cōdēnata ē de adulterio vir deb3 habere donacōnē ꝓpter nūpcias et dotē ut in auf·ut liceat matri ⁊ auie in ꝯ adulterio al' ē vero sub illo ꝯ q̄ vō plurimas coll' viij ⁊ illō diuis credo p̄ncipiū ei cōsiderari deb3 in ta libꝯ ⁊ nō exitus ut p h āt ceteris delinquendi audacia auferatur ⁊ si h enī esset falsū omittā possi in probacione impedimenti prima opinio magis be nigna apparet sed tamen non est extendenda sentencia iohannes

Et si necesse in dotem·i·in donacōnem ꝓpter nupc·quam fecit mari tus vxori prout fecit iste·j·e·c·proximo in fine ¶ Et si eam nam sub

cali forma prohibetur ubi matrimoniū ut. ff. de v. ob. l. ſi ſtipulacio. et C. de inutil ſtipul. in l. libera. et. ſ. de ſpon. gemma ubi de hoc. et iſtud pactū proinde haberi debet ac ſi nunq̄ fuiſſet appoſitum. ut. C. de cond. ob cauſam dato. l. i. pactum eīn contra bonos mores non valet ut. ff. ſolu. mat. ali. ſ. i et. C. de pac. pacta. et vij. di. contra morem ¶ Quam ob nullam ut. ff. de cond. ſine cauſa in. l. aduncu lo ¶ In penam ſic. xvi. q. i. re gi. et. ff. de neg. g. ſiue et de i probitate nemo conſequitur a cionem. ut. ff. de furt. in. l. ita fullo ¶ Reſtitui nam et hoc videtur qȝ ſi contra canones & contra precepta et conſtitucio nes principū contrahitur matri moniū tunc ſoluto matrimo nio licite repetitur quicquid nomine dotis vel donacōnis datum eſt ut. ff. de cond. ſine cauſa ad uūculo. et. ff. de ritu nupci. in. l. ſi prefectus et. ff. de cond. ob cauſam dato. l. i. ſ. contra videtur quia enim ſcien ter contra precepta legum et conſtitucōnes principū nup cias contrahunt tunc quicqd alteri donatum eſt debet eidē auferri et fiſco applicari ut. C de inceſtu. nup. l. qui contra. et. ff. de dona. inter virū et ux orem in. l. cum hic ſtatus i. ſ. finali. et inſtit. de nup. ſ. ſi ad uerſus. Quidam dicunt qȝ ſi ignorabant ſe eſſe conſangui neos tunc repetitur qȝ eſt do natum alias non ut. C. ſolu. ma. ſi quid ignorans et in. l. pred. C. de inceſ. nup. in. l. qui con tra iſtud videtur ſatis equum tamen h exemplum obuiat quia iſti bene ſciebant ſe eſſe conſanguineos nec tamē ig norare poterant qȝ in tali gra du erant ar. C. de liberali cau ſa ſi filiū et. C. de reſti. in inte. minū. de tutela ¶ Dixit jo. qȝ ſi aliqui ſciūt ſe eē conſanguine os ſed bn̄ credūt ut liceat ſibi adinuicē contrahē matrimoni um tūc competit repeticō ut. ff. de adult. in. l. ſi adulteriū in. ſ. ſtuprū et in. ſ. fratres et i. ſ. in ceſtū et in eo cāu poteſt intelli gi qȝ h dicit ſi aūt ſciebāt ſe non poſſe cōtrahere tunc non re petunt qd donauerūt ſed tanꝰ tū fiſco applicatur ut. C. de in ceſtis nup. in aut. inceſtas et. l. qui contra T. dixit qȝ h non eſt excuſacō qȝ iſti ſciebant ſe eē tal qȝ n̄ poterāt contrahe re ut dictum eſt unde perde re debebant quicquid hinc in de erat donatum et pocius etiam hic dn̄s papa pro bo no pacis quia niſi caſtra reſti tuerentur non poterat inter eos aliqua pax reformari et alia racio eſt hic non poterat ſeruari pena ſtatutā quia non erat cui applicaren tur bona illa cum iſti reges non hēant ſuperiorem ſeu fiſcum unde et meri to iure reſtitui debūt illa caſtra et alia que donata ſunt ne alter in lucro remaneret unde pocius puniri debuit ſi ſupiorem habuiſſ et iſtud ſatis colli gitur per l̄am et quia res aliē ab illa condicione non recedebat ut dicit li tera illa nec ad comodū cedat ꝛc. et ſic ceſſante neccia. jo

Nuper cū aduixerit ſic. x. q. ij. in. ſ. ſi yconomus et. C. de uſu et habi. l. ſi pecii. ¶ Terciam idem eīn eſſet et ſi totam ¶ In dotem i. dona

ſi eam aliquā occaſione re
linqueret ipſa cederet in
ius eius impedimentū pre
ſtare videretur hmōi co-
pule diſſoluende cū caſtra
ipſa nō tam ob turpem q̄
ob nullā cauſam ſint da-
ta utpote cū inter eos ma
trimoniū nō exiſtat. et id
nec dos nec donacō propē
dotem nec ad cōmodum ei
cedat qȝ debet in penā eiꝰ
pocius retorqueri caſtra ip
ſa reſtitui. volumus et ad
id puellam p excōicacōis
ſententiam coartari ¶ Jo
archiepiſcopo ſancti Andree
de ſcotia.

Nuper a nobis tua di
ſtrictio requiſiuit ſi aliqua
terra data fuit alicui non i
hereditatem vel feudum
ſed tm̄ quo aduixerit poſ
ſidendam et ipſe poſtmodū
terciam partem in dotem
uxori ſue conceſſerit utrū
eo defuncto prefatam do-
tem uxor dum vixerit ha
bere debeat et tenere. Cū
eccleſia dotes teneatur p
tegere viduarū. poſtulaſti
preterea ſi qua terra data
fuerit alicui et heredi quē
de uxore legittima procu-
raret in hereditatem vel i
feudum et ipſe uxori ſue
quādā parte ipſius in do-
tem conceſſa diſceſſerit.
poſtmodum ſine prole an
mulier dotem eandē de iur
poſſit habere. Nos autem
con. t. reſpon. qȝ cum regu
lariter nullus plus iuris i
alium transferre poſſit q̄
eum cōſtet habere vir cui
terra predicto modo con-
ceditur non poteſt uxori r
linquere qȝ ei nō licuit niſi
quo aduixerit poſſidē. nec
licet uxori ſue partē illiꝰ
terre in donacōe ꝓpter nu
pcias ex viri conceſſiōe te-
nere niſi donacōi ille ad q̄
ſpectet terre illius domi-
nium voluerit conſentire
Quod aūt de prima cōſul
tacōne dicimus h rū. et de
ſecūda. nam licet eccleſia i
cauſis viduarum ſe fauo-
rabilem debeat exhibere-
contra iuſticiam tamē eis
non eſt fauor eccleſiaſticꝰ
concedendus. Illud vero
te nolumus ignorare qd
uxor dare dicitur viro do-
tem vir aūt donacōem ux
ori ꝓpter nupcias ſm legi
timas ſanctiōes. ¶ Jte ar-
chiepiſcopo et archid. ianu.

Per litteras veſtras
intimaſtis qȝ cū ma-
giſtrū R. ſuper q̄dā ſūma
pecunie. p. P. paupere auc.
noſtra citaueritis conuenire
q̄ itē. P. pro dote uxoris
ſue requirebat ab eo dictꝰ
R. excepcōnem oppoſuit q̄
cum qȝ uxorem ſuam a ſe
repulerat et tacita verita
te ſuper hoc lr̄as impetrauit

cionem ¶ Viduarū tanq̄ perſonarum mi ſerabiliū ut lxxxvij. d. in. ſ. i. et in. c. i. de hoc eīn dicitur. ſ. de foro cōpe. ex tenore ¶ Nullus plus iuris ut. i. q. vij. daibertum. ff. de regul iuris nemo plus iuris ff. de acqui. re. domi. l. tradicio et ſ. d iure pa. quod autem in fine et. c. cum. ar. contra de uſufru. qȝ noſtrum. ff. de acqui. re. do. in. l. n eſt nouū contraria vero ſunt cāū ar. ¶ Quo aduixerit et ſic tu habes qȝ feud poteſt alienari ad tē pus alias non poteſt a lienari ut. ſ. de feud in. c. ij. ubi de hoc ¶ Conſentire ex quo ſemel alienacōi conſen ſit rem poſtea non poteſt reuocare. ar. ff. quibus mod pig uel hypo. ſolu. ſicut re corporali in. ſ. ſi vo luntate et in. ſ. ſi per miſit et. i. l. ſi debitor ſm vendicōe ¶ Fa uorabilis lxxxvi. di. epiſcopi. C. qn̄ impe. inter pupil. et wid. in l. vna et. ſ. de foro cō pe. ex tenore ubi d h ¶ Sanctiones vē C. de dona. ante nup l. i. et vltima et dos ad uxorem et dona cio ad virum ſoluto matrimonio reuerti tur niſi ex pacto lu crēt. ut. j. e. i. c. ul. jo

Per viā cōue nire. i. ad iudi cium euocare ad pe ticionem h. ¶ Repu lerat et ideo non de buit audiri niſi prio etiam eam reſtitue r ut. ſ. de reſti. ſpol. ex conqueſtione et. ſ. d ordi. cog. ſuper ſpoli acione et. c. cum dil ¶ Tacita veritate de proceſſu negocij ut ſequitur ſic. ſ. de re iudicata cum int monaſterium ¶ Ad inopiam bona enim videbat illa pronun ciacō quia ex quo ma ritus incipiebat labi facultatibus vel re ſua male vti tunc co gendus erat eam re ſtituere ut. C. de iur dot. ubi et in aut. de equali dot. in. ſ. ult. coll. vij. primo etiā re queſtranda eſt cū p ſumitur vir eam diſ ſipaturus ut. ff. ſol. matrimonio ſi cū do tem in. ſ. ſi vero dotē ſi ergo tenetur eam reddere ergo eam nō po teſt repetere ut. ſ. de iureiurando quēadmodū quia turpius eicit ꝛc Item dolo petit rem qui eam ſtatim reſtituere debet ut. ff. de regul iuris in condempnacione in fine ſed iſta verba habent locum in ca ſu iſto ut hic dicitur cum et ſuum corpus uxor eidē commiſerit mul tofortius et dotem ſibi cōmittere debet ſub ea quam poteſt caucio nem preſtare ut ſequitur. C. de pactis cō. hac lege et eſt ſimile xij. q. i. precipimus. primo tenetur uxor virum ſuum egentem alere de

doti ut ff. de iure do. l. mutus in §. manentem et premiſſa omnia locũ habent cũ maritus eſt ſuſpectus de dilapidacõe ut quia male verſatur in re ſua et nõ cum laborat paupertate ut hic faciebat et ita reſtituet huic dos ut hic dicit laur. ¶ Ar. i. ſub iſto infra cõtinetur q cum ipſe caucõnem nõ poſſit preſtare ad inſtanciã eius iſtud do-
mino pape ſcribere cutauerũt ¶ Cau-
cione lex enĩ prohi-
bet fideiuſſorem do-
nari pro dote C. ne fi-
deiuſ. dot. dentur l. i
et ij. tamen in alio
caſu illud intelligit
¶ Sub ea quã pt vi-
deſicet iuratoriã vt
in auť. ut nulli ſice-
at ba. lo. in §. ſi vo
crime ubi dicitur q
ſi mulier accuſatur
de crimine pro quo cu-
ſtodiri deceat fideiuſ-
ſorem dare debet et
ſi fideiuſſorem nõ pt
dare tunc iuratoriam
caucõem preſtet et
ſuffiat ut C. de epi-
et cle. in auť. genera-
liter et in auť. de liti-
gi. in §. ad excluden-
das vnde ſumptum
fuit iſtud auť. gene-
raliter coll. viij ¶
Honeſti luc. nõ e-
nim tenetur dotem
venerari et de vſur.
alere vxor. ar. C. de
adminiſtra. tu. i. auť.
nouiſſime ſed auer-
tat eã in ſocietatẽ
honeſtam vel in ali-
ud commerciũ et ex lu-
cro honeſto eam a-
lat ut in auť. ut q
obligat. prohi. habe-
re res. mi. i §. qm ãt
iudeus in coll. vi. ta-
men dicitur q ſi mi-
nor nõ habet vnde
viuat ſed tantum pe-
cuniã tunc curator co-
gitur venerari ¶ O-
nera ut ff. de iur.
dotiũ in l. ſi is q ſti-
chum §. ubi dos et
i. de vſur. ſalubriter
¶ Donacio que
conſtante no.
q donacio inter vi-
rũ et vxorem prohibi-
ta eſt ne mutuo a-
more mutuo ſpolien-
tur nõ o temperando
donacionibus maiores
enim noſtri iſtud prohibuerunt ad morem honeſtũ ſolis animis e-
ſtimantes nõ propter donaciones et ne alter eorũ in paupertatem in-
cideret et alter dicior fieret et nec eſſet illis ſtudium filios educandi
ut ff. de dona. inter vir. et vxorẽ l. i. ij. et iij. et nulla eſt donacio
ubi matrimo. tenet ſi vero matrimo. nõ tenet tunc donacio de iuris ri-
gore valet tamẽ nõ eſt fas donacões tales eſſe ratas ne melio-
ris condicionis videantur eẽ delinquentes q qui nõ deliquerũt cõ-
trahendo ut ff. e. l. iij §. i. et C. e. ſi ex voluntate ſed ſi inter ſponſũ
et ſponſam tenet donacio ut ff. e. inter eos et in l. cũ hic ſtatus §.
ſi et in §. ſi quis ſponſam tamen ſi dator in eadem voluntate vſq
ad ſupremũ vite exitum perdurauerit tunc valet donacio ut C. e. l. i.
et iij. et hic ubi dicit niſi donatoris obitu cõfirmetur et ſi donacio
modum legittimũ excedat et nõ fuit inſinuatã tunc vſq ad modum legitti-
mum valebit ſi in eadem voluntate permanſit vſq ad mortem ut C. e. in l.
donaciones ¶ Locupletior. donacio ei ex qua iſtud cõtingit nulla eſt ut ff
e. l. iij. in §. i. ſed et ex eo q dicit ex qua alter locupletior et etiã alter paup-
ior donatur intelligi a cõtrario ſenſu q donacio teneat hijs ceſſantibus quod
verum eſt ſi ergo maritus non
ſit pauperior tunc tenet donacio
ut ſi maritus ſit inſtitutus he-
res et repudiet hereditatem
donacionis cauſa ut deferatur vxo-
ri ſibi ſubſtitute vel etiã ſi re-
pudiet legatum ſibi ut res
maneat penes vxorem hono-
ratam pro legato preſtando
vel ſi maritus rogatus eſſet
reſtituere hereditatem vxori
nec detrahat quartã trebell.
cã donacionis tunc tenet dona-
cio ut ff. e. in l. ſi ſponſus in
§. ſi maritus et in §. ſi qs do-
nauerit vel ſi donauerit vxo-
ri rem alienam ut ff. e. in l.
ſed et ſi cõſtante Item licet
pauperior fiat donator et ac-
cipiens nõ fiat locupletior te-
net donacio ut ſi emerit inde
vnguenta ut ff. e. quod aũt
Item valet quoq donacio licet
donator fiat pauperior et acci-
piens locupletior ſi in tempo-
re matrimo. finiti ſit collata ſ
ante illud tempus nõ effici-
tur res donata donatarij ſed
differtur vſq ad tempus i quo
mulier a lege viri eſt ſoluta
ut ff. e. ſi quis in §. vlti. et in
l. quia et in l. ſi interim Item i
alio caſu valet donacio licet
alter pauperior fiat et alter dicior
ut ff. e. ſi vir ſit autem do-
nacionis reuocacõ quatenus
donator pauperior et accipi-
ens eſt locupletior factus ut
ff. e. ſi ſponſus i §. vlti. ¶ Ta-
cite vel expreſſe. tacite ei fit
reuocacõ p diuorcium nolue-
rit donacionẽ valere ut ff. e.
ſi interim in §. ſi maritus et in
l. cum hic ſtatus i §. ſi diuor-
cium et C. e. a marito Item
tacite fit reuocacõ ſi is q li-
bertatem accepit deceſſerit pri-
uſq̃ is qui eam cõtulit ut i. l.
predicta a marito ſiue vero
prius decedat is qui donauit
nec reuocauit donacionẽ tunc
cõfirmatur morte p ſilendum
ut §. e. donaciones et l. i. et ij
ſi autẽ ſimul moriantur ut pu-
ta naufragio vel eciã ruina
tunc valet donacio ut ff. e.
cũ hic ſtatus i §. ſi ambo ex-
preſſe eni reuocatur donacio cũ
donator tamen reuocat ut C. e. a marito niſi peniteat reuocaſſe donacõnem
ut eius ſupremũ iudiciũ ſiue voluntatẽ nos ſpectemus ut ff. e. cũ hic ſtatus
in §. penitenciã Item expreſſe reuocacõ fit ſi maritus ea que donauit poſtea pi-
gnori dedit vel alij donauit ſeu etiam alio modo alienauit ut C. e. ſi mari-
tus tuus ſic. s. de pacta. nõ iuſte et hec autẽ que dicta ſunt de donaci. inter vi-
rũ et vxorem inter parentes et liberos intelligi debent inter quos prohibita
eſt donacõ cũ vna perſona i altera intelligatur ut C. de impub. et alijs ſubſt.
in l. ult. et xxxv. q. iij. i §. hac autem niſi i caſibus ¶ Qui donatum ut C.
e. a marito et ff. e. ti. cũ hic ſtatus i §. ſi ambo et iſta verba tacite vel expreſſe
vel qui donatũ accepit ſunt ſumpta ex iſtis duabus l. ¶ Sicut dos nã dos
viro donatur a muliere et donacio a viro donatur mulieri ut s. e. nup. i fine
C. de dona. ante nup. l. i. et ultima et ideo redire debent ad eos ut hic

quia ſup eadem dote alia vice coram noſtre ciuitatis conſulibus queſtio mota eſſet ipſi pronunciarũt ut qm idem .h. ad inopiam vergere videbatur dos illa non aſſignaretur eidem niſi caucionem ydoneam de ipſa non peritura preſtaret vnde vos ei ut de ſaluanda dote caueret et vxorem ſuam reciperet precepiſtis et infra. ¶ Cum ergo ſatis ei poſſit credi modicum dotis cui creditum eſt corpus vxoris. ¶ Mandamus quatenus dotem aſſignari faciatis eidem ſub eadem caucione quã poteſt preſtare vel ſaltem aliarum mercatorum committi vt de parte honeſti lucri dictus vir onera poſſit matrimonij ſuſtentare ne occaſione dotis detente vxor a viro dimiſſa ſeu vir qui dimiſerit vxorem adulterij reatum incurrat ¶ Gregorius ix.

Donacio que conſtante matrimonio inter coniuges dicitur eſſe facta ex qua alter locupletior et pauperior alter efficitur firmitatem non habet niſi donatoris obitu confirmetur que tamen penitus euaneſcit ſi reuocetur ab eo tacite vel expreſſe vt qui dona tamen accepit prius nature debitum perſoluat ¶ Sane ſoluto matrimonio ſicut dos ad mulierem ſic et donacio propter nupcias redit ad virum niſi de conſuetudine ſecus obtineat vel niſi ex pacto de lucranda dote vel donacione propter nupcias q equale ſit cum hinc inde contrarium inducatur ¶ Alex iij

De ſecundis nupcijs.

Cappellanũ quem cum benediccione ſecunda conſtiterit matrimonia celebraſſe ab officio beneficioq ſuſpenſũ cum literarum tuarum teſtimonio ad ſe. ap. nullatenus deſtinare poſtponas ¶ Lucius iij. vniuerſis xpianis in captiuitate ſarracenorum poſitis

Dominus ac redemptor noſter et infra. ¶ Sane ſup matrimonijs que quidam ex vobis nõdum habita obeuntis cõiugis certitudine contraxerunt id vob. Reſpon. ut nullus amodo ad ſecundas nupcias migrare preſumat donec ei conſtet q ab hac vita migrauerit coniunx

dicitur ꝛ dos ꝛ donacio ꝓpter nupcias debent ēē equales hm̄ ꝛ inde ut C. de pactis cōuen. in auten. equalitas ꝛ .C. de equali. dot. in §. hoc igitur coll'. vij. ꝛ in §. de cetero ꝛ verū eſt ꝙ iſta redire dñt ad mulierem ꝛ virū niſi cōueniendo ſit in ꝯrīi ut hic dicitur vel eciam niſi pactū de dote vel donacione lucranda vel parte ipſius ſit factum inter eos ut hic dicit ꝛ C. de pac. conuen. ex morte ꝛ in auten. equalitas et in aut. de equalitate dot. in §. hoc igitur in coll'. viij. ꝛ .C. de rei vxo. actio. in l. vna in §. pcāl dubio ꝛ iſtud pactum debꝫ eſſe equale hinc inde ꝛ ſi nō ſit equal'. tūc maior pars ſubtracta ad minorem debet reduci ut in l. predictis ex morte ꝛ in autenti. equalitas ꝛ in l. leonis johannes

Capellanū cum ſecundam dū na ſecūde nuptie nō ſūt benedicende ut. j. eadē vir autem ꝛ ſecundā accipere ſm̄ veritatis racionem nā vere fornicacio eſt ut. xxxi. q. i. hac racione Sed illud intelligitur prima viuente et nō debent bened ī hē nuptie ad exortacōem cōtinencie ſic ꝛ ſacerdotes nō debent intereſſe nupcijs clandeſtine ꝯtctis ut. s. de clandeſ. matrmo. cū inhibicio in §. ſane multo minus debet eas benedicere ꝛ eſt alia racio ꝙ ſacramētum nō debet iterari ut. j. e. vir aūt ubi iſta racio notatur. jo.

Dominus ei cōſtet ut. s. de ſpon. in pñcia ubi notatur quid iuris ſit de iſta materia ꝛ .C. de repu. auten. hodie ꝛ in auten. ut liceꝫ matri ꝛ auie. i. §. quod aūt coll'. viij. ¶ Non deneget ꝛ ita ꝓpter dubiū preſumit ꝓ matrimonio ꝙ fieri debet ut. s. de ſpon. iuuenis ꝛ ar. s. de matrimo. ꝗ interdic. ec. ꝯtcto c. i. ꝛ ff. de regul' iur' l. in ābiguis ff. de iure dot. in ambiguis niſi cū dubitat an ꝯtctum ſit mat. ꝙ clādeſ ē ī ꝗ caſu pocius pſumit adulteriū vt xxx. q. v. aliter ꝛ ar. s. de clandeſ. deſpō. c. ij. ¶ Nullatenus exigende iſtud eſt ꝓpt' cōſciēciam dubiā ꝛ ex ꝓbabili cā ſic. j. de ſen. ex. iquiſicōī ī fi. ¶ Adulterinis iſtud itelligo ſi poſtq̄ ꝑ ctō itellexit de vita porís mariti cū ſo remaneat quia tūc ſtatim eſt adulterū ꝛ nō ante ut xxxiij. q. ij. cū ꝑ belliceam ꝛ eſt ar. matrmo. qd ab inicio valuit tractu tempoꝝ infirmatur ut. ff. de iudi. ſi alter ꝛ ſed nō fuit matrmo. ab inicio in veritate ſed nūc primo declaratur nō fuiſſe matrimoniū ſicut ecōuerſo ex futuro euentu apparet matrimoniū fuiſſe ab inicio ut. s. de frigid. fraternitat. in fine jo.

Vir benedicti ut. s. e. c. i. ubi de hoc ¶ Jterari ſacramēta ei iterari nō debent ut. i. q. i. hanc regulam ꝛ in c. hij qui ne fiat eis iniuria ut. i. q. i. quod quidam ꝛ .s. de cō. di. iiij. oſtenditur xxiij. q. vij. quēadmodū ꝛ .C. ne ſanctum baptiſma iteretur l. i. ꝛ ij. videtur enim ꝙ ſacramētum huiuſmodi nō fuit collatum vel ꝙ inefficax fuiſſe omnino ꝛ ſic fit eidem iniuria ut. i. q. i. ſacramēta tñ penitencia bene iteratur ut de pe. di. iij. adhuc inſtant fallit etiam ſecundū quoſdam in extrema vnctione quid enim impediret hanc iterari cum nō ſit ſacramētum ſed oracio ſuper hominem ut. i. q. i. manus ꝛ ſolemnis penitencia nō iteratur ut. l. di. ꝯtꝗs gracianus tamen dicit ꝙ bene iteratur ſm̄ conſuetudinem quorundam locoꝝ ut de pe. di. iij. in §. ex pſona ꝛ benedictio iſta cū aliquis ducit virginem iteratur ſm̄ conſuetud quorund locoꝝ et h̄ ſi papa ſciat talem conſuetud al' non licet jo

eius Si vero aliquis vel aliqua id hactenus nō ſeruauerit et de morte prioris coniugis ſibi ad huc exiſtimat dubitandū ei qui ſibi nupſit debitū nō denegetur poſtulanti qd a ſe nouerit tamē nullatenus exigendum Quod ſi poſt h de prioris coniugis vita conſtiterit relictis adulterinis amplexibus ad priorem coniugem reuertatur ¶ Vrbanus iij. vigilieñ. epiſcopo

Vir autē aut mulier ad bigamā tranſiens non debet a pbro benedici quia cum alia vice benedicti ſint eoꝝ benedictio iterari nō debet ¶ Jtē exonieñ. epiſcopo

Super illa queſtione qua queſitum ē an mulier poſſit ſine infamia nubere infra tempus luctus ſecundum leges diffinitum Reſpond. ꝙ cum apoſtolus dicat mulier viro ſuo mortuo ſoluta eſt a lege viri ſui. in domino nubat cui voluerit per licentiam et auctoritatem apoſtoli eius infamia aboletur ¶ Innocentius tercius P nobili mulieri.

Cum ſecundū apoſtolum mulier mortuo viro ab eius ſit lege ſoluta et nubendi cui vult tantum in domino liberā habeat facultatem non debet legal' infamie ſuſtinere iacturam que licet poſt viri obitum infra tempus luctus .s. uniūs anni ſpacium nubat conceſſa ſibi tamen ab apoſtolo vtitur poteſtate cum in hijs preſertim ſeculares leges nō dedignātur ſacros canones imitari. ꝛc.

Explicit liber quartus. Incipit liber quintus. De accuſationibus inquiſitionibus et denuntiationibus.

Super illa nubat i domino ut. j. e. c. ꝓximo ergo cum apl'us nullū ep̄s adiciat nec nos adicere debemus ut xxxi. q. i. qd ſi dormierit ꝛ ij. q. v. conſuluiſti ꝛ .s. de tranſl'. inter corꝑ. ſoli ergo honeſtati ſue conſulat mulier quia ſtatim licitum eſt ex quo tempꝰ nō adicitur ut inſt. de v̄bo. obli. i. §. pure ¶ Plurimā que itelligitur interueniē coiſpo ꝙ nō ꝓhibet. ut xv. q. i. ſūt innulli. ¶ Infamia. ut. j. e. i. c. ꝓximo. jo

Cum ſecūd cui vult ſic vi. q. i. ſicut alterius ꝛ .s. e in c. ꝓx. jo. ¶ Legalis infamie quam iacturam infligit l. ei que nubit infra annum ne turbaretur ſanguis et de prole dubitaretur ut. C. de repud. cōſenſu in §. ſi vero et no. ꝙ canones nō ſolum talē mulierem liberant ab infamia ſed ab omni pena quam exꝓmit. l. C. de ſe. nu. l. i. ꝛ i autenti. hijs penis ꝛ i autēti. de reſti. ꝛ ea que parit in xi menſe i §. vlti. coll'. i iij. nec ecā debꝫ dici ē īfamis i foro ciuili ex ꝗ ꝑ eccleſiā ꝛ licenciat apl'i remiſſū ē ar. s. q. hīj ſine ſtimi i. c. ꝑ venerabil' et ij. q. iij. i. § hic tollitur Quidam tamen dicūt ꝙ ꝓpter hoc nō euadit penā illam qua priuat ante nupcias. donacōnem ꝛ verū eſt per autēti. predictam de reſtitucōne ꝛ ea ꝗ parit i § vltimo ꝗ ſuum viꝝ ita dehoneſtauit ut appareat eciam eodem viuente nō caſte viꝗſſe ut ibi dicitur ꝛ i deo ꝑ rē debet ꝗꝯ quod ex liberalitat. viri ad eam potuit venire nec eccl'a illam poteſt penam i hoc tollere quia in gratitud quandam videtur illa mulier cōmiſiſſe ar. s. de do. ꝓpt' eius ingratitud nec ē ꝯ apl'm. s. de diuorci. gaudemus ¶ Conceſſa ab apoſtolo quam aliciu non poſſumus auferre ut xxviij. di. in c. de hijs nam beneficiū iuris nemini eſt auferend ut. v. di. ad eius vero. ff. de re iud. l. iiij § ſi quis cōdemnatꝰ et bñficiū principis largiſſime ē interpretādū ut. ff. de cōſti. principū bñficiū ꝛ ſic ad omnes mulieres iſtud beneficium extendit ¶ Cū in hijs .s. matrimonijs ꝯtractis i quibꝫ ſacre leges canoñ. ſacros imitantur ut i auctenti. ut clerici apud ꝓpri. epi. cō i § pe'. coll'. vi. et .s. de iudi. clericis et i autēti. de ec. ti. circa prin. coll'. ix. johannes